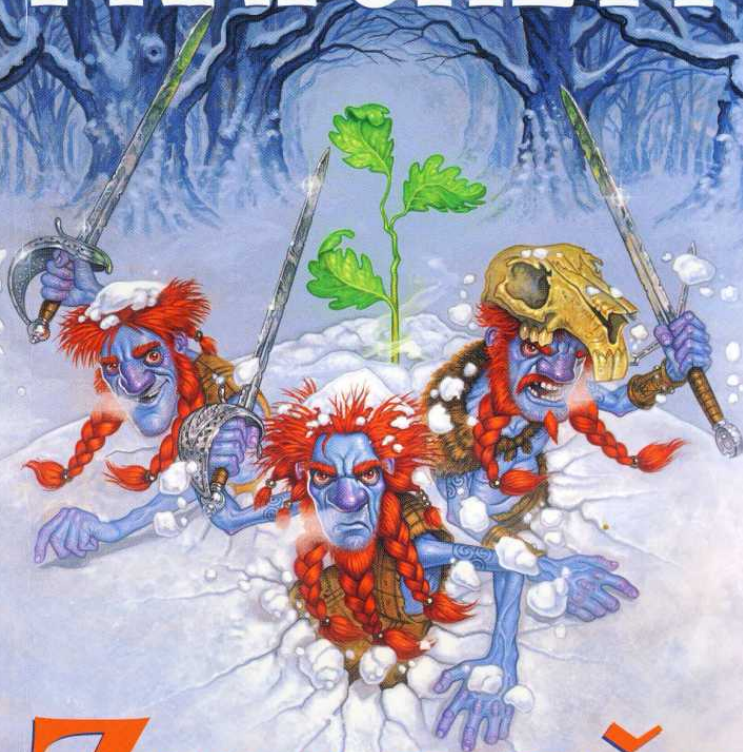


TERRY  
PRATCHETT



ZIMODĚJ

PŘÍBĚH ZE ZEMĚPLOCHY

Terry Pratchett

# Zimoděj

Příběh ze Zeměplochy

# Úvod

## SLOVNÍK FÍGLOVŠTINY

### UPRAVENO I PRO ÚTLOCITNĚJŠÍ POVAHY

Dílo je rozpracované slečnou Bystromilou Klíšťovou

**Habouni:** lidské bytosti

**Velkej chlap:** náčelník klanu Fíglů

**Blábol:** nesmysly, řečičky

**Umírat:** být zoufalý, např.: „*Umírám touhou po šálku čaje!*“

**Bábrdle:** stará žena

**Bard:** zpěvák klanu, hraje na myšdudy

**Být jak veverka:** být nervózní, ustaraný

**Poule:** oči (vypúlije, mžurkadla, nasísáky)

**Bzdina:** slabá osoba

**Aha:** záchod

**U psí nohy!:** všeobecné citoslovce, které může znamenat cokoli od „*Ó bohové!*“ až po „*Tak ted' mi ale vážně došla trpělivost a bude malér!*“

**Šňupnout si svého pepře:** přijmout osud, který mi byl předurčen

**Cítit něco ve své vodě:** něco jako *cítím to v kostech*, obzvláště psychicky nadaní jedinci prý

dokážou vycítit nepříjemnosti podle pohybu tekutin v těle (stará námořnická pověra)

**Kulich:** velmi důležitý závazek, podpořený navíc tradicí a magií, není to pták

**Kelda:** matka většiny příslušníků klanu Fíglů. Fíglí děti jsou velmi malé a kelda jich má během života tisíce. Kelda je onen krk otáčející hlavou – Velkým chlapem.

**Šerobylo:** *za šerobyła, v šerobyłu*, před hodně dlouhou dobou

**Zpodělané:** podivné, strašidelné, občas může z jakéhosi důvodu znamenat i „ovál, oválné“

**Bosorbaba:** čarodějka všeobecně, bez ohledu na věk

**Obrbosorbaba:** velmi důležitá čarodějka

**Kouzlování:** cokoliv, co čarodějka dělá

**Skrejvky:** tajemství, většinou keldina, ale i všeobecně

**Slop:** nápoj, pohřichu převážně alkoholický

**Spog:** sotůrek – kožený váček, který se nosí vpředu uprostřed opasku. Fíglové v něm nosí především své poklady (či snad přesněji pokrady), nedojedené jídlo, zajímavý hmyz, užitečné kousky dřeva, šťastný prášek a podobně. Přehrabovat se důkladněji v sotůrku není zrovna nejlepší nápad.

**Matlák:** bezcenná osoba

**Zhulený jako čibuk:** jsem si **jistá**, že to znamená „unavený“

**Odpuza:** všeobecně nepříjemná osoba

**Zpaprčenec:** opravdu nepříjemná osoba

**Béhovado:** ovce (podobně búhovado – kráva, nebo íhovado – kůň), zvíře porostlé vlnou, které žere trávu a dělá „bé“. Není těžké je zaměnit za jiné druhy.

**Bryndák:** viz Matlák

**Zvláštní mazání na ovce:** ke své lítosti musím říci, že se jedná pravděpodobně o whisky pálenou načerno podomácku. Nikdo neví, co by udělala s ovce, ale říká se, že kapka mazání udělá dobře pastýřům za chladných zimních nocí a Fíglům jakékoliv množství kdykoliv. Doma ji ale vyrobit nezkoušejte.

**Jemináku, jejdamáku:** všeobecné zvolání Fíglů v tísní

**Bědoš:** výkřik nejvyššího smutku a zoufalství

**Pechden:** nešťastný den

**Uchál:** škvor

**Spářka:** najdeme ji jen v opravdu velkých fíglích pahorcích, v horách, kde je dost vody na to, aby umožnila pravidelné koupání. Je to něco jako sauna. Fíglové na Křídě mají sklony spoléhat na skutečnost, že na sebe člověk může nachytat jen jistou vrstvu špíny a prachu, ale jakmile to překročí určitou mez, začne z něj špína opadávat sama od sebe.

# KAPITOLA 1

## Velký sníh

Když bouře přišla, dopadla na hory jako kladivo. Žádné nebe by nedokázalo udržet takové množství sněhu, a protože by to žádné nebe nedokázalo, spadl. Spadl jako neprostupná bílá stěna.

Tam, kde byl ještě před několika hodinami prastarý malý vršek pokrytý chomáčem zakrslých ostnatých stromů a keřů, se teď tyčil sněhový pahorek. Vloni touhle dobou už tu kvetlo několik uspěchaných petrklíčů, ale letos tady byl jen sníh.

Část sněhu se najednou pohnula. Ze sněhové roviny se nadzvedl kus sněhu o velikosti jablka a kolem něj se na všech stranách kouřilo. Ruka, ne větší než králičí tlapka, se snažila kouř rozehnat.

Pak se objevila velmi malá, ale také velmi rozzuřená modrá tvář. Ta samozřejmě patřila k hlavě, na níž pořád ještě balancoval zmíněný kus sněhu, a hlava se teď rozhlížela po najednou bílé pustině.

„Ale do psí nohy!“ zahuhlala. „No očili jste to?“

Tak totok má na svědomí Zimoděj. Řeknu vám, to je fakt ksindl, kterej nepovažuje ‚nae‘ za odpověď!“

Kolem se začaly zvedat další kousky sněhu. Pod nimi se objevily další hlavy.

„Ach jámináku! Bědoš, bědoš, bědoš!“ zakvílela jedna z nich. „Tak už tu velikou malou bosorbabu zaseje našel!“

První hlava se obrátila k téhle hlavě a nadhodila: „Poťapanej Vildo, to seš ty?“

„Jo, Robe?“

„Neřek jsem ti už kolikrát, abys už jednou nechal toho věčného bědošování?“

„Jo, řek jsi mi to, Velkej chlape,“ odpověděla hlava oslovená jako Poťapaný Vilda.

„Tak proč už to zaseje říkáš?“

„Promiň, Robe, to mi enom tak jaksi uklouzlo.“

„Je to tak deprimující!“

„Promiň, Robe.“

Rob Kterýten si povzdechl. „Ale strachuju se, že máš teďkom recht, Vildo. Kdo vartuje důle na farmě?“

„Malej nebezpečnej Flok, Roby!“

Rob zvedl pohled k mrakům, které byly tak přeplněny sněhem, že skoro táhly břicha po zemi.

„Tož ajto,“ přikývl a znovu si povzdechl. „Přišel čas pro heroja.“

Pak se ztratil ze zorného pole a jeho kus sněhu hladce zapadl na původní místo. Rob pak sklouzl do středu figlího pahorku.

Uvnitř byl nečekaně velký prostor, takže uprostřed by se mohl středně velký člověk celkem pohodlně narovnat. Ale hned nato by se ohnul v půli, protože by ho postihl záchvat kašle z kouře, který stoupal ke stropu z otevřeného ohně a unikal otvorem právě ve středu klenby.

Všude po obvodu dutiny byly galeriím podobné římsy a každá z nich byla přeplněna Fígly. Obvykle tady býval děsivý hluk, ale teď tu bylo téměř zkrušující ticho.

Rob Kterýten přešel k ohni, kde čekala jeho žena, kelda Zanina. Vstala a postavila se rovně a pyšně, jak

to má u keldy být, ale když došel až k ní, měl dojem, že plakala. Objal ji kolem ramen.

„No jo, takže asi pochopujete, co se činí,“ obrátil se k modrému a červenému publiku, které k němu upíralo pozornost. „Toto není obyčejná sněžná buřina. Zimoděj našel malou velikou bosorbabu – no tak, uklidněte se!“

Počkal, až utichly výkřiky a chřestění mečů, a pak pokračoval:

„Nemůžeme kvůli ní bojovat se Zimodějem! To je její řemeslo, její hrnek čaje. Ten jí nikdo z nás pofúkat nemůže! Tutou cestou musí jít sama! Ale bosorbaba všech bosorbab nás posílá po jináčích cestě! Ta nasaje temná a nebezpečná!“

Zazněl nadšený křik a hlahol. Když řekneme, že tahle perspektiva se Fíglům velmi zamlouvala, budeme skutečně zdrženliví.

„Výborně!“ přikývl spokojeně Rob. „A já včil vyrazím do světa a dovedu žampióna!“

Po těch slovech se podzemím rozlehla salva smíchu a Yan Habáně, největší z Fíglů, vykřikl: „No tak to bude akurát! Budeme mět tak tak chvilku mu naservírovat pár lekcijí v rytířování! Dyť zatím není nic než jedna veliká nicka!“

„Ale bude dělat hrdinu, žampióna, velikej malej bosorbabě a hotovo,“ přerušil ho Rob ostře. „A včilkej do makačky! Všichni do křídovej díry, všeci! Vyhrabte mně d'úru do Podsvětí!“

Musí to být Zimoděj, pomyslela si Tonička Bolavá, když stála v promrzlém domě před svým otcem. Cítila ho tam venku. Tohle počasí by nebylo normální ani v polovině zimy a teď už bylo jaro. Byla to výzva. Nebo to možná byla jen hra. Se Zimodějem se to nedalo tak jednoduše říci.



Jenže ona to nemohla být hra, protože umírala jehňata. Je mi jen třináct a můj otec, a spousta lidí mnohem starších, než jsem já, chce, abych s tím něco udělala. A já to nedokážu. Zimoděj mě znovu našel. Je tady a já jsem příliš slabá.

Bylo by to jednodušší, kdyby mě nutili, nebo křičeli, ale ne, oni prosí. Otcova tvář zešedivěla strachem a prosí. *Můj otec mě prosí.*

Ale ne, teď dokonce smeká klobouk. On *smeká klobouk*, když se mnou chce promluvit!

Oni si myslí, že kouzla přicházejí jen tak, když lusknou prsty! Ale když to teď pro ně nemůžu udělat, k čemu jsem pak dobrá? Nemůžu jim ukázat, že mám strach. Čarodějkám není dovoleno mít strach.

A přitom je to moje vina. Já to začala. Já to taky musím ukončit.

Pan Bolavý si odkašlal.

„...víš, hm, nemohla bys to třeba... nějak odčarovat, hm... nebo co já vím... tak něco? Kvůli nám...?“

Všechno v místnosti bylo šedivé, protože světlo, které pronikalo dovnitř, bylo filtrováno sněhem. Nikdo neplýtvat časem na to, aby tu hroznou věc od domů odklízeli a odhazovali ze střech. Každé osoby, která by udržela lopatu, bylo zapotřebí jinde, a přece jich stále nebylo dost. A přitom skoro všichni pracovali celé noci, hlídali jednorocní ovce a pokoušeli se udržovat nová telata v bezpečí... v temnotě, ve sněhu...

*V jejím sněhu.* To poselství bylo určeno jí. Byla to výzva. Přivolání.

„Dobře,“ přikývla. „Uvidím, co se s tím dá dělat.“

„To jsi hodná,“ řekl otec a usmál se úlevou.

Ne, nejsem hodná, pomyslela si Tonička. Já to na nás přivolala.

„Bude třeba rozdělat nahoře u stáji velký oheň,“ řekla nahlas. „Ale myslím opravdu velký oheň, rozumíte? Udělejte ho ze všeho, co hoří, a pak ho musíte udržovat. Oheň bude chtít uhasnout, ale vy ho musíte udržovat. Příkladujte na něj, ať se děje, co se děje. *Oheň nesmí uhasnout!*“

Dala si pozor, aby její „nesmí!“ bylo hlasité a vystrašilo je. Nechtěla, aby jim myšlenky odbíhaly stranou. Přehodila přes sebe těžký plášť z hnědé bavlny, který jí ušila Slečna Velezradná, a vzala si z věšáku na vnitřní straně venkovních dveří svůj špičatý klobouk. Lidé, kteří se shromáždili v kuchyni, tiše zabručeli a někteří o krok ustoupili. Chceme teď čarodějku, potřebujeme teď čarodějku, ale – raději teď pro jistotu o krok couvneme.

To byla ona magie špičatého klobouku. To bylo to, čemu Slečna Velezradná říkala „bimbo“.

Tonička Bolavá vyšla do úzké uličky, která byla proházena na sněhem zasypaném dvoře, návějemi dvakrát vyššími než výška dospělého člověka. Vysoko navátý sníh alespoň všechno chránil před nejhorším větrem, který řezal jako nůž.

Cesta byla proházena až ke stáji, ale byla to strašlivá práce. Když leží přes čtyři metry sněhu, jak ho můžete odházet? *Kam* ho odházíte?

Cekala u kůlny na vozy, zatímco muži spravovali sněhové břehy a čistili cestičku. Byli k smrti unavení, protože už kopali a házeli celé hodiny.

Důležité teď bylo –

Jenže ono teď bylo důležitých tolik věcí. Bylo důležité vypadat jako někdo, kdo je klidný a plný sebedůvěry, bylo důležité udržovat si čistou mysl, bylo

důležité nedat najevo svůj strach, který je tak silný, že máte obavy, abyste se z toho nepočurali...

Natáhla ruku, zachytila jednu sněhovou vločku a zblízka si ji prohlédla. Nebyla to nějaká obyčejná vločka, ó ne. Takhle byla ošklivá. Vysmívala se jí. Teď ho dokázala nenávidět. Nikdy předtím k němu nenávisť necítila. Ale on zabíjel jehňata.

Otrásla se a přitáhla si plášť.

„Rozhodla jsem se udělat –“ zachraptěla vyschlými ústy a dech jí unikal ze rtů v podobě šedivých obláčků. Odkáslala si a začala znovu. „Rozhodla jsem se udělat tohle. Jestliže je tady nějaká cena, rozhodla jsem se zaplatit. Jestliže tou cenou je má smrt, pak jsem se rozhodla, že zemřu. Ať už pak půjdu kamkoliv, rozhodla jsem se jít. Tak jsem se rozhodla. To jsem se rozhodla udělat.“

Nebylo to pronesené zaklínadlo, ta slova jí zněla jen v hlavě, ale pokud nefungují zaklínadla, která máte ve své mysli, nepřinutíte je fungovat nikdy.

Tonička se ještě lépe zabalila do pláště, aby se chránila před větrem, který po ní sekal ze všech stran, a nepřítomně pozorovala, jak muži nosí slámu a dřevo. Oheň se rozhořival pomalu, jako kdyby měl strach ukázat nějaké nadšení.

Tohle už přece dělala předtím, je to tak? Alespoň tucetkrát. Ten trik nebyl tak těžký, když jste ho měli zažitý, ale dělávala ho, když měla dost času si všechno promyslet, uspořádat si myšlenky a – to především – nedělala ho nikdy s ničím větším, než byl oheň v kuchyni, když si potřebovala ohřát nohy. Teoreticky by to mělo být stejně jednoduché i s velkým ohněm a plání plnou sněhu, není to tak?

„Co to bylo, to o tom rozhodnutí?“ řekl otec. Zapomněla, jak skvělý má sluch.

„To je... věc čarodějek,“ odpověděla a pokoušela se mu nedívat do tváře. „Takže když to... nepůjde, je to jen moje vina a nikoho jiného.“ A tohle je má vina, dodala sama pro sebe. Je to nefér, ale nikdo neříkal, že to fěr bude.

Otcova ruka ji uchopila za bradu a opatrněji otočila hlavu. Jak měkké má ruce, pomyslela si Tonička. Jsou to ruce velkého muže, a přitom jemné jako ruce dítěte, to kvůli tuku z ovčího rouna.

„Neměli jsme to po tobě chtít, vid'...“ řekl.

Ale ano, je v pořádku, že jste mě o to požádali, pomyslela si Tonička. Kvůli tomu příšernému sněhu umírají jehňata. A já jsem měla říci ne, měla jsem říci, já ještě nejsem tak dobrá. Jenže pod tím příšerným sněhem umírají jehňata!

Její Druhé myšlenky jí říkaly: Ale vždyť tady budou další jehňata!

Jenže to nebudou tahle jehňata, že ne? A ta umírají proto, že jsem poslechla své nohy a tančila jsem se Zimodějem.

„Já to dokážu,“ řekla.

Otec jí pozvedl hlavu a zadíval se jí do očí.

„Jseš si jistá, džigit?“ řekl. To byla přezdívka, kterou dala Toničce její babička – babička Bolavá, která nikdy, ani v tom nejhorším sněhu, neztratila jedinou ovci. Otec tu přezdívku nikdy předtím nepoužil. Proč ho napadla právě teď?

„Ano,“ odsunula jeho ruku, a podívala se jinam, jinak by se vzápětí dala do pláče.

„Já... mamince jsem to zatím neřekl,“ pokračoval otec velmi pomalu, jako kdyby ta slova vyžadovala

nesmírnou opatrnost, „ale nemůžu najít tvého bratra. Myslím, že se snaží pomoci. Trvalín Švindl mi říkal, že ho viděl někam jít s tou jeho malou lopatkou. Hm... věřím, že je v pořádku, ale... kdybys ho někde potkala... dohlídni na něj, ano? Má na sobě svůj červený kabát.“

Když se mu dívala do téhle tváře, která neměla žádný výraz, lámalo jí to srdce. Malý Čest'a, kterému už bylo skoro sedm let, vždycky běhal za dospělými, v poslední době za mužskými, vždycky chtěl být jedním z nich, vždycky se snažil pomáhat... jak snadno se taková malá postavička přehlédne... Sníh pořád ještě padal jako hustá bílá stěna. Děsivě pokřivené vločky se bělaly otci na ramenu. Právě tyhle maličkosti si pamatujete, když se vám pod nohama propadne svět a vy se řítíte –

To nebylo jen nefér, to bylo... kruté.

Pamatuj na ten klobouk, který máš na hlavě!

Pamatuj na tu práci, kterou máš před sebou!  
Rovnováha!

Rovnováha je to důležité! Udržuj rovnováhu uprostřed, udržuj rovnováhu...

Tonička natáhla zkřehlé ruce k ohni.

„Pamatujte si, nesmíte oheň nechat vyhasnout,“ obrátila se k otci.

„Poslal jsem je, aby sebrali všechno dřevo, které najdou,“ odpověděl. „Řekl jsem jim, aby taky donesli všechno uhlí z kovárně. Z nedostatku paliva rozhodně nevyhasne, to ti slibuju!“

Plameny poskakovaly a nakláněly se k Toniččiným rukám.

Ten trik byl v tom, ten trik, ten trik... byl v tom, nastrádat někde blízko spoustu tepla, připojit se k němu

a pak... se vyvážit. Udržovat rovnováhu a zapomenout na všechno ostatní.

„Já půjdu s –“ začal otec.

„Ne! Hlídej oheň,“ vykřikla Tonička až příliš hlasitě, protože byla zoufalá strachem. „Budete dělat, co řeknu!“

Dneska nejsem tvoje dcera! křičely její myšlenky. Jsem tvoje čarodějka! *To já* chráním tebe!

Otočila se dřív, než si stačil všimnout její tváře, a rozeběhla se sněhovou uličkou, která byla prohrabána k dolní stáji. Sníh tady byl udupán do hrbolaté, kluzké cesty. Byla pokryta čerstvým sněhem a o to víc klouzala. Vyčerpaní muži s lopatami se raději přitiskli do sněžných stěn po stranách uličky, aby jí nepřekáželi v cestě.

Došla až k širšímu prostoru, kde ostatní ovčáci zápasili se sněhovou stěnou. Kolem ležely kusy sněhu.

„Přestaňte! Vraťte se!“ křičel její hlas, zatímco její nitro plakalo.

Poslechli ji rychle. Ústa, která vydávala ty příkazy, za sebou měla špičatý klobouk. S tím se člověk nehádá.

Pamatuj na horko, na to horko, pamatuj na to vedro, rovnováhu, udržovat rovnováhu...

Bylo to čarování, které mělo zranit až do kosti. Žádné hračky, žádné kouzelné hůlky, žádné bimbo, žádná hlavologie, žádné triky. Důležité bylo jedině to, jak jste dobří.

Někdy ale musí člověk ošálit sám sebe. Nebyla ani Letní dáma a nebyla ani Bábi Zlopočasná. Potřebovala si zajistit veškerou pomoc, kterou mohla získat.

Vytáhla z kapsy malého stříbrného koníka. Byl umaštěný a místy začernalý. Už několik dní ho chtěla vyčistit, ale nebyl na to čas, nebyl čas...!

Jako rytíř, který si spouští hledí, si medailon pověsila na krk.

Měla víc cvičit. Měla víc poslouchat lidi. Měla víc poslouchat sama sebe.

Zhluboka se nadechla a upažila ruce s dlaněmi obrácenými nahoru. Na pravé ruce jí bíle zasvítila jizva.

„Hrom po mé pravici,“ řekla. „Blesk po mé levici. Oheň za mnou, mráz přede mnou.“

Pak vykročila kupředu a zastavila se jen několik centimetrů před sněhovou stěnou. Cítila její chlad, vnímala, jak z ní vysává teplo. Dobrá, staň se, co se má stát. Několikrát se zhluboka nadechla. Takhle jsem se rozhodla...

„Mráz ohni,“ zašeptala.

Oheň na dvoře zbělel a rozeřval se jako rozdmýchaná kovářská výheň.

Sněžná stěna zaprskala, s výbuchem se proměnila v páru a vyhodila k nebi kusy sněhu. Tonička pomalu kráčela kupředu. Sníh před jejíma rukama mizel jako mlha na slunci. Tál v jejím teple, měnil se v tunel v hlubokých návějích, prchal před ní a zmítal se kolem v oblacích studené páry.

Ano! Zoufale se usmála. Byla to pravda. Když dokážete najít dokonalý střed, když dokážete dokonale připravit svou mysl, dokážete vytvořit rovnováhu. Přesně ve středu houpačky je místo, které se nikdy nepohne...

Boty jí začvachtaly v teplé vodě. Pod sněhem byla svěží zelená tráva, protože ta děsivá sněžná bouře se letos přihnala tak pozdě. Šla dál a mířila směrem, kde stály sněhem zasypané přístřešky pro jehňata.

Její otec zíral do ohně, jehož do bělá rozpálený střed vysílal k nebi vysoké plameny, které požíraly palivo, jako když je žene vichřice. Před jeho očima se začalo měnit v šedý popel...

Tonička proudila kolem nohou voda.

Dobře! Ale na to nesmí myslet. Udržuj rovnováhu!  
Víc tepla! Mráz ohni!

Uslyšela zabečení.

Ovce mohou žít pod sněhem, tedy alespoň nějakou chvíli. Ale babička Bolavá vždycky říkala, že když bohové tvořili ovce, museli si zapomenout mozek v tom druhém kabátě. Když se vyděsí, a ovce k tomu nikdy nemají příliš daleko, ušlapou svá vlastní jehňata.

Teď už se objevily ovce s jehňaty. Zvířata byla celá zmatená, z těl jim stoupala pára, a jak kolem nich tál sníh, vypadala jako nějaké sochy, které po sobě zanechal sníh.

Tonička šla dál, pohled upírala přímo před sebe a jen vzdáleně si uvědomovala vzrušené výkřiky mužů někde za svými zády. Šli za ní, vytahovali ovce, chovali jehňata...

Otec křičel na ostatní muže. Několik jich rozbíjelo vůz a přihrázovalo získané dřevo do plamenů. Další přinášeli z domu nábytek. Kola, stůl, balíky sena, židle – oheň si vzal všechno, pohltit to a s řevem se dožadoval dalšího. A nic víc nebylo.

Žádný červený kabátek. Nikde nevidí červený kabátek! Rovnováhu, rovnováhu. Tonička pomalu kráčela dál a kolem ní proudila voda a ovce. Klenba tunelu se se šploucháním zřítla. Nevšimala si toho. Otvorem se dovnitř sypaly nové sněhové vločky a odpařovaly se v obláčcích páry. Ani toho si nevšimala. A najednou tam vpředu zachytila záblesk červeně.



Mráz ohni!

Sníh prchal. Pak ho uviděla. Zvedla ho, přitiskla ho k sobě a předala mu něco ze svého tepla. Ucítla, jak se pohnul, a zašeptal: „Vážila aspoň dvacet kilo! Aspoň dvacet kilo!“

Rozkašlal se a otevřel oči. Se slzami, které jí proudily po tvářích jako roztálý sníh, se rozeběhla k nejbližšímu ovčákovi a vhodila mu chlapce do náručí.

„Odes ho jeho matce! A běž *hnědl*“ Muž přitiskl chlapce k sobě a rozeběhl se, vyděšen její divokostí. Dnes byla jejich čarodějka!

Tonička se obrátila zpět. Bylo třeba zachránit další jehňata.

Otec hodil do strádajících plamenů svůj kabát. Oheň na okamžik vzplál, ale pak zmizel ve vrstvě šedého popela. Ostatní byli připraveni, chytili otce v okamžiku, kdy se chtěl vrhnout za svým kabátem, a křičícího a kopajícího ho odtáhli do bezpečí.

Balvany křemene, kterými byl vydlážděn dvůr, tekly a slévaly se jako máslo na pánvi. Hmota ještě chvilku bublala, ale pak začala chladnout a tuhnout.

Oheň vyhasl.

Tonička Bolavá zvedla hlavu a podívala se Zimodějovi přímo do očí.

Nahoře, na střeše kůlny, kam se uklízely vozy, řekl slabý hlásek, který patřil Malému nebezpečnému Flokovi: „A do psí nohy!“

To všechno se zatím ještě nestalo. Možná, že se to ani nikdy nestane. Budoucnost je vždycky trochu nejistá. Každá maličkost, jako pád sněhové vločky, nebo to, když upustíte jinou lžici, ji může vyslat úplně jinou cestou. Nebo taky ne.

Ale všechno to začalo minulého roku na podzim,  
toho dne s kočkou.

## KAPITOLA 2

### Slečna Velezradná

Teď jsme o sto mil dále a vidíme Toničku Bolavou, která prolétá na koštěti horským lesem. Koště je velmi staré a Tonička ho udržuje velmi nízko nad zemí. Vzadu má podél štětín z každé strany připevněno ještě jedno malé košťátko, jako opěrná kolečka u dětských kol, a ta zajišťují, že se koště s Toničkou nepřevrátí. To koště vlastně patří velmi staré čarodějce jménem Slečna Velezradná, které je sto třináct let a létá ještě hůře než Tonička.

Tonička je o něco méně než o sto let mladší, vyšší, než byla před měsícem, a zdaleka už si není vším tak jistá jako před rokem.

Zaučuje se na čarodějkou. Čarodějky chodí obvykle oblečeny v černém, ale jediný důvod, proč čarodějky nosí černou, o němž Tonička věděla, spočíval v tom, že nosily černou vždycky. To jí jako nijak zvláštní důvod nepřipadalo, a tak se raději většinou oblékala do modré nebo zelené. Nevysmívala se pohrdavě přepychu, protože nikdy žádný neviděla.

Špičatému klobouku jste ale uniknout nemohli. Na špičatém klobouku nebylo vůbec nic kouzelného až na to, že sděloval okolním lidem, že osoba pod ním je čarodějkou. Lidé si špičatých klobouků všímali.

Ale i přesto bylo velmi těžké být čarodějkou ve vesnici, kde jste vyrostli. Bylo těžké být čarodějkou

lidem, kteří vás znali jako „tu holčičku Pepy Bolavýho“ a viděli vás pobíhat kolem jenom v košilce, když vám byly dva roky.

Pomáhalo odjet na nějakou dobu pryč. Většina lidí, které Tonička znala, v životě nebyla dál než dvacet kilometrů od místa, kde se narodili, takže když člověk odcestoval do nějakých tajemných cizích míst, stala se z něj najednou také tak trochu tajemná osoba. Vrátil se trošku jiný. Čarodějka potřebuje být jiná.

Jak se začínalo ukazovat, být čarodějkou byla především těžká práce a takových těch legráček jako „Pink! Cinky-linky-cinky-linky!“ tam bylo opravdu jen jako šafránu. Nic takového jako škola nebo nějaké kurzy prakticky neexistovalo. Na druhé straně ale nebylo moudré, když se děvče pokoušelo naučit se být čarodějkou samo, zvláště když mělo přirozené nadání. Pokud byste to totiž vzali za špatný konec, mohli jste se během jediného týdne dostat od nevědomosti k ošklivému pochechtávání...

Když jste se chtěli dostat k podstatě věci, bylo to vlastně celé jen o ošklivém pochechtávání. Nikdo však o tom nikdy nemluvil. Čarodějky o sobě říkaly věci jako „Čím starší, tím lepší“ nebo „Kdo se dosti postí, tomu chřastí kosti“ nebo „Obličej bez bradavic jako les mez muchomůrek“, ale nikdy se nezmiňovaly o ošklivém pochechtávání. Ne za normálních okolností. Je ale pravda, že v tom směru jedna druhou dost hlídaly.

Stát se někým, kdo se ošklivě pochechtává, bylo velmi snadné. Většina čarodějek žila osaměle (občas s kočkou) a mohly uběhnout celé týdny, než potkaly jinou čarodějkou. V dobách, kdy ještě lidé čarodějky nenáviděli, je často obviňovali z toho, že mluví se

svými kočkami. Samozřejmě že hovořily se svými kočkami. Po třech týdnech bez kousku souvislého rozhovoru, který by nebyl o krávách, si budete klidně povídat i se zdí. A to byla předzvěst ošklivého pochechtávání.

„Ošklivé pochechtávání“ neznamenal pro čarodějky jenom zlý smích. Naznačovalo, že se vaše vědomí a myšlenky utrhy ze řetězu. Znamenalo to, že ztrácíte vládu sama nad sebou. Svědčilo to o tom, že vás osamělost, tvrdá práce, právě tak jako zodpovědnost a problémy ostatních lidí, posouvají kousek po kousku k hranici šílenství. Je to vždycky malý kousíček, tak nepatrný, že si ho skoro nevšimnete, dokud si nezačnete myslet, že je normální přestat prát a místo klobouku nosit na hlavě konvici na čaj. Znamená to, že dojdete k přesvědčení, že jelikož toho víte víc než kdokoliv jiný ve vaší vsi, jste něco lepšího než oni. Začnete si myslet, že s dobrým a špatným můžete obchodovat. Na konci to pak znamená, že „vejdete do temnot“, jak říkají čarodějky. A to je špatná cesta. Na jejím konci jsou otrávená vřetýnka a perníkové chaloupky.

Co tomuhle bránilo, byly návštěvy. Čarodějky neustále navštěvovaly jiné čarodějky a občas urazily skutečně veliký kus cesty, aby si daly šálek čaje a buchtu. Zčásti to samozřejmě dělaly proto, aby si hezky „podrbaly“, protože čarodějky milovaly drby, zvláště když byly spíše vzrušující než pravdivé. Hlavně to ale bylo proto, aby ohlídalý jedna druhou.

Dnes se Tonička vydala na návštěvu Bábi Zlopočasné, podle mínění většiny čarodějek (včetně mínění samotné Bábi) nejmocnější čarodějky celých hor. Tyhle věci probíhaly velmi ohleduplně. Nikdo

neřekl: „Eště ti teda nešplouchá na maják, co?“ a nikdo neodpovídal: „Jasně, že ne! Sem chytrá jak necky.“ Nebylo to zapotřebí. Věděly, o co se jedná, a proto mluvily o úplně jiných věcech. Jenže, když Bábi Zlopočasná neměla dobrou náladu, bývala s ní opravdu velmi těžká práce.

Seděla mlčky ve svém houpacím křesle. Někteří lidé dokážou skvěle mluvit, ale Bábi Zlopočasná uměla výjimečně skvěle mlčet. Dokázala sedět tak tiše a nehybně, že se vám začala ztrácet na pozadí. Zapomněli jste, že tam vůbec je. Místnost byla najednou prázdná.

To dokázalo mnoho lidí znepokojit. A taky pravděpodobně mělo. Ale i Tonička se naučila mlčet, od babičky Bolavé, své skutečné babičky. Teď se právě učila další věc, a sice to, že když dokážete být opravdu tiší, můžete se stát skoro neviditelnými.

Bábi Zlopočasná byla specialista.

Tonička tomu říkala kouzlo „Nejsem tady!“, pokud to ovšem bylo kouzlo. Byla přesvědčena, že každý v sobě má něco, co říká světu okolo „Jsem tady!“.

Proto také často cítíte, že máte někoho za zády, i když se snaží nevydat žádný zvuk. Přijímáte prostě jeho signál „Jsem tady!“.

Někteří lidé mají tenhle signál velmi silný. Jsou to lidé, které v obchodech každý obslouží jako první. Bábi Zlopočasná měla signál „Jsem tady!“ tak silný, že když chtěla, odrážel se ozvěnou od úbočí hor. Stačilo, aby vešla do lesa, a vlci a medvědi prchali na opačnou stranu.

Dokázala ho však vypnout.

To dělala právě teď. Tonička se musela velmi soustředit, aby ji vůbec viděla. Větší část jejího mozku a všechny smysly jí říkaly, že tam nikdo není.

No, pomyslela si, tak to už by stačilo. Odkáslala si. A najednou tam Bábi Zlopočasná byla pořád.

„Slečna Velezradná se má dobře,“ řekla Tonička.

„Je to hodná ženská,“ přikývla Bábi. „O to nic.“

„Má samozřejmě svoje slabůstky,“ řekla Tonička.

„Nikdo není dokonalý,“ odpověděla Bábi.

„Zkouší si nějaké nové oči,“ řekla Tonička.

„Výborně.“

„Je to párek havranů...“

„To ráda slyším,“ přikývla Bábi.

„Jsou lepší než ta myš, kterou obvykle používala,“ řekla Tonička.

„No bodejt'. To věřím.“

Rozhovor pokračoval ještě chvíli stejným způsobem, až se začala Tonička cítit dotčená, že musí oddělit všechnu práci. Konec konců existuje přece něco jako všeobecná slušnost. No dobrá, ona už si s tím teď uměla poradit.

„Paní Našeptávalová napsala další knihu,“ pokračovala.

„Slyšela jsem,“ zabručela Bábi. Stíny v místnosti jako by se trochu prohloubily.

Aha, tak to vysvětluje tu ponurou náladu. Dokonce i myšlenky na paní Našeptávalovou Bábi Zlopočasnou rozčilovaly. Pro Bábi Zlopočasnou byla Madam Našeptávalová výlupkem všech nectností. Tak za prvé, nenarodila se v kraji, což byl prakticky zločin. Psala knihy a Bábi Zlopočasná knihám nevěřila. A paní Našeptávalová věřila v lesklé hůlky, kouzelné amulety, mystické runy a sílu hvězd, zatímco Bábi Zlopočasná

věřila na šálky čaje, domácí sušenky, každodenní mytí ve studené vodě, a abychom tak řekli všeobecně, v Bábi Zlopočasnou.

Paní Našeptávalová byla oblíbená mezi mladými čarodějkami, protože když dělaly magii podle ní, mohly nosit tolik bižuterie, že skoro nemohly chodit. Bábi Zlopočasnou měl naopak v oblibě málokdo...

...až na případy, kdy ji potřebovali. Když stál Smrt' u kolébky nebo v lese sklouzla dřevorubci sekera a do mechu stříkala krev, pak bylo třeba někoho rychle poslat do toho studeného, pokřiveného domku na mýtině. Když už nezbývala žádná naděje, obraceli jste se na Bábi Zlopočasnou, protože byla nejlepší.

A ona vždycky přišla. Vždycky. Ale oblíbená? To ne. Potřeba není totéž jako obliba. Bábi Zlopočasná tady byla pro chvíle, kdy byla situace vážná.

Tonička ji měla ráda, i když tak trochu zvláštním způsobem. A myslela si, že Bábi Zlopočasná má docela ráda ji. Dovolila Toničce, aby jí říkala Bábi, zatímco všechny ostatní čarodějky ji oslovovaly paní Zlopočasná. Občas si Tonička myslela, že když se k Bábi někdo chová přátelsky, Bábi Zlopočasná zkouší, jak moc přátelský vydrží být. Všechno kolem Bábi byla zkouška.

„Ta nová kniha se jmenuje *První lety v historii čarodějek*,“ pokračovala a opatrně pozorovala starou čarodějku.

Bábi Zlopočasná se usmála. To znamená, že se jí v koutcích pozvedly rty.

„Pch!“ prohlásila. „Řekla jsem to už mockrát a řeknu to znovu: Nemůžeš se naučit čarování z knížek. Leticie Našeptávalová si myslí, že se můžeš stát čarodějkou, když si obstaráš ty své nákupy.“ Pak vrhla



na Toničku pronikavý pohled, který signalizoval, že se chystala k nějakému rozhodnutí. Po chvílce dodala: „A vsadila bych se, že tohle by neuměla.“

Zvedla svůj šálek horkého čaje a objala ho dlaní ruky. Pak natáhla druhou ruku k Toničce a uchopila ji za prsty.

„Připravená?“ řekla Bábi.

„Na c –“ začala Tonička a najednou ucítla, jak jí začíná žhnout ruka. Horko jí stoupalo paží a prohřivalo ji až do kostí.

„Cítíš?“

„Jo!“

Pocit tepla najednou ustal. A Bábi Zlopočasná, s pohledem stále upřeným na Toničku, obrátila šálek dnem vzhůru.

Čaj z něj vypadl v kuse. Byl dokonale zmrzlý.

Tonička už byla dost stará a dost poučená na to, aby kladla hloupé otázky jako: „Jak jste to udělala?“

Bábi Zlopočasná na hloupé otázky neodpovídala, ale ona většinou neodpovídala na žádné otázky.

„Převedla jste teplo,“ řekla. „Vzala jste teplo z čaje a vedla ho přes svou ruku do mé, že?“

„Ano, ale mě se ani nedotklo,“ přikývla Bábi Zlopočasná vítězoslavně. „Jediné, o co tady jde, je rovnováha, chápeš. Celý ten trik je právě jen v té rovnováze. Udržovat rovnováhu a –“ Umlkla. „Houpala ses někdy na houpačce? Jedna strana se zvedá, druhá klesá, ale ten kousek uprostřed zůstává pořád ve stejné výšce. Stoupavost a klesavost procházejí přímo středem. Bez ohledu na to, jak vysoko stoupá jeden konec a hluboko klesá ten druhý, prostředek zůstává v rovnováze.“ Slabě popotáhla. „Magie, to je hlavně umění manipulovat věcmi.“

„Mohla bych se to naučit?“

„Řekla bych, že ano. Není to těžké, když si na to patřičně naladíš myšlení.“

„Můžete mě to naučit?“

„Právě se stalo. Ukázala jsem ti to.“

„Ale ne, Bábi, vy jste mi ukázala, jak to vypadá, nějak se *to dělalo*“

„Ale to já ti říct nemůžu. Vím, jak to udělat. Ty na to třeba můžeš najít jiný způsob. Jen si musíš správně naladit myšlenky.“

„Ale jak to mám dělat?“

„Jak to mám vědět? Jsou to tvoje myšlenky,“ utrhla se na ni Bábi. „Postav konvici znovu na oheň, ano? Mám čaj úplně studený.“

Bylo v tom skoro něco zlomyslného, ale to už byla Bábi. Její názor byl ten, že když jste schopni se něco naučit, dokážete přijít i na to, jak. Nemělo smysl to lidem usnadňovat. Život není peříčko, říkala s oblibou.

„A jak vidím, pořád ještě nosíš tu tretku,“ řekla Bábi. A ona neměla tretky ráda, byl to název, který používala pro označení čehokoliv lesklého a kovového, co čarodějky nosily a nesloužilo to k připevnění, sepnutí nebo uzavření. Takové zbytečnosti pro ni byly tretky neboli nákupy.

Tonička se dotkla stříbrného přívěsku ve tvaru koně, který měla na krku. Byl malý, jednoduchý a znamenal pro ni mnoho.

„Ano,“ odpověděla klidně. „Nosím.“

„A copak máš v tom košíku?“ zeptala se Bábi, což bylo velmi nevychované. Toniččin košík stál na stole. Byl v něm samozřejmě dárek. Každý věděl, že když přijdete na návštěvu, přinesete nějakou malou pozornost, ale čekalo se, že bude překvapený, když

dárek dostane, bude říkat „ó, no né, to jste neměla, to přece nemuselo být“.

„Něco jsem vám přinesla,“ řekla Tonička a postavila velkou černou konvici na oheň.

„Nikdo po tobě přece nechtěl, abys mi nosila dárečky,“ prohlásila Bábi škrobeně.

„Jasně,“ přikývla Tonička a mlčela.

Za jejími zády Bábi zvedla víko košíku. Bylo v něm kotě.

„Její matka je Popleta, kočka vdovy Dvoulinkové,“ řekla Tonička, aby vyplnila nastalé ticho.

„*To jsi nemusela,*“ zabrumlal jí za zády hlas Bábi Zlopočasné.

„To nic není,“ usmála se Tonička do krbu.

„Nemůžu se starat o kočky.“

„Vychytá vám myši,“ řekla Tonička, aniž se otočila.

„Já tady nemám myši.“

Chcípily by tady hlady, pomyslela si Tonička. Nahlas ale řekla: „Madam Našeptávalová má šest velkých černých koček.“ Věděla, že zatímco mluví do krbu, z košíku na Bábi upírá malé bílé koťátko pohled plný posmutnělé bezmoci. Takový výraz ale má většina koťat. Ty zkoušíš mě, já zkouším tebe, pomyslela si Tonička.

„No, tak teď tedy opravdu nevím, co s tím budu dělat. Bude muset spát v kozím chlívku,“ řekla Bábi Zlopočasná. Většina čarodějek chová kozy.

Kotě se chvilku otíralo Bábi o nohu a pak udělalo „mňáu“.

Když později Tonička odcházela, Bábi se s ní rozloučila u dveří, ostentativně zavřela a kotě nechala venku.

Tonička přešla mýtinu k místu, kde si přivázala koště. Ale zatím neodletěla, ještě ne. Ustoupila k hustému keři a ztichla, byla tak tichá, až tam vůbec nebyla, až celé její okolí říkalo: Já tady nejsem.

Každý je schopen najít obrázky v plamenech ohně nebo ve tvaru mračen. Tohle prostě musíte obrátit. Vypnete tu částčku vašeho já, která říká, já jsem tady“. Rozpustíte se. Tomu, kdo se na vás bude dívat, dá velkou práci vás objevit. Vaše tvář se stane součástí listí a stínů, vaše končetiny a tělo kmenem a větvemi keřů a stromů. Mozek člověka, který vás pozoruje, už si zbytky doplní sám.

Tonička, která vypadala jako součást keře, pozorovala dveře. Zvedl se vítr. Byl teplý, ale Toničku znervózňoval, poletoval sem a tam, střásal žluté a rudé listí sykomor a točil se s ním po mýtině. Kotě se pokusilo několik z nich chytit, ale pak si zase sedlo u dveří a smutně mňoukalo. Už každou minutu si Bábi Zlopočasná pomyslí, že je Tonička dost daleko, otevře dveře a –

„*Něco jsi zapoměla?*“ ozval se jí hlas Bábi Zlopočasné hned vedle ucha.

To křoví byla ona.

„Hm... je opravdu moc roztomilé. Víte, myslela jsem si, že byste ho mohla... že *byste se ho mohla naučit* mít ráda,“ odpověděla Tonička, ale přitom si myslela: No tohle, jak se sem dostala? Možná by to stihla, kdyby běžela, ale proč jsem ji neviděla? Copak to jde, běžet a schovávat se najednou?

„Se mnou si hlavu nelam, děvče,“ řekla stará čarodějka. „Ty se teď rozeběhni ke Slečně Velezradné, že děkuju a nechám pěkně pozdravovat. Musím ale říct,“ hlas jí najednou trochu změkl, „že ses schovala

moc dobře. Hodně lidí by tě jen tak nenašlo. Věřila bys, že jsem měla co dělat, abych slyšela, jak ti rostou vlasy?“

Když Tonička na koštěti odletěla z mýtiny a Bábi si několika různými způsoby ověřila, že je skutečně pryč, vrátila se do domku a kotěte si přitom okázale nevšímala.

Po několika minutách se dveře domku pootevřely. Mohl to udělat průvan. Kotě tiše vcupkalo dovnitř.

Všechny čarodějky byly trochu divné. Tonička si na to divné už tak zvykla, že jí to divné připadalo docela běžné. Tak si například vezměte slečnu Rovnovodovážnou, která měla dvě těla, i když jedno z nich bylo jen pomyslné. Paní Zemrylová zase chovala čistokrevné žížaly s dlouhými rodokmeny a dávala jim všemožná jména... ona vlastně nebyla ani zvláštní, jen tak trochu svérázná, a abychom řekli pravdu, žížaly byly docela zajímavé, tím svým zvláštním, nezajímavým způsobem. A pak tady byla staříčká Matička Dezideráta Stěhovalová, která trpěla záchvaty časové nesoustředěnosti, a když se něco podobného stalo čarodějce, mohlo to být někdy opravdu dosti podivné. Její rty se nikdy nepohybovaly v souladu se slovy a zvuk jejích kroků někdy sestoupil po schodech deset minut předtím, než se přišourala sama paní Stěhovalová.

Když už ale máme mluvit o opravdu divných věcech, pak by největší dort a vavřínový věnec za první místo musela dostat Slečna Velezradná a o druhou a třetí cenu už by se nejspíše nikdo nepřihlásil.

Slečna Jasnozřela Velezradná oslepla, když jí bylo šedesát. Pro mnoho lidí by to znamenalo pohromu, ale

Slečna Velezradná byla dobrá v Zapůjčení, což je jeden z talentů, který více méně ovládají všechny čarodějky.

Uměla použít oči zvířat, četla to, co vidí, přímo z jejich myslí.

Ohluchla, když jí bylo pětasedmdesát, ale i na to si časem zvykla a uměla používat jakékoliv uši, které právě běžely kolem a ona si jich všimla.

Když Tonička u Slečny Velezradné poprvé nocovala, používala Slečna místo očí a uší myš, protože jí právě chcipla její stará kavka. Bylo to dost zvláštní, pozorovat Slečnu Velezradnou, jak pobíhá po svém domku a v ruce napřažené kupředu nosí myš. Většinu lidí znervózňovalo i to, že kdykoliv něco řekli, obrátila se k nim Slečna Velezradná a namířila na ně svou myš. Bylo až neuvěřitelné, jak strašidelně mohl růžový pohybující se čeníšek vypadat.

Ti noví havrani byli mnohem lepší. V jedné z okolních vesnic někdo udělal Slečně Jasnozřele důmyslné bidýlko, které si mohla posadit na ramena, takže jí na každé straně hlavy seděl jeden z havranů. V kombinaci s jejími dlouhými bílými vlasy to bylo velmi... velmi čarodějnické, i když k večeru už měla zadní část šatů pěkně zaneřáděnou.

Pak tady byly její hodinky. Byly těžké a vyrobené ze zrezavělého železa. Vyrobil je někdo, kdo byl víc kovář než hodinář, a to byl zřejmě důvod, proč za chodu vydávaly místo klasického *tik-tak* mnohem údernější *tink-tank*. Nosila je na opasku a určovala čas tak, že ohmatala jejich malé silné ručičky.

Ve vesnici se vyprávělo, že ty hodinky jsou srdcem Slečny Velezradné a že je používá od chvíle, kdy přestalo tlouct její pravé srdce. Ale v okolních

vesnicích o Slečně Velezradné kolovalo podobných pověstí mnoho.

Museli jste mít hodně vysoký práh odolnosti vůči podivnosti, když jste chtěli se Slečnou Velezradnou vyjít. Bylo tradicí, že mladé čarodějky putovaly sem a tam a zůstávaly vždy nějakou dobu se starými čarodějkami, aby se učily od starých zkušených odbornic, z nichž každá byla specialistka v nějakém oboru. Tohle vzdělání dostávaly zadarmo, jen výměnou za to, čemu paní Klíšťová, lovkyně čarodějných talentů, říkala „trocha pomoci v domácnosti“, což znamenalo „udělat všechnu domácí práci“. Od Slečny Velezradné většina z nich odešla po prvním dni. Tonička už u ní byla třetí měsíc.

Ano... a někdy, když Jasnozřela Velezradná hledala nějaký pár očí, jímž by se mohla rozhlédnout, vplížila se do hlavy vám. Byl to zvláštní, znervózňující pocit, asi jako když vám někdo neviditelný čte přes rameno noviny.

Ano, kdyby někdo vyhlásil soutěž v podivnosti, vyhrála by Slečna Velezradná nejen dort i se svíčkami, nejenže by se o další ceny nikdo nepřihlásil, ale ještě by jí k tomu jako prémii pravděpodobně přidali toho chlápka, který místo programu předvádí ty komické figurky tvořené z nafukovacích balónků.

Když Tonička přišla domů, tkala Slečna Velezradná na svém malém tkalcovském stavu. Oba zobáky se natočily k Toničce.

„To jsi ty, dítě,“ řekla Slečna Velezradná tenkým, maličko chraptivým hlasem. „Užila sis hezký den.“

„Užila, Slečno,“ přikývla Tonička poslušně.

„Viděla jsi to děvče Zlopočasných. Je v pořádku, vid’.“ *Na cukr, a na čaj*, drmolil si svou stav, *tink-tank*, cinkaly si hodinky.

„Má se dobře,“ přisvědčila Tonička. Slečna Velezradná nekladla otázky. Prostě vám sdělovala odpovědi. To děvče Zlopočasných, pomyslela si Tonička, když se pustila do přípravy večeře. Ale Slečna Velezradná byla opravdu hodně stará.

A mohla hodně vystrašit. To byla pravda. To se jí nedalo upřít. Neměla hákovitý nos a měla všechny zuby, i když byly trochu zažloutlé, ale jinak byla ukázkovým exemplářem zlé pohádkové čarodějnice. A když šla, chřestila jí kolena. Chodila velmi rychle, pomáhala si dvěma berlemi a podobala se při tom nějakému velkému pavoukovi. A to byla další taková zvláštní věc: domek byl plný pavučin a Slečna Velezradná Toničce velmi přísně zakázala se jich být jen dotknout.

Ano, ještě to s černou barvou. Většina čarodějek měla ráda černou, ale Slečna Velezradná měla dokonce v chlívků černé kozy a na dvorku černé slepice. Stěny domku byly černé. Podlaha byla taky černá. Kdyby vám na zem upadl kus pendreku, už byste ho nenašli. A k vlastnímu nenadšenému úžasu musela Tonička vyrábět i černé sýry, což znamenalo natírat je lesklým černým voskem. Tonička uměla dělat skvělé sýry a dokázala je dokonale uskladnit, ale černým sýrům nějak nevěřila. Vždycky vypadaly, jako kdyby měly něco za lubem.

Další věc: Jak se zdálo, Slečna Velezradná nepotřebovala spát. V současnosti už jí nebylo nějaké hloupé dělení času na noc a den nic platné. Když se havrani uložili k spánku, zavolala si sovu a tkala dál se



sovíma očima. Sova je zvláště dobrá, říká Slačna Velezradná, protože ta neustále obrací hlavu a hlídá očima člunek stavu. *Na cukr, a na čaj*, dělal stav, a *tink-tank* jim spokojeně přizvukovaly hodinky.

Slačna Velezradná, se zavázanýma očima, dlouhými bílými vlasy a ve větru vlajícím rozložitým černém plášti...

Slačna Velezradná, se svými dvěma berlemi, která chodí po svém domku bez ohledu na to, jestli je den či noc, která se za temné mrazivé noci prochází po zahradě a chytá ve vzpomínkách útržky květinových vůní...

Každá čarodějka má svou specializaci a zvláštní umění Slačny Velezradné spočívalo ve spravedlivém Posuzování.

Z okruhu mnoha mil za ní docházeli lidé se svými problémy.

Já vím, že je to moje kráva, ale on tvrdí, že patří jemu!

Ona chce ten kousek za potokem, ale otec ho nechal mně!

...a Slačna Velezradná si sedla k stavu na cukr a na čaj, zády do místnosti plné ustaraných lidí. Ten stav jim dělal starosti. Pozorovali ho, jako kdyby se ho báli, a havrani zase pozorovali je.

Neohrabanými slovy, se spoustou koktání a zadržávání jí přednášeli své problémy, zatímco v mihotavém svitu dvou svící pravidelně chrastil stav.

Ach ano... ještě ty svíčky...

Jako svícny sloužily lidské lebky. Jedna měla na čele vyryto slovo ENOCHI, druhá ATHOOTITA.

Ta slova znamenala „VINA“ a „NEVINA“. Tonička by si přála tohle nevědět. Nebylo totiž možné, aby

děvče, které vyrostlo na Křídě, znalo nebo zjistilo význam těch slov, protože ta slova byla v cizí a velmi prastaré řeči. Jenže Tonička jejich význam znala, protože měla v hlavě ctihodného Dr. Mg. Citlivoje Vyhřezla, starého a dávno už bývalého profesora NU.

Přesněji řečeno, jeho malou část.

Před několika lety se totiž Toničky zmocnil zlojroj... věc, která miliony let sbírala mozky... jednoduché i složité, hadí, ptačí zvířecí i lidské. Toničce se podařilo vyhnat ho ze své hlavy, ale v hlavě jí uvázlo několik úlomků cizích myslí. Jedním z nich byla malá částička osobnosti a uzlík vzpomínek Dr. Mg. Vyhřezla. Nedělal Toničce skoro žádné potíže, ale když se podívala na nějaký nápis v cizím jazyce, věděla, co to znamená, nebo spíš slyšela v duchu suchý hlas dr. Vyhřezla, který jí napsaný text překládal. (Jak se zdálo, tohle bylo všechno, co po něm zůstalo, ale i tak se Tonička vyhýbala tomu, svlékat se před zrcadlem.)

Lebky byly napůl pokryté voskem steklým ze svící a většina lidí z nich nedokázala během svého pobytu v místnosti odtrhnout oči. A pak, když už byla všechna slova řečena, nastal najednou okamžik šokujícího ticha, protože stav utichl. Slečna Velezradná se ve své těžké židli na kolečkách obrátila, stáhla si z perlově šedých očí černý šátek a řekla:

„Slyšela jsem. Teď se podívám. Podívám se, kde je pravda.“

Někteří lidé, na které se v tomto okamžiku ve světle svící stojících na lidských lebkách zadívala, se dali na útěk. Ty oči, které neviděly vaši tvář, dokázaly jakýmsi způsobem nahlédnout do vaší mysli. Když se na vás

Slečna Velezradná podívala tímhle způsobem, pak jste buď říkali pravdu, nebo jste byli velmi hloupí.

Proto se se Slečnou Velezradnou nikdy nikdo nepřel.

Čarodějky nesměly žádat úhradu za použití svých dovedností, ale každý, kdo přišel požádat Slečnu Velezradnou o pomoc, přinesl nějaký dárek, obvykle nějaké jídlo, ale občas i oblečení, nebo starší boty, pokud byly její velikosti. Pokud verdikt Slečny Velezradné vyzněl ve váš neprospěch, nebylo taktické (alespoň to všichni říkali) žádat svůj dárek nazpět, protože o nějakou maličkost přijít bylo mnohem příjemnější než být v nějakou slizkou maličkost proměněn.

Říkalo se, že když budete Slečně Velezradné lhát, zemřete do týdne strašlivou smrtí. Říkalo se, že se ke Slečně Velezradné za temných nocí chodí radit králové a princové a ptají se jí na věci, které se týkají těch nejdůležitějších státních záležitostí. Říkalo se, že má Slečna Velezradná ve sklepě hromadu zlata, stráženu démonem se žhavou kůží a třemi hlavami, který se vrhne na každého, kdo se na zlato jen podívá, a ukousne mu nos.

Tonička měla silné podezření, že přinejmenším ta poslední dvě tvrzení jsou mylná. Rozhodně si byla jistá, že není pravdivé to poslední, protože jednoho dne si zašla dolů do sklepa (pro jistotu vyzbrojená kbelíkem vody a pohrabáčem), ale nenašla tam nic jiného než hromadu brambor, mrkve a další zeleniny. A taky myš, která ji ostražitě pozorovala.

Tonička se nebála, ne moc. Tak především, pokud se démon nedokázal maskovat jako brambor, tak nejspíše neexistoval. A za druhé, přestože Slečna

Velezradná špatně viděla, špatně slyšela a páchla jako stará nevětraná almara, Tonička z ní neměla špatný, ale spíše dobrý pocit.

První pohled a Druhé myšlenky, to je to, na co by se měly spoléhat všechny čarodějky. První pohled – vidět jen to, co tady skutečně je, a Druhé myšlenky – aby kontrolovaly První myšlenky a dohlížely na to, že myslí správně. Pak tady ovšem byly ještě Třetí myšlenky, ale Tonička nikdy neslyšela, že by o nich někdo mluvil, a proto o nich mlčela také. Byly zvláštní, zdálo se, že se myslí samy pro sebe, a objevovaly se poměrně zřídka. A právě teď jí říkaly, že na Slečně Velezradné je mnohem víc, než kolik je toho na ní vidět pouhýma očima.

Pak jednoho dne, když Tonička utírala prach, převrátila lebku jménem Enochi.

...a najednou toho věděla o Slečně Velezradné mnohem víc, než si pravděpodobně Slečna Velezradná přála, aby o ní kdokoliv věděl.

Večer, když jedly maso v kořeněné omáčce (s černými fazolemi), řekla Slečna Velezradná: „Zvedá se vítr. Musíme brzo vyrazit. V takovéhle noci nevěřím koštěti nad vrcholky stromů, ani co by se za nehet vešlo. Mohla by tam být různá divná stvoření.“

„Někam půjdeme? Půjdeme vážně někam ven?“ ujišťovala se Tonička. Nikdy večer nikam nechodily, a proto jí vždycky večery připadaly dlouhé jako roky.

„Dnes určitě půjdeme. Dnes večer se bude tancovat.“

„Kdo bude tancovat?“

„Havrani by na to neviděli a sova by byla zmatená,“ pokračovala Slečna Velezradná. „Budu muset použít tvé oči.“

„Kdo bude tančit, Slečno Velezradná?“ ptala se Tonička. Měla ráda tanec, ale jak se zdálo, nikdo v okolí netančil.

„Není to daleko, ale bude ošklivá bouře.“

Takže to bylo jasné. Slečna jí nic neřekne. Přesto to znělo zajímavě. Navíc to jistě bude velmi poučné, protože vidět něco, co považuje Slečna Velezradná za podivné... no, to už musí stát za to.

To samozřejmě taky znamená, že si Slečna Velezradná nasadí svůj klobouk. Tuhle část věci Tonička nenáviděla. Bude muset stát před Slečnou Velezradnou, dívat se na ni a cítit to nepříjemné lechtání v očích, zatímco ji stará vědma bude používat místo jakéhosi zrcadla.

Než dojedly večeri, řval už vítr v lese jako obrovské černé zvíře. Když Tonička otevřela dveře, vyrval jí je z ruky, zatočil se místností a rozezněl osnovu napjatou ve stavu jako struny.

„Opravdu chcete jít, Slečno Velezradná?“ zeptala se pro jistotu Tonička a pokoušela se dveře zase zavřít.

„Takhle se mnou nemluv. Nic takového mi říkat nebudeš! U tance musí být svědkové! Nikdy jsem tanec neminula!“ Slečna Velezradná vypadala nervózně a popuzeně. „Musíme jít! A ty musíš být v černé!“

„Slečno Velezradná, vy *víte*, že černou nenosím!“ odpověděla Tonička.

„Dnes je noc určená pro černou. Vezmeš si na sebe můj druhý nejlepší plášť.“

Řekla to s pevností čarodějky, jako kdyby ji ani nenapadlo, že by ji mohl někdo neposlechnout. Bylo jí 113 let. Měla spoustu zkušeností. Tonička se s ní nepřela.

Ne že bych měla něco proti černé, pomyslela si Tonička, když na sebe brala Slečnin druhý nejlepší plášť, ale prostě to pak nejsem já. Když lidé říkají, že čarodějky nosí černou, myslí tím, že staré ženské nosí černou. No prostě to není, jako když si vezmu růžovou nebo tak...

Pak musela zabalit hodiny Slečny Velezrádné do kusu staré pokrývky, takže se jejich *tink-tank* změnilo v pouhé *tink-tank*. Nechat je doma vůbec nepřipadalo v úvahu. Slečna Velezradná své hodinky nosila vždycky s sebou.

Když ji Tonička připravila, stará dáma s příšerným skřípotem hodinky natáhla. Natahovala je v nejpodivnějších okamžicích, někdy třeba uprostřed svého soudního rozhodování, před místností plnou zděšených lidí.

Zatím ještě nepršelo, ale už když vzlétly, byl vzduch plný letícího listí a úlomků malých větviček.

Slečna Velezradná seděla na koštěti bokem, křečovitě se ho držela a vypadala, jako když bojuje o život. Vedle ní kráčela po zemi Tonička a řídila koště pomocí kusu prádelní šňůry.

Večerní nebe bylo stále ještě rudé, a přestože byl měsíc, který se blížil k úplňku, vysoko na nebi, hnal přes ně vítr mračna a plnil tak les pohybuujícími se stíny. Větve klepaly jedna o druhou a Tonička slyšela skřípění a pak v jedné chvíli praskot, když se někde opodál nějaká větev ulomila a padla na zem.

„Jdeme do vesnice?“ zaječela Tonička do všeobecného hlomozu.

„Ne! Vezmi to cestou přes les!“ odpověděla jí stejně hlasitě Slečna Velezradná.

Aha, pomyslela si Tonička, tak to bude ten pověstný tanec bez spodárů, o kterém jsem toho už tolik slyšela? Tedy přesněji řečeno, ono toho zase tolik nebylo, protože jakmile se o něm někdo zmínil, někdo jiný mu řekl, ať sklapne, takže jsem toho neslyšela moc, ale to, co jsem neslyšela, jsem zato neslyšela velmi významným způsobem.

Bylo to něco, o čem si lidé mysleli, že to čarodějky dělají, ale samy čarodějky si to nemyslely. Tonička musela připustit, že i jí je docela jasné proč. Noci nebyly nijak zvlášť teplé, dokonce ani za horkého léta, a i kdyby, pořád ještě tady bylo bodláčí, trnkové keře a ježci, co by mohlo tanečnicím dělat starosti. A navíc, těžko si člověk dokázal představit někoho, jako byla třeba Bábi Zlopočasná, jak poskakuje po nějaké mýtině bez... Prostě něco takového si člověk nedokázal představit, protože kdyby to dokázal, musela by mu explodovat hlava.

Když se dostaly na lesní pěšinu, vítr se poněkud utišil, a tak Tonička šla vpředu a táhla Slečnu Velezradnou za sebou. Jenže vítr s sebou přinesl i studený vzduch a ten pak odložil v lese. Tonička byla ráda, že má na sobě plášť, i když byl černý.

Kráčela vyrovnaným krokem a na křižovatkách zahýbala tam, kam ji Slečna Velezradná posílala, až nakonec mezi kmeny stromů uviděly v dálce plápolavé světlo ohně, který hořel v malém dolíku.

„Tak, teď zastav a pomoz mi slézt, děvče,“ ozvala se stará čarodějka. „A dobře mě poslouchej. Platí tady jistá pravidla. Za první – nebudeš mluvit. Za druhé – budeš se dívat jen na ty, co tančí, a konečně za třetí – nepohneš se, dokud tanec neskončí. Po druhé ti to opakovat nebudu!“

„Dobře, Slečno Velezradná. Je tady nahoře pěkně zima.“

„A ještě přituhne.“

Mířily ke vzdálenému světlu. K čemu je takový tanec, když se může jeden jenom dívat? říkala si Tonička. Nevypadalo to na žádnou velkou zábavu.

„To nemá být žádná zábava,“ sdělila jí Slečna Velezradná.

Před ohněm se pohybovaly temné postavy a Tonička zaslechla zvuk mužských hlasů. Když se pak přiblížily k okraji dolíku, někdo najednou oheň polil vodou.

Ozval se sykot a mezi stromy stoupal oblak kouře a páry. Všechno se to odehrálo v okamžiku a zůstal jen šok, Jediná věc, která tady vypadala živá, najednou umřela.

Pod nohama Toničky zašustilo suché listí. Mračna v tom okamžiku zmizela a měsíc na nebi zazářil plnou silou. A vytvořil na lesní půdě malá stříbrná jezírka.

Chvilí trvalo, než si Tonička uvědomila, že uprostřed mýtiny stojí šest mužů. Museli mít na ochranu proti měsíčnímu svitu černé pláště, protože vypadali jako šest dř s obrysem lidského těla, udělaných do prázdnoty. Stáli ve dvou řadách po třech, obličejí k sobě, ale byli tak nehybní, že se Tonička po chvílce ptala sama sebe, jestli jsou skuteční.

Nakonec se ozvalo temné dunění bubnu: *bumm... bumm... bumm.*

To trvalo asi půl minuty, ale pak buben utichl. Jenže v tichu chladných lesů se ozývalo Toničke v hlavě dál, a možná, že to nebyla jediná hlava, v níž se ozývalo, protože i šestice mužů pomalu přikyvovala hlavami do rytmu, jako kdyby údery pokračovaly.



Pak začali tančit.

Jejich stíny se proplétaly, slévaly a zase rozdělovaly a jediný zvuk byl zvuk jejich bot dopadajících na zem. Jenže pak Tonička, která měla hlavou plnou tichého bubnu, zaslechla ještě jiný zvuk. Její noha si sama od sebe podupávala do stejného rytmu.

Ten rytmus už slyšela předtím a viděla lidi podobně tančit. Jenže to bylo za teplých dnů a na jasném slunci. Mívali na šatech našity cinkavé rolničky!

„To je Morrisův tanec,“ řekla Tonička skoro polohlasem.

„Psst!“ napomenula ji Slečna Velezradná.

„Ale to přece není správné, aby –“

„Mlč už!“

Tonička se rozzlobila, kromě jiného i proto, že cítila, jak se červená. Odtrhla proto oči od tanečníků a vzdorně se rozhlédla po mýtině. Uviděla okolo další stíny, byly lidské, nebo měly přinejmenším lidské tvary, ale bylo tma a Tonička je neviděla jasně, což možná bylo dobře.

Bylo stále chladněji, tím si byla jistá. Zbylé listy začala pokrývat bílá námraza.

Buben zněl dál. Toničce se ale zdálo, že už není sám, že se k němu přidaly další bubny a navíc ozvěna z její vlastní hlavy.

Slečna Velezradná si mohla dělat *psst!*, jak chtěla, tohle přece byl Morrisův tanec. Jenže vůbec pro něj nebyla správná doba!

Morrisovští tanečníci přicházeli do vesnice většinou začátkem května. Nikdy nebylo přesně jisté kdy, protože navštěvovali na Křídě celou řadu vesnic a v každé vesnici byla hospoda, která je nějaký čas zdržela.

Nosili hole a oblékali se do bílých šatů s rolničkami, aby se nemohli nikam vkrást a lidé o nich věděli předem. Nikdo nestál o nečekaného morrisovského tanečníka. Tonička na ně čekávala s ostatními dětmi před vesnicí a poskakovala za nimi celou cestu na návěs.

Tanečníci obvykle tančili na návsi za dunění bubnu, klepali svými holemi o sebe a pak se všichni nahnuli do hospody a přišlo léto.

Tonička nedokázala pochopit, jak dochází k tomu poslednímu. Tanečníci tančili a pak přišlo léto – jak se zdálo, to bylo všechno, co o tom lidé věděli. Otec jí vyprávěl, jak se jednoho roku tanečníci neobjevili a chladné mokré jaro se změnilo v lezavý podzim, zatímco čas mezitím byl vyplněn mlhou, deštěm a jinovatkami, a to i v srpnu.

Teď její mysl naplnil zvuk bubnů tak neodbytně, že se jí zatočila hlava. Tihle byli divní, něco tady nebylo v pořádku.

Pak si vzpomněla na sedmého tanečníka, na toho, kterému se říkalo Šášek. Obvykle to byl muž hodně malého vzrůstu, který měl na hlavě ošumělý cylindr a šaty pošité útržky látek všech možných barev. Většinou se ochomýtal s ponížným úsměvem a nastaveným kloboukem kolem lidí, dokud mu nedali peníze na pivo. Někdy ovšem klobouk odložil a vrhl se i on do víru tance. Čekali byste, že dojde k nějaké hromadné srážce, která skončí propletencem nohou a rukou, ale to se nikdy nestalo. Šášek poskakoval a točil se mezi zpocenými tanečnicemi jako korouhvička, vždycky se dokázal ostatním vyhnout a být tam, kde oni nebyli.

Svět kolem Toničky se pohyboval. Zamrkala. Bubny v její hlavě teď duněly jako hrom a ve

spletených rytmech slyšela jedno dunění hluboké jako oceán. Slečna Velezradná byla zapomenuta. Spolu s ní byl zapomenut i tajemný okolní dav. Zůstal jen samotný tanec.

Kroutil se ve vzduchu jako živý tvor. Byl v něm ale prostor, který se v něm přesouval. A ona věděla, že to je to místo, kde by měla být. Slečna Velezradná říkala ne, ale to bylo před dlouhou dobou, a konec konců, jak by to mohla Slečna Velezradná pochopit? Co ta o tom mohla vědět? Kdy *ta* naposled tančila? Tanec teď pronikl Toničce až do kostí a volal ji. Šest tanečníků nestačí!

Rozeběhla se kupředu a vskočila mezi tanečníky.

Když se mezi nimi roztočila, oči tanečníků se k ní krátce obrátily a zableskly. Vždycky byla na místě, kde nebyli oni. Bubny zajaly její nohy a ty šly samy tam, kam ji rytmus poslal.

A pak...

...se tam objevil ještě někdo jiný.

Bylo to stejné, jako když měla občas dojem, že někdo stojí za ní, ale teď měla současně pocit, že zároveň někdo stojí i před ní, vedle ní, nad ní i pod ní, a to všechno najednou.

Tanečníci se zastavili, ale svět se otáčel dál. Muži se změnili v černé stíny, v temné obrysy na ještě temnějším pozadí. Bubny utichly a nastal dlouhý okamžik, během nějž se Tonička tiše a půvabně otáčela s rozpaženýma rukama, aniž se nohama dotýkala země. Tvář měla obrácenou ke hvězdám, které byly chladné jako led a ostré jako jehly. Bylo to... úžasné.

Jakýsi hlas řekl: „Kdo jsi?“ Měl ozvěnu a nebo ta slova možná řekli dva lidé skoro najednou.

Pak se rytmus náhle vrátil a šest tanečníků do Toničky narazilo.

O několik hodin později došlo dole v rovině k jiné události. Občané malého městečka Psokřivice tam hodili do řeky čarodějku se spoutanýma rukama a nohama.

Něco takového se na v horách nikdy nestávalo, tam měly čarodějky respekt a úctu, ale dole na pláních bylo pořád ještě dost hloupých lidí, kteří byli ochotní uvěřit i těm nejošklivějším pověstem. A kromě toho tam nebylo co na práci a lidé se dost nudili. Zvláště o večerech.

Na druhé straně se tady ani často nestávalo, že by čarodějka před utopením dostala šálek čaje a domácí sušenky.

Takhle to probíhalo proto, že obyvatelé Psokřivic vždycky postupovali podle knihy. Kniha se jmenovala *Magavenatio Obtusis*.

Lidé v městečku nevěděli, jak se tam kniha dostala. Jednoho dne se prostě objevila na polici obchodu se smíšeným zbožím.

Uměli samozřejmě číst. Museli jste do sebe vstřebat nějakou tu dávku umění číst a psát, dokonce i v Psokřivicích, abyste nějak vyšli se světem. Jenže obyvatelé nevěřili knihám a potažmo ani tomu druhu lidí, kteří je četli.

Tahle kniha však byla o tom, jak si poradit s čarodějkami. Zdála se být velmi sugestivní, aniž v ní bylo příliš mnoho dlouhých (a proto nedůvěryhodných slov), jako třeba marmeláda. Konečně – to si říkali lidé mezi sebou – tady máme něco, co jsme potřebovali. To je kniha, která má nějaký smysl. Dobrá, není to přesně to, co by si člověk představoval, ale pamatujete

si na tu čarodějnici vloni? Jak jsme ji hodili do řeky a pak jsme se ji pokusili upálit zaživa? Jenže ona byla celá promočená a podařilo se jí utéci? Tak to už se nám teď nesmí stát!

Zvláštní pozornost věnovali následující pasáži:

Když jste chytili svou čarodějnici, je velmi důležité nijak jí neublížit (zatím!). Za žádnou cenu ji nepodpalujte! To je chyba, jíž se začátečníci často dopouštějí. Čarodějnici to jen rozzuří a vrací se ještě silnější. Jak každý ví, další způsob, jak se zbavit čarodějky, je hodit ji do řeky nebo jiné hluboké vody.

Nejlepší postup je tento:

Dodržujte následující návod: Uvězněte ji přes noc do slušně vytopené místnosti a dejte jí tolik polévky, kolik bude chtít. Mrkvová nebo čočková stačí, ale chceme-li dosáhnout těch nejlepších výsledků, je nejvhodnější silný a kvalitní hovězí vývar. Bylo ověřeno, že ten vážně poškozuje její kouzelné schopnosti. Rozhodně jí nedávejte polévku rajskou, protože ta naopak její síly násobí!

Pro zvýšení bezpečí jí vložte do každého střevíce alespoň jednu stříbrnou minci. Nedokáže si je vytáhnout, protože by jí spálily prsty.

Poskytněte jí teplou přikrývku a polštář. To ji uklame a ukolébá k spánku. Zamkněte dveře jejího vězení a dejte dobrý pozor, aby tam nikdo nevstoupil.

Do jejího vězení vstupte nejpozději jednu hodinu před svítáním. Možná, že si myslíte, že nejlépe to uděláte, když tam vrazíte s křikem a kletbami. **NIC NENÍ DÁLE OD PRAVDY!** Vejděte tiše a po špičkách, nechtě spící čarodějnici u postele šálek čaje, vraťte se ke dveřím a tiše zakašlejte. Když se totiž

čarodějnice probudí náhle, dokáže být opravdu velmi zlá.

Někteří odborníci doporučují přidat k čaji čokoládový keksík, jiní říkají, že stačí měkký perníček. Pokud si ceníte vlastního života, nedávejte čarodějnici nějakou obyčejnou sušenku, protože pak by jí z uší začaly létat jiskry! Když se probudí, odříkejte jí tahle mocná a mystická slova, která jí zabrání v tom, aby se proměnila v roj včel a neodletěla pryč:

JEKO STEKO ZEKO JEKO CLOKO VEKKO  
OSKO ELKO.

Když pak čarodějnice dopije svůj čaj a dojí keksík, spoutejte jí ruce a nohy. Dbejte na to, abyste použili loďmistrovské uzle. Teprve pak ji hodte do vody. Důležité bezpečnostní upozornění! Udělejte to nejpozději hodinu před rozedněním a poté, co čarodějnici hodíte do vody, okamžitě odejděte!

Samozřejmě, tentokrát se tím lidé řídili. Viděli pak, jak se čarodějka potápí, aby už nevyplavala. Na hladině plul jen její špičatý klobouk. Pak se vydali domů na snídani.

V téhle konkrétní řece se ještě několik minut nic nedělo. Po chvíli se klobouk vydal směrem k hustému chomáči rákosí. Tam se zastavil a velmi pomalu se zvedl. Mezi hladinou vody a okrajem krempy pátravě zamžoural pár očí...

Když se slečna Bystromila Klíšťová, učitelka a lovkyně nových čarodějných talentů, ujistila, že kolem nikdo není, vyplazila se po bříše na břeh. Pak se zvedla na nohy, a seč jí stačily, rozběhla se k lesu, kam dorazila ve chvíli, kdy začalo vycházet slunce. Nechala si pro všechny případy v opuštěné jezevčí noře raneček s čistými šaty a prádlem. Měla tam i krabičku zápalek.

(Nikdy nenosila zápalky u sebe, když hrozilo nebezpečí, že bude chycena, to aby náhodou v lidech neprobouzely nějaké nevhodné myšlenky.)

Pravda je, pomyslela si už za chvíli, když se hrála u ohně, mohlo to dopadnout mnohem hůř. Zaplat' bohové, ve vesnici je pořád ještě někdo, kdo umí číst, jinak mohla být v pěkné bryndě. Nejspíše to byl dobrý nápad, že dala tu knihu vytisknout hodně velkým písmem.

Knihu *Magavenatio Obtusis* aneb „Lov na čarodějnice pro velmi hloupé lidi“ ve skutečnosti napsala slečna Klíšťová a osobně se postarala o to, aby se výtisky dostaly především do těch míst, kde ještě lidé věřili, že by měly být čarodějky upáleny nebo utopeny.

Protože jediná čarodějka, která mohla těmi místy projít, byla pravděpodobně sama slečna Klíšťová, znamenalo to, že než ji hodili do vody, nechali ji vyspat a dali jí slušnou snídani. Voda pro slečnu Klíšťovou nepředstavovala žádný problém vzhledem k tomu, že byla absolventkou Quirmské školy pro mladé dívky, kde jste absolvovali každé ráno koupel v ledové vodě, abyste si zocelili charakter. Loďmistrovský uzel se dal snadno rozvázat zuby i pod vodou.

Ano, pomyslela si, když si vyzula boty... a taky ještě dostala dvě stříbrné šestipence. Lidé ze Psokřivic začínali opravdu dost hloupnout, ale to se stává, když se zbavíte svých čarodějek. Čarodějka je jen osoba, která ví o něco víc než vy. To vlastně říká její pojmenování. A někteří lidé nemají rádi nikoho, kdo toho ví víc než oni, takže v těchto dnech už se potulní učitelé a cestující knihovníci se svými vozíky vyhýbali městečku obloukem. Podle toho, jak se situace vyvíjela,

jestli budou chtít obyvatelé Psokřivic dál házet kamení po každém, kdo je chytřejší než oni, budou už brzo muset začít házet po prasatech.

To městečko bylo prostě děsné. Shodou okolností tam ale byla asi osmiletá dívenka, která vypadala velmi slibně, a slečna Klíšťová do Psokřivic občas zašla, aby ji netratila z dohledu. Nechodila tam pochopitelně jako čarodějka, protože i když se ráno docela ráda umyla ve studené vodě, příliš mnoho dobrého škodí. Převlékala se za poníženou podomní prodavačku jablek nebo věštyni. (Čarodějky se obvykle věštěním nezabývají, protože kdyby to dělaly, byly by v tom až příliš dobré. Lidé nechtějí doopravdy vědět, co se stane, jen to, že to bude hezké a příjemné. Jenže čarodějky obvykle nesladí.)

Naneštěstí se nějak porouchalo pero na maskovacím klobouku slečny Klíšťové právě ve chvíli, kdy byla na náměstí, a špička klobouku vyjela nahoru. Z takové situace se nedokázala vymluvit dokonce ani slečna Klíšťová. No dobrá, takže teď to bude muset zařídit nějak jinak. Hledání nových čarodějek bylo vždycky nebezpečné. Ale někdo to dělat musel. Dívenka s čarodějným darem, která vyrůstala sama, byla nešťastné a nebezpečné dítě...

Zarazila se a zadívala se do ohně. Proč jí právě teď přišla na mysl Tonička Bolavá? Proč právě teď?

Dala se rychle do práce a sestavila si jednoduchý pendul.

Penduly fungovaly. To bylo jediné, co se o nich dalo s jistotou říci. Daly se vyrobit z kousku provázku, několika klacíků a dalších věcí, které jste měli momentálně v kapse. Penduly byly něco jako čarodějnický ekvivalent oněch patentních nožíků s



patnácti želízky, otvírákem na pivo, nůžkami, vývrtkou, zvětšovací sklem a tou věčičkou, kterou můžete vyčistit uši kuřatům.

Nedalo se ani docela přesně říci, co dělají, i když slečna Klíšťová měla teorii, že vám poskytují možnost nahlédnout do toho, co vědí některé ze skrytých koutů vaší mysli. Pendul je potřeba vždycky sestavit znovu a jen z toho, co najdete ve vlastních kapsách. Nebylo ovšem proti pravidlům pro všechny případy nosit v kapsách různé zajímavé věci, které se mohly hodit.

Během necelé minuty slečna Klíšťová vytvořila pendul z:

Třiceticentimetrového pravítka  
Jedné tkaničky do bot

Jednoho kousku použitého provázku

Kousku černé vlny

Jedné tužky

Jednoho ořezávátka

Jednoho kamínku s dírkou

Jedné krabičky od zápalek, v níž byl moučný červ jménem Rolf a kousek chleba, aby měl co žrát, protože v každém pendulu musí být nějaký živý tvor

Půl balíčku krčních pastilek pí. Zlatoryzé

Jednoho knoflíku

Vypadalo to trochu jako kolébka z nití, s níž si hrají děti, nebo možná zapletené nitě nějaké podivné loutky.

Slečna Klíšťová se na pendul zadívala a čekala, až si ji přečte. Pak se pravítko otočilo k ní, krční pastilky vybuchly v několika obláčcích červeného prachu, tužka vyletěla kupředu a zasáhla slečnu Klíšťovou do klobouku a na pravítku se vytvořila jinovatka.

Něco takového se stát nemělo.

Slečna Velezradná seděla dole v kuchyni svého domku a dívala se, jak Tonička spí v malé ložničce nahoře. Dělal to prostřednictvím myši, která seděla na začernalém mosazném čele postele. Za zasedlými okny (Slečna Velezradná se už třiatřicet let mytím oken neunavovala a Tonička je zatím ještě nestačila umýt úplně dočista) hučel vítr mezi stromy, i když bylo teprve pár hodin po poledni.

Hledá ji, pomyslela si, když krmila drobky starého sýra další myš, kterou měla na klíně. Jenže ji nenajde. Tady je v bezpečí.

Myš najednou zvedla hlavičku od sýra. Něco zaslechla.

„Já vám to říkal! Je kdesik tu, kamove!“

„Já nekapíruju, proč si nemůžem poplkat zrovna s tou habounskou bosorbabou. Zatím nám to s bosorbabama dycky štymovalo.“

„Možno, ale tato je, a že hrozitánská. Habouni z městečka pravíja, že má pod chalupou, v celáriusu na zemáky, démonisko.“

Slečně Velezradná se na tváři objevil mírně překvapený výraz. „Ti?“ zašeptala sama pro sebe. Hlasy přicházely odněkud zpod podlahy. Poslala myš na výzvedy. Tvoreček přeběhl po zemi a zmizel ve skulině u stěny.

„Včíl poslechni, nechtěl bych tě nějak rozčarovat, ale *toto* je celárius na zemáky.“

Po nějaké chvíli se ozval další hlas. „A kde teda je to démonisko?“

„Třeba má den fraj.“

„A na co by byl démonovi fraj?“

„Na co, možno si zaletěl na pobejtku k mamě a tatovi.“

„Vážně? Démoni maj taky maminky a tatínky?“

„U psí nohy! Přestaneš se už tak potrouble dotazovat? Co dyž nás uslechne?“

„Houby, bábrdle je slepá jak dyž macarát a hluchá jak peň, říkaj.“

Myši mají skvělý sluch. Když myš vyběhla z hrubé kamenné zdi u podlahy sklepa, Slečna Velezradná se usmála.

Dívala se jejíma očima a myši vidí dobře i ve tmě.

Po podlaze se kradla skupinka malých mužiků. Měli kůži pokrytou modrým tetováním a prachem.

Všichni měli dosti umaštěné kilty a každý z nich měl na zádech připevněný meč, velký jako byl on sám. Do jednoho měli rudě oranžové vlasy s hrubě pletenými copánky. Jeden z nich si nasadil místo helmy králičí lebku. Vypadala by mnohem děsivěji, kdyby mu nebyla trochu velká a nepadala mu neustále do očí.

V místnosti nad nimi se Slečna Velezradná znovu usmála. Takže oni už o Slečně Velezradné slyšeli? Jak se ale zdá, tak neslyšeli dost.

Zatímco se mužici protahovali krysí dírou ze sklepa nahoru, pozorovaly je cestou další dvě myši, tři různí brouci a jedna můra. Pak se v řadě pustili po špičkách napříč kuchyní, kolem staré čarodějky, která, jak se zdálo, spala. Zdálo se to však jen do chvíle, než udeřila do podničky svého křesílka a zvolala příšerným hlasem:

„Já vás dobře očím, vy mrňavý nekaloty!“

Nato vypukla mezi Fígly všeobecná panika, během níž v šoku naráželi zmateně jeden do druhého.

„Nevim, že bych říkla, abyste sebou mleli!“ zvolala Slečna Velezradná a na tváři měla děsivě krvežíznivý výraz.

„Oh bědoš, bědoš, jemináku! Vona umi pravit po našem nářeči!“ vzlyknul někdo vyděšeně.

„Vy jste Nac mac Fíglové, nae? Ale nekapíruju značku vašeho klanu. Uklidněte se. Zatím si vás neupeču. Ty! Jak tě menujou?“

„Já sem Rob Kterýten, náčelník klanu z Křídového kopce,“ odpověděl ten s helmou z králičí lebky.

„Ale? Tak Velkej chlap? Potem mně ukaž, že si vyceповanej, a sdělej si tu helmu, než na mně budeš hovořit!“ zarazila ho Slečna Velezradná a královsky se při tom bavila. „A postav se pořádně rovně, když se mnou rozpravuješ! Já ve svojem domě žádné pokruty nestrpim!“

Všichni čtyři Fíglové se okamžitě postavili do vzorného pozoru.

„Správně!“ přikývla Slečna Velezradná. „A teď mi hezky řekněte, co jste zač vy ostatní.“

„Todlenc je muj brácha, Poťapanej Vilda, paňo,“ začal Rob Kterýten a zatřásl ramenem Fígl, který začal před okamžikem naříkat. S hrůzou zíral na Enochii a Athootii.

„A ti další dva jsou... myslím ti další dva z vás?“ vyzvídala dál Slečna Velezradná. „Ty tam, tebe myslím, s těmi myšdudami. Ty jsi bard?“

„Jasně, paňo,“ přikývl Fígl, který vypadal upravenější a čistší než jeho tři druzi, i když je nutno říci, že i pod hromadou starých klád žila spousta drobných potvůrek, které byly čistší než Poťapaný Vilda.

„A ty další, ty se jmenuješ?“

„Bohouš Velebrada, paňo.“

„Pořád na mě valíš ty svoje poule, Bohouši Velebrado,“ řekla Slečna. „Bojíš se mě?“

„Nejsu vyhukaný, paño. Já vás vobdivoval. Mýmu serdci dělá moc faň, dyž vidím bosorbabu, co je tak... bosorbabovatá.“

„V tom to je, ano? Že by?“ zabručela Slečna Velezradná podezřívavě. „A jseš si jistý, že se mě nestrachuješ, pane Velebrado Bohouši?“

„Nae, paño. Ale estli dyby vám to urobilo plezír, tak to sa roztřepu jak sulc!“ odpověděl Bohouš takticky.

„Hmm!“ udělala Slečna Velezradná. „No, jak vidím, tak tady máme skutečného rozumbradu. A jakpak menujou toho valibuka vedlevá tebe?“

Bohouš strčil loktem do žeber Yana Habáně. Navzdory své velikosti, která byla na Fígla opravdu neuvěřitelná, vypadal velmi nervózně. Jako mnoho lidí s mohutnými svaly byl trochu nejistý a nervózní, když narazil na někoho, kdo byl silný nějakým jiným způsobem.

„To je Yan Habáně, paño,“ představoval ho Bohouš Velebrada, zatímco Yan upíral oči na vlastní nohy.

„Vidím, že má náhrdelník z velkých zubů,“ řekla Slečna Velezradná. „To jsou lidské zuby?“

„Jasňačka, paño. Štyři. Jeden za každého habounskýho chlapa, kterýho složil.“

„To mluvíš o velkých mužích?“ ujišťovala se s úžasem Slečna Velezradná.

„Se rozumí, paño,“ přikyvoval spokojeně Bohouš Velebrada. „Většinou na ně hěpne ze stromiska kebulou napřed. On má velice tvrdou kebulu,“ dodal pro případ, že by Slečně nebyl průběh akce jasný.

Slečna Velezradná se pohodlněji opřela v křesle. „Tak a teď mi laskavě vysvětlete, proč se plížíte po mém domě jako zloději?“

„Ahá, tak to je jednoduchý. Byli sme polovat na černýho presbuřta!“

„Ne, tak to jste nebyli,“ zavrřela prudce hlavou Slečna Velezradná, „protože presbuřt se dělá ze směsi vepřových vnitřností, krve a masa, dobře okořeněné a uvařené ve vepřovém žaludku. Je to po našem tmavá tlačěnka.“

„Ahá, no ja, paňo, ale to leda dyž nemožete najít vopravdickýho presbuřta!“ začal opatrně Rob Kterýten. „Ten presbuřt se nedá s pravým presbuřtem ani porovnat, kdeby! A černej presbuřt je pěkně mazaný zvíře, potvora jedna škaredá, a von právě že si dělá pelech v d'ouře v... ve sklepě na erteple. Teda nejradějč...“

„A tomu mám věřit? Vážně jste lovíli černého presbuřta? Je to pravda, Pořapaný Vilíku?“ zeptala se Slečna Velezradná a hlas jí najednou ztvrdl. Všechny oči, včetně očí jednoho škvora, se obrátily k nešťastnému Pořapanému Vildovi.

„Ehm... no jo... jejdamáku... teda... ehm... oh bědoš, bědoš, bědoš!“ zakvílel Pořapaný Vilda a sesul se na kolena. „Prosim, nečiňte mi nic zlýho, paňo!“ žadonil. „Tuten uchál na mě tak škaredě zahlíží!“

„No dobrá, tak začneme znovu,“ zamračila se Slečna Velezradná. Zvedla ruku a strhla si pásku, která jí zakrývala oči. Když pak položila ruce na lebky, které byly položené po obou stranách křesílka, Fíglové jako jeden muž o krok ustoupili.

„Nepotřebuju oči na to, abych ucítila lež na sto honů,“ prohlásila. „Řekněte mi, proč jste přišli. Tak do toho. Spusťte ještě jednou.“

Rob Kterýten na okamžik zaváhal. To od něj bylo za daných okolností velmi odvážné. Pak řekl: „De tady vo

tu malou velkou bosorbabu, paño. Kvůlivá ní sme přišli.“

„Malá velká – aha, vy myslíte Toničku?“

„Jo!“

„My sme totiž pod jedním z tých ftakounů,“ řekl Pořapaný Vilda a neustále odvracel pohled od očí slepé čarodějky.

„On myslí kulicha, Slečno,“ vysvětloval Rob Kterýten a loupł očima po svém bratru. „To je jak –“

„– přísěžný závazek, který musíte vyplnit,“ přikývla Slečna Velezradná. „Já kapíruju, co je kulich. Ale proč?“

Slečna Velezradná už během 113 let svého života slyšela leccos, ale teď s nelíčeným úžasem naslouchala příběhu o lidské holčičce, která se, i když jen na několik dnů, stala keldou klanu Nac mac Fíglů. A jakmile byla jejich keldou, byť jen nakrátko, bylo jejich povinností jí pomáhat a hlídat jí... navěky.

„A co víc, je to bosorbaba našich hor,“ dodával Bohouš Velebrada. „Ona se o ně stará, opečovává je, udržuje je v bezpečí. Ale...“

Zaváhal a Rob Kterýten pokračoval: „Naša kelda má v týchto dňoch strašidelné snění. Zda se jí o budoucnosti. Sní se jí o kopcách, celých zmrzlých, a všickni sou mrtví a malá velká bosorbaba má korunu z ledu!“

„Můj bože!“

„Ajto, a je toho eště vícej!“ ozval se zase Bohouš a rozhodil bezradně ruce. „Viděla, jak z ledovýho kraje roste zelenej strom! Viděla železnej kruh! Viděla chlapa s klíncem v srdci! Viděla záplavu kuřat a sejra, co chodil jak člověk!“

Na okamžik zavládlo ticho, ale pak Slečna Velezradná řekla:

„To první dvoje, strom a kruh, to není žádný problém, to je okultní... symbolika. Hřebík, to je něco podobného, je to velmi metaforické. Co se týče sýra, tam mám trochu pochybnosti... mohl by to být uleželý camembert? Nejsem si opravdu jistá především těmi kuřaty. Copak může přijít záplava kuřat, co myslíte?“

„No, v tom dlenc punktu si byla Zanina echt jistá,“ trval na svém Rob Kterýten. „Vono se jí zdálo bůhví co divnejch věcí, tak sme si přáli, že sísnem, jak se malá velká bosorbaba má a co se činí.“

„A tak se vás pět vydalo na tu dlouhou cestu až sem?“ potřásla Slečna Velezradná hlavou.

„No, sebrali sme s sebou eště pár mládcencůch,“ odpověděl jí Rob. „Enem směje sem nechtěli přivleect hnedkaj všecky jedním vrzem, kapíro? Sou venku v lese.“

„A kolik jich tam tedy ještě je?“

„Nó, asi tak pět stovek plus mínus nějakej chlap.“

Různé oči Slečny Velezradné se upřely na Roba Kterýtena. Ten se na ni díval s výrazem neochvějně pravdomluvnosti a ani jednou nemrkl.

„To celé vypadá jako čestný podnik,“ řekla. „Proč začínat lhaním?“

„No... lhačka je mnohem zajímavější,“ odpověděl Rob Kterýten.

„Pravda o celé té věci mi připadá mnohem zajímavější,“ sdělila mu Slečna Velezradná.

„Možno, ale já tam chtěl vrznout eště pár vobrůch, nějaky ty piráti a kouzelný lasičky,“ zabručel Rob. „Aby to mělo nějakej šmak a hodnotu.“



„Už se mi to začíná rýsovat,“ přikývla Slečna Velezradná. „Když sem slečna Klíšťová Toničku přivedla, řekla mi, že ji chrání zvláštní síly.“

„Ajto,“ přikývl Rob Kterýten pyšně. „To klebetovala o nás.“

„Jenže slečna Klíšťová je dost panovačná osoba,“ pokračovala Slečna Velezradná. „Musím s politováním přiznat, že jsem ji moc neposlouchala. Ona mi vždycky říká, že to a to děvče je opravdu moc chytré a učenlivé, ale obvykle jsou to fimfára, která moc nevědí co by a chtějí se stát čarodějkou jen proto, aby udělaly dojem na mládence u nich ve vsi, a po několika dnech utečou. Ale tahle neutekla, tahle tedy ne! Ta od věcí neutíká, ta běhá k nim. Věřili byste, že se dokonce pokusila tančit se Zimodějem?“

„Ajto, jak že nae, páč my tam byli,“ sdělil jí klidně Rob Kterýten.

„Vážně?“

„Bodejt'. My ji špicovali.“

„Ale nikdo vás tam neviděl. Kdyby vás někdo zahlédl, věděla bych to,“ protestovala Slečna Velezradná.

„Ale na moju dušu... že by?“ ušklíbl se Rob Kterýten. „No toto je fajná věc, sou aj lidi, co nás nezmerknou.“

„Ona se opravdu pokusila zatančit si se Zimodějem,“ opakovala Slečna Velezradná. „Říkala jsem jí, že to nesmí.“

„Ale co, nám taky z času na čas někdo prá, co bysme měli a neměli robit,“ odpověděl Rob Kterýten. „A toť akorát to, jak sa dozvíme o tých nejinteresátnějších věcách, co bysme měli oprubovat!“

Slečna Velezradná na něj zírала nevěřícíma očima jedné myši, dvou havranů, několika mūr a jednoho škvora.

„No ano,“ povzdechla si nakonec. „Samozřejmě, ale když je někdo tak starý jako já, je potíž v tom, že naše mládí je už strašně daleko, tak daleko, že máme dojem, že se to stalo někomu jinému. Dlouhý život zdaleka není taková nádhera, jak se říká. Je to –“

„Zimoděj se po ní pídí, shání našu malou velikou bosorbabu, paño,“ řekl Rob Kterýten. „Viděli sme, jak trdluje se Zimodějem. A on ju včil hledá. My ho slyšíme ve skuvíňání větra.“

„Já vím,“ přikývla Slečna Velezradná. Pak utichla a chvílku naslouchala. „Vítř se utišil,“ zkonstatovala. „Našel ji.“

Rychle uchopila svou hůl, vstala a vyrazila ke schodům. Vystoupala po nich s udivující rychlostí. Fíglové se jí hemžili kolem nohou, když otevřela dveře do místnosti, kde na úzkém lůžku ležela Tonička.

V každém rohu pokojíku byl jeden talířek a na něm hořela svíce.

„Ale jak ji našel?“ nechápala Slečna Velezradná. „Ukryla jsem ji! Modráskové, vy teď rychle nanoste dříví!“ Vrhla na ně slepý pohled a zamračila se. „Povídám, abyste na –“

Uslyšela několik tupých zadunění. Oblak prachu, který naplnil vzduch, se rychle usazoval. U nohou jí stáli Fíglové a vzhlíželi k ní s vyčkávavými výrazy. Malý krb v místnosti byl zavalen poleny a větvemi.

„Výtečná robota,“ pochválila je. „A akurát na čas.“  
Krbem se dolů začaly hrnout sněhové vločky.

Slečna Velezradná před sebou zkrížila berle a prudce dupla nohou.

„Dřevo hoř, ohni pláň!“ vykřikla. Dřevo v krbu chytlo prudkým plamenem. Jenže teď už se dělala námraza na oknech a skla s tichým praskotem pokrývaly obrazce podobné kapradí. Jinovatka se pohybovala jako bílá chapadla.

„Tak tohle si ve svém věku nedám líbit!“ prohlásila stará čarodějka.

Tonička otevřela oči a řekla: „Co se děje?“

## KAPITOLA 3

### Tajemství bimba

Není dobré být uprostřed chumlu tanečníků vyvedených z konceptu a rytmu. Byli to velcí lidé a žádné pápěrky. Tonička teď byla opravdu skutečně Bolavá. Byla plná pohmožděnin, škrábanců a modřin, z nichž jednu, ve tvaru boty, měla na místě, kde by ji *nikomu* neukázala ani za nic.

Fíglové zaplnili každou vodorovnou plochu v místnosti se stavem. Slečna Velezradná na něm i teď, jako vždycky, pracovala obrácená zády do místnosti, což zdůvodňovala tím, že jí to pomáhá přemýšlet, ale vzhledem k tomu, že to byla právě Slečna Velezradná, tak na tom příliš nezáleželo. Teď tady měla víc než dost očí a uší, které mohla použít. Oheň divoce hořel a všude byly svíce. Samozřejmě černé.

Tonička se zlobila. Slečna Velezradná nekřičela, nezvýšila dokonce ani hlas. Jen si povzdechla a řekla: „Hloupé dítě.“ To bylo mnohem, mnohem horší, protože Tonička věděla, že přesně tak se opravdu chovala. Jeden z tanečníků ji pomohl donést zpět do domku. Skoro vůbec nic si nepamatovala.

Čarodějky nedělají věci jen proto, že jim v té které chvíli připadají jako dobrý nápad! To už bylo prakticky něco jako ošklivé pochechtávání! Museli jste se každý den stýkat a jednat s lidmi, kteří byli hloupí, líní, lhali a byli nepříjemní, a nebylo by divu, kdybyste nakonec

došli k názoru, že bude na světě lip, když jim jednu fláknete. Jenže to neuděláte, protože jak Tonička jednou vysvětlila slečna Klíšťová: a) svět by se vylepšil jen na velmi krátký čas, b) pak by byl ve skutečnosti o něco horší, c) čeká se od vás, že nejste tak hloupí jako oni.

Nohy se jí pohnuly samy o sobě a ona je poslechla. Přitom měla poslouchat svou hlavu. Teď musela sedět u ohně Slečny Velezradné, zabalená do silného šálu a s ohřívací lahví na klíně.

„Takže Zimoděj je nějaký bůh?“ zeptala se.

„Něco takovýho, jo,“ přikývl Bohouš Velebrada. „Akorát, že to nejni takovej ten, co se k němu modlíš. On dělá zimu. To je jeho zaměstnání, kapíro?“

„Je to něco jako přírodní duch, elementál,“ doplňovala Slečna Velezradná od svého stavu.

„Ajto,“ přikývl Rob Kterýten. „Bohové, elementáli, démonové, duchové... někdy je těžký je vodlišit, dyž nemáš mapu.“

„A ten tanec se tančí na uvítání zimy?“ vyptávala se Tonička dál. „To ale nedává smysl! Morrisův tanec vítá léto, ano, to je –“

„Copak jsi vážně dítě?“ přerušila ji Slečna Velezradná. „Rok je kulatý! Kolo světa se musí otáčet! Proto se tam nahoře tančí Temný Morris, aby se to vyvážilo. Vítají zimu, protože se někde hluboko v ní ukrývá nové léto!“

*Na cukr a na čaj*, klepal si stav. Slečna Velezradná tkala novou látku z hnědé vlny.

„Tak dobrá,“ přikývla Tonička. „Tak jsme ji přivítali... jej jsme přivítali. To přece neznamená, že by mě měl hledat!“

„Proč ses k tomu tanci přidala?“ zeptala se Slečna Velezradná.

„No... bylo tam jedno volné místo a –“

„Právě. Místo, které nebylo určeno tobě. Nebylo pro tebe, ty hloupé děcko. Tančila jsi s ním a on se teď chce znovu setkat s tou odvážnou dívenkou. Nikdy jsem o něčem podobném neslyšela! Dones mi, prosím tě, z knihovny tu třetí knihu zprava na druhé polici shora.“ Slečna podala Toničce těžký černý klíč. „Dokážeš udělat pořádně alespoň tohle?“

Čarodějky nepotřebují pohlavkovat hloupé, ne, jim stačí, když mají dost ostré jazyky, a mají je vždycky pohotově.

Slečna Velezradná měla několik polic plných knih, což bylo na starší čarodějkou velmi neobvyklé. Knihy byly vysoko na policích, byly velké a vypadaly těžké a až do dnešního dne měla Tonička zakázáno se k nim přiblížit. Nesměla na nich ani otřít prach, natož odemknout těžké kovové pásy, které je uzavíraly v policích. Lidé, kteří sem někdy přišli, na knihy většinou vrhali nervózní pohledy. Knihy byly nebezpečné.

Tonička odemkla kovový pás a otřela na knihách prach. Hm... knihy nebyly, jak říkala Slečna Velezradná, zdaleka tím, čím se zdály být. Vypadaly jako magické knihy, ale nesly jména jako *Encyklopedie polévek*. Byl tam i slovník. Vedle byla kniha, o níž Slečna Velezradná požádala. Byla celá pokrytá pavučinami.

Tonička, stále ještě zrudlá studem a zlostí, sundala knihu a snažila se ji zbavit pavučin. Některé z nich se přetrhly s melodickým *dznnl* a z horní ořízky padaly návěje prachu. Když knihu otevřela, páchl svazek starobou a pergamenem, podobně jako Slečna

Velezradná. Titul vyražený zlatem na hřbetě byl už skoro setřený, ale Tonička ho dokázala přečíst. Byla to *Chaffinchova stará a klasická mytologie*. Kniha byla plná záložek.

„Strany osmnáct a devatenáct,“ řekla Slečna Velezradná, aniž pohnula hlavou. Tonička otevřela knihu na určené dvoustraně.

„Tace rončích ozdóbí?“ řekla tázavě. „To asi má být Tance ročních období?“

„Bohužel Kompot de Jojo, který tento proslulý obraz vytvořil, neměl tentýž talent pro psaní jako pro malování,“ přikývla Slečna Velezradná. „Písmena ho nějak znervózňovala. Vidím, že ses nejdříve dívala na slova a teprve potom na obrázky. Jsi přece dítě, které se v knihách vyzná.“

Obrázky byly... zvláštní. Byly na nich zachyceny dvě postavy. Tonička ještě neviděla maškarní kostýmy. Na takové věci doma nebyly peníze. Četla o nich a ty na obrázcích vypadaly velmi podobně tomu, jak si je představovala.

Obrázek představoval muže a ženu – nebo alespoň postavy, které vypadaly jako muž a žena. U ženy byl nápis Léto. Byla vysoká, štíhlá světlovlasá a krásná, a proto vzbudila v hnědovlasé, nakrátko ostříhané Toničce okamžitě nedůvěru. Zena nesla košík ve tvaru rohu, nebo snad podlouhlé mušle, který byl plný ovoce.

Muž, Zima, byl starý shrbený a šedivý. Z vousů a vlasů mu visely rampouchy.

„No ja, tak by dozajistě vyhlídal Zimoděj, to je jasný,“ prohlásil Rob Kterýten a se zájmem se procházel po stránce. „Starej Zamrzlík.“

„Co?“ řekla Tonička. „*Tohle* že je Zimoděj? Vypadá, jako když je mu přinejmenším sto let!“

„Mladík, co?“ uštípla Slečna Velezradná jízlivě.

„Hlavně ho nenechaj, aby tě lúbal, lebo by ti zmodral nos jak borůvina a mohl by ti aj odpadnut!“ radil optimisticky Poťapaný Vilda.

„Poťapaný Vilíku, ani se neodvažuj říkat něco takového!“ zamračila se na něj Tonička.

„Tož ajto, enem sem si přál, že vylehčím situacu,“ odpověděl Vilda a zatvářil se provinile.

„To je samozřejmě obrázek toho, jak šije představoval umělec,“ upozornila Slečna Velezradná.

„Co to znamená?“ zeptala se Tonička s očima upřenýma na obrázek. *Tak to nebylo*. Věděla to. Vždyť takhle on vůbec nevypadal...

„To značí, že si to ten malíř vyfantazíroval,“ prohlásil Bohouš Velebrada. „Von ho vůbec neviděl, že ne? Nikdoš Zimoděja neviděl.“

„Zatim!“ neodpustil si Poťapaný Vilda.

„Vildo,“ zavrčel Rob Kterýten a obrátil se ke svému bratrovi. „Kapírovals, co sem ti pral o taktních připodotčeních?“

„Bodejt', Robe, je mi to jasný,“ přikývl Vilda pokorně.

„Tak to, co si akorát řek, rozhodně nebylo nic takovýho,“ ušklíbl se na něj Rob.

Vilda svěsil hlavu. „Promiň, Robe.“

Tonička zařala pěsti. „Nechtěla jsem, aby se tohle všechno stalo!“

Slečna Velezradná si pomalu, s jakousi obřadností, stáhla pásku z očí.

„A co jsi tedy chtěla? Byla bys tak laskavá a vysvětlila mi to? Šla jsi tančit z toho vzdoru mládí, který vás nabádá, abyste neposlechli zkušené stáří? Chtít znamená myslet. Myslela jsi vůbec? K tanci už se



připojili před tebou i jiní. Děti, opilci, mladíci, kteří uzavřeli hloupou sázku... nic se nestalo. Jarní a podzimní tanečníci jsou... většina lidí by asi řekla, že je to prostě prastará tradice. Jen způsob, jak označit čas, kdy si oheň a led vyměňují vládu nad světem. Někteří z nás si ovšem myslí, že je v tom něco víc. Myslíme si, že se něco stane. Pro tebe se ten tanec stal skutečností a *něco* se stalo. A Zimoděj tě teď hledá.“

„Proč?“ vypravila ze sebe stísněně Tonička.

„To nevím. Když jsi tančila, neviděla jsi něco? Nezaslechla jsi něco?“

Jak by někdo dokázal popsat pocit, že je najednou všude a vším, prolétlo Toničce hlavou. Ani se o to nepokoušela.

„Já... měla jsem dojem, že slyším hlas, nebo možná dva hlasy,“ zamumlala. „Ehm... ptaly se mě, kdo jsem.“

„Za-jí-ma-vé,“ řekla Slečna Velezradná. „Dva hlasy? Zvážím možnosti, které nám to dává. Nerozumím především tomu, jak tě našel. Nad tím se musím zamyslet. A zatím si myslím, že bude dobře, když se hodně teple oblékneš.“

„Ajto,“ příkyvoval horlivě Rob Kterýten, „Zimoděj nemože hic ani vystát! A toto! Příště zabudnu svoju vlastní kebulu! Donesli sme ti psaní z toho dutýho pně tam dole v lese. Dej ho velký malý bosorbabě, Vildo! Vzali sme ho tam na cestě sem.“

„Dopis?“ nacrčila Tonička obočí. Za zády jí klepal stav a Pořápaný Vilda vytáhl ze svého sotúrku umaštěnou a pomačkanou obálku.

„Je tam od těch habounů z toho hradištěte u nás,“ pokračoval Rob. „Von říká, že se má faň, a doufá, že ty taky tak, a taky se těší, že zas brzo přindeš dom, a pak

je tam bůhvíco šplechtáni vo tom, jak se daří jejich béhovadům a takový plky, nic moc interesantního, teda podle mýho, a dolu eště naškráb P. P. L., ale eště sme nevypetrachovali, co to značí.“

„Vy jste četli můj dopis?“ podívala se na něj Tonička zhrozeně.

„No samo,“ nafoukl se pyšně Rob Kterýten. „Úplně lehko. Tudle Bohuš Velebrada mně helfnul s některýma dlůhýma sloviskama, ale jinač sem ho přehákal sám!“ Obličej mu zářil chloubou, ale když zahlédl výraz na Toniččině tváři, jeho vítězoslavný výraz rychle pohasl. „No ja, kapíruju, že si trochu napaprčená, že sme otevřili tu envelopu,“ začal spěšně vysvětlovat. „Ale dyť my sme to potom zas zalepili. Mázli sme ju slimákem a zas to drží. Ani bys nepoznala, že to kdosi čítal.“

Odkašlal si, protože Tonička na něj vrhala ošklivé pohledy. Všechny ženy byly pro Fígly tak trochu strašidla, a čarodějky z nich byly nejhorší. Až nakonec, když už rozpaky nevěděl, kam s očima, a přešlapoval, jako kdyby stál na rozpálené plotně, řekla Tonička: „A jak jste věděli, kde ten dopis bude?“

Vrhla koutkem oka pohled na Poťapaného Vildu. Ten už si ohryzával lem svého kiltu. To dělal, jen když byl vyděšený k smrti.

„Ehm... a můžu ti prát takovou malou lhačku?“ nadhodil opatrně Rob.

„Ne!“

„Aleje moc interesantní, sou v ní démonové a jednorožcové a taky –“

„Ne! Chci pravdu!“

„No jo, ale ta je nudná. My šli k barounovi do zámku a tam jsme přelouskli ty psaní, cos psala jemu,

jako mladýmu, a tam říkáš, že ti pošťák nechává tvý dopisy v tom starým dutým pni u vodopádu,“ vysvětloval Rob.

Kdyby byl do místnosti v tu chvíli vletěl Zimoděj, nemohlo se tam ochladit víc.

„Von má tvý psaní skrytý v takový truhličce pod svou –“ začal Rob, ale pak zavřel oči, protože Toniččina trpělivost praskla se zvukem mnohem silnějším než pavučiny v knihovně Slečny Velezradné.

„A to nevíte, že je špatné číst dopisy jiných lidí?“ zasyčela.

„Nó...“ začal Rob Kterýten.

„A vloupali jste se do baronova zámku a –“

„Ale, ale, ale... ne, ne, ne!“ vykřikl Rob a poskakoval na místě jako panáček na gumičce. „Tak totok na nás nehodíš! My tam akorát jedenkrát vlezli tou štúplou štěrbinou, co se z ní vystřelujou šípy –“

„A pak jste si přečetli moje soukromé dopisy, které jsem osobně psala Rolandovi?“ prohlásila Tonička. „Byly osobní!“

„No ajto,“ nebránil se Rob Kterýten. „Ale nic si s tím nelam kebulku, my nikemu nevyslepičíme, co v nich stojí!“

„Dyť vo tom, co máš v deníčku, sme taky nikdy nikomu ani nekvokli,“ chlácholil ji dál Pořápaný Vilda. „Ani ty kúšťky, cos kolem nich dokola namalovala ty kyticčky.“

Slečna Velezradná se mi tiše směje za zády, pomyslela si Tonička. Jsem si jistá, že se směje. Ale ošklivé tóny hlasu už Toničce došly. To se ovšem stane každému, kdo nějaký čas mluví s Figly.

Byla jsi jejich kelda, připomněly jí Druhé myšlenky. Oni věří, že mají věčnou povinnost chránit tě kdykoliv

a kdekoliv. Nezáleží na tom, co si o tom sama myslíš. Prostě a jednoduše ti stejně zkomplikují život.

„Příště už nečtete mé dopisy a nečtete ani můj deník,“ řekla.

„Tak faň,“ přikývl Rob Kterýten.

„Slibujete?“

„Tož ajto.“

„Ale to už jste mi slíbili minule!“

„Nuž ajto.“

„Na mou duši, na psí uši, na kočičí chlup a ať umřete?“

„No samo, nemá probléma.“

„A to je slib nedůvěryhodného, prolhaného a zlodějského Fígla, ano?“ vmísila se do řeči Slečna Velezradná. „Protože vy věříte, že už jste mrtví, není to tak? To si přece vaši lidé myslí, ne?“

„No ajto, paňo,“ přitakával Rob Kterýten. „Děkuju, že ste nám to připamatovala.“

„A já troufám, Robe Kterýtene, ty nemáš v oumyslu dodržet vůbec žádný slibování!“

„Ajto, paňo,“ odpověděl pyšně Rob Kterýten. „Nae takúto koninu, jak je totok. Páč, podivaj sa, my máme sud’bu chránit malou velikou bosorbabu. My musíme dať za ňu aj svý žití, dyž to bude zapotřeba.“

„A jak to chcete províst, dyž už ste umřelí?“ podívala se na něj Slečna Velezradná ostře.

„No ja, tož to je trochu hadačka, rychtyk,“ přikyvoval v rozpacích Rob. „Tož to vyhledá tak, že za ňu budem muset dať žití těch lumpůch, co by jí chtěli urobit zle.“

Tonička se vzdala a povzdechla si. „Je mi skoro třináct,“ prohlásila. „Dokážu se postarat sama o sebe.“

„Slyšte, slyšte slečnu Soběstačnou,“ odfrkla si Slečna Velezradná, ale nebylo to příliš posměšné. „Ohlídáš se i proti Zimodějovi?“

„Co chce?“ podívala se na ni Tonička.

„Už jsem ti řekla. Možná chce jenom zjistit, co je zač ta dívka, která měla tolik odvahy, že si s ním šla zatančit?“

„To moje nohy! Já nechtěla!“

Slečna Velezradná se ve své židli otočila. Kolik očí používá? napadlo Toniččiny Druhé myšlenky. Fíglí? Havraní? Myší? Všechny? A kolikrát mě vidí? Používá i hmyz s mnohočetnými očima?

„No, tak to je opravdu hezké,“ pokývala hlavou Slečna Velezradná. „Znovu říkáš, že jsi to nechtěla. Čarodějka na sebe musí vzít zodpovědnost! Copak ses *nic* nenaučila, dítě?“

Dítě. To bylo hrozné, nazvat tak někoho, komu už bude skoro třináct. Tonička cítila, jak rudne. V hlavě se jí rozlévala hrozná horkost. Proto také přešla místnost, otevřela vstupní dveře a vykročila ven.

Venku pomaloučku padal sníh. Když se Tonička zadívala proti temně šedivému nebi, viděla, že vločky padají v měkkých, načechraných chomáčích, byl to ten druh sněhu, kterému lidé tam u nich, na Křídě, říkali „Babička Bolavá stříhá ovce“.

Jak se Tonička vzdalovala od domku, cítila, jak jí sníh taje ve vlasech. Slečna Velezradná něco křičela ze dveří, ale Tonička šla dál a nechávala sníh, aby jí ochladil horký ruměncem ve tvářích.

Samozřejmě, že je to hloupé, říkala si. Ale být čarodějkou je hloupé. Proč to vlastně děláme? Je to těžká práce za malou odměnu. Co považuje Slečna Velezradná za dobrý den? Když jí někdo přinese

obnošený pár bot, které jí sedí! Co ona o takových věcech vůbec ví?

Tak kde je ten Zimoděj? Je tady? Vždyť to tvrdí jen Slečna Velezradná. Ta a pak ten vymyšlený obrázek v knize!

„Zimoději!“ vykřikla.

Mohli jste slyšet, jak sníh tiše padá na zem. Vydával zvláštní, slabý zvuk, který se podobal vzdálenému sykotu.

„Zimoději!“

Žádná odpověď.

No ano, ale co čekal? Mocný, dunící hlas? Pana Pichlavého, s rampouchy trčícími na všechny strany? Kolem nebylo nic než měkký bílý sníh, který se s nekonečnou trpělivostí snášel mezi temné stromy.

Cítila se teď trochu hloupě, ale taky spokojeně. Takhle se chová čarodějka! Postaví se tváří tomu, čeho se bála, a pak už to pro ni nic strašného nepředstavuje! V tom byla opravdu dobrá.

Obrátila se a uviděla Zimoděje.

Tohle si pamatuj, nabádaly ji její Třetí myšlenky. Každá podrobnost je moc důležitá.

Zimoděj...

...nebyl nic. Obrys mu dodával jen sníh. Proudil kolem něj v křivkách, jako kdyby klouzal po neviditelné kůži. Byl to jen tvar, nic víc, snad jen dvě šedorudé skvrny ve vzduchu, v místech, kde byste čekali oči.

Tonička stála nehnutě, myšlenky měla zatuhlé jako podchlazený med a její tělo čekalo, až mu řekne, co teď.

Teď se k ní začala natahovat ruka z padajícího sněhu, ale natahovala se velmi pomalu, jako když se

natahujete k nějakému zvířeti, které nechcete vy strašit. Bylo tady něco... nějaký podivný a zvláštní význam věci, který zůstal nevysloven, protože tady nebyl hlas, který by je vyslovil. Cítila ve vzduchu viset nějaké úsilí, námahu, jako kdyby ta věc, to *něco*, vkládala do tohoto okamžiku svou duši i srdce, přestože přesně nevěděla, co to srdce a duše jsou. Ruka se zastavila na třicet centimetrů od Toničky. Byla zařata v pěst, pak se obrátila hřbetem nahoru a prsty se otevřely.

Něco se zatřpytilo. Byl to bílý kůň vyrobený ze stříbra, zavěšený na silném stříbrném řetízku.

Toničce vylétla ruka k hrdlu. Ale ona ho přece měla včera večer na krku! Než šla... předtím než... než se vydaly podívat se na... tanec...

Musel jí spadnout! Přetrhl se! A on ho našel!

No tak to je zajímavé, ozvaly se Toniččiny Třetí myšlenky, které se zabývaly okolním světem a děním po svém. Jeden nevidí, co se ukrývá v neviditelné pěsti. Jak to funguje? A proč jsou ve vzduchu ty šedorudé skvrny tam, kde by člověk čekal oči?

To jsou celé Třetí myšlenky. Když vám bude na hlavu padat obrovský balvan, budou si Třetí myšlenky říkat: Je to nějaká vyvřelá hornina jako žula, nebo je to pískovec?

Ta část Toniččina mozku, která nebyla tak klidná a efektivní, v té chvíli pozorovala, jak se bílý kůň houpá na svém řetízku.

První myšlenky ji nabádaly: Vezmi si ho.

Druhé myšlenky ji varovaly: Neber si ho, je to past.

A Třetí myšlenky říkaly: Vážně si ho neber. Bude studenější, než si vůbec dokážeš představit.

Pak ale všechny troje myšlenky přehlasoval její zbytek a ten jí říkal: Vezmi si ho. Je to součást tebe

samé. Vezmi si ho. Když ho sevřeš v ruce, vzpomeneš na domov. Vezmi si ho!

Natáhla kupředu pravou ruku.

Medailon jí spadl do nastavené dlaně. Instinktivně sevřela prsty. Byl opravdu studenější, než si dokázala představit, a páčil.

Vykřikla. Zimodějův obrys tvořený sněhovými vločkami se změnil v chaotický sněhový vír. V tom okamžiku sníh u Toniččiných nohou vybuchl a z něj se za mnohohlasého křiku „U psí nohy!“ vynořila skupina Fíglů. Ti ji pak uchopili za nohy a ve vzpřímené poloze se s ní rozeběhli přes mýtinu zpět ke dveřím do domku.

Tonička se přinutila otevřít dlaň a druhou rukou si z ní stáhla medailon. Zanechal jí na začervenalé kůži dlaně dokonalý otisk, bílého koně. Nebyl vypálený, byl... vymrzlý. Kola křesla Slečny Velezradné zaduněla na podlaze.

„Pojď sem, dítě,“ přikázala.

Tonička, která si jednou rukou svírala dlaň druhé ruky a stěží zadržovala slzy, k ní přistoupila.

„Okamžitě se postav až tady ke mně!“

Tonička to udělala. Teď nebyl čas na neposlušnost.

„Ráda bych se ti podívala do ucha,“ pokračovala Slečna Velezradná. „Odhrň si vlasy, prosím.“

Tonička si odhrnula vlasy nad uchem a zamrkala, když cítila, jak jí v uchu zašimraly myší vousky. Pak Slečna ruku s myší odtáhla.

„No... jsem opravdu velmi překvapená,“ zabručela pak Slečna Velezradná. „Vůbec nic tam nevidím.“

„Hm... a co jste čekala, že tam uvidíte?“ zkusila to Tonička.



„Denní světlo!“ vyštěkla Slečna Velezradná tak hlasitě, že se myš dala na útěk. „Copak nemáš ani kouska mozku, dítě?“

„Já tedy nevím, estli by to někoho interesovalo,“ ozval se v té chvíli Rob Kterýten, „ale ten váš Zimoděj vodprejsk. A taky přestalo sněžit.“

Nikdo ho neposlouchal. Když se čarodějky hádají, vždycky se na to plně soustředí.

„Je to moje!“ sevřela Tonička koníka na řetízku.

„Je to treta!“

„Není!“

„No... nejspíšejc to nejni ten nejpravější čas, jak merčim, ale...“ začal poněkud nerozhodně Rob.

„Myslíš, že to potřebuješ, abys mohla být čarodějkou?“

„Jo!“

„Čarodějka žádné takové hračky nepotřebuje!“

„Vy jste používala penduly!“

„Používala. Používala, to ano! Ale *nepotřebovala* jsem je!“

„Teda já chtěl říct akorát, že von, ten sníh, se spíš jako topí...“

Toniččina jazyka se zmocnila zlost. Jak se ta stará bába odvažuje říkat, že nepotřebuje věci?

„Bimbo!“ vykřikla. „Bimbo, bimbo, bimbo!“

Najednou se rozhostilo hluboké ticho. Po nějaké chvílce se Slečna Velezradná podívala někam mimo Toničku a řekla: „Vy mrňavá figlí sebranko, teď se poberte a v ten ráz se odsáď pakujte. A já poznám, jestli tady jedinej z vás zvostane. Todle sou teď bosorbabí skrejvky!“

Místnost se na okamžik naplnila bzučivým šumotem a dveře do kuchyně se s třeskem zavřely.

„Tak,“ řekla Slečna Velezradná. „Takže ty víš o bimbu, ano?“

„Jo,“ odpověděla Tonička, která teď těžce dýchala. „Vím.“

„Dobrá. A řekla jsi to někomu –?“ Slečna Velezradná se odmlčela a zvedla prst k ústům. Pak zabušila holí do podlahy. „Neříkla sem vodprejsknite, vy nekaloty? A do lesuch s vama! A já si zkontrolíruju, že ste na moju dušu pryč! A estli nae, napchám vám ty vaše kiltiska do vašich mrňavejch požeráčků, pakážo jedna, málo pěkná!“

Odněkud zdola se ozval zvuk spousty padajících brambor. To se Fíglové mačkali větrací mřížkou v okénku sklepa ven.

„Tak, teď už jsou opravdu pryč,“ přikývla spokojeně Slečna Velezradná. „A taky pryč zůstanou. O to už se postará bimbo.“

A něco způsobilo, že během několika vteřin byla Slečna Velezradná mnohem lidštější a zdaleka ne tak strašidelná. No... méně strašidelná.

„Jak jsi na to přišla? Pátrala jsi po tom? Plížila ses domem a přehrabovala ses mi ve věcech?“ zeptala se Slečna Velezradná.

„To ne! Taková nejsem! Zjistila jsem to náhodou jednoho dne, když jste si zdřímla!“ Tonička si promnula omrzlou dlaň.

„Bolí to moc?“ zeptala se Slečna Velezradná a naklonila se kupředu. Mohla být slepá, ale jako všechny staré čarodějky, které věděly, co dělají, si všimla všeho.

„Ne, teď ne. Ale bolelo. Podívejte, já –“

„Pak se musíš naučit naslouchat! Myslíš, že je Zimoděj opravdu pryč?“

„No, zdálo se mi, že zmizel, tedy zmizel opravdu, ne jen jako tam na mýtině. Myslím, že mi jen chtěl vrátit ten medailon.“

„A ty si opravdu myslíš, že to je přesně ta věc, kterou by udělal duch zimy, který poroučí sněhovým vichřicím a třesnutému mrazu?“

„Já nevím, Slečno Velezradná! Je to jediné podobné stvoření, které jsem potkala!“

„Tančila jsi s ním.“

„Nevěděla jsem, že s ním budu tančit!“

„Nicméně.“

Tonička chvíli čekala a pak se zeptala: „Nicméně co?“

„Nicméně tak. Všeobecně. Přivedl ho k tobě ten malý koník... Ale máš pravdu, teď tady není. Věděla bych, kdyby byl.“

Tonička přešla ke vchodovým dveřím, na okamžik zaváhala, pak ale otevřela a vyšla před dům.

Tu a tam ještě ležel ostrůvek sněhu, ale zdálo se, že den bude jen další z řady těch obyčejných zimních dnů s šedou oblohou.

I já bych to poznala, kdyby byl nablízku, pomyslela si. A on tady není. Druhé myšlenky jí řekly: Ale? A jak to víš?

„Oba jsme se dotkli toho koně,“ vydechla téměř neslyšně.

Rozhlédla se po skoro holých větvích a spících stromech a přitom si pohrávala se stříbrným řetízkem v dlani.

Les se jako by choulil sám do sebe a připravoval se na zimu.

Někde tam je, ale ne nablízku. Musí být velmi zaměstnaný, když má připravovat a řídit celou zimu...

Řekla téměř automaticky „Děkuju!“, protože její matka vždycky říkala, že slušnost člověka nic nestojí, a vrátila se dovnitř. Uvnitř domku teď bylo velmi teplo, ale Slečna Velezradná měla vždycky dostatek palivového dřeva... o to se staralo tajemné bimbo. Místní dřevorubci jí doplňovali zásobu a starali se, aby nikdy nedošla. Prostydlá čarodějka může být velmi zlá.

„Dala bych si hrnek černého čaje,“ řekla stará paní, když se Tonička, která vypadala zamyšleně, vrátila.

Počkala, než Tonička vypláchla šálek, a pak dodala: „Slyšela jsi o mně ty různé pověsti, dítě?“ Její hlas byl velmi laskavý. Zazněly výkřiky, byly řečeny věci, které se daly vyjádřit lépe, objevila se zlost a vzdor. Ale teď byly spolu a nebylo kam jít. Ten vlídný, tichý hlas, to byla nabídka smíru a Tonička byla ráda.

„Hm, jako to, že máte ve sklepě démona?“ odpověděla Tonička, jejíž myšlenky byly pořád ještě plné hádanek. „A že jíte pavouky? A že vás navštěvují králové a princové? A že každá květina, kterou vysadíte ve své zahradě, vykvete černě?“

„Ale? Tak i tohle se říká?“ podivila se Slečna Velezradná a vypadala potěšené. „Tak to poslední jsem ještě neslyšela. To je milé. A slyšela jsi, že ve zlých časech po nocích obcházím lidi, kteří byli hodní, a odměňuju je sáčkem stříbrňáků? Ale když byli zlí, že jim takhle rozříznu nehtem břicho?“

Tonička uskočila, když ji stará vrásčitá ruka otočila a žlutý nehet na palci Slečny Velezradné jí jako srp proletěl kolem žaludku. Stařena vypadala děsivě.

„Ne! Ne, tohle jsem neslyšela!“ vydechla a přitiskla se zády k výlevce.

„Cože? Ale to je úžasná pověst, která má skutečný historický základ!“ řekla Slečna Velezradná a její

děsivý škleb se proměnil v úsměv. „A co to, že mám kravský ocas?“

„Kravský ocas? Ne, to taky ne!“

„Vážně? To je ale otrava,“ posmutněla Slečna Velezradná a spustila pozvednuté prsty. „Obávám se, že vypravěčské umění se ve zdejších kraji velmi pohoršilo. Myslím, že bych s tím měla něco dělat.“

„Takže to je jen další druh bimba, že?“ prohlásila Tonička. Nebyla si tak docela jistá. Slečna Velezradná vypadala se svým nehtem opravdu děsivě. Není divu, že odsud dívky tak rychle utíkaly.

„No, vidím, že máš přece jen mozek v hlavě. Samozřejmě, je to tak. To jméno na to sedí. Bimbo, jasně. Umění vyvolat očekávání. Ukaž lidem, co chtějí vidět, ukaž jim, co si myslí, že by mělo být. Mám přece taky svou pověst, o níž se musím starat.“

Bimbo, pomyslela si Tonička. Bimbo, bimbo, bimbo.

Přešla k lebkám, zvedla jednu z nich a přečetla si nálepku na její spodní straně, přesně tak, jak to udělala před měsícem:

**Děsivá lebka č. I. cena 2,99 tol.**

**Bimbova prodejna Žertovných a kratochvilných předmětů, jakož i ptákovin**

**Ulice Na Desátém vejci č. 4, Ankh-Morpork**

**„Je-li to směšné, je to bimbo!“**

„Jsou opravdu jako živé, že,“ zalibovala si Slečna Velezradná a opřela se v křesílku. „Pokud se to ovšem dá říci o lebkách. Ten obchod prodává úžasný strojek na výrobu pavučin. Naliješ do toho takovou ulepenou vodičku, rozumíš, a s trochou cviku z toho uděláš

skvělé pavučiny. Já pavouky nesnáším, ale samozřejmě jsem tady musela pavučiny mít. Všimla sis těch mrtvých much?“

„Všimla,“ přikývla Tonička a zvedla hlavu. „Jsou to hrozinky. Myslela jsem si, že jsou vaši pavouci vegetariáni.“

„No, výborně. Takže i oči máš úplně v pořádku. Mám odtamtud i svůj klobouk. Zlá stará čarodějnice č. 3. Nezbytný doplněk pro všechny strašidelné večírky a společnosti, nebo tak nějak. Mám tady pořád ještě někde jejich katalog, kdyby ses chtěla podívat.“

„A nakupují u Bimba všechny čarodějky?“ zajímala se Tonička.

„Co vím, tak z celého širého okolí jsem to jen já. Aha, ano, ještě Stará paní Bezdechová si tam objednávala bradavice.“

„Ale... proč?“ nechápala Tonička.

„Neměla ani jedinou a nedokázala si je vypěstovat. Prostě jí nerostly, chudince. Zkoušela všechno. Celý život měla obličej jako dětskou prdelku.“

„Ale ne, já myslím, proč chcete vypadat tak –“ Tonička chvíli zaváhala a dodala, „děsivě?“

„Mám k tomu své důvody,“ odpověděla Slečna Velezradná.

„Ale ty věci, o kterých si lidé vyprávějí, že je děláte, přece neděláte, že ne? Králové a princové k vám přece pro radu nechodí?“

„Nechodí, ale mohli by,“ odpověděla klidně Slečna Velezradná. „Třeba kdyby se ztratili. Samozřejmě, že ty pohádky znám. Vždyť jsem si z nich většinu vymyslela sama.“

„Vy si vymýšlíte pověsti *sama o sobě*?“

„No ano. Samozřejmě. A proč ne? Něco tak důležitého přece nenechám na *amatérech!*“

„Ale lidé říkají, že dokážete vidět lidskou duši!“

Slečna Velezradná se usmála. „Ano. Ale to jsem si nevymyslela já. Řeknu ti však jednu věc, u některých svých oveček bych na to potřebovala zvětšovací sklo! Vidím, co vidí oni, a slyším jejich ušima. Zním jejich otce, dědečky a pradědečky. Zním jak pověsti a tajemství, tak lži a pravdy. Představuju pro ně zákon a jsem spravedlivá. Podívej se na mě. Dívej se dobře.“

Tonička se podívala, a podívala se skrz černý plášť a falešné lebky, pavučiny, černé květiny a slepeckou pásku a všechny strašidelné pověsti, a viděla napůl hluchou a slepou starou ženu.

Bimbo dělalo ten rozdíl... nejen ty společenské hlouposti, ale bimbo-myšlení, pověsti a šeptanda. Slečna Velezradná měla moc, protože si lidé mysleli, že je mocná. Bylo to stejné jako s kloboukem. Jenže Slečna Velezradná to s bimbem dovedla dál, mnohem dál.

„Čarodějka nepotřebuje takovéhle věci, Slečno Velezradná,“ řekla.

„Nepoučuj mě, holčičko. To všechno ti nakukalo to děvče Zlopočasných, že? No ano, nepotřebuješ kouzelnou hůlku ani pendul, dokonce ani špičatý klobouk, abys byla čarodějka. Ale čarodějce vždycky pomůže trochu pompy a divadla! Lidé to čekají. Budou na tebe věřit. Tam, kde jsem dnes, jsem se nedostala proto, že jsem nosila měkký klobouk z hnědé vlny a kostkovanou zástěru! Vypadám tak, jak mám vypadat. Já –“

Zvenčí, odněkud od venkovní přípravný, se ozval nějaký náraz.

„Naši malí modří kamarádi?“ pozvedla Slečna Velezradná obočí.

„Ne, mají přísný zákaz vstupovat do jakékoliv přípravný, ve které pracuju,“ zavrtěla hlavou Tonička a vykročila ke dveřím. „Ach, bože, doufám, že to není Horác...“

„Říkala jsem ti, že s ním budou jen potíže, vzpomínáš?“ volala Slečna Velezradná za spěchající Toničkou.

Byl to Horác. Znovu se mu podařilo protlačit se mřížemi své klece. Když chtěl, dokázal hodně změkhnout.

Na zemi ležela rozbitá mísa, a přestože byla ještě před hodinou plná másla, teď po něm nebylo ani potuchy. Zbyla jen mastná skvrna.

A z temného stínu pod výlevkou se ozýval zvuk spěšného hltání a mlaskání, něco jako *hamthamt-hamthamt...*

„Tak ty teď jdeš po másle, Horáci, ano?“ řekla Tonička a uchopila do ruky koště. „Je to prakticky kanibalismus, abys věděl.“

Musela v duchu připustit, že to ovšem pořád ještě bylo lepší než ta myš. Najít na podlaze jen malou hromádku kostí, to bylo dost otřesné. Dokonce i Slečna Velezradná se s tím špatně vyrovnávala. Myš, jejíž oči právě používala, se vydala na sýr a najednou všechno zčernalo.

To bylo tím, že Horác byl sýr.

Tonička věděla, že se Lancreský modrý někdy dokáže výrazně prosadit a někdy je třeba na něj dohlédnout a nezanedbat ho... ale Tonička se v umění výroby a ošetřování sýrů skvěle vyznala, i když se tak ohodnotila sama, ale Horác byl skutečně šampion.



Proslulé modré žilkování, které mu dodalo tu úžasnou barvu, bylo opravdu nádherné, i když si Tonička nebyla jistá, jestli má v temnotě opravdu světlkovat.

Píchla do temnoty koncem koštěte. Ozvalo se zaprašnění, a když koště vytáhla, chybělo z násady dobrých pět centimetrů. Pak se zpod výlevky ozvalo něco jako *flus!* a chybějící kus násady se odrazil od protější zdi přípravny.

„Dobrá, tak už nedostaneš žádné mléko,“ prohlásila Tonička, narovнала se a pomyslela si:

Zimoděj mi přišel vrátit Koně. Stálo mu za to, dát si tu práci.

Hm...

To je dost... úžasně, když se nad tím zamyslíš.

Má přece tolik práce... připravuje laviny a sněhové vichřice... vymýšlí nové tvary sněhových vloček a bůhvíco, a přesto si udělal čas na to, aby za mnou zašel a vrátil mi můj přívěsek. Hm...

A jen tak tam stál.

A pak prostě zmizel – přesněji – zmizel ještě víc.

Hmm...

Nechala Horáce huhlat pod výlevkou a skočila udělat čaj Slečně Velezradné, která se vrátila ke svému stavu. Pak tiše odešla nahoru do svého pokoje.

Toniččin deník byl jistě alespoň osm centimetrů silný. Anagrama, další z dívek, která byla na magické praxi a Toniččina kamarádka (více méně), říkala, že by měla Tonička svému deníku říkat Má kniha stínů a psát ho na pergamen jedním z těch kouzelných inkoustů, které prodával trpaslík Zakzak Silnoruka ve svém Kouzelném obchodě za výhodné ceny – tedy za ceny, které byly výhodné pro Zakzaka Silnoruku.

Tonička si něco takového nemohla dovolit. Magie se vyměňovala, s magií se neobchodovalo, nemohli jste ji prodávat. Slečně Velezradné nevadilo, když Tonička prodávala sýry, ale i tak, papír byl ve zdejšího okolí dost drahý a podomní obchodníci toho v nabídce mnoho neměli. Obvykle ale měli pár deka modré skalice, která, smíchaná s drcenými duběnkami nebo umletou slupkou zelených ořechů, poskytla celkem slušný inkoust. Deník byl teď díky všem novým stránkám, které tam Tonička časem vlepila, tlustý jako cihla. Spočítala si, že když bude psát opravdu malá písma, mohl by jí vydržet ještě dva roky.

Na kožené desky vypálila rozžhaveným pohrabáčem slova „Fíglům nahlížení zakázáno!“. Nefungovalo to. Fíglové podobné výzvy považovali přímo za pozvánku. V poslední době psala část deníku kódované. Čtení nebylo pro křídové Fígly jednoduchou záležitostí, a proto Tonička věřila, že kód už pro ně bude příliš.

Pro všechny případy se rozhlédla na všechny strany a teprve pak odemkla velký zámek spojující řetízek omotaný kolem knihy. Nalistovala si dnešní datum, namočila pero do inkoustu a napsala:

*Potkala \**

Ano, sněhová vločka bude dobrý kód pro Zimoděje. Jen tak tam stál, pomyslela si.

A pak se dal na útěk, protože jsem začala křičet.

A to jsem asi udělala dobře.

Hm...

Jenže... teď bych si přála, abych byla nevykřikla.

Otevřela ruku. Obrys koně tam pořád ještě byl, bílý jako křída, ale už vůbec nebolel.

Tonička se slabě zatřásla a sebrala se. Takže? Potkala ducha zimy. Byla čarodějka. Byla to taková věc, jaká se občas stává. On jí slušně vrátil zpět to, co jí patřilo, a pak odešel. Nebylo proč to nějak rozmazávat. Měla hodně práce.

Velmi opatrně připsala: „Dps od R.“

Pak opatrně otevřela dopis od Rolanda, což bylo jednoduché, protože sliz slimáků moc nelepí. Při troše šikovnosti bude moci tu obálku použít ještě jednou. Přikřčila se nad dopis, aby jí ho nikdo nemohl číst přes rameno. Nakonec řekla: „Slečno Velezradná, mohla byste laskavě odejít z mé tváře, prosím? Potřebovala bych použít své oči soukromě.“

Chvilku se nic nedělo, pak se zespoda ozvalo neurčité zabručení a šimravý pocit z očí zmizel.

Bylo to vždycky příjemné, dostat dopis od Rolanda. Je pravda, že byly často o ovcích a jiných věcech tak běžných na Křídě a občas byla přiložena usušená vylisovaná květina, třeba zvonek nebo prvosenka. Babičce Bolavé by se to moc nelíbilo, říkala vždycky, že kdyby kopce chtěly, aby lidé trhali květiny, nechaly by jich vyrůst mnohem víc.

Dopisy v ní vždycky vzbudily touhu po domově.

Jednoho dne řekla Slečna Velezradná: „Ten mladík, co ti píše... je to tvůj galán?“ a Tonička rychle změnila předmět hovoru, dokud neměla čas najít si to slovo v encyklopedii. Pak se přestala červenat.

Roland byl... no, u Rolanda šlo o to, že... nejdůležitější prostě bylo... že tam byl.

Ano, je pravda, že když se s ním potkala poprvé, byl to takový budižkničemu, a ještě je ke všemu dost hloupý, ale co byste čekali? Tak především byl v té době už přes rok vězněm královny vil, vykrmený jako

buchtíčka a napůl bláznivý ze strachu a všech těch sladkostí. Kromě toho ho vychovaly dvě naduté, pyšné tety, protože jeho otec, baron, se víc zajímal o koně a psy.

Od té doby se více méně změnil, byl zamyšlenější, méně zpupný, vážnější, méně hloupý. Také teď musel nosit brýle, první, které kdo na Křídě viděl.

A měl knihovnu! Víc než stovku knih! Knihovna vlastně patřila zámku, ale nikdo jiný se o ni nezajímal.

Některé z knih byly obrovské, s dřevěnými deskami, psané velkými černými literami a plné kolorovaných ilustrací zachycujících podivná zvířata a vzdálená místa. Byla tam Zuřivosova *Knihla neobvyklých dní*, Trumberova kniha *Proč jsou věci, jak jsou* aneb *Nic není jinak* a s výjimkou jednoho dílu celá *Zlověstná encyklopedia*. Rolanda velmi překvapilo, že Tonička umí číst cizí slova, a ona si dávala velký pozor, aby mu neprozradila, že to je díky pomoci zbytku profesora Vyhřezla.

Šlo o to... ve skutečnosti šlo o... jednoduše, koho jiného měli? Roland nemohl, prostě nemohl mít přátele mezi vesnickými kluky, protože byl syn barona a kdovíco. Ale Tonička teď měla špičatý klobouk, a to už něco znamenalo. Lidé na Křídě čarodějky v lásce příliš neměli, ale tohle přece byla vnučka babičky Bolavé, ne? Kdo ví, co všechno se tam nahoře, na salaši, od své babičky naučila. A taky se říkalo, že to děvče dokonce učilo čarodějky tam nahoře v horách, co to takové čarodějnicování znamená! A pamatujete na to, jak se vloni telily ovce? Jak přivedla k životu několik napůl mrtvých jehňat jen tím, že se na ně podívala? A pak, nezapomeňte, že je to Bolavá a ti mají tyhle kopce

vždycky v kostech. Taje v pořádku, taje naše, to je přece jasné!

A to bylo příjemné, až na to, že už jí nezbyli žádní staří přátelé. Děti z okolí tam doma, se kterými kamarádila, se k ní teď chovaly... uctivě, to kvůli klobouku. Vznikla mezi nimi nějaká stěna, jako kdyby Tonička najednou vyrostla a ony ne. O čem si mohly povídat? Ona byla ve světě, který si ony nedokázaly ani představit. Většina z nich ještě nebyla ani ve Dvěkošilích, které byly vzdálené jen den cesty. Ale jim to vůbec nevadilo. Budou dělat to řemeslo, které dělal otec, nebo vychovávat děti, jak to dělaly jejich matky. A to bylo dobré, dodala Tonička spěšně v duchu. Prostě se jim to stane a ony si toho skoro ani nevšimnou.

Nahoře v horách to bylo stejné. Jediní lidé jejího stáří, se kterými mohla mluvit, byly mladé čarodějky, které se zaučovaly, jako třeba Anagrama a ostatní děvčata. Bylo zbytečné pokoušet se o normální rozhovor s lidmi ve vesnicích, zvláště s chlapci. Ti jen klopili oči, nesrozumitelně huhlali a šoupali nohama, jako lidé tam doma, když měli promluvit s baronem.

Roland to sice dělal také a navíc ještě vždycky, když se na něj podívala, zčervenal. Kdykoliv přišla na návštěvu do zámku nebo si spolu vyšli na pastviny, vzduch byl plný složitého ticha... stejně jako to bylo se Zimodějem.

Pomalou a pečlivě si přečetla dopis a pokoušela se nevnímat mastné otisky, které na celém papíře zanechaly malé figlí prsty. Byl taky tak hodný, že jí poslal několik archů čistého papíru.

Jeden z nich pečlivě uhladila, na okamžik upřela oči na stěnu a pak začala psát. V přípravě zatím vylezl sýr Horác ze stínu pod výlevkou. Teď se rozvaloval před

zadními dveřmi. Kdyby dokázal nějaký sýr vypadat zamyšleně, vypadal by právě tak jako Horác teď.

V malé vesničce Dvěkošile měl právě jakési drobné potíže kočí poštovního dostavníku. Spousta poštovních zásilek z okolí Dvěkošil končila ve vesnici, v obchůdku se suvenýry, který soužil současně i jako provizorní poštovní úřad.

Obvykle kočí jen převzal poštovní vak, ale dnes s tím byly potíže. Zuřivě listoval v knize Poštovních předpisů.

Slečna Klíšťová významně poklepávala špičkou boty o podlahu. A to mu začínalo jít na nervy. „Aha! No prosím!“ prohlásil konečně pošťák vítězoslavně. „Tady se vysloveně říká, že žádná zvířata, ptáky, draky ani ryby!“

„A mezi které z nich byste mě chtěl asi zařadit?“ opáčila slečna Klíšťová ledově.

„No, dobrá, člověk je přece něco jako živočich, ne? Tedy, vypadá... podívejte se třeba na opici.“

„Netoužím ani v nejmenším prohlížet si nějaké opice,“ odpověděla slečna Klíšťová. „Viděla jsem věci, které dělají.“

Poštovní vozka si uvědomil, že tohle není ta cesta, která by ho dovedla k cíli, a začal znovu horečnatě obracet stránky. Pak se rozzářil.

„Ale tady, tady to máme!“ prohlásil. „Kolik vážíte, slečno?“

„Šedesát deka,“ odpověděla bez mrknutí oka slečna Klíšťová. „Což je shodou okolností maximální váha dopisu, který se dá odeslat odsud do Lancre a nejbližšího okolí za deset pencí.“ Ukázala na dvě známky, které měla nalepeny na klopě šatů. „Známky už jsem si koupila.“

„Vy nemůžete vážit šedesát deka!“ prohlásil pošťák.  
„Vy musíte vážit přinejmenším šedesát kilo!“

Slečna Klíšťová si povzdechla. Tomuhle se chtěla vyhnout, ale konec konců, Dvěkošile nebyly Psokřivice. Psokřivice žily na hlavní cestě, pozorovaly, jak se kolem pohybuje svět. Zvedla ruku a stiskla knoflík, který ovládal pero v klobouku.

„Chtěl byste, abych zapomněla to, co jste právě řekl?“ nadhodila.

„Proč?“ podíval se na ni pošťák.

Nastala odmlka, během níž se na něj slečna Klíšťová mlčky dívala.

Pak obrátila oči nahoru.

„Promiňte,“ řekla. „Bohužel, stává se to každou chvíli. To ten zvedák, rezaví v něm pero.“

Zvedla ruku a klepla z boku do klobouku. Ukrytá špička vyskočila vzhůru a rozhodila do stran několik papírových květín.

Pošťák očima sledoval vyjíždějící špičku. „Oh,“ řekl.

To, co špičatý klobouk hlásil, bylo tohle: Osoba, která ho má na hlavě, je buď čarodějka, nebo mág. Jistě, špičatý klobouk si mohl pořídit i někdo, kdo neměl s magií nic společného, a mohl ho nosit a nic by se nestalo, dokud by nepotkal někoho, kdo by ho nosil právem. Mágové a čarodějky nemají rádi podvodníky. A taky nemají rádi, když je někdo nechává čekat.

„Tak kolik tedy asi vážím, ptám se, co myslíte?“

„Šedesát deka!“ odpověděl hbitě poštovní kočí.

Slečna Klíšťová se usmála. „Přesně. A už neuvažujte o dalším znevažování mé váhy, jinak si vás přestanu vážit, což by bylo, přes vaši odvalu, vážně na pováženou!“

Pak chvilku čekala, aby zjistila, jestli u něj její jazyková hříčka vyvolá úsměv, ale nevadilo jí, když se to nestalo. Slečna Klíšťová byla ráda chytřejší než ostatní lidé.

Nastoupila do dostavníku.

Když povoz začal stoupat do hor, začalo i sněžit. Slečna Klíšťová, která věděla, že ani dvě sněhové vločky nejsou stejné, si jich nevšímalá. Kdyby to udělala, připadala by si o něco méně chytrá.

Tonička spala. V krbu ložnice hořel oheň. Dole si stav Slečny Velezradné proklepával svou cestu nocí...

Po podlaze ložničky se tiše přikradla skupinka malých modrých postaviček. Když dorazila ke stěně, vytvořila figlí pyramidu a tak ti horní dosáhli až na desku malého stolečku, který Tonička používala jako psací stůl.

Tonička se obrátila v posteli a tiše si odfoukla. Fíglové na okamžik ztuhli a vzápětí za nimi dveře ložnice tiše zapadly. Na úzkých schodech zvedla rezavomodrá šmouha obláčky prachu a vylétla podivným otvorem tvaru sýra, který se rýsoval ve dveřích přípravny, ven. Pak už se mezi stromy vinula jen čára zvířeného listí. Mířila hluboko do lesa, k malému ohni, který, možná i proti své vůli, ozařoval divoké tváře hordy Fíglů. Šmouha se zastavila a změnila se v šest Fíglů, z nichž dva nesli Toniččin deník.

Opatrně ho položili na zem.

„Sem rád, že už jsme z té chalupy zmizli,“ prohlásil Yan Habáně. „Viděli ste tam ty habánský lebky? Tá stará je extra bosorbaba, který bych si moc rozmyslel vyvést nějakou nekalotu!“



„Aha, sísní, už zaseje si na to dala nové zámčisko,“ ozval se Pořápaný Vilda, který obcházel deník.

„Ty, Robe, já si nemožu helfnut, ale mám cejtění, že to není až tak košér, jí do toho nahlédát,“ řekl Bohouš Velebrada, když Rob Kterýten vsunul ruku do zámku.

„Je to soukromní. Je to naša bosorbaba. Co je osobnostní jí, je aj nám,“ odpověděl Rob bez zaváhání a lovil rukou v zámku. „A kromě toho vona musí chtět, aby si to kdoto přehákal, lebo by si to jinač nedrápala, nae? K čemu je dobrý psát si nějaký totok, dyž si v tom potem nemá žádnej čítat? To je holý plejtvání pisátkem!“

„A co dyž si to chce říkat enem samotná?“ řekl Bohouš pochybovačně.

„Ajto? A proč by robila něco takovýho?“ ušklíbl se pohrdavě Rob. „Dyť vona už ví, co v tom je, nae? A Zanina chce vědět, co vona smejšluje vo tem barounskym ogarovi...“

Ozvalo se cvaknutí a zámek se otevřel. Přítomné figlovstvo napjatě přihlíželo.

Rob obracel šustící stránky a nakonec se usmál.

„Ahá, tady píše: A na-štěs-tí se ta-dy ob-je-vi-li Fíglo-vé. No to mám op-rav-du ra-do-st!“ řekl. To se setkalo se všeobecným jásosem.

„No to je faň cérečka, dyž si zaznamená něco takovýho,“ řekl Bohouš Velebrada. „Možu do toho nasísnout?“

Četl: „A naneštěstí se tady objevili Fíglové. No, to mám opravdu radost!“

„Aha,“ zabručel. Bohouš Velebrada přišel s Zaninou z klanu od Dlouhého jezera. Tamější klan se v psaní a čtení vyznal mnohem lépe, a protože byl Bohouš

Velebrada bard, čekalo se od něj, že bude dobrý v prvním i druhém.

Fíglové z Křídového kopce byli ve svém živlu spíše, když se jednalo o krádeže, pití a pranice a Rob Kterýten byl dobrý v tom prvním, druhém i třetím. Přesto se naučil číst i psát, protože ho o to Zanina požádala. Oboje prováděl s větším optimismem než přesností a to Bohouš věděl. Když Rob narazil na delší větu, měl sklony rozluštit několik slov a pak se k ní postavil jako k hádance s nápovědou.

„Umění číst je v tom, kapírovat, co sa šlová *pokúšajú* pravít, nae?“ říkával.

„No ja, možno,“ přikývl Yan Habáně, „aleje tam nějaký říkání, co by nám stvrdilo, že sa naša malá velká bosorbaba nějak zhlídla v tom ogárkovi, co bydlí v tem kamenným hradě?“

„Vona je moc romantická nátura,“ prohlásil Rob. „Ale vodpoveď zní: nemá tuchy. Voni si píšu kúšťky tych psaní v takovým jako dyž zasít'ování. Je hrozně škarený udělat to čtoucí vosobě. Vono je dost náročný číst obyčejný slova, neřku-li když je někdo celý pomotá.“

„No ajto, ale to sou pro nás zlý výhledy, estli se naša malá veliká bosorbaba začne starat o ogary, místo aby se přiučila dalšímu bosorbabování a skrejvkám,“ uvažoval nahlas Yan Habáně.

„Ajto, možno, ale von ten hoch-šamstr stejně ne bude stát o to, sa ženit,“ ozval se Lehce máklej Angus.

„Ale jednoho dňa by mohl,“ uvažoval Bohouš Velebrada, jehož koníčkem bylo pozorování lidí. „Většina habounskejch mužskejch se vožení.“

„No toto, vážně?“ zahučeli Fíglové sborem.

„Na mou dušu.“

„A to voni *chtějí* Se ženit?“

„No, hodně z nich ajto,“ příkyvoval Bohouš.

„Takže potom už žádný nasávání, čórky a přálky?“

„No tak to pr! Já pořád eště možu trochu slopat, krást a prát se!“ ohradil se popuzeně Rob Kterýten.

„Nuž ajto, Robe, ale nemohli sme si nevšimnout, že taky často děláš Vysvětlování,“ neodpustil si Poťapaný Vilda.

V kruhu sedících postav, ozářených ohněm, začala příkyvovat celá řada rozcuchaných hlav. Pro Fígly bylo Vysvětlování temné umění. Bylo to tak děsivě *těžké*.

„Jako třeba tuto, jak sme se vrátili ze slopačky a čórky, jak sme se tam tak pobili a Zanina potom na tebe otrčovala pysky!“ pokračoval Poťapaný Vilda.

Mezi Fígly se rozlehl tichý, ale hromadný sten. „Ouvej! Chraň nás před otrčenýma pyskama!“

„A potom je tady to zakládání ruk,“ rozvíjel Poťapaný Vilda svou teorii, protože někdy rád sám sebe strašil.

„Oóóó! Jemináku, jemináku, jejky, jejky zakládání ruk!“ zvolali zhrozeně Fíglové a začali si rvát vlasy.

„A to nechcu řečnovat o poklepávání nohama...“

Vilda se najednou zarazil, protože nechtěl hovořit o poklepávání nohama.

„Áááá! Oóóó! Nae, enem nae poklepávání nohamááá!“ Někteří z Fíglů začali tlouci hlavami do okolních stromů.

„Ajto, ajto, ajto, ALE...“ souhlasil se zoufalým výrazem Rob Kterýten, „to, co nekapírujete, je, že to je právě jedna ze skrejvek manželství.“

Fíglové se rozhlédli jeden po druhém. Všude zavládlo ticho, přerušené jen zaprašněním malého stromu, který padl k zemi.

„Nikdá sme neslyšeli o takový věci, Robe,“ řekl nakonec Yan Habáně.

„No a to mě ani nepřekvapuje! Kdo by vám o tem mohl říct? Nejste voženění! Vy nedokážete pokapírovat tu pojetickou rovnovážnost celý tý záležitosti. Tak podťte sem a já vám vo tom...“

Rob se rozhlédl, aby se ujistil, že ho neposlouchá nikdo jiný než pět set napjatých Fíglů, a pokračoval: „Heleďte... najprv máte slop, čórku a prálky. Faň. A dyž se vrátíte do Kopca, je to čas na klepání nohů –“

„Óóóó!“

„A na zakládání ruk –“

„Éééé!“

„A samojasně na špulení pyskůch a – přestanete už, vy pazgrívci, s tým ječením, než vám začnu mlátit lebezňama o sebe?“

Všichni Fíglové umkli jako na povel, až na jednoho:

„Oh, bědoš, bědoš, bědoš. Oóó! Eéé! Špulení –“

Přestal a rozpačitě se rozhlédl kolem.

„Poťapaný Vilíku?“ řekl Rob Kterýten s ledovou trpělivostí.

„Ajto, Robe?“

„Pamatuješ, jak sem ti přál, abys někdy čul, co ti pravím?“

„Ajto, Robe?“

„Tak totok byla taková chvíla.“

Poťapaný Vilda svěsil hlavu. „Promiň, Robe.“

„Ajto. To a včíl... kde sem přestal...? Aha, totok... probrali sme pysky, ruky a nohy, nae? A potem –“

„Potem je čas na Vysvětlování,“ řekl Poťapaný Vilda.

„Ajto!“ vyštěkl Rob Kterýten. „Chtěl by snad' byt z vás někdo ten on, co dělá Vysvětlování?“

Rozhlédl se kolem.

Fíglové pomalu ustupovali.

„Dyž kelda ohrnuje a zakládá a klepe?“ pokračoval Rob hlasem, který zněl jako sama zkáza. „A kdo by chtěl pozřít do jejího milýho voka, který říká: ‚No, tak tohle Vysvětlování by mělo bejt raci fakt dobrý?‘ No? Chtěl by někdo?“

Teď už většina Fíglů sténala hrůzou a hryzala si lemy svých kiltů.

„Nae, Robe,“ mumlali.

„Ahá! Nae!“ zvolal vítězoslavně Rob Kterýten. „Žádný! A to je tým, že nemáte o manželstvu ani ánuňk!“

„Já slyšel Zaninu prát, že někdy přindeš s Vysvětlováním, který by žádnýmu jinýmu Fíglvi na světě ani na um nepřišlo!“ řekl Poťapaný Vilda obdivně.

„Ajto, to je nejpíš možný,“ přikývl Rob Kterýten a nadmul se pýchou. „A Fíglové mají dlouhou tradicu ve vymejšlení Vysvětlování!“

„Vona přála, že některý z tvejch Vysvětlování sou tak dlouhý a zamotaný, že než dojdeš ke konců, zabudne už, kdes začal,“ pokračoval Poťapaný Vilda.

„To je vobdaření vod přírody, aj dyž bych se neřád' vychluboval,“ odpověděl Rob a mávl velkomyslně rukou.

„Já si nedokážu představit habouni, jak sou dobrý ve Vysvětlování,“ ozval se Yan Habáně. „Vono jim to myšluje tak pomaly.“

„Ale aj tak se ženíja,“ upozornil Bohouš Velebrada.

„No ajto, a ten ogárek v tom kamenným hradě je s našou malou velkou bosorbabou kór kamarádšoft,“ přemýšlel nahlas Yan Habáně. „Jeho tata je už pomaly věkovitej a chorej a za krátkej čas bude kamennej hrad patřit tomu klučiskovi aj s těma papírama, že je to jejich celý věky aj s kopcama vokolo.“

„Zanina sa strachuje, že dyž dostane ty pergamíny, co je v nich, že sou kopce jeho,“ navázal Bohouš Velebrada, „mohl by sa pobláznit a myslet si, že sou kopce vážně jeho. A my kapírujem, k čemu by to vedlo, nae?“

„Ajto,“ přikývl Yan Habáně. „Voni by to byli schopný zvorat.“

To bylo obávané slovo. Starý baron se jednou rozhodl, že zorá pár rovnějších kousků Křídy, protože za obilí se platily vysoké ceny a ovce příliš nevynášely, ale to ještě žila babička Bolavá, a pomohla mu změnit názor.

Jenže některé pastviny v okolí Křídy už byly touhle dobou stejně rozorány. V obilí byly prostě peníze. Fíglové považovali za jisté, že se Roland také uchýlí k pluhu. Cožpak ho nevychovaly dvě pyšné intrikánské a nepřijemné tety?

„Já mu nedůvěřuju,“ prohlásil Lehce máklej Angus. „Dyť von čte knížky a dělá takový věci. Neví, jak se starat vo zem.“

„Ajto,“ souhlasil s ním Pořápaný Vilda, „jenomže dyž by von se voženil s malou velikou bosorbabou, tam by vo nějakým vorání nepřemejšlel, páč velká malá bosorbaba by brzo začala se špušením ruk a totok všeco a von by na to neměl volnou chvílu –“

„Je to zakládání ruk,“ vyštěkl na něj Rob Kterýten. Všichni Fíglové se vystrašeně rozhlédli.

„Oóó, tak né zakládání –“

„Drž klapáčku!“ zařval Rob. „Já se za tebe vystoužím! To si musí malá velká bosorbaba sama vybrat, za koho se chce vydat! Nejní to tak, barde?“

„Co to?“ obrátil se k němu Bohouš, který se díval k nebi. Chytil právě další vločku.

„Přál sem, že si veliká malá bosorbaba vybere, koho bude sama chtět, pravda?“

Bohouš se díval na sněhovou vločku.

„Bohušů?“

„Co to?“ opakoval Bohouš, jako kdyby se probouzel ze sna. „No... ajto. A nemyšluješ, že by se chtěla vyvdat za Zimoděje?“

„Za Zimoděja?“ opakoval Rob. „Ten sa nemože oženit s nikým. Von je duch, jak by sa ženil?“

„Vona s ním tancovala. Viděli sme to,“ ozval se Bohouš, chytil další vločku a pečlivě si ji prohlížel.

„To byla jen taková holčenci pejcha! A vůbec, proč by si měla velká malá bosorbaba chtět vzít Zimoděja?“

„No, já mám jistý příčiny si myslet,“ řekl bard pomalu, zatímco se k zemi snášely další vločky, „že si Zimoděj velkou malou bosorbabu velice povážuje...“

## KAPITOLA 4

### Sněhové vločky

Říká se, že neexistují dvě stejné sněhové vločky. Poslyšte... a kontroloval to v poslední době někdo?

Sníh se tiše snášel temnotou. Hromadil se na střechách, proplétal se mezi větvemi stromů, s tichým sykotem pokrýval zem v lese a páchl cínem.

Bábi Zlopočasná sníh vždycky kontrolovala. Teď stála na prahu, a zatímco kolem ní žluté světlo svíce vytvářelo na sněhu nažloutlý kruh, chytala sněhové vločky na lopatu.

Bílé kotě pozorovalo padající sníh. Nedělalo nic víc. Nesnažilo se chytit vločky tlapkou, jen je velmi soustředěně pozorovalo. Vždycky si vyhlédlo jednu vločku a sledovalo její spirálovitý let, dokud nedopadla na zem. Pak se ještě chvíli dívalo na místo, kde sníh přistál, jako by se chtělo ujistit, že představení skončilo, a teprve pak si vybralo jinou vločku a začalo nanovo.

Jmenovalo se „Ty“, jako v „Hej, Ty!“ nebo „Ty!

Zmiz odsud!“. Když přišlo na jména, Bábi Zlopočasná nedávala přednost žádnému.

Bábi se zadívala na vločky a usmála se svým známým úsměvem. Veselosti v něm nebylo ani za mák a mnoho lidí by dokázal vyděsit.

„Hej, Ty, jdeme dovnitř,“ řekla a zavřela dveře.

U ohně se třásla slečna Klíšťová. Oheň nebyl nijak velký, právě tak akorát. Ale vzduchem se nesla vůně



hrachové polévky s uzeným, která vystupovala z kameninového hrnku nad ohněm. Vedle něj stál mnohem větší pekáček, z kterého se hlásilo pečené kuře.

Slečna Klíšťová kuře příliš často neochutnala, a proto teď žila ve šťastné naději.

Je třeba říci, že Bábi Zlopočasná a slečna Klíšťová spolu dobře nevycházely. Ale tak to u starších čarodějek často bývá. Nejlépe jste to poznali na tom, že se k sobě neustále chovaly až přehnaně slušně a ohleduplně.

„Sníh nám letos napadl výjimečně brzo, paní Zlopočasná,“ ozvala se slečna Klíšťová.

„Svatá pravda, slečno Klíšťová,“ přisvědčila Bábi. „A je tak... zajímavý. Dívala jste se?“

„Už jsem sníh viděla, paní Zlopočasná,“ odpověděla slečna Klíšťová. „Sněžilo celou tu dobu, než jsem se sem dostala. Musela jsem pomáhat tlačit poštovní dostavník! Už jsem viděla sněhu až, až! Ale co uděláme s Toničkou Bolavou?“

„Nic, slečno Klíšťová. Ještě čaj?“

„Vždyť za ni tak nějak neseme jistou zodpovědnost.“

„Ne, nese především zodpovědnost sama za sebe.

Je to čarodějka. Tančila Zimní tanec. Viděla jsem ji při tom.“

„Jsem si jistá, že nechtěla,“ protestovala slečna Klíšťová.

„Jak můžete tančit a nechtít při tom tančit?“

„Je mladá. Rozjaření jí pravděpodobně pobízelo nohy,“

„K Zimnímu tanci?“

„Víte, jak to myslím. Mladické vzrušení. Nevěděla, co dělá.“

„Měla si to zjistit,“ odsekla Bábi Zlopočasná. „Měla poslouchat.“

„Jsem si jistá, že vy jste vždycky dělala to, co vám řekli, když vám bylo třináct, paní Zlopočasná,“ řekla jen s velmi slabým nádechem jízlivosti slečna Klíšťová.

Bábi Zlopočasná chvíli upírala oči na stěnu. „Ne, dělala jsem taky chyby,“ připustila, „ale nevymýšlela jsem si výmluvy.“

„Myslela jsem, že chcete tomu dítěti pomoci?“

„Pomůžu jí pomoci si sama. Tak to dělám já. Protančila si cestu do nejstaršího příběhu, který tady existuje, a cesta ven z něj vede až na druhém konci. Jediná cesta, slečno Klíšťová!“

Slečna Klíšťová si povzdechla. Příběhy, pomyslela si. Bábi Zlopočasná věří, že celý svět se skládá z příběhů. No dobrá, každá máme nějaké ty slabůstky. Až na mě, to se rozumí.

Nahlas ale řekla: „Jistě. Já jen, že se vlastně chovala tak... normálně. Když se zamyslíte nad tím, co udělala. A taky moc přemýšlí. A teď, když si jí všiml Zimoděj, no...“

„Ona ho fascinuje,“ zabručela Bábi Zlopočasná.

„Bude z toho velký problém.“

„Který si bude muset vyřešit ona.“

„A když to nedokáže?“

„Pak to není Tonička Bolavá,“ odpověděla Bábi Zlopočasná pevně. „Víte, teď se ocitla v příběhu, ale ona to neví. Podívejte se na ten sníh, slečno Klíšťová. Říká se, že ani dvě sněhové vločky nejsou stejné. Jak to lidé vědí? Myslí si, kdovíjak nejsou chytří! Vždycky jsem chtěla chytat vločky. A taky jsem to vždycky

dělala. Běžte teď ven a prohlédněte si vložky. Podívejte se na ten sníh! Jedna vložka jako druhá, všechny jsou stejné!“

Tonička slyšela klepání a jen s velkými obtížemi se jí podařilo otevřít malé okénko ložničky. Na parapetu vyrostla vysoká sněhová návěj, hebká a načechraná.

„Víš, nechtěli sme tě obudit,“ sdělil jí Rob Kterýten omluvně, „ale Pořápaný Vilík přál, že totok bys měla vidět.“

Tonička zažívala. „A co bych měla vidět?“ zabručela.

„Chyť si pár vložek,“ naváděl ji Rob. „Ale nae na ruku, ty se hned roztopíja. Na něco jiného!“

V šeru Tonička hmatala po deníku. Nebyl na svém místě. Podívala se na podlahu pro případ, že ho srazila na zem. Pak se rozhořela sirka a Rob Kterýten zapálil svíčku a deník ležel na svém místě, a vypadal jako by tam ležel pořád, ale jak si všimla, byl taky podezřele studený na dotek. Rob se tvářil naprosto nevinně, což byl jasný důkaz viny.

Tonička si nechala otázky napotom a vystrčila deník z okna. Když na něj napadaly vložky, zvedla ho k očím.

„Vypadají jako docela obyč –“ začala, ale pak se zarazila a dodala: „Ale ne... to musí být nějaký trik!“

„Ajto? No můžeš tomu říkat, jak chceš, ale je to *jeho* švindl,“ odpověděl jí Rob.

Tonička zírala na padající vložky, které se pomalu snášely ve světle svíce.

Každá z nich byla Tonička Bolavá. Malá, zmrzlá a třpytící se Tonička Bolavá.

Dole Slečna Velezradná vypukla ve smích.

Klikou na dveřích ložnice ve věži někdo zuřivě zalomcoval. Roland de Chumfurtam opatrně dělal, jako že si toho nevšiml.

„Copak tam děláš, milé dítě?“ ozval se tlumený hlas podrážděně.

„Nic, teto Danuto,“ odpověděl Roland, aniž odhlédl od psacího stolu. Jednou z předností života na zámku bylo, že místnosti se daly snadno zamykat a tahle zvlášť. Jeho dveře měly tři velké zámky a dvě zásuvné závory silné jako jeho ruka.

„Tvůj otec tě chce vidět, abys věděl! Volá tě k sobě!“ ozval se další, ještě popuzenější hlas.

„Můj otec jen šeptá, teto Araminto,“ odpověděl Roland nevzrušeně a dopisoval adresu na obálku. „Křičí, jen když na něj pošlete doktory.“

„Je to pro jeho vlastní dobro.“

„Křičí,“ trval na svém Roland.

Teta Araminta znovu zalomcovala klikou.

„Jsi velmi nevděčné dítě! Umřeš hladem, abys věděl. Zavoláme strážce, aby ty dveře vyrazily!“

Roland si povzdechl. Hrad byl postaven lidmi, kteří neměli rádi, když jim někdo vyrážel dveře, a každý, kdo by chtěl něco takového udělat, by si musel po úzkých spirálovitých schodech přinést dobývacího berana nahoru na úzké odpočívadlo. V prostoru metr padesát na metr padesát by se pak musel s beranem obrátit a pak vymyslet způsob, jak účinně zaútočit na vchod. Ten tvořily čtyři vrstvy silných dubových fošen, ztvrdlých časem jako železo. Tuhle místnost mohl jeden člověk, pokud měl zásoby, hájit celé měsíce. Chvilku ještě zvenčí slyšel nějaké mumlání a pak se ozvaly zvuky kroků jeho tet, které se vzdalovaly po schodech. Pak zaslechl, jak křičí na strážce.

Ono jim to moc nepomůže. Četař Roberts a všichni jeho muži jen velmi neradi přijímali rozkazy od obou tet. Každý však věděl, že pokud by baron zemřel dříve, než bude Rolandovi jednadvacet, budou majetek spravovat rovným dílem obě ženy, dokud mu jednadvacet nebude. A baron byl velmi těžce nemocen, i když mrtev zatím nebyl. Tohle nebyla nejlepší doba na to, být neposlušným služebníkem nebo strážným, a četař se svými muži unikali zlobě obou dam tím, že tam, kde jim to rozkazy jen trochu dovolily, byli hluší, hloupí, zapomnětliví, zmatení, nemocní, ztracení nebo, jako Kliment, trochu blázniví.

Své výlety a toulky hradem si Roland nechával na časné ráno, když všichni spali, nikde nebyla ani noha, a on mohl v klidu plnit lednici i spíž. V té době také chodíval navštívit otce. Doktoři starému pánovi dávali něco, co ho zklidňovalo a omamovalo, ale Roland ho vždycky alespoň chvíli držel za ruku, už pro ten příjemný pocit, který při tom měl. Když našel nádoby s vosami nebo pijavkami, vyhazoval je oknem do hradního příkopu.

Upřel pohled na obálku. Možná by měl Toniče napsat i o tomhle, ale on na to nerad myslel, natož aby o tom psal. Dělal by si zbytečně starosti, mohla by se ho pokusit zachránit a to by nebylo správné. Tohle je něco, s čím si bude muset poradit sám. Kromě toho, on nebyl uvnitř zamknutý. To oni byli zamknutí venku. Dokud měl obsazenou věž, bránil jediné místo na hradě, kam nemohly ty dvě škatule strkat nos, čenichat a krást. Všechny stříbrné svícny, které ještě našel, uschoval pod svou postelí spolu s tím, co ještě zbylo z historicky cenného rodinného stříbra („Dáme ho ocenit,“ řekly.), a s matčinou malou šperkovnicí. Našel

ji bohužel dost pozdě, už v ní chyběl snubní prsten a stříbrný náhrdelník s granáty, který mamince nechala babička. Ale zítra ráno vstane hodně brzo a zajede s dopisem do Dvěkošil. Psal dopisy rád. Měnily svět v příjemnější místo, protože tam nemusel uvádět ty ošklivé věci.

Roland si povzdechl. Bylo by hezké vyprávět jí o tom, jak v knihovně našel spisek proslulého generála Manuscripta Taktika (který položil základy „taktiky“, což bylo zajímavé), nazvaný *Obléhání a přežití*. Kdo by si pomyslel, že tak stará kniha může být pořád ještě tak užitečná? Generál byl velmi rozhodný, co se zásobování a zásob týče, takže Roland měl velkou zásobu malých soudků piva, velkých klobás a těžkého trpasličího chleba, který byl ideální, když jste ho někomu hodili na hlavu.

Podíval se přes místnost na stěnu, kam si pověsil portrét své matky. Vynesl ho ze sklepa, kam ho daly *ony*, a kde prý, dle nich, čekal na vyčištění. Hned vedle něj, pokud jste věděli, co hledáte, byl na stěně vidět poněkud světlejší obdélník velikosti malých dvířek. Svíčka v držáku hned vedle byla trochu divná, protože její plamen směřoval mírně ke straně.

Zít na hradě, který člověk znal, mělo celou řadu výhod.

Venku začalo sněžit.

Nac mac Fíglové zírali na načechrané sněhové vločky, usazení na doškové střeše domku Slečny Velezradné. V té troše světla, které prosakovalo špinavými okny pod nimi, pozorovali, jak kolem nich víří droboučké Toničky.

„Říkni to sněhovou vločkou,“ zašklebil se Yan Habáně. „Pch!“

Potápaný Vilda chytil jednu z vloček. „Musíš přiznat, že vystihl ten špičatej klobouk naší veliký malý bosorbaby moc faň,“ řekl. „To on ju musí věru moc obrubovat...!“

„Ale dyť to nedává žádnéj smysl!“ ošival se Rob Kterýten. „Von je zima! Von je všecek sních a led a bouřky mráz. A vona je akorát malý habounský děvče. Nik nemože práť, že by to byl ideální párek! Co ty myšluješ, Bohušů? Bohušů?“

Bard okusoval náustek svých myšdud a s nepřítomným výrazem zíral na padající vločky. Robův hlas ale nakonec přece jen pronikl do jeho myšlenek, protože zabručel: „Co von ví o habounech? Není v něm života ani jako v malým chroustovi, a přitom je mocnej jako celý moře. A je na malou velikou bosorbabu jak milius. Proč? Co vona pro něj může znamenat? Co von udělá dál? Říknu vám jedno: Ty vločky, to je akorát počátek. Musíme dávat velkýho bacha, Robe. Tohle by mohlo bejt fakt vošklivý...“

Zatím se nahoře v horách sneslo na starý slehlý sních na útesu 990 393 072 007 Toniček Bolavých. Ty strhly lavinu, která smetla více než stovku stromů a loveckou chatu. Za to ovšem Tonička nemohla.

Nemohla za to, že na ní lidé klouzali a padali na zadky nebo nemohli otevřít dveře, protože jim je blokovaly celé vrstvy Toniček, nebo že když se koulovaly děti na dvorku, někdo dostal do tváře kusem sněhu umačkaným ze samých Toniček. Většina Toniček do příštího rána roztála a navíc nikdo si ničeho divného nevšiml, s výjimkou čarodějek, které se s lidmi o takových věcech nebaví, a dětí, kterým nikdo nevěřil.

Přesto se Tonička vzbudila s velmi provinilým pocitem.

Slečna Velezradná jí s tím vůbec nepomohla.

„No, je aspoň jisté, že se mu líbíš,“ zněl celý její komentář. S vervou si při tom natahovala hodinky.

„No, to bych ani neřekla, Slečno Velezradná,“ odvětila Tonička, která o podobný rozhovor vůbec nestála. Právě teď u dřezu, zády ke staré paní, myla nádobí. Byla ráda, že jí Slečna nevidí do obličeje, a když už se o tom mluví, že ona, Tonička, nevidí do tváře Slečny Velezradná.

„Tak mě napadlo, co by na to asi řekl ten tvůj mládenec?“

„O jakém mém mláďenci to mluvíte, Slečno Velezradná?“ opáčila Tonička tak lhostejně, jak jen to dokázala.

„Píše ti dopisy, děvče!“

A vy si je nejspíš čtete mýma očima, říkala si Tonička. „Myslíte Rolanda? To je ale jen... takový kamarád,“ odpověděla.

„Jen takový kamarád, hm?“

Ne, tak do toho se zatáhnout nedám, pomyslela si Tonička. Vsadím se, že se usmívá. Ale do tohohle jí nic není.

„Ano,“ přisvědčila. „Je to jen takový kamarád, Slečno Velezradná.“

Zavládlo dlouhé ticho, které Tonička využila k tomu, aby oškrabala nápečky na dně velké železné pánve.

„Mít přátele je důležité,“ řekla Slečna Velezradná hlasem, který z nějakého nepochopitelného důvodu zněl tišeji, než měl. Zněl jako by Tonička vyhrála. „Až skončíš, zlatíčko, buď tak hodná a podej mi můj vak s věcmi na penduly, ano?“



Tonička jí vak podala a odpěchala do přípravný. Vždycky tam ráda chodila. Připomínalo jí to domov a mnohem lépe se jí tam přemýšlelo. Ona –

Dole ve dveřích byl otvor tvaru syra, ale Horác byl nazpět ve své polámané kleci a vydával jen velmi tiché *mnmnmnmnmn*, což mohlo být syrné chrápání. Nechala ho na pokoji a začala se věnovat rannímu mléku.

Venku alespoň přestalo sněžit. Cítila, jak se červená, a pokusila se vyhnout byt' by jen myšlence na podivné vločky.

A dnes večer by měla být schůzka kovenu. Budou o tom vědět ostatní děvčata? Hm! Samozřejmě, že budou! Čarodějky si sněhu všímají, zvláště, když pak kvůli tomu mohou někoho přivést do rozpaků.

„Toničko? Ráda bych si s tebou promluvila,“ volala na ni z domu Slečna Velezradná.

Slečna Velezradná jí skoro nikdy předtím Toničko neříkala. To, že ji tak oslovila právě teď, dělalo Toničce starost.

Slečna Velezradná držela v ruce pendul. Mezi kousky kostí a stuh se nešťastně zmítala její oční myš.

„Tohle je tak obtížné,“ řekla a pak zesílila hlas. „Tak, vylezte, vy ancijáši! Vim o vás! Čučím, jak na mě zahlížíte!“

Téměř všude kolem se odněkud a za něčím vynořily figlí hlavy.

„Výborně! Toničko Bolavá, sedni si!“ Tonička si rychle sedla.

„V téhle době se to sice vůbec nehodí,“ řekla Slečna Velezradná a odložila pendul, „ale bohužel o tom není pochyb.“ Na chvílku se odmlčela a pak pokračovala: „Pozitíí umřu. V pátek, chvíličku před půl sedmou ráno umřu.“

Bylo to imponující prohlášení a pravděpodobně si nezasloužilo odpověď, které se mu dostalo od Roba Kterýtena: „No ále, to je škoda, minout takto konec týdňa, teda jako víkend, myslim, nae? A máte namířino na nějaký pěkný místo?“

„Ale... ale... nemůžete přece jen tak najednou umřít!“ vybuchla Tonička. „Vždyť je vám sto třináct let, Slečno Velezradná!“

„Viš, děvenko, to bude pravděpodobně ten důvod,“ odpověděla jí odměřeně Slečna Velezradná. „Copak ti nikdo neřekl, že čarodějky vždycky vědí předem, kdy zemřou? Každopádně chci pořádný pohřeb.“

„Jo, ajto, nic nemože byt lepší než pořádná pohřební hostina,“ příkyvoval s pochopením Rob Kterýten. „Hlavně dyž je dost' slopání a tancuje se a připíjí se a každej se cpe... jo a taky pije!“

„Mohlo by se podávat nějaké sladké sherry,“ pokračovala Slečna Velezradná. „A co se týče jídla, vždycky jsem říkala, že šunkové rolky s křenem nemůžou nic pokazit.“

„Ale nemůžete mě přece jen tak –“ začala Tonička, ale vtom k ní Slečna obrátila hlavu prudkým pohybem, jakým otáčejí hlavu kuřata.

„– tě takhle opustit?“ řekla. „To jsi chtěla říci?“

„Nechtěla,“ lhala Tonička.

„Budeš se samozřejmě muset přestěhovat k někomu jinému,“ uvažovala Slečna Velezradná. „Nejsi dost stará, abys zůstala v domku, když na to čeká několik starších děvčat –“

„Víte přeci, že nechci strávit život v horách, Slečno Velezradná,“ odpověděla rychle Tonička.

„Aha, vlastně ano, slečna Klíšťová mi to říkala,“ zabručela stará čarodějka. „Chceš se vrátit do těch vašich křídových kopečků.“

„Ony to zase takové *kopečky* nejsou,“ odpověděla Tonička hlasitěji a popuzeněji, než měla v úmyslu.

„Hm, byl to teď opravdu dost náročný čas,“ řekla Slečna Velezradná klidně. „Napíšu pár dopisů, které bys měla vzít do vesnice, a pak budeš mít volné odpoledne. Pohřeb uspořádáme zítra odpoledne.“

„Prosím? To *jako předtím*, než zemřete?“ ujíšťovala se Tonička.

„No samozřejmě! Nevidím jediný důvod, proč bych si to taky neměla užít!“

„Dobrý myšlování!“ přikývl spokojeně Rob Kterýten. „Todlenc je jedna z těch důležitých prkotin, na kerou lidi často zapomínaj.“

„My tomu říkáme posezení na rozloučenou,“ přikývla Slečna Velezradná. „Jen pro čarodějky, pochopitelně. Víte, obyčejní lidé mají sklony být z toho tak trochu nervózní. Nechápu proč. A něco příjemnějšího. Máme tu skvělou šunku, co nám dala minulý týden paní Svažruková za to, jak jsme vyřešily spor o vlastnictví toho jedlého kaštanu. Hrozně ráda bych ji ochutnala. Už se na ni těším.“

O hodinu později se Tonička vydala na cestu. Kapsy měla plné papírků s poznámkami a seznamy pro řezníka, pekaře a farmáře v okolních vesnicích.

Trochu ji překvapilo, jak ji lidé přijímali. Zdálo se totiž, že to všude berou jako podařený žert.

„Slečna Velezradná? Pch, ta v životě neumře,“ prohlásil řezník, který vážil klobásy. „Já slyšel, že už si pro ni Smrt' jednou přišel, ale že mu zabouchla dveře před nosem!“

„Prosila bych třináct tuctů párečků,“ řekla Tonička. „S donáškou do domu.“

„Jste si jistá, slečinko, že vážně umře?“ zeptal se řezník a po tváři mu přelétl mráček pochybnosti.

„To nejsem. Ale *ona* ano.“

A pekař Toničce řekl: „Copak neznáte ty její hodinky, slečno? Dala šije udělat, když jí umřelo srdce. Fungují jako mechanické srdce, chápete?“

„Vážně?“ pozvedla Tonička obočí. „Ale když jí tedy umřelo srdce a ona si nechala udělat nové, mechanické, jak se udržela naživu, než jí to nové udělali?“

„No, s pomocí kouzel, samozřejmě,“ odpověděl pekař.

„Ale srdce pumpuje krev a Slečna Velezradná nosí hodinky u opasku,“ upozornila Tonička. „A nevedou k nim žádné... trubičky...“

„Pumpují krev kouzly,“ odpověděl pomalu pekař. Pak na Toničku vrhl podivný pohled. „Jak můžete být čarodějkou, když tyhle věci nevíte?“

Bylo to stejné jako kdekoliv jinde. Jako kdyby představa, že už nebude žádná Slečna Velezradná, měla tak špatný tvar, že se nikomu nechtěla vejít do hlavy. Bylo jí 113 let a všichni argumentovali tím, že prakticky neslyšeli o tom, že by někdo ve věku 113 let zemřel. Jedni říkali, že je to jen žert, jiní, že má Slečna doma pergamenový svitek podepsaný krví, v němž se praví, že bude žít věčně, další pak, že než by zemřela, musel by jí někdo ukrást hodinky. Někteří lidé tvrdili, že pokaždé, když pro ni přijde Pochmurný žrec, řekne mu nějaké falešné jméno, nebo ho pošle k někomu jinému, nebo se třeba vymluví, že jí dnes není nějak dobře...“

V době, kdy Tonička skončila s občůzkami, přemýšlela už sama, jestli k tomu doopravdy dojde. A Slečna Velezradná si byla tak jistá. Ve 113 není zázrak to, že pozítří zemřete, ale to, že jste ještě dneska naživu.

S hlavou plnou chmurných myšlenek se vydala na místo kovenu.

Jednou nebo dvakrát měla dojem, že ji pozorují Fíglové. Nikdy nevěděla, jak to pozná, prostě to vycítila. Byl to talent, který člověk získával postupně, i když bylo třeba se s tím spíše postupně vyrovnávat.

V době, kdy dorazila na místo, většina mladších čarodějek už tam byla a dokonce rozdělaly oheň.

Někteří lidé si myslí, že „koven“ je název skupiny čarodějek, a je pravda, že to uvádí i naučný slovník. Pravé slovo pro tu skupinu však zní „hádka“.

Většina čarodějek, s nimiž se Tonička setkala, ovšem tohle slovo nepoužívala. Jen Madam Našeptávalová, a ta ho používala skoro pořád. Byla vysoká, hubená a velmi odměřená, nosila stříbrné brýle na řetízku a používala slova jako „avatar“ nebo „okultní znamení“. A Anagrama Vydřiduchová, která malý koven vedla, protože ho založila, měla nejvyšší klobouk a nejpronikavější hlas, byla její nejlepší (a taky jediná) žačka.

Bábi Zlopočasná vždycky říkala, že paní Našeptávalová provozuje magii mágů a nosí při tom sukně, a pravda byla, že Anagrama vždycky nosila na setkání spoustu knih. Dívky většinou provedly několik obřadů, aby ji uklidnily, protože ony braly koven jako příležitost setkat se s přítelkyněmi, i když to byly přítelkyně především proto, že to byly jediné osoby široko daleko, s nimiž si mohly bez zábran popovídat.

Měly totiž všechny stejné problémy, a když si některá stěžovala, ostatní dobře věděly, o čem je řeč.

Vždycky, i v zimě, se scházely v lese. Bylo tam dost dřeva na oheň a mimo to se všechny teple oblékaly. Teple se oblékaly i v létě. Cítit se v teple na koštěti, bez ohledu na to, v jaké výšce cestujete, předpokládá mnohem více vrstev šatstva, než by si kdo troufl odhadnout, a někdy dokonce i nějakou tu ohřívací láhev, přípevněnou provázkem na potřebném místě.

V této chvíli kroužily kolem ohně malé ohnivé koule. Ty vyrobila Anagrama. Můžete s nimi zničit své nepřátele, tvrdila. Při pohledu na ně ostatní poněkud znejistěly. Tohle byla magie mágů, provozovaná na efekt a dost nebezpečná. Čarodějky by daly přednost tomu, probodnout člověka pohledem. Vždyť co bylo tak skvělého na tom, zabít svého nepřítele? Jak by potom poznal, že jste vyhráli?

Drobnodara Zmatečnicková přinesla velký podnos Obráceného koláče. To bylo přesně to, z čeho se vám mohla trochu obalit žebra proti chladu.

Tonička řekla: „Slečna Velezradná mi řekla, že v pátek brzo ráno umře. Tvrdila, že to ví.“

„No, tak to je smůla,“ prohlásila Anagrama oním tónem, který naznačoval, že to vůbec žádná smůla není. „Už ale byla stejně hodně stará.“

„Pořád ještě je,“ upozornila ji Tonička.

„Hm, říká se tomu Volání,“ ozvala se Petulie Chrupavková. „Staré čarodějky vědí, kdy zemřou. Nikdo neví, jak to funguje. Prostě je to tak.“

„Má pořád ještě ty lebky?“ zajímala se Lucie Výbojníková, která si dnes vyčesala vlasy do drdolu a ten si zajistila zkříženým nožem a vidličkou. „Nemůžu

se na ně ani podívat. Víte, připadá mi, že se na mě pořád dívají!“

„Já odešla proto, že mě často používala jako zrcadlo,“ postěžovala si Lulu Drahoušková. „Ještě to dělá?“

Tonička si povzdechla. „Jo.“

„Já řekla rovnou, že k ní nejdu,“ ozvala se Gertruda Únavná a prohrábla oheň. „Věděly jste, že když bez povolení odejdete od nějaké čarodějky, nepřijme vás už žádná jiná čarodějka, ale když odejdete od Slečny Velezradné, třeba hned po prvním dni, nikdo neřekne ani slovo a bez problémů vám najdou jiné místo?“

„Paní Našeptálová říká, že věci jako lebky a havrani... že to už zachází příliš daleko,“ řekla Anagrama. „Každý, kdo tam přijde, je prakticky k smrti vyděšený!“

„Hm... poslyš, a co bude s tebou?“ obrátila se Petulie k Toničce.

„Nevím. Asi půjdu někam jinam.“

„Chudinko,“ ušklíbla se Anagrama. „Neřekla náhodou Slečna Velezradná, kdo se nastěhuje do jejího domku?“ dodávala, jako kdyby ji tahle otázka napadla až teď.

Zvuk, který následoval, můžeme popsat jen jako ticho tak hluboké, jak hluboké může být ticho, které vydává téměř tucet uší naslouchajících tak napjatě, že skoro vržou námahou. Poslední dobou už nebylo tolik mladých čarodějek, ale na druhé straně čarodějky žily tak dlouho, že dostat vlastní domek bylo odměnou. Teprve pak vám začali všichni prokazovat skutečnou úctu.

„Ne,“ zavrtila Tonička hlavou.

„Ani náznak?“

„Ne.“

„A neřekla náhodou, že to budeš ty, že ne?“  
podívala se na ni ostře Anagrama. Její hlas dokázal být opravdu nesnesitelný. Dokázala říct i „nazdar“ tak, že to znělo jako obvinění.

„Ne!“

„No, každopádně jsi na to moc mladá.“

„Víš, každopádně na to neplatí žádné časové omezení,“ vmísila se jim do řeči Lucie Výbojníková.  
„Rozhodně ne nic psaného.“

„Jak to víš?“ vyštěkla na ni Anagrama.

„Ptala jsem se Staré paní Pumpířové,“ odpověděla Lucie.

Anagramě se zúžily oči. „Ty ses *jí ptala*? A proč?“

Lucie zvedla oči k nebi. „Protože jsem to chtěla vědět, to je všechno. Hele, každý ví, že jsi z nás nejstarší a taky... nejvyškolenější. Samozřejmě, ten domek dostaneš ty.“

„Jasně,“ přikývla Anagrama s podezřívavým pohledem upřeným na Toničku. „Jasně, že jo.“

„Takže to bychom měly... hm, vyřízeno,“ řekla Petulie spíš nahlas než nadšeně. „Sněžilo u vás včera večer hodně? Stará Pramáti Černočepcová říkala, že je to velmi neobvyklé.“

Tonička si pomyslela: A já, už je to tady...

„Ne, tady u nás často sněží takhle brzo,“ zavrtěla hlavou Lucie.

„Měla jsem dojem, jako kdyby byl nějaký načechnější,“ přidala se Petulie. „Pokud máte rády sníh, tak byl moc pěkný.“

„Byl to jenom pitomý sníh,“ ušklíbla se Anagrama.  
„Počkejte, poslyšte, už jste slyšely, co se stalo té nové holce, která začala u Kmotřenky Chumlosběžné? Víte,



že po první hodině s křikem utekla?“ usmála se, ale mnoho účasti v jejím úsměvu nebylo.

„Ehm... to ta žába?“ nadhodila Petulie.

„Ne, nebylo to kvůli té žábě. Žába jí nevadila. Bylo to kvůli nešťastnému Karlíkovi.“

A zatímco dívky dál štěbetaly, Tonička si uvědomila, že je po všem. Někdo, kdo je prakticky bůh, udělá miliony vložek s její podobou – a ani jedna z nich si toho nevšimla!

...což bylo asi moc dobře...

Jistěže to bylo dobře. Poslední, o co samozřejmě stála, bylo poslouchat uštěpačné poznámky a hloupé otázky. No, samozřejmě...

...jenže...ale...nebylo by to hezké, kdyby to věděly a celé užaslé říkaly „och ne!“ a „no tohle!“ a tak podobně? Záviděly by jí a udělalo by to na ně dojem a trochu by měly i strach. A ona jim to říci nemohla, rozhodně to nemohla říci Anagramě, která by si z toho určitě dělala legraci a ne sice přímo, ale oklikou, by řekla, že si to Tonička vymýšlí.

Navštívil ji Zimoděj a... udělala na něj dojem. Bylo trochu smutné, když o něčem takovém věděla jen Slečna Velezradná a pár stovek Fíglů, protože už v pátek po ránu – Tonička se mírně otřásla – o tom bude vědět jen pár stovek modrých pidimužiků.

Jinak řečeno, jestli to už brzo neřekne někomu, kdo je přinejmenším tak velký jako ona a živý, praskne.

Proto to na cestě domů řekla Petulii. Měly velký kus společné cesty a obě létaly tak pomalu, že v noci bylo rychlejší jít, protože aspoň nenarazily do tolika stromů.

Petulie byla kulatá a spolehlivá a už teď byla nejlepší prasečí čarodějkou v celých horách, což v místech, kde téměř každá rodina nějaké prase chovala,

neznamenal právě málo. Slečna Velezradná nedávno řekla, že už brzo začnou za Petulií běhat chlapci, protože děvče, které se umí postarat o svá prasata, nebude mít nouzi o manžely.

Jediná potíž s Petulií byla v tom, že Petulie souhlasila se vším, co jste řekli, a vždycky říkala, co si myslela, že byste chtěli slyšet. Jenže Tonička byla trochu krutá a řekla jí jen skutečná fakta. To vyvolalo několik „já“ a „no tohle!“, což ji potěšilo.

Po nějaké chvíli řekla Petulie: „To ale muselo být opravdu... zajímavé, že?“ A to byla celá Petulie.

„Co mám dělat?“

„Hm... a musíš něco dělat?“

„No, lidé si dřív nebo později všimnou, že sněhové vločky vypadají jako já.“

„Aha, a ty máš strach, že si toho nevšimnou, že?“ pozvedla obočí Petulie s takovou nevinností, že se Tonička rozesmála.

„Jenže já mám strach, že to neskončí jen těmi vločkami. Víš, on je vlastně zodpovědný za celou zimu a všechno kolem!“

„A když jsi vykřikla, tak utekl...“ řekla Petulie zamyšleně.

„Přesně.“

„A pak udělal tu hloupost...“

„Cože?“

„To s těmi vločkami,“ napovídala jí Petulie.

„No, přesně takhle bych to neřekla,“ odpověděla jí Tonička poněkud dotčeně. „Neřekla bych zrovna hloupost.“

„Takže je to jasné,“ pokračovala Petulie. „Je to kluk.“

„Cože?“

„Kluk. Víš snad, co je to kluk, ne?“ posmívala se jí Petulie. „Pořád se červenají, huhlají, mumlají, přešlapují? Všichni jsou stejní.“

„Ale on je přece miliony let starý a teď se podle tebe chová, jako kdyby nikdy předtím neviděl holku?“

„No, to já nevím. A *viděl* už někdy předtím holku?“

„To přece musel! Co třeba Léto?“ zamračila se Tonička. „To je přece taky holka. Tedy žena. Alespoň podle té knihy, kterou jsem viděla.“

„No, já myslím, že jediné, co potom můžeš udělat, je počkat, co podnikne dál. Promiň, ale já nikdy neviděla sněhové vločky vyrobené na mou počest... a hele, jsme tady... no...“

To už dorazily na palouk, kde stál domek Slečny Velezradné, a Petulie začala vypadat poněkud nervózně. „Víš... všechny ty historky, co se o ní vykládají...“ řekla nerozhodně s pohledem upřeným na domek. „Doufám, že tam nestrádáš?“

„Je některá z nich o tom, co dokáže svým nehtem?“ zeptala se zvědavě Tonička.

„Taky!“ přikývla Petulie a otřásla se.

„Tak to si vymyslela sama,“ uklidňovala ji Tonička. „*Nikomu* to ale neříkej.“

„Proč by si někdo sám o sobě vymýšlel takovéhle historky?“

Tonička zaváhala. Prasata žádným bimbem neošidíte, proto se Petulie s něčím podobným zatím nesetkala. Navíc byla nesmírně poctivá, což, jak začínala Tonička pomalu zjišťovat, působí u čarodějek trošku jako handicap. Ne že by snad byly čarodějky *nepoctivé*, ale dávaly si velký pozor, komu a jakou pravdu říkají.

„To nevím,“ lhala. „A navíc, musíš do člověka fakticky hodně zakrojit, než mu něco upadne. Kůže je pěkně pevná. Myslím, že to, co se říká, ani není možné.“

Petulie vypadala vyděšeně. „Tys to zkoušela?“

„Cvičila jsem to dneska ráno nehtem palce na velké šunce, jestli to myslíš takhle,“ odpověděla jí Tonička. Je třeba si věci ověřit, pomyslela si v duchu. Já například slyšela historku o tom, že má Slečna Velezradná vlčí zuby, a lidi si to mezi sebou povídají, přestože ji každý z nich viděl a zná.

„Viš... zítra samozřejmě přijdu pomoci,“ řekla Petulie a nervózně při tom pozorovala Toniččiny prsty pro případ, že by Tonička chtěla podniknout další pokusy. „Takový večírek na rozloučenou někdy bývá moc příjemná záležitost, co já vím. A...víš, kdybych byla tebou, řekla bych panu Zimodějovi, aby si šel po svých. Přesně to jsem udělala já, když začal být David Lumík moc to... romantický. A taky jsem mu řekla, že... totiž... chodím s Melicharem Tkadlecem – a *to zas neříkej ostatním ty!*“

„Není to ten, co pořád mluví jenom o prasatech?“

„Viš, prasata jsou moc zajímavá,“ odpověděla Petulie káravě. „A jeho otec má největší chovnou farmu prasat v celých horách.“

„Tak to je vážně něco, nad čím je dobré se zamyslet,“ přikývla Tonička s vážným výrazem. „Au.“

„Co se stalo?“ zeptala se Petulie.

„Ale nic. Jen mi na chvíli zabrněla ruka.“ Tonička si ruku několikrát promnula. „Asi jak se to hojí. Uvidíme se zítra.“

Tonička vešla dovnitř. Petulie pokračovala dál lesem.

Odněkud shora, od střechy, se ozval zvuk rozhovoru.

„Slyšels, co to tlusté děvčisko přálo?“

„No ajto, ale prasacka zas nejsou tak interesantní.“

„No tak to bych nevěděl. Prasacko může byt velice užitečné hovado. Možeš z něho zežrat každý kúšťek až na nějakou tu prkotinu.“

„A, tak to se pleteš! Dá se užít všecko, kapíro? Z prasacka uděláš kdeco. Ftáky, chléb, pochut' pro bohy, jiné hovado a to, co ti eště zaostane, taky upečeš!“

„Nebud' blbý!“

„Ty snad myšluješ, že vrdlouhám?“

„Estli vy dva matláci nebudete poslouchat, upeču já vás!“ zaječel Rob Kterýten. Fíglové po krátkém huhlání utichli.

A z druhé strany mýtiny přihlížel rudošedýma očima Zimoděj. Díval se, čekal, až se nahoře rozhoří svíčka, a pozoroval její žlutou záři, dokud nezhasla.

Pak se vydal na nových nohou nejistou chůzí k podlouhlému květinovému záhonu, kde v létě kvetly růže.

Když vejdete do Silnorukova obchodu se suvenýry a magickými předměty, uvidíte tam křišťálové koule všech velikostí, ale více méně podobné ceny, a to ceny, které se říká „pořádný balík“. Protože většina čarodějek, a zvláště těch dobrých, nemá „ani vindru“, používají jiné pomůcky, jako skleněné plováky ze starých rybářských sítí nebo talíř s černým inkoustem.

Na stole Bábi Zlopočasné byla loužička podobného inkoustu. Ten byl původně v talíři, ale věci se maličko zvrty, když se nad talířem srazily hlavy Bábi Zlopočasné a slečny Klíšťové, které se do něj snažily nahlédnout obě najednou.

„Slyšela jste to?“ prohlásila Bábi Zlopočasná. „Petulie Chrupavková položila tu důležitou otázku a ona si toho vůbec nevšimla!“

„Je mi to líto, ale musím říct, že já ji taky nějak minula,“ přiznala slečna Klíšťová. Ty, bílé kotě, vyskočilo na stůl, pomalu a opatrně prošlo černým inkoustem v talíři a skočilo slečně Klíšťové na klín.

„Nech toho, Ty,“ zabručela Bábi Zlopočasná napůl nepřítomně, zatímco si slečna Klíšťová zděšeně prohlížela své šaty.

„Není to skoro vidět,“ prohlásila nakonec slečna Klíšťová, i když čtyři otisky kočičích tlapek byly velmi zřetelné. Nové šaty čarodějek bývají původně černé, ale postupně blednou do stále světlejších odstínů šedi, většinou díky praní a u slečny Klíšťové pravidelnému máčení v různých potocích, říčkách a jezírcích. Byly ošoupané a spravované, ale to se jejich majitelkám líbilo. Hlásalo to, že je majitelka pracující čarodějka, ne nějaká čarodějka na ozdobu. Čtyři černé kočičí otisky na přednici vašich šatů hlásaly spíš, že jste pěkná cuchta. Položila kotě na zem. Ty odběhlo k Bábi Zlopočasné, chvílku se jí otíralo o nohy a pak se z ní zamňoukáním pokusilo vymámit ještě kousek kuřete.

„Co to bylo tak důležitého?“ zeptala se slečna Klíšťová.

„Ptám se tě, jako jedna čarodějka druhé, Bystromilo Klíšťová: potkal někdy Zimoděj dívku?“

„No,“ zamyslela se slečna Klíšťová, „řekla bych, že klasická představa a zpodobnění létaje –“

„Ale *sešli* se někdy?“ přerušila ji Bábi Zlopočasná.

„Při tanci, řekla bych. Ale jen na okamžik,“ odpověděla slečna Klíšťová.

„A v tom okamžiku, přesně v tom jednom jediném okamžiku vtančila dovnitř Tonička Bolavá,“ řekla Bábi Zlopočasná. „Čarodějka, která nenesí černou. Ne, ona má ráda modrou a zelenou, jako zelenou trávu pod modrým nebem. Ona se neustále utíká k síle kopců. A ony se odvolávají k ní! Ty kopce, které byly kdysi živé, slečno Klíšťová! Cítí rytmus tance a ona ho cítí také, až v morku kostí, i když si to pravděpodobně neuvědomuje. A to ovlivňuje celý její život, dokonce i tady. Ona si nedokáže pomoci, musí poklepávat nohou! Země si poklepává nohou při tanci ročních období!“

„Ale ona –“ začala slečna Klíšťová, protože každý učitel velmi špatně snáší, když příliš dlouho mluví někdo jiný.

„A co se v tom okamžiku stalo?“ pokračovala Bábi Zlopočasná nezadržitelně. „Léto, Zima a Tonička. Jeden roztočený okamžik! A pak se rozdělí. Kdo ví, co všechno se propletlo? Zimoděj se najednou chová tak hloupě, jako kdyby byl skoro... trochu lidský.“

„Do čeho se to namočila?“ zasténala slečna Klíšťová.

„Do Tance, slečno Klíšťová. Tanec nikdy nekončí. A ona nemůže změnit krok, ještě ne. Chvilí teď musí tančit na jeho melodii.“

„Bude ve velkém nebezpečí,“ zasmušila se slečna Klíšťová.

„Má v sobě sílu svých kopců,“ řekla Bábi.

„Jsou to ale měkké kopce,“ podotkla slečna Klíšťová.

„Nezapomínejte, že srdcem křídly je křemen. Řeže lépe než nůž.“

„Kopce může zakrýt sníh,“ bručela slečna Klíšťová.

„Ne navždy.“

„Kdysi se to stalo,“ opáčila slečna Klíšťová, kterou už nebavilo hrát nějaké hry. „Alespoň na tisíc let. Doba ledová. Po světě se potulovala a kýchala veliká zvířata.“

„No, to je možné,“ přikývla Bábi Zlopočasná se zábleskem v oku. „Ale to jsem tady samozřejmě ještě nebyla. A zatím musíme to děvče hlídat.“

Slečna Klíšťová upila čaje. Pobývat u Bábi Zlopočasné, to byla tak trochu trpká zkouška. Poslední zbytek vařeného kuřecího masa, jak se ukázalo, nebyl pro ni, ale pro Ty. Čarodějky měly k jídlu dobrou a hustou hrachovou kaši a uzený vývar – a to bylo důležité – bez uzeného. Pěkný, velký kus prorostlého uzeného Bábi z polévky vytáhla, pečlivě osušila a odložila na příští den. Přestože byla slečna Klíšťová hladová, udělalo to na ni dojem. Bábi Zlopočasná by dokázala stáhnout kůži i z blechy.

„Slyšela jsem, že Slečna Velezradná slyšela své Volání,“ řekla.

„Ano. Pohřeb je zítra,“ odpověděla krátce Bábi Zlopočasná.

„Víte, v tom místě v kraji vznikne velmi složitá situace,“ přemítala nahlas slečna Klíšťová. „Slečna Velezradná tam působila dlouho, velmi dlouho. Nová čarodějka tam bude skutečně v těžké situaci.“

„Bude tam opravdu... v těžké roli, to věřím,“ přikyvovala Bábi Zlopočasná.

„V roli?“ pozvedla slečna Klíšťová obočí.

„Myslela jsem život, samozřejmě,“ podívala se na ni Bábi Zlopočasná.

„Koho tam medle dosadíte?“ zajímala se slečna Klíšťová, která byla vždycky ráda, když se novinky dozvěděla první. Kromě toho mohla použít své



oblíbené slovíčko „medle“, které jí připadalo vhodné pro vzdělance.

„Slečno Klíšťová, není na mně, abych něco takového rozhodovala,“ odpověděla Bábi Zlopočasná ostře. „My, mezi čarodějkami, přece žádné představené neuznáváme, to přece víte sama.“

„Samozřejmě,“ přikývla upjatě slečna Klíšťová, která pochopitelně věděla i to, že představenou, kterou čarodějky nemají, je Bábi Zlopočasná. „Jenže já vím, že paní Našeptávalová bude prosazovat mladou Anagramu a paní Našeptávalová má v poslední době celou řadu příznivců. To asi díky těm knihám, co píše. Popisuje v nich práci čarodějek jako něco opravdu vzrušujícího.“

„Víte dobře, že nesnáším čarodějky, které se snaží vnutit svou vůli jiným,“ zamračila se Bábi Zlopočasná.

„To je ono,“ přikývla slečna Klíšťová a stěží zadržovala smích.

„Taky bych do toho dohadování ráda utrousila slovíčko,“ pokračovala Bábi Zlopočasná.

A nejspíš s pořádnou ránou, řekla bych, pomyslela si slečna Klíšťová. „Pěkně se nám vyloupila Petulie Chrupavková,“ nadhodila opatrně. „Dobrá všeobecně praktická čarodějka,“ dodávala.

„To ano, ale většinou se to týká prasat,“ přikývla Bábi Zlopočasná. „Já myslela na Toničku Bolavou.“

„Cože?“ vyděsila se slečna Klíšťová. „Nemyslíte, že má to dítě i tak starostí až nad hlavu?“

Bábi Zlopočasná se krátce usmála. „No, slečno Klíšťová, víte, co se říká: Když chceš mít něco rychle hotovo, dej to udělat tomu, kdo je hodně zaměstnaný! A naše Tonička pravděpodobně už brzo bude velmi zaměstnaná,“ dodávala.

„Proč si to myslíte?“ zajímalo slečnu Klíšťovou.

„Hmm. No, nejsem si jistá, ale jsem hrozně zvědavá, co se jí stane s nohama...“

Tu noc před pohřbem toho Tonička moc nenaspala. Stav Slečny Velezradné nacukrnanačajoval celou noc, protože měla Slečna objednávku na sypký, kterou ještě chtěla vyřídit.

Právě začínalo svítat, když to Tonička vzdala a raději vstala. Alespoň poklidí kozám a podojí je, než se pustí do běžné práce. Napadl sníh a ostrý, kousavý vítr ho vířil a roznášel na všechny strany.

To cinkání zaslechla až ve chvíli, kdy vyvážela vrchovatě naložené kolečko hnoje na hnojiště, z něhož v řídnoucím šeru stoupala pára. Znělo to trochu jak větrné zvonky, které měla paní Zemrylová na zahradě kolem domu, až na to, že ty její byly naladěny do akordů, které byly nepříjemné démonům.

Cinkot přicházel z místa, kde v létě býval růžový záhon. Rostly tam překrásné staré růže, které neuvěřitelně voněly a byly tak tmavočervené, že byly... ano, pravda, skoro černé.

Ty růže teď zase kvetly. Jenže byly –

„*Jak se ti líbí, ovčí děvče,*“ řekl jakýsi hlas. Nezazněl jí v hlavě, neslyšela hojen v myšlenkách, a doktor Vyhřezl velmi vzácně vstával před desátou. Byl to její vlastní hlas a z jejích vlastních rtů. Ona si ale nic takového nemyslela, natož aby něco takového chtěla říci.

Rozeběhla se nazpět do domku.

Ani to nebylo její rozhodnutí, to za ni převzaly rozhodování nohy. Nebyl to strach, ne tak docela, prostě jen pocítila, že by hrozně moc chtěla být někde jinde než v zahradě pod ranní zataženou oblohou,

kerou protahuje fičící vítr, jenž s sebou unáší ledové krystalky jemné jako mlha.

Proběhla dveřmi přípravný a srazila se s temnou postavou, která řekla: „Hm, promiň.“ Byla to Petulie. Patřila k těm lidem, kterým jste šlápli na nohu a oni se vám omluvili. Právě teď si Tonička nedovedla představit někoho, koho by viděla raději.

„Promiň... hm, zavolali mě ke krávkě, co se telila, víš a hm... pak už nestálo za to lézt do postele,“ řekla. Pak dodala: „Jsi v pořádku? Nevypadáš dobře!“

„Měla jsem v puse cizí hlas,“ odpověděla Tonička.

Petulie na ni vrhla podivný pohled a nejspíš i o několik centimetrů ustoupila.

„Myslíš v hlavě?“ ujišťovala se.

„Ne v hlavě! S *tím* bych si dokázala poradit. Moje pusa mluvila sama od sebe. A pojd' se podívat, co vyrostlo v květinové zahrádce! Nebudeš tomu věřit!“

Rostly tam růže. Byly vytvořeny z ledu tak jemného, že stačilo na ně neopatrně dýchnout a rozpustily se tak rychle, že během několika vteřin z nich nezbylo nic jiného než stonky, na nichž vyrostly. A byl jich tam celý tucet. Ledový vítr s nimi mírně kýval sem a tam.

„Stačí, abych k nim přiblížila ruku, a začnou se rozpouštět,“ podivila se Petulie. „Myslíš, že to má na svědomí ten tvůj Zimoděj?“

„Jaký můj? Není můj! A nedokážu si představit, jak jinak by se tam objevily!“

„A to s tím... hm... myslíš, že to na tebe mluvil on?“ zeptala se Petulie. A utrhla další růži. Pokaždé, když se naklonila, sklouzla jí z klobouku malá sněhová lavina.

„Ne! To jsem byla já! Tedy, byl to *můj* hlas! Jenže jsem nemluvila jako on, teda jak si myslím, že by... on mluvil! Byla v tom taková ta jízlivá faleš, jako když mluví Anagrama a je zrovna nenaložená! Ale každopádně to byl můj hlas.“

„A jak si myslíš, že by mluvil?“ zajímala se Petulie.

Mýtinou proletěl poryv větru, zalomcoval borovicemi na jejím okraji a vztekle zahučel ve větvích.

„Toničko... buď mou...“

Po nějaké chvilce si Petulie odkašlala a řekla: „To jenom já, nebo to znělo, jako když –?“

„Ne, to jsi neslyšela jen ty,“ zašeptala Tonička a ani se nepohnula.

„Aha,“ řekla Petulie hlasem jasným a čistým jako ledová růže. „No, víš, myslím, že bychom teď měly jít raději dovnitř, ne? A rozdělat všude oheň a uvařit spoustu horkého čaje, co? A začít připravovat věci, protože už brzo se tady začne scházet *spousta Udil*“

O minutu později už byly v domku, všechny dveře byly uzavřeny na závory a každá dostupná svíčka svítila.

Nemluvily ani o větru, ani o růžích. K čemu by to bylo? Kromě toho bylo potřeba udělat hodně práce. Práce, ta vždycky pomáhala. Teď pracuj a přemýšlej a mluv až potom. Nemá cenu štěbetat teď jako vyplašené kachny. Podařilo se jim dokonce odstranit z oken další silnou vrstvu prastarého prachu.

Celé dopoledne přicházeli a přijížděli z vesnice lidé s věcmi, které si Slečna Velezradná objednala. Svítilo dokonce slunce, i když mělo barvu ztraceného vejce. Svět se tvářil docela... normálně. Tonička se přistihla při myšlence, že se třeba nějak spletla. Byly tam ty růže? Teď už po nich nebylo ani stopy, květy nepřežily

ani slabé ranní světlo. Opravdu vítr promluvil? Pak se setkala s Petuliiným pohledem. Ano, stalo se to. Ale teď bylo třeba nakrmit pohřební hosty.

Děvčata se pustila do výroby šunkových rolek se třemi druhy hořčice. Je sice pravda, že na šunkové rolce nemůžete celkem nic zkazit, ale je-li to to jediné, co máte nabídnout sedmdesáti – osmdesáti čarodějkám, pokud by se vám něco takového skutečně náhodou podařilo, klidně na výraz „zkazit“ zapomeňte. Pak, aniž si to uvědomujete, už míříte do oblasti „totální společenská pohroma“. A dál jezdily dvojkolky s bochníky a pečivem, s hovězím a soudky nakládané zeleniny a okurek velkých jako utopení kapři. Čarodějky pikantnosti zpravidla velmi milují, ale nejraději mají jídlo, které je zadarmo. Ano, to je ta nejlepší výživa pro pracující čarodějku! Spousta jídla, které zaplatil někdo jiný. Musí ho být tolik, že když už nemůžete, můžete si ještě nacpat kapsy napotom.

Jak se ukázalo, to jídlo neplatila ani Slečna Velezradná. Nikdo si nevzal žádné peníze. Taky nikdo neodešel, ale většina přítomných se s ustaranými výrazy ochomýkala kolem zadních dveří a všichni čekali, až budou moci prohodit nějaké to slovo s Toničkou. Když si tu a tam udělala na okamžik chvilku času, probíhaly rozhovory zhruba takhle:

„Ale vona doopravdy neumře, že ne?“

„Umře. Asi v půl sedmé zítra ráno.“

„Ale vždyť už je tak stará!“

„Ano. Myslím, že to je tak trochu důvod, víte?“

„No ale co bez ní budeme dělat?“

„Já nevím. Jak jste to dělali předtím, než sem přišla?“

„Ale ona tady byla vždycky! Všechno ví! Kdo nám teď bude říkat, jak máme dělat to nebo tamto?“

A pak většinou říkali: „Nebudete to vy, že ne?“ a vrhali na ni pohledy, které říkaly: My doufáme, že ne. Vždyť ty ani nenosíš černé šaty.

Po nějaké době toho Tonička začala mít dost a velmi přísným hlasem se zeptala další osoby, ženy, která donesla šest upečených kuřat: „A co všechny ty historky o tom, jak prožívá zlým lidem břicha nehtem u palce? To vám nevádí?“

„Tedy, víte, ono se to nikdy nestalo nikomu, koho bychom znali,“ odpověděla žena poctivě.

„A ten démon ve sklepe?“

„No, říká se to. Samozřejmě, na vlastní oči jsem ho neviděla.“ Zena vrhla na Toničku ustaraný pohled. „Je v tom sklepe, že je?“

Ty si přeješ, aby tam byl, pomyslela si Tonička. Ty si vážně přeješ, aby tam dole ve sklepe byla nějaká obluda!

Jenže jak Tonička věděla, jediné, co se dnes ráno ve sklepe ukrývalo, byla smečka chrápajících Fíglů, kteří na bramborách vyspávali opici. Kdybyste vysadili jakékoliv množství Fíglů v poušti, během dvaceti minut by našli alespoň flašku nějakého příšerného pití.

„Věřte mi, madam,“ odpověděla Tonička diplomaticky, „že byste rozhodně nechtěla vzbudit to, co teď tam dole spí,“ a obdařila ženu unaveným úsměvem.

To, jak se zdálo, ženu uspokojilo, ale pak se jí najednou na tváři znovu objevil napjatý výraz.

„A co ti pavouci? Vážně jí pavouky?“

„Víte, má v domě spoustu pavučin, ale pavouka tam nevidíte!“ sdělila jí Tonička.

„Tak to ano,“ přikývla žena, jako kdyby ji právě Tonička zasvětila do velkého tajemství. „Říkejte si, co chcete, Slečna Velezradná byla skutečná čarodějnice. A ty lebký, co má! Předpokládám, že jste je musela leštit, co? Ha! Stačilo, aby se na vás podívala, a mohla vám klidně vypálit oko!“

„No, naštěstí to nikdy neudělala,“ přimísil se jim do hovoru muž, který dorazil s košem klobásek. „Rozhodně to neudělala nikomu z místních.“

„To je pravda,“ připustila váhavě žena. „V tomhle směru byla velmi noblesní.“

„No, musím říct,“ prohlásil klobáskový muž, „že to byla pravá starosvětská čarodějka, jaké už se dneska nevidí. „Hodně chlapů si ucvrnklo do gatí, když se namíchla a pustila se do nich. Měla potom hlas jak břitvu!“

„Víte, jak vždycky předla? Ona do té látky pokaždé vetkala vaše jméno. A když jí někdo lhal, ta nit, co tvořila jeho jméno, praskla a on padnul na místě mrtvěj!“

„Ano, to se stávalo často,“ přikývla Tonička a pomyslela si: No to je úžasné. Bimbo si žije vlastním životem!

„Faktem je, že takové čarodějky už se dneska nerodí,“ přidal se muž, který právě přivezl čtyři tucty vajec. „Dneska je to samé hop sem, hop tam. Každá se načančá a trdluje bez spoďárů.“

Všichni tři obrátili zkoumavé pohledy k Toničce.

„Je zima,“ upozornila je odměřeně. „A já mám spoustu práce. Brzo se začnou scházet čarodějky. Prozatím vám pěkně děkuju.“

Když dávaly vařit vejce, vyprávěla o rozhovoru Petulii. Tu to nijak nepřekvapilo.

„No, ano, mají ji docela rádi,“ odpověděla, „Slyšela jsem, jak se s ní vychloubají na prasečím trhu v Lancre.“

„Oni se s ní chlubí?“

„Samozřejmě! Jako třeba: Tak vy si myslíte, že stará paní Zlopočasná je tvrdá, ano? Ta naše má lebky! A ve sklepeš démona! A bude žít navěky, protože má místo srdce hodinky, které si každý den natahuje! A jí pavouky, to si pište! A jak by se vám líbily jedovatý jabka, he?“

Jak jednou bimbo uvedeš do pohybu, funguje už dál samo od sebe, pomyslela si Tonička. Náš baron je mocnější než váš baron, naše čarodějka je čarodějkovatější než vaše čarodějka...



## KAPITOLA 5

### Velký den Slečny Velezradné

Čarodějky se začaly sjíždět kolem čtvrté hodiny a Tonička vyšla na mýtinu, aby se ujala funkce kontrolora vzdušného provozu. Anagrama přiletěla sama. Byla velmi bledá a ověšená větším množstvím okultní bižuterie, než si kdo dokáže představit. Trochu komplikovaná chvílka nastala, když ve stejnou chvíli dorazily Madam Našeptávalová a Bábi Zlopočasná a roztočily se nad mýtinou ve zdvořilostním baletu, jak dávaly jedna druhé přednost v přistání. Nakonec je nasměrovala na opačné okraje mýtiny a rychle zmizela v domě.

Po Zimodějovi nebylo ani vidu a Tonička si byla jistá, že kdyby byl nablízku, poznala by to. Doufala, že odešel někam hodně daleko a staral se tam o vichřici nebo připravoval sněžnou bouři. Vzpomínka na ten hlas jí nešla z hlavy, byla nemístná a vzbuzovala v ní starosti. Jako se ústřice dokáže vypořádat se zrnkem písku, které jí pronikne do skořápky, i Tonička tu myšlenku obalila lidmi a usilovnou prací.

Jak se ukázalo, den byl dalším z těch bledých suchých dní, jaké jsou na začátku zimy běžné. Kromě jídla se na pohřeb nic nepřipravovalo. Čarodějky připravovaly samy sebe. Slečna Velezradná seděla ve svém křesle a přívětivě vítala jak staré přítelkyně, tak staré nepřítelkyně. Domek byl pro všechny příliš malý,

a tak se v malých, živě rozmlouvajících skupinkách rozmístily po zahradě. Podobaly se hejnům starých vran, nebo snad černých kuřat. Tonička neměla na rozhovory mnoho času, protože ji zaměstnávalo roznášení podnosů.

Ale i ona poznala, že se něco děje. Když procházela kolem, čarodějky se většinou odmlčely a otáčely se za ní, a když je pak minula, obracely se zpět a intenzita rozhovoru ve skupince znatelně zesílila. Skupinky se slévaly a pak zase rozdělovaly. Tohle už Tonička znala. Čarodějky dělaly Rozhodnutí.

Když nesla podnos s hrnký čaje, přitočila se k ní Lucie Výbojníková a zašeptala jí, jako kdyby to bylo nějaké zkázonosné poselství: „Paní Zlopočasná navrhla tebe, Toni!“

„Ne!“

„Je to pravda! Teď se o tom dohadují! Anagrama má záchvat!“

„Jseš si jistá?“

„Naprosto. Čestně! Držím ti palce!“

„Ale já tady přece nechci –“ Tonička vstrčila Lucii do rukou ták. „Poslyš, mohla bys to za mě roznést, prosím? Ony si to stejně berou samy, když jdeš kolem. Já musím něco... totiž musím tu věc uvést... musím něco zařídit...“

Spěšně se vydala po schodech do sklepa, který byl až podezřele figlůprostý a opřela se o stěnu.

Bábi Zlopočasná se musela, pravidla nepravidla, ošklivě pochechtávat! Jenže to už se připlížily Druhé myšlenky a šeptaly: Ale ty bys to dokázala. Třeba má pravdu. Anagrama lidi popouzí. Mluví s nimi jako s dětmi. Zajímá se o magii (pardon – o mághii), ale lidé jí lezou na nervy. Ta by tomu dala pěkně na frak a ty víš,

že ano. Ona je prostě jen vysoká, nosí spoustu okultní bižuterie a ve špičatém klobouku vypadá opravdu velmi impozantně.

Proč ale Bábi Zlopočasná navrhla Toničku? No ano, Tonička byla dobrá. Věděla, že je dobrá. Ale copak všichni nepochopili, že tady ona svůj život trávit nechce? Takže to musí být Anagrama, ne? Čarodějky měly sklony být opatrné a držely se tradic a ona byla nejstarší z celého jejich kovu. Tak. A i když bylo pravda, že hodně čarodějek nemělo rádo paní Našeptávalovou, Bábi Zlopočasná mnoho přítelkyň také neměla.

Tonička se vrátila zpět nahoru dřív, než ji začali postrádat a zatímco se proplétala mezi čarodějkami, snažila se vypadat, jako když nemá o ničem ani tušení.

Ve středu jedné skupiny zahlédla Madam Našeptávalovou, které po boku stála Anagrama. Dívka vypadala ustaraně, a když uviděla Toničku, hned se k ní rozeběhla.

„Slyšela jsi něco?“ dotazovala se.

„Cože? Ne!“ odpověděla s nevinným výrazem Tonička a začala sbírat použité talíře.

„Ty se mě pokoušíš připravit o ten domek, že?“ Anagrama měla pláč skoro na krajíčku.

„Nebud' hloupá! Já? Já ten domek vůbec nechci!“

„To ty jen tak říkáš. Ale některé z *nich* říkají, že bys ho měla dostat! Slečna Rovnovodovážná a slečna Zemrylová se za tebe postavily!“

„Cože? Ale já přece nemůžu nahradit Slečnu Velezradnou!“

„No a to je právě to, co paní Našeptávalová všem říká,“ prohlásila Anagrama, která se po Toniččině

prohlášení poněkud uklidnila. „Ty jsi na to místo absolutně nepřijatelná,“ říká.

Já odvedla Zlojroj Temnou bránou, pomyslela si Tonička, když zuřivě seškrabovala zbytky z talířů do krmítka pro ptáky. Z kopců ke mně přišel Bílý kuň. Zachránila jsem svého bratra a Rolanda ze zajetí královny vil. A tančila jsem se Zimodějem, který dal mou podobu milionům vloček. Ne, já nechci žít v domku ve zdejších vlhkých lesích. Nechci být pro místní obyvatele něco jako otrokyně lidí, kteří jsou líní myslet sami za sebe. Nechci se oblékat do černé a nechci, aby se mě lidé báli. Nedokážu přesně pojmenovat to, čím bych chtěla být. Ale byla jsem dost stará na to, abych vykonala všechny tyhle věci a byla jsem *přijatelná*.

Nahlas ale řekla: „Nevím, o čem to mluvíš!“

A v tom okamžiku ucítila, že se na ni někdo dívá, a věděla, že když se otočí, uvidí Bábi Zlopočasnou.

Její Třetí myšlenky – ty, které neustále pozorovaly svět koutky jejich očí a okrajem uší, jí řekly: Něco se děje. Jediné, co s tím můžeš udělat, je být sama sebou. Neohlížej se.

„Tebe to vážně nezajímá?“ zamračila se Anagrama.

„Já jsem se sem přišla vyučit na čarodějkou,“ odpověděla Tonička škrobeně. „A chci se vrátit domů. Ale ty... jseš si jistá, že ten domek chceš?“

„No samozřejmě! Každá čarodějka chce domek!“

„Ale ti lidé tady byli roky a roky zvyklí na Slečnu Velezradnou,“ upozornila ji Tonička.

„No, tak teď si budou muset zvyknout na mě,“ odsekla Anagrama. „Předpokládám, že budou jen rádi, když zmizí ty lebky a pavučiny a nebudou se muset bát! Víím, že se jí místní lidi vyloženě báli!“

„Aha,“ přikývla Tonička.

„Budu nové koště,“ sdělovala jí Anagrama svůj plán. „Hele, Tonka, po té staré babce jim bude připadat skvělý kdokoliv.“

„No...hm, ano...“ přisvědčila váhavě Tonička. „Poslyš, Anagramo, spolupracovala jsi někdy s nějakou jinou čarodějkou?“

„To ne, já byla vždycky u Madam Našeptávalové. Jsem její první žačka,“ dodávala Anagrama pyšně. „Je velmi výjimečná.“

„A po vesnicích toho asi moc nenachodila, že?“

„Ne. Ona se orientuje na vyšší mághii.“ Anagrama nebyla nijak zvlášť vnímavá a byla hodně nafoukaná i podle velmi volných měřítek čarodějek. Teď se však zdálo, že část své neochvějně sebedůvěry ztratila. „No, někdo to dělat musí, že? Nemůžeme se všechny potulovat kolem a ošetřovat pořezané prsty, nemyslíš?“ Vrhla na Toničku poněkud nejistý pohled. „To snad vadí?“

„Hmm? Ne, to ne. Jsem si jistá, že ti to půjde samo,“ odpověděla Tonička. „No a...víš, já se tady vyznám, takže kdybys potřebovala s něčím pomoci, stačí říct.“

„Jsem si jistá, že to zvládnou. Zařídím si prostě věci po svém,“ odpověděla Anagrama, jejíž bezbřehé sebevědomí se nedalo utiskovat příliš dlouho. „Raději bych měla jít. Mimochodem, zdá se, že dochází jídlo.“

Pak odplula.

Obrovské nádoby na stole přípravný opravdu vypadaly skoro prázdné. Tonička viděla jednu čarodějkou, která si do kapsáře cpala čtyři vajíčka na tvrdo.

„Dobré odpoledne, slečno Klíšťová,“ pozdravila ji hlasitě.

„A hele, Tonička,“ slečna Klíšťová se obrátila a bez nejmenších rozpaků hladce vplula do rozhovoru. „Slečna Velezradná nám právě vyprávěla, jak skvěle si tady vedeš.“

„Děkuju vám, slečno Klíšťová.“

„Říká, že máš skvělé oko pro skryté podrobnosti,“ pokračovala slečna Klíšťová.

Jako cenovky na lebkách, pomyslela si Tonička. „Slečno Klíšťová,“ řekla ale nakonec, „víte něco o lidech, kteří by si prý přáli, abych převzala tenhle domek?“

„Ah, tohle? To už bylo rozhodnuto,“ odpověděla jí slečna Klíšťová. „Padl tady jistý návrh, že bys to měla být ty, mimo jiné i proto, že už tady jsi, ale vážně, jsi přece jen trochu mladá a Anagrama má mnohem víc zkušeností. Je mi to líto, ale –“

„To ale není spravedlivé, slečno Klíšťová,“ protestovala Tonička.

„Ale no tak, Toničko, tohle není něco, co by měla říkat čarodějka, i když –“ začala slečna Klíšťová.

„Ale já nemyslím vůči mně, já myslím, že je to nespravedlivé vůči Anagramě! Ona z toho udělá pěkný galimatyáš, že ano?“

Na kratičký zlomek vteřiny se slečna Klíšťová zatvářila provinile. Byl to skutečně jen mžik, ale Tonička si toho všimla.

„Paní Našeptálová si je jistá, že Anagrama tady odvede velmi kvalitní práci,“ pokračovala slečna Klíšťová.

„A vy taky?“

„Nezapomeň, s kým mluvíš, děvče!“

„Já mluvím s vámi, slečno Klíšťová! Tohle je... špatné!“ Toničce blýskaly oči.

Koutkem oka zahlédla jakýsi pohyb. Po bílém ubruse se neuvěřitelně rychle pohyboval tác plný malých pářečků.

„A tohle je loupež,“ zavrčela výhruzně a vrhla se za ním.

Pronásledovala podnos, který nějakých dvacet centimetrů nad zemí oblétl roh domku a jako blesk zmizel za kozím chlívkem. Vytrvale se mu držela v pat... tedy, držela se za ním. Na listí za chlívkem už leželo několik talířů. Byly tam brambory vařené ve slupce, rozteklé máslo, alespoň tucet šunkových rolek, hromádka vařených vajec a dvě upečená kuřata. Všechno, s výjimkou pářečků na podnose, který teď znehybněl, bylo silně ohlodané. Po Fíglech nebylo ani stopy. Podle toho poznala, že jsou tady. Vždycky se před ní schovávali, když věděli, že je rozzlobená.

A tentokrát byla opravdu rozzlobená. Ne na Fígly (ne moc), i když jí ten jejich schovávací trik lezl na nervy, ale na slečnu Klíšťovou a Bábi Zlopočasnou a na Anagramu a Slečnu Velezradnou (protože umírá) a na samotného Zimoděje (kvůli celé řadě věcí, které si ještě nestačila utřídit).

Ustoupila a ztichla.

Měla přitom většinou pocit, že se pomalu a mírumilovně potápí, ale tentokrát to byl skok do temnoty.

Když znovu otevřela oči, bylo to, jako by nahlížela okny do nějaké velké síně. Zvuk k ní zdánlivě doléhal z velké dálky a čelo ji začalo svědit.

Fíglové se začali vynořovat mezi listy, za větvemi, dokonce i zpod talířů. Jejich hlasy zněly, jako kdyby mluvili pod vodou.

„Ach bědoš! Jejky, jejky! Pechden! Vona na nás udělala velký kouzlování!“

„To na nás eště nikdá neurobila!“

No prosím! Taky vám všechno nemusím hned vyzvonit, že? pomyslela si Tonička. To je něco trochu jiného. Hmm, teď by mě zajímalo, jestli se dokážu pohnout. Udělala krok stranou. Nezdálo se, že by si toho Fíglové všimli.

„A teďkom už na nás každýj moment vlítne! Oj, jejdamáku –“

Aha! Kdybych takhle mohla dojít k Bábi Zlopočasné, to by na ni jistě udělalo dojem –

Nos Toničku svědíl čím dál tím více a k tomu měla trochu podobný, i když naštěstí ne stejný pocit, jako když si potřebovala odskočit na „aha“, jak tomu říkali Fíglové. Znamenalo to: Už brzo se něco stane, takže by bylo dobře se na to připravit.

Zvuk hlasů byl stále zřetelnější a přes její zorné pole běhaly malé modrorezavé skvrny.

A pak tam bylo něco, co kdyby vydávalo zvuk, dělalo by nejspíš *vhúúúššš!* Bylo to jako zvuk, který se vám ozývá v uších, když se na koštěti chvíli pohybujete ve velkých výškách. Objevila se přesně ve středu Fíglů, kde způsobila děsivou paniku. „Okamžitě přestaňte krást pohřební pohoštění, vy mrňaví prašivkové!“ vykřikla.

Fíglové znehybněli a mlčky na ni zírali. Pak Rob Kterýten zamrkal a řekl: „A jaký houby?“

To byl jeden z těch okamžiků, a s Fígly jste si jich užili hodně, kdy se svět nějak zauzloval a bylo velmi



důležité ho znovu rozmotat, než budete pokračovat v tom, co jste začali.

„O čem to mluvíš?“ podívala se na něj Tonička.

„Prašivky,“ odpověděl Rob Kterýten. „Klobouk, noha, červený, bíle flekatý, zelený, bílý, votravný, malý velký, slizký, smrdutý, ulepený, s voctem na kyselo... kapíro?“

„Ty myslíš jako houby?“ ujišťovala se Tonička.

„Ajto, to by bylo to pravý měno pro ně, dyž vemeš, jak nejsou k ničemu,“ přikyvoval Rob s náhlým pochopením. „Dyž je to tak, možno žes chtěla říct ,prašivky kradašský‘, a potom by to značilo –“

„– nás,“ doplnil Poťapaný Vilda snaživě.

„Aha. Tak dobře. Děkuji vám,“ řekla Tonička tiše. Pak si založila ruce v bok a vykřikla: „Tak dobrá, vy prašivky kradašské! Jak se odvažujete krást jídlo z pohřební hostiny Slečny Velezradné?“

„Oh, jejkote, jejkote, bědoš! Už je tady zakládání ruk, je tady zakládáánííí!“ vykřikl Poťapaný Vilda, vrhl se k zemi a pokoušel se zasypat suchým listím. Ostatní Fíglové se pustili do bědování a hledali nějaké úkryty, zatímco Yan Habáně začal tlouct hlavou o zadní stěnu chlívku.

„No tak, teďkom musíte všickni zvostat klidný!“ vykřikl Rob Kterýten a začal na své bratry zoufale mávat rukama.

„A teďkom přichází otrčování pysků!“ vykřikl jeden z Fíglů a ukázal třesoucím se prstem na Toniččinu tvář. „Vona zná votrčování pysků! Jaký nás to postihnulo podělaný neštěstí!“

Fíglové se pokusili utéci, ale protože mezi nimi zavládla panika, většinou naráželi jeden do druhého a padali k zemi.

„Cekám nějaké vysvětlení!“ mračila se Tonička.

Fíglové ztuhli a všechny tváře se obrátily k Robovi Kterýtenovi.

„Nějaký vobjasnění?“ opakoval a nejistě přešlápl z nohy na nohu. „No, ajto. Vobjasnění. Nae probléme Vysvětlení. Ehm... a jaký bys chtěla slyšet?“

„Jaké? Chtěla bych slyšet pravdu!“

„Ajto? Hm. Tož pravdu. A to jako vážně? Seš si jistá?“ zkoušel to Rob nervózně. „Já bych věděl nějaký mnohem zajímavější vobjasnění než –“

„Tak ven s tím!“ vyštěkla Tonička a začala si poklepávat špičkou nohy o zem.

„Bědoš! U psí nohy! Jemináku! Už začalo poklepávání!“ zasténal Pořapaný Vilda. „Teďkom už každej moment nastane pohlížení do voka a potom kárání a peskování!“

A bylo po všem. Tonička se rozesmála. Nemůžete se dívat na hejno vyděšených Fíglů a nerozesmát se. Byli v tom tak úžasní. Stačilo jedno ostré slovo a byli jako ošatka vystrašených štěňat, jen víc páchli.

Rob Kterýten na ni vrhl pokroucený, nejistý úsměv.

„No pohled', dyť ony to dělaj aj všecky ty velké bosorbaby! Ta malá tlustá čórla patnáct šunkovejch rolek!“ dodal s nezastíraným obdivem.

„To asi byla Stařenka Oggová,“ přikývla Tonička. „Máš pravdu, ta vždycky nosí v nohavici spod'árů síťovku.“

„A stejně to nejni správnej kar, teda jako pohřební voslava,“ bručel Rob Kterýten. „Mělo by se tady zpívat a hodně slopat a házet nohou a vony tady všechny stojej a vedou řeči a drbaj.“

„Povídání a drby, to je součást čarodějnického řemesla,“ odpověděla mu Tonička. „Ony především

zkoumají, jestli některé z nich tak trochu nešplouchá na maják. Co je to ‚házet nohou‘?“

„Tancování, kapíro?“ pozvedl Rob Kterýten obočí. „Pořadnej jig nebo reel. Nejní to dobrý slavení, dokád nelítaj ruce, neposkakujou nohy, nevohejbaj se kolena a nepoletujou kilty.“

Tonička nikdy neviděla Fígly tančit, ale slyšela je při tom. Znělo to jako válka, nebo alespoň pořádná pranice a pravděpodobně to něčím takovým končilo. To poletování kiltů dělalo Toniče trochu starosti a připomnělo jí otázku, kterou se zatím nikdy neodvážila Fíglům položit.

„Řekněte mně... nosíte pod těmi kilty něco?“

Z toho, jak Fíglové najednou znovu ztichli, pochopila, že to není otázka, kterou by rádi slyšeli.

Rob Kterýten zúžil oči. Fíglové zatajili dech. „Nejní to nutný,“ odpověděl.

Konečně pohřeb skončil, možná i proto, že už došlo jídlo a pití. Většina z odlétajících čarodějek si nesla malé balíčky. To byla další tradice. Mnoho věcí v domku patřilo k domku a zdědí je další čarodějka, ale všechno ostatní dostaly, už brzo pozůstalé, čarodějčiny kamarádky. Protože při tom byla stará, brzo už zesnulá, čarodějka ještě naživu, ušetřilo to mnoho sporů a hádek.

To bylo to zvláštní na čarodějkách. Jak říkala Bábi Zlopočasná, jsou to ženské, „které se na to dokážou podívat“. Blíže to nevysvětlovala. Ostatně ona věci vysvětlovala málokdy. Nemyslela lidi, kteří se rozhlíželi kolem. To dělal každý. Možná myslela, že se čarodějky dovedou podívat na všechny své každodenní povinnosti a přemýšlet: O čem to je? Jak to funguje? Co bych měla dělat? K čemu jsem tady? A možná i:

Nosí něco pod tím kiltem? Možná, že právě proto bylo to, co jiným na čarodějkách připadalo divné, docela normální...

...ale pravda byla, že se dokázaly pohádat jako dvě straky nad stříbrnou lžičkou, která ani nebyla stříbrná. Každopádně teď jich několik netrpělivě čekalo u dřezu, kde Tonička myla nádoby a dávala je na velké podnosy, které jim Slečna Velezradná slíbila a na nichž se podávaly pohřební pečené brambory a malé párečky.

Alespoň nevznikl žádný problém se zbytky. Stařenka Oggová, která vynalezla zbytkové chlebičky, čekala v přípravně vybavená širokým úsměvem a ještě širší síťovou taškou.

„Chtěli jsme si vzít zbytek šunky s brambory k večeři,“ sdělila jí Tonička odměřeně, ale s jistou dávkou zájmu. Setkala se se Stařenkou Oggovou už předtím a měla ji docela ráda, jenže Slečna Velezradná prohlásila, že Stařenka je „nechutná stará taškářka“. Taková poznámka přitáhne vaši pozornost.

„Tomu rozumím,“ přikývla Stařenka Oggová, když Tonička položila ruku na maso. „Dneska jsi tady odvedla skvělou práci, Toničko. Lidi si toho všimli.“

A než se Tonička stačila vzpamatovat, byla pryč. Jedna z nich mi málem řekla „děkuju“! Úžasné!

Petulie jí pomohla odnést velký stůl zpět do domku a dokončit úklid. Než odešla, tak na okamžik zaváhala.

„Hm... budeš v pořádku, vid’?“ řekla. „Je to všechno tak trochu... zvláštní.“

„No, od nás se čeká, že nám ty divné věci nebudou připadat divné,“ odpověděla Tonička. „Vždyť ty jsi taky už seděla u mrtvých nebo umírajících?“

„To ano. Jenže to byla většinou prasata. Občas nějaký ten člověk. Hm... víš, klidně bych tady s tebou

zůstala, kdybys chtěla,“ dodala Petulie hlasem, který mluvil o něčem jiném.

„Díky. Ale co nejhoršího by se mohlo stát?“

Petulie se na ni chvíli dívala a pak řekla: „Počkej, nech mě chvíli přemýšlet... tisíc krvežíznivých upírů, každý s obrovským –“

„Neboj se, budu v pořádku,“ přerušila ji Tonička rychle. „Dobrou noc.“

Pak zavřela dveře, opřela se o ně zády a dlaní si zakryla ústa. Počkala, dokud nezaklapla zahradní branka. Napočítala do deseti, aby si byla jistá, že Petulie odešla, a pak se rozhodla riskovat a odtáhla ruku od úst. V té chvíli už se výkřik, který trpělivě čekal na to, aby mohl uniknout, změnil v něco jako „jéh!“.

Tohle bude velmi podivná noc.

Lidé umírali. Bylo to smutné, ale bylo to tak. Ale co potom? Lidé čekali, že místní čarodějka bude vědět, co a jak. Takže ta umyla tělo a udělala několik tajných a nepřiliš příjemných úkonů, oblékla mrtvého do nejlepších šatů a uložila ho na rovnou plochu. Vedle mrtvol se položily bochánky země a soli (nikdo nevěděl, proč se to dělá, dokonce ani Madam Našeptálová, ale dělalo se to tak vždycky). Do očí se mu vtiskly mince „pro převozníka“ a pak se u něj sedělo tu noc před pohřbem, protože mrtví by neměli zůstat sami.

Proč by neměli zůstat sami, to taky nikdy nikdo uspokojivě nevysvětlil, i když každý znal historku o starém muži, který nebyl tak mrtvý, jak si o něm všichni mysleli, vstal z místa, kam ho na poslední noc uložili, a šel si lehnout do postele ke své ženě.

Skutečná příčina byla pravděpodobně mnohem temnější. Začátek a konec věcí bývá většinou nebezpečný a u lidského života to platí dvakrát.

Slečna Velezradná byla zlá stará čarodějka. Kdo ví, co všechno by se mohlo stát? No tak počkej, jen klid, pomyslela si Tonička, přece nebudeš věřit bimbů i ty! Vždyť je to jen chytrá stará paní s nákupním katalogem!

Tkalcovský stav Slečny Velezradné ve vedlejší místnosti utichl.

To se stávalo často, ale dnešního večera bylo to náhlé ticho mnohem hlasitější než obvykle.

Pak se ozval hlas Slečny Velezradné. „Copak nám zbylo ve špajzu z věcí, které by bylo třeba dojíst?“

Ano, bude to hodně divná noc, pomyslela si Tonička.

Slečna Velezradná šla brzo spát. To bylo poprvé, kdy ji Tonička viděla spát jinde než v křesle. Navíc si oblékla dlouhou bílou noční košili a zase to bylo poprvé, kdy ji Tonička viděla v jiném oblečení než v černém.

Pořád ještě zbývalo dost práce. Bylo tradicí, že domek, do nějž se měla nastěhovat nová čarodějka, se musel doslova blýskat čistotou jako padlý sníh, ale i když bylo těžké docílit toho, aby se černá blýskala jako padlý sníh, dělala Tonička, co mohla. Je třeba říci, že domek byl vždycky udržovaný v čistotě, ale Tonička myla, drhla a čistila, protože tím oddalovala okamžik, kdy si bude muset jít povídat se Slečnou Velezradnou. Odstranila dokonce i falešné pavučiny a naházela je do ohně, kde shořely ošklivým modrým plamenem. Nebyla si jistá, co má udělat s lebkami. Nakonec napsala všechno, co se týkalo okolních vesnic a na co si

dokázala vzpomenout. Kdy se mají narodit očekávané děti, kdo je nemocný, jak těžce a co se mu na to dává, kdo s kým se hádá, s kým jsou potíže, prostě všechno o okolí a okolních občanech, co by mohlo být Anagramě užitečné. Dějala cokoliv, jen aby oddálila ten okamžik, kdy...

Nakonec jí ale přece jen nezbylo nic jiného než vyjít po úzkých schodech a zeptat se: „Je všechno v pořádku, Slečno Velezradná?“

Stará paní seděla v posteli a psala. Havrani seděli na sloupcích u postele.

„Píšu pár poděkování,“ řekla Toniče. „Některé z těch dam musely urazit velký kus cesty a na cestě zpět pěkně prostydnou.“

„To jako poděkování za to, že vám přišly na pohřeb?“ bylo jediné, na co se Tonička zmohla.

„Správně. A jim tak často lidi nepíší, na to vezmi jed, má drahá. Víš, že ta Anagrama Vydřiduchová tady bude novou čarodějkou? Jsem si jistá, že by byla ráda, kdybys tady zůstala. Alespoň nějaký čas.“

„Já si myslím, že to není dobrý nápad,“ zavrtěla hlavou Tonička.

„Tak, tak,“ usmála se Slečna Velezradná spokojeně. „Mám tušení, že to děvče Zlopočasných má něco za lubem. Bude zajímavé vidět, jak bude ta nová čarodějnická škola paní Našeptávalové vyhovovat mým hloupým ovečkám, i když si myslím, že bude lepší a bezpečnější pozorovat to odněkud z úkrytu za velkým kamenem. Nebo, v mém případě, zpod něj.“

Odložila dopisy a oba havrani obrátili hlavy k Toniče.

„Byla jsi tady se mnou jen tři měsíce.“

„Ano, Slečno Velezradná.“

„Máš přítele, mladého muže, Toničko. Posílá ti dopisy a balíčky. Chodíš každý týden do města Lancre, abys mu poslala dopis. Obávám se, že žiješ jinde, než kde je tvé srdce.“

Tonička mlčela. Tohle už probíraly. Jak se zdálo, Roland Slečnu Velezradnou fascinoval.

„Já byla vždycky tak zaměstnaná, že jsem na mládence neměla čas,“ pokračovala Slečna Velezradná. „Vždycky jsem si myslela, že na to mám ještě čas. Až později, říkala jsem si, a pak najednou později už bylo pozdě. Věnuj se tomu svému mladíkovi.“

„No, víte... řekla jsem vám přece, že... on vlastně není můj –“ začala Tonička a cítila, jak se jí po tváři rozlévá červeň.

„Ale ne aby z tebe byla nějaká rozhod'nožka jako paní Oggová,“ pokračovala Slečna Velezradná.

„Já nemám hudební sluch, takže skoro netančím,“ odpověděla Tonička nejistě.

Slečna Velezradná se zasmála. „Myslím, že máš naučný slovník,“ řekla. „To je u dívky dost zvláštní věc, ale velmi užitečná.“

„Dobře, Slečno Velezradná.“

„V mé knihovně najdeš mnohem větší encyklopedii. Necenzurovanou. Pro mladou ženu je velmi užitečná. Tu si můžeš vzít a pak ještě jednu knihu, kterou si vybereš. Ostatní zůstanou v chalupě. Taky si můžeš vzít moje koště. Všechno ostatní pochopitelně patří k domu.“

„Moc vám děkuju, Slečno Velezradná. Ráda bych si vzala tu knihu o mytologii.“

„Aha, Chaffinche. Skvělý výběr. Ta kniha mi moc pomáhala a mám takové tušení, že právě *pro tebe* bude *praktickou* pomocí. Stav tady ale musí taky zůstat,



Anagrama Vydfiduchová jistě brzo zjistí, jak je užitečný.“

O tom Tonička pochybovala. Anagrama nebyla ani zručná, ani praktická. Ale tohle nejspíš nebyla ta nejlepší chvílka to rozebírat.

Slečna Velezradná se pohodlněji opřela o polštáře.

„Oni si myslí, že při předení vetkáváte do látky jejich jména,“ řekla Tonička.

„Ano? No, to je ale pravda. Na tom není nic magického. To dokáže každý tkadlec. Jenže to nedokážeš přečíst, pokud nevíš, jak to provedl.“ Slečna Velezradná si povzdechla. „Oh, ti mí hloupí lidičkové. Všechno, čemu nerozumí, považují za magii. Myslí si, že jim dokážu nahlédnout do srdce, ale to nedokáže žádná čarodějka. Rozhodně ne bez pomoci chirurgie. Na to, číst jejich myšlenky, ale není potřeba žádná magie. Znam je od dob, kdy ještě byli malými dětmi. Pamatuju si čas, kdy byli dětmi jejich prarodiče! Myslí si, bůhvíjak nejsou dospělí! Ale pořád nejsou o nic moudřejší než děti na pískovišti, které se hádají o koláčky z bláta. Dobře znám jejich životy, jejich výmluvy i obavy. Oni ve skutečnosti nikdy nedospějí. Neotevřou oči a nepodívají se na věci. Zůstanou dětmi celý život.“

„Jsem si naprosto jistá, že jim budete chybět, Slečno,“ řekla Tonička.

„Pch! Já jsem zlá stará čarodějka, děvče! Bojí se mě a dělají, co jim řeknu! Bojí se falešných lebek a vymyšlených, hloupých historek. Zvolila jsem strach. Věděla jsem, že mě nikdy nebudou mít rádi, protože jim říkám pravdu, proto jsem si pojistila jejich strach. Ba ne, holka, když se dozvedí, že stará zlá čarodějnice

konečně umřela, tak se jim uleví. A teď ti řeknu něco moc důležitého. Je to tajemství mého dlouhého života.“

No ne, pomyslela si Tonička a naklonila se kupředu.

„Důležité je,“ začala Slečna Velezradná, „dělat všechno pro to, aby se nevytvořily větry. Je třeba se vyhnout nadýmavému ovoci a zelenině. Nejhorší jsou fazole a kroupy, věř mi.“

„Myslím, že vám nerozumím –“ začala Tonička.

„Krátce řečeno: Snaž se neprděť.“

„Krátce řečeno, dokážu si představit, že to by bylo pěkně nepříjemné!“ odpověděla Tonička nervózně. Nedokázala uvěřit, že jí stará Slečna Velezradná řekla něco takového.

„To není nic k smíchu,“ odpověděla Slečna Velezradná. „Lidské tělo obsahuje jen jistou dávku vzduchu. Musíš se snažit, aby ti co nejdéle vydržel. Jeden talíř fazolí tě může připravit o jeden rok života. Já se vyhýbala nadýmavým potravinám celý život. Jsem stará osoba a to znamená, že to, co říkám, je moudrost!“ Pak obdařila užaslou Toničku vážným pohledem. „Pochopila jsi to, dítě?“

Toniččiny myšlenky pádily jako o závod. Všechno je zkouška! „Já nejsem dítě a tohle není moudrost, ale nesmysl!“

Vážný výraz popraskal a odhalil úsměv. „Samozřejmě,“ přikývla Slečna Velezradná. „Dokonalý blábol. Ale musíš uznat, že je to stejně trháč, co myslíš? I ty jsi na to uvěřila, i když jen na okamžik. No, vesničani na to uvěřili vloni. Měla bys vidět, jak směšně několik týdnů chodili! Ty stísněné výrazy na jejich tvářích mě opravdu moc pobavily. Jak se mají věci se Zimodějem? Všechno se, doufám, uklidnilo?“

Ta otázka byla jako ostrý nůž v kusu koláče a zazněla tak náhle, že Tonička zalapala po dechu.

„Probudila jsem se brzo a přemýšlela jsem, kde asi můžeš být,“ pokračovala Slečna. Bylo tak jednoduché zapomenout, že používá oči a uši cizích lidí, a to často docela bezděky.

„Viděla jste růže?“ zeptala se Tonička. Necítila sice ono výmluvné svědění, ale pro silné obavy neměla čas se moc pozorovat.

„Ano. Moc pěkné věcičky,“ přikývla Slečna Velezradná. „Moc ráda bych ti pomohla, Toničko, ale obávám se, že budu zaměstnaná jinak. A milostné záležitosti nejsou oblast, kde bych ti mohla nabídnout mnoho zasvěcených rad.“

„Milostné...?“

„V tom tě bude muset vést ta holka Zlopočasná a slečna Klíšťová,“ pokračovala Slečna Velezradná. „Musím ti ale říct rovnou, že podle mého se ani jedna z nich na poli lásky taky moc nevyznamenalala.“

„Na poli lásky?“ opakovala Tonička. Bylo to čím dál tím horší!

„Umíš hrát poker?“ zeptala se Slečna Velezradná.

„Prosím?“

„Poker. Takovou tu karetní hru? Nebo Zabte pana Cibuli? Seděla jsi už přece u mrtvých a umírajících?“

„To ano. Ale nikdy jsem s nimi nehrála karty! A navíc, já karty hrát neumím!“

„Naučím tě to. Ve spodním šuplíku prádelníku je balíček karet. Běž a dones je.“

„To je jako hazardní hra?“ zeptala se Tonička. „Otec vždycky říkal, že lidé by hazardní hry hrát neměli.“

Slečna Velezradná přikývla. „Skvělá rada, drahoušku. Ale nedělej si starosti. Způsob, jakým hraju poker já, vůbec není riskantní...“

Když se Tonička s trhnutím probudila, plnilo už místnost šedivé světlo časného rána. Ze šatů jí sklouzly na zem hrací karty, které zřejmě ve spánku upustila.

Podívala se na Slečnu Velezradnou, která chrápala jako čuník v posledním tažení.

Kolik je hodin? Určitě alespoň šest pryč! Co má dělat?

Nic, nemohla dělat nic. Zvedla Obuškové eso a dívala se na ně. Tak tohle byl tedy poker, ano? No nebyla v něm nakonec vůbec tak špatná, když zjistila, že je to celé jen o tom, přimět vlastní obličej, aby lhal. Na větší část hry sloužily karty jen jako něco, čím si člověk zaměstnává ruce. Slečna Velezradná spala. Toničku napadlo, jestli bude chtít něco ke snídani, ale zdálo se to tak –

„Prastaří králové ze Mžilibaby, kteří jsou pohřbeni v pyramidách,“ ozvala se Slečna Velezradná z postele, „věřili, že si s sebou mohou na onen svět vzít všechny možné věci. Jako třeba zlato, drahokamy a otroky. A na základě tohoto předpokladu bych tě prosila, abys mi na cestu udělala pár chlebíčků se šunkou.“

„To jako myslíte –“ začala Tonička.

„Cesta po smrti je dost dlouhá,“ odpověděla Slečna a posadila se v posteli. „Co kdybych dostala hlad?“

„Ale vždyť budete jenom duše?“

„Víš, já si myslím, že i šunkový chlebíček má svou duši,“ odpověděla hbitě Slečna Velezradná, když spouštěla hubené nohy z postele. „Nevím, jestli je to tak i s hořčicí, ale rozhodně to stojí za pokus! Stůj

chvilku klidně!“ To bylo na Toničku, protože Slečna si před chvilkou vzala hřeben, česala se a používala Toničku jako zrcadlo. Přísně soustředěný pohled několik centimetrů od obličeje bylo maximum toho, co dokázala toho rána Tonička snést.

„Děkuju ti, teď se můžeš dát do těch chlebičků,“ řekla Slečna Velezradná a odložila hřeben stranou. „Obleču se.“

Tonička odpěchala a opláchla si tvář v umyvadle ve svém pokoji, dělala to vždycky potom, co ji Slečna použila místo zrcadla, ale nikdy nesebrala dost odvahy, aby to přímo odmítla, a teď už bylo pozdě s tím začínat.

Když se osušila, měla dojem, že zaslechla nějaké dušené zvuky zvenčí, a přešla k oknu.

Bylo pokryté ledovými květy, ale –

Ach ne... ne...ne! Už tady byl zas!

Zmrzlé květy na oknech tvořily slovo Tonička. Běželo sem a tam. Mnohokrát. Rychle vzala hadr a setřela je, ale jinovatková slova se vytvořila vzápětí znovu, jen hustší.

Seběhla dolů. Jméno u bílých květů bylo po všech oknech, a když se je pokusila otřít, přimrzl jí hadr ke sklu. Když za něj zatáhla, sklo zaskřípělo.

Její jméno po celém okně. Na všech oknech! Možná na všech oknech v celých horách! Všude.

Vrátil se! To bylo příšerné!

Ale také tak trochu... cool... Tonička si to slovo vlastně nemyslela, protože pokud věděla, znamená to lehce studený neboli chladný. Ale její myšlenky si představily něco takového. Byla to myšlenka, která ji oproti významu toho slova téměř zahřála.

„Za mého mládí by mládenec prostě a jednoduše vyryl iniciály dívčina jména do kůry nějakého stromu,“

poznamenala Slečna Velezradná, která opatrně, stupeň po stupni, pomalu scházela se schodů. Zrádné šimrání někde na očním pozadí Tonička pocítila příliš pozdě. „To není žádná legrace, Slečno Velezradná. Co mám dělat?“

„Já nevím. Jestli je to možné, buď sama sebou.“

Slečna Velezradná se s praskáním kloubů sehnula a otevřela ruku. Na podlahu seskočila oční myš, obrátila se a chvilku na Slečnu zírala tmavými korálovými očima. Ta do ní opatrně strčila prstem. „Běž. Tak už běž. Děkuju ti,“ řekla a šedivé zvířátko zmizelo v otvoru u podlahy. Tonička pomohla Slečně narovnat se a stará čarodějka řekla: „Ty začínáš popotahovat, že...?“

„Víte, je to opravdu trochu...“ začala Tonička. Ta malá myška vypadala tak ztraceně a opuštěně.

„Neplač,“ konejšila ji Slečna Velezradná. „Takhle dlouhý život není nic záviděníhodného, jak si lidé myslí. Podívej, užiješ si stejnou dávku mládí jako každý, ale mnohokrát větší dávku stáří, slepoty hluchoty a revma. Tak, teď se hezky vysmrkej a pomůžeš mi s havraním bidýlkem.“

„Možná, že je pořád ještě někde tam venku,“ mumlala Tonička, když zvedala bidýlko na hubená ramena.

Pak otřela okna a viděla venku tvary a pohyb.

„No ne... už jdou...“ řekla.

„Cože?“ zbystrčila Slečna Velezradná. Zastavila se. „Tam venku je spousta lidí!“

„No... je,“ přikývla Tonička.

„Co o tom víš, děvče?“

„Podívejte, oni se pořád vyptávali, kdy že –“

„Okamžitě mi dones mé lebky! Nesmí mě vidět bez lebek! Jak vypadá můj účes?“ Slečna Velezradná mluvila rychle a spěšně si natahovala hodinky.

„Máte vlasy moc hezky učesané a –“

„Učesané! Učesané! Zbláznila ses? Okamžitě mě rozcuhej!“ žádala Slečna Velezradná. „A dones mi hned můj nejpotrhanější plášť! Tenhle je moc čistý! A hni sebou, dítě!“

Trvalo několik minut, než byla Slečna Velezradná připravená, a chvíli trvalo, než se podařilo Toničce Slečnu přesvědčit, že vynést lebky ven na denní světlo by mohlo být poněkud nebezpečné, pro případ, že by jí upadly, nebo dokonce někdo zahlédl nálepky. Pak Tonička otevřela dveře.

Sum tichých rozhovorů okamžitě utichl. Kolem vstupních dveří stál zástup lidí. Když Slečna Velezradná vyšla ven, rozestoupil se, aby jí uvolnil cestu.

Ke své hrůze Tonička spatřila na druhé straně mýtiny čerstvě vykopaný hrob. To nečekala. Nebyla si jistá tím, co vlastně čekala, ale rozhodně to nebyl vykopaný hrob.

„Kdo vykopal –?“

„Naši modří přáteličkové,“ odpověděla jí Slečna Velezradná. „Požádala jsem je o to.“

Pak začal dav jásat. Slečnu obklopila skupina žen s velkými svazky tisových a cesmínových ratolestí a svazky jmelí, jediné zeleně, která teď rostla. Lidé se smáli. Jiní plakali. Namačkali se kolem čarodějky a vytlačili Toničku na okraj zástupu. Zmlkla a poslouchala.

„Nedovedeme si představit, co si bez vás počneme, Slečno Velezradná... Nevěřím, že ještě někdy

dostaneme tak skvělou čarodějku, jako jste vy, Slečno Velezradná...! Nikdy nás nenapadlo, že byste nás opustila, Slečno Velezradná, vždyť jste přivedla na svět mého dědečka...“ Cesta do hrobu, pomyslela si Tonička. To má úroveň. To je... solidní, zlaté bimbo. Tohle si budou pamatovat do konce života –

„V tom případě si necháte všechna štěňata až na jedno –“ Slečna Velezradná se zastavila, aby zástup uspořádala. „Je zvykem a patří k dobrému mravu jedno štěně dát majiteli psa. Vy byste si měla samozřejmě měla nechat čubičky a pak dbát na to, abyste měla v pořádku plot. A co jste to chtěl vědět vy, pane Mrkrohu?“

Tonička se narovнала. Oni ji obtěžují! Dokonce i v tohle ráno! Ale vždyť ona... chtěla být obtěžována. Být obtěžována, to byl celý její život. „Slečno Velezradná!“ zvolala a začala se prodírat zástupem. „Nezapomeňte, že máte schůzku!“

Nebylo to nejlepší, ale mnohem lepší než: „Říkala jste, že během pěti minut umřete!“

Slečna Velezradná se obrátila, na okamžik se zatvářila nejistě, ale pak přikývla.

„Aha... ano. Samozřejmě. Měli bychom raději pokračovat.“ Stále ještě zabrána do rozhovoru s panem Mrkrohem, v němž řešili jakýsi složitý problém kolem padlého stromu a čísi kůlny, se dala Toničkou pomalu doprovodit k hrobu. Dav se táhl za nimi.

„No, alespoň je to takový klidný, šťastný konec, Slečno Velezradná,“ zašeptala Tonička. Byla to hloupá poznámka a zasloužila si odpověď, kterou vyprovokovala.

„Pravda je, že my se den co den snažíme, aby měly věci šťastné konce, děvče. Ale měla by sis uvědomit, že



čarodějku nikdy šťastný konec nečeká. Jen konec. No a už jsme tady...“

Lepší nemyslet, pomyslela si Tonička. Lepší nemyslet na to, že skutečně lezete po opravdovém malém žebříčku do otevřeného hrobu. Nemyslet na to, že pomáháte Slečně Velezradné dolů, do jámy v zemi a na hromádku spadaného listí shrabaného na jedné straně. Nepřipustit si, že stojíte oběma nohama v hrobě.

Zdalo se, že tady dole ty děsivé, kovové hodinky zvoní ještě hlasitěji: *tink-tank, tink-tank...*

Slečna Velezradná nohou urovnala kopeček listí a s veselým výrazem prohlásila: „Ano, vidím, že to tady budu mít docela pohodlné. Poslyš, dítě, řekla jsem ti o těch knihách, že? A pod mým křeslem máš malý dáreček. Ano, zdá se to vyhovující. Okamžik, zapomněla jsem...“

*Tink-tank, tink-tank...* pokračovaly hodinky, a zněly tam dole snad čím dál tím hlasitěji.

Slečna Velezradná vystoupila na špičky a vystrčila hlavu přes okraj hrobu. „Pane Jednuško! Dlužíte dvouměsíční nájem vdově Staroležné! Pane Mnohoměle, to prase patří paní Kašičkové, a jestli jí ho nevrátíte, vrátím se já z hrobu a budu vás strašit! Paní Plnotrochová, Pesuličkovíc rodina má právo průchodu přes tu pootočnou pastvinu od dob, které ani já už si nepamatuju, je to dávno vydrženo, takže vy je musíte... musíte...“

Tink... tank... tin...k.

Nastal okamžik, velmi dlouhý okamžik, kdy náhlé ticho hodinek, které přestaly tikat, naplnilo mýtinu jako dunění hromu.

Slečna Velezradná pomalu klesla na závěj listí.

Trvalo několik vteřin, než Toničce zase začal fungovat mozek. Pak se rozkřičela na lidi, shromážděné kolem hrobu. „Ustupte! Okamžitě kus ustupte! Nechtě jí trochu prostoru!“

Když spěšně couvali, klekla si.

Ve vzduchu visel ostrý pach čerstvé hlíny. Jak se zdálo, zemřela alespoň Slečna Velezradná se zavřenýma očima. To se nestávalo každému. Tonička lidem hrozně nerada zatlačovala oči, bylo to, jako když je znovu zabíjíte...

„Slečno Velezradná?“ zašeptala. To byla první zkouška. Byla jich celá řada a museli jste je použít všechny. Promluvit na ně, zvednout jim ruku a nechat ji bezvládně klesnout, zkontrolovat puls, i ten za uchem, zjistiť zrcadlem, zda nedýchají... a ona byla vždycky hrozně nervózní, protože měla strach, že na něco zapomene nebo zkoušky neprovede správně. Když šla poprvé k člověku, kterého měla ohledat, aby potvrdila jeho smrt – byl to mladík, zesnulý po ošklivé nehodě na místní vodní pile – provedla všechny zkoušky, i když předtím musela dojít k pile a najít jeho hlavu.

V domku Slečny Velezradné nebyla zrcadla.

V tom případě by měla –

– začít přemýšlet! To tělo tady je přece Slečna Velezradná! A já slyšela, jak si před chvílí natahuje hodinky!

Usmála se.

„Slečno Velezradná!“ řekla a nahnula se při tom čarodějce až k uchu. „Já vím, že mě slyšíte!“

A tak se to ráno, které bylo podivné, smutné, morbidní a děsivé, změnilo ve... stoprocentní bimbo.

Slečna Velezradná se usmála.

„Už jsou pryč?“ zapátrala.

„Slečno Velezradná,“ prohlásila Tonička přísně, „to od vás bylo opravdu moc ošklivé!“

„Hodinky jsem zastavila nehtem palce,“ sdělila jí Slečna Velezradná s pýchou. „Nemohla jsem je přece zklamat, co? Musela jsem jim zahrát představení!“

„Slečno Velezradná,“ pokračovala Tonička odměřeně, „tu povídačku o hodinkách, tu jste si taky vymyslela sama?“

„Samozřejmě, že ano! Ale že je to nádherný kousek lidové tvořivosti a folklóru? Vážně skvost! Slečna Velezradná se srdcem v hodinkách. Kdybych měla štěstí, mohl by se z toho dokonce stát mýtus. Budou si Slečnu Velezradnou pamatovat celou věčnost!“

Slečna Velezradná zavřela oči.

„Já si vás budu rozhodně pamatovat, Slečno Velezradná,“ řekla jí Tonička. „Opravdu budu, protože –“

Svět náhle zešedl a byl stále šedší, a Slečna Velezradná byla najednou velmi tichá.

„Slečno Velezradná?“ řekla Tonička a opatrně s ní zatřásla. „Slečno Velezradná?“

**SLEČNA JASNOZŘELA VELEZRADNÁ, VĚK STO JEDENÁCT LET?**

Tonička ten hlas zaslechla v hlavě. Nezdálo se, že by tam pronikal ušima. A ten hlas už slyšela předtím, což z ní udělalo dost výjimečnou osobu, protože většina lidí slyší Smrtův hlas jen jednou.

Slečna Velezradná vstala a v těle jí nezapraskal jediný kloub a nezavržala jediná šlacha. A vypadala přesně jako Slečna Velezradná z masa a kostí, s úsměvem na tváři. To, co teď leželo na suchém listí, bylo v tomhle podivném světle jen stínem.

Vedle ní ale stála velmi štíhlá a vysoká postava. Byl to sám Smrt'. Tonička už ho viděla, tam u nich doma, před Temnými dveřmi, ale pravda je, že jste ho nemuseli potkat předtím, abyste poznali, o koho jde. Kosa, dlouhý černý plášť s kápí a samozřejmě alespoň tucet přesýpacích hodin připnutých u pasu poskytovaly dostatečná vodítka.

„Kam se podělo tvé dobré vychování, děvče?“ řekla Slečna Velezradná.

Tonička zvedla hlavu a řekla: „Dobrý den.“

DOBŘÍ DEN, TONIČKO BOLAVÁ, STARÁ STO TŘINÁCT LET, řekl Smrt' svým němým hlasem. VIDÍM, ŽE SE TĚŠÍŠ SKVĚLÉMU ZDRAVÍ.

„Malá poklona by byla taky na místě,“ peskovala Toničku Slečna Velezradná.

Smrt'ovi? podivila se v duchu Tonička. Babičce Bolavé by se to nelíbilo. Nikdy nepoklekej před tyrany, řekla by.

TAKŽE KONEČNĚ PŘIŠEL DEN, KDY MUSÍME ODEJÍT SPOLU, SLEČNO JASNORELO VELEZRADNÁ. Smrt' vzal čarodějku jemně za loket.

„No tak počkejte chvílku!“ zastavila je Tonička. „Slečně Velezradné je sto třináct let!“

„Hm... víš, já si to tak trochu upravila z profesionálních důvodů,“ odpověděla jí Slečna Velezradná. „Sto jedenáct mi připadalo tak... tak nezralé.“ Jako kdyby chtěla skrýt své duchovní rozpaky, vsunula ruku do kapsy a vytáhla duši šunkového chlebičku.

„Aha, tak to funguje,“ konstatovala potěšené. „Vím, že... moment! Kam se poděla hořčice?“

HOŘČICE JE VŽDYCKY TAK TROCHU OŠEMETNÁ VĚC, řekl Smrt', když začali blednout.

„Bez hořčice? A co nakládané cibulky?“

POUKD JÁ VÍM, TAK NAKLÁDANÁ  
ZELENINA JAKÉHOKOLIV DRUHU TO  
NEDOKÁŽE. JE MI TO OPRAVDU LÍTO.

Za nimi se objevil obrys dveří.

„Žádné mlsky na onom světě? To je ale hrozné! Co zakusujete třeba k masové roládě na studeno? Sladkokyselé okurčičky? Co, taky ne?“ vyzvídala dál mizející Slečna Velezradná.

JE TADY MARMELÁDA. MARMELÁDA TADY  
FUNGUJE.

„Marmeláda? Marmeláda! Marmeládu na roládu?“

A byli pryč. Světlo se vrátilo k normálu. Vrátil se zvuk. Vrátil se i čas.

A znovu, teď nebylo třeba hluboce přemýšlet, jen udržovat myšlenky mělké a klidné a soustředit se na to, co je třeba udělat.

Tonička, sledovaná pohledy lidí, kteří stále ještě otáleli na mýtině, se vrátila do domku. Tam sbalila několik pokrývek a dávala dobrý pozor, aby si nikdo nevšiml, že v nich nese zabalené obě bimbo-lebky a stroj na výrobu umělých pavučin. Když tak bezpečně uložila Slečnu Velezradnou a její tajemství bimba do hrobu, začala pomalu a klidně zasypávat jámu, ale to už jí na pomoc přiběhlo několik mužů. Chvilku všichni házeli mlčky zem, když tu se najednou odněkud ze země ozvalo tlumené *tink-tank. Tink.*

Muži ztuhli. Tonička taky, ale okamžitě se probraly její Třetí myšlenky: Jen žádný strach! Nezapomeň, že je zastavila! Nějaký kamínek nebo hrouda je musely náhodou uvést do pohybu!

Uvolnila se a řekla sladce: „Myslím, že to bylo její poslední sbohem!“

Zbytek země už muži do hrobu naházeli opravdu rychle. A teď jsem se stala součástí bimba i já, pomyslela si Tonička, když se i poslední lidé konečně vydali do své vesnice. Ale Slečna Velezradná pro ně těžce pracovala. Zaslouží stát se mýtem, jestli je to to, co si přála. A já se vsadím... dám vlastní krk na to, že za temných nocí ji budou slyšet ve kvílení vichřice...

Ale teď tady nebylo slyšet nic jiného než svištění větru ve větvích stromů. Stála a dívala se na hrob.

Někdo by měl něco říci. No? Ona byla, konec konců, čarodějka.

Na Křídě ani na horách moc víry nebylo. Přišli sem Omniánci a uspořádali několik modlitebních setkání, v poslední době zhruba jednou do roka, občas zavítal kněz církve Žasnoucích devátého dne nebo Vizionářů Malé víry. Jindy sem na oslu přijel kněz z církve Malých bohů. Lidé přišli a poslouchali je, když kněží mluvili zajímavě, nebo se rozohnili, zrudli a křičeli. Lidé s nimi zpívali písničky, když se jim líbila melodie. A pak se vrátili domů.

„Jsme jen obyčejní lidé,“ říkal její otec. „Není dobře přivolávat pozornost bohů.“

Tonička si pamatovala slova, která řekl nad hrobem babičky Bolavé, i když jí připadalo, že už je to strašně dávno. Zdálo se, že na letních pastvinách „Důlin“, když se na modré obloze vznášeli dravci, nebylo třeba říci nic víc. A proto je řekla i teď:

Je-li jaká půda svatá, je to tahle.

Je-li jaký svatý den, tento jest!

Zahlédla nějaký pohyb a pak se na čerstvě navršenou zem hrobu vyšplhal bard Bohouš Velebrada. Vrhł na Toničku vážný pohled, pak se chopil svých myšdud a začal hrát.

Lidé myšdudy skoro neslyší, protože jejich tóny jsou příliš vysoké, ale Tonička je slyšela v duchu. Bard dokázal do své hudby vložit mnoho věcí a ona teď cítila západy slunce, podzimy, mlhu v kopcích a vůni růží, které byly tak tmavé, že vypadaly skoro černé...

Když bard skončil, zůstal chvíli mlčky stát, znovu se podíval na Toničku a zmizel.

Tonička si sedla na nedaleký pařez a chvíli plakala, protože tak to má být. Pak šla a podojila kozy, protože to někdo udělat musel.

## KAPITOLA 6

### Nohy a výhonky

V domku se větraly postele, zametaly podlahy a koš na dřevo byl plný. Na kuchyňském stole byl vyložen inventář: tolik a tolik lžic, tolik a tolik pánví, tolik a tolik talířů, všechno srovnáno podle velikosti. Tonička si ale zabalila několik sýrů. Vždyť to byla ona; kdo je udělal.

Stav mlčel, vypadal jako kostra nějakého mrtvého zvířete, ale pod křeslem byl balíček v hnědém papíře, o němž se Slečna Velezradná zmínila. Byl v něm zabalen plášť z vlny tak tmavohnědé, že byla skoro černá. Vypadal velmi teple.

Takže je to tady. Čas jít. Kdyby si lehla na zem a přiložila ucho k myši díře, byla by slyšela mnohohlasé chrápaní, které se ozývalo ve sklepech. Fíglové věřili, že po skutečně vydařeném pohřbu by měli ležet všichni. Nebylo by dobré je teď budít. Oni si ji najdou. Vždycky ji našli.

A to bylo všechno? Ne, ne tak docela. Vzala si *Necenzurovanou encyklopedii* a *Chaffinchovu Mytologii*, v níž bylo i ilustrované heslo „Tacne rončích ozdobi“ a obě knihy vložila do svého cestovního vaku. Když to dělala, projely jí stránky mezi prsty jako karty a na kamennou podlahu vypadlo několik věcí. Především tam bylo pár starých dopisů, které prozatím zasunula nazpět.



Pak tam byl katalog firmy Bimbo. Na obálce byl rozesmátý klaun a nápis:

**Bimbův obchod – Maškarní kostýmy  
Kostýmy – doplňky – žerty, s. r. o. Ptákoviny!!!  
JE-LI TO SMĚŠNÉ,  
JE TO BIMBO!  
Bud'te duchem každé společnosti  
s naší sadou žertovných předmětů!!!  
Akce! Tento měsíc – červené nosy sleva 50 %**

Ano, mohli jste promarnit celé roky a učit se být čarodějkou nebo jste mohli promarnit spoustu peněz u pana Bimba a stát se jí v okamžiku, kdy vám pošťák doručil balíček.

Tonička, naprosto fascinovaná, listovala brožurkou. Byly tam lebky (svítí ve tmě, 8 tolarů) a falešné uši a celé stránky obludných nosů (ke každému z nosů nad 5 tolarů odporný hlen zdarma) a masky, kterých bylo, jak se uvádělo v katalogu, „nepřeberně!!!“. Tak například maska č. 19 byla: Zlá čarodějnice DeLuxe, s rozcuchanými mastnými vlasy, hnijícími zuby a ochlupenými bradavicemi (bradavice pohyblivé, možno objednat navíc, umístit dle vlastního výběru!!!). Tady Slečna Velezradná skončila a žádný nos už si nekoupila. Možná proto, že vypadal jako mrkev, ale spíš proto, že měl jasně zelenou kůži. Kdyby byla chtěla, mohla si ještě koupit Děsivé ruce (zelená kůže, dlouhé černé zakřivené nehty – pár 8 tolarů) a Páchnoucí nohy odporné čarodějky (9 tolarů).

Tonička vsunula katalog zpět do knihy. Nemohla ho tady nechat, protože Anagrama by ho našla a tajemství bimba Slečny Velezradné by bylo venku.

A bylo po všem. Jeden život skončil a byl úhledně uzavřen. Zbýl jeden domek, prázdný, uklizený, čistý. Jedno děvče, které přemýšlí o tom, co bude dál. Budou hledána uspokojivá řešení.

Tink-tank.

Nepohnula se ani se neotočila. Mě nikdo nezbumbuje, pomyslela si. Pro tenhle zvuk je tady jistě vysvětlení, které nemá se Slečnou Velezradnou nic společného. Takže okamžik... krb jsem vymetla, že? A pohrabáč jsem opřela vedle něj. Ale pokud nevíte přesně, jak to máte udělat, dřív nebo později se zcela nenápadně sesune a padne k zemi. To je ono. Když se ohlédnu a podívám se za sebe, uvidím, že pohrabáč spadl, leží na mřížce krbu, takže ten zvuk nezpůsobily žádné strašidelné hodinky.

Pomalou se otočila. Pohrabáč ležel na mřížce krbu.

A teď, pomyslela, by nebylo špatné vyjít si na chvílku ven a nadýchat se čerstvého vzduchu. Je tady trochu smutno a zatuchlo. Proto chci taky na čerstvý vzduch, protože je tady smutno a zatuchlo. Rozhodně to není proto, že bych se bála nějakých imaginárních zvuků. Nejsem pověřčivá. Jsem čarodějka, čarodějky nejsou pověřčivé. My jsme důvod, proč jsou pověřčiví ostatní lidé. Já tady prostě jen nechci zůstat. Když byla naživu, cítila jsem se bezpečně – bylo to, jako když se ukrýváte pod mohutným rozložitým stromem – ale myslím si, že teď už to tak není. Kdyby Zimoděj přinutil stromy vykřikovat mé jméno, no... tak bych si ucpala uši. Z toho domu mám pocit, jako kdyby umíral, *a já jdu ven.*

Zamykat dveře by bylo zbytečné. Okolní obyvatelé byli tak nervózní, že by nevstoupili do domku, ani když byla Slečna Velezradná naživu. Že by vstoupili dovnitř

ted', o tom nemohlo být ani řeči, alespoň ne do doby, kdy se tady zabydlí jiná čarodějka.

Mraky chvilkami prosvítalo slunce podobné bledému, špatně usmaženému vejci a vítr rozpustil a rozvál námrazu. Jenže krátký podzim se tady nahoře měnil v zimu velmi rychle a od dnešního dne bude několik měsíců viset ve vzduchu pach sněhu. Nahoře, v horách, zima nikdy nekončila. Dokonce i uprostřed léta byla v horských potocích voda díky tajícímu sněhu ledově studená.

Tonička si sedla na starý pařez, svůj starodávný kufřík a malý cestovní vak si postavila k nohám a čekala na „uspokojivá řešení“. Vsadila by se, že Anagrama tady bude každou chvíli.

Odsud vypadal domek velmi opuštěný. Vypadal jako –

*Měla dnes narozeniny.* Tahle myšlenka se najednou protlačila kupředu. Ano, opravdu je to dnes. Smrt' to řekl přesně. Ten jediný velký den jejího života, který patřil jen jí, a ona na něj ve všem tom vzrušení zapoměla a dvě třetiny z něj už byly ty tam.

Řekla vůbec někdy Petulii a ostatním děvčatům, kdy své narozeniny má? Už si to nepamatovala.

Je jí třináct. Už celé měsíce na sebe myslela jako na někoho, komu *už je skoro třináct*. Už brzo jí *bude skoro čtrnáct*. Právě se chystala užít si chvilku sebelítosti, když za sebou zaslechla jakýsi kradmý pohyb. Obrátila se tak prudce, že sýr Horác zděšeně ustoupil.

„Aha, to jsi ty,“ zabručela Tonička. „Kde jsi byl, ty ošklivý straš – sýre? Dělal jsem si hrozné starosti!“

Jak se zdálo, Horác se zastyděl, i když bylo těžké říci, jak to dělá.

„Máš snad v úmyslu odjet se mnou?“

Horácovo okolí se náhle naplnilo atmosférou vřelého přitakání.

„Dobrá, ale pak musíš vlézt do vaku.“ Tonička otevřela své zavazadlo, ale Horác znovu ucouvnu.

„No, když tedy chceš být ošklivý sý –“ začala, ale najednou ucítla, jak ji svědí dlaň. Zvedla pohled a dívala se přímo na Zimoděje.

Nemohl to být nikdo jiný. Nejdříve to byl jen sníh vířící ve vzduchu, ale jak se blížil přes mýtinu, zdálo se, že houstne, nabírá na hmotě, stává se lidským, měnil se v mladého muže s vlajícím pláštěm, jehož klobouk a plášť na ramenou pokrýval sníh. Tentokrát nebyl průhledný, ne úplně, ale přebíhalo po něm něco jako vlnky a Toničke se zdálo, že přes jeho tělo vidí stromy za ním jako nezřetelné stíny.

Rychle o několik spěšných kroků ucouvla, ale Zimoděj se k ní přibližoval rychlostí bruslaře. Mohla se otočit a dát se na útěk, ale to by znamenalo, že... že se otočila a dala se na útěk, a proč by něco takového dělala? Ona nebyla ten, kdo píše lidem na okna!

Co mu řekne? Co by mu měla říci?

„Víte, byla jsem opravdu moc ráda, že jste našel můj přívěsek,“ řekla nakonec a znovu o kousek ustoupila. „Sněhové vločky se mi líbily a ty růže byly opravdu... opravdu roztomilé. Ale, víte... nemyslím si, že bychom my dva... podívejte, vy jste stvořený z chladu a já ne... já jsem člověk... já jsem stvořená z... z lidských věcí...“

„Ty musíš být tamta,“ řekl Zimoděj. „Ty jsi byla u toho tance. A teď jsi tady, v mé zimě.“

Ten hlas byl nesprávný. Zněl... tak nějak falešně, jako kdyby se Zimoděj naučil vydávat zvuk těch slov, aniž by věděl, co znamenají.

„Ano, já jsem tamta,“ přikývla nejistě. „Ale co se týká toho ‚musím‘, tak to bych nevěděla. Hm... je mi opravdu líto, že jsem se zapletla do toho tance. Nechtěla jsem, jenže se mi to pak zdálo tak...“

Všimla si, že má pořád ještě ty purpurově šedé oči. Purpurově šedé, ve tváři vytesané z mrznoucí mlhy. A nebyla to rozhodně tvář ošklivá. „Podívejte, nikdy jsem neměla v úmyslu docílit toho, abyste si myslel –“ začala.

„Neměla v úmyslu?“ řekl Zimoděj a vypadal překvapeně. „Ale my přece nemáme *úmysly*. My jsme!“

„Co tím... myslíte?“

„A do psí nohy!“

„Teď ne...“ zamumlala Tonička, když se Fíglové vyrojili z trávy.

Fíglové neznají význam slova strach. Někdy si Tonička přála, aby si přečetli naučný slovník. Bojovali jako tygři, bojovali jako démoni, bojovali jako obři. Škoda, že také nebojovali jako někdo, kdo má v hlavě víc než čajovou lžičku mozku.

Zaútočili na Zimoděje meči, hlavami a nohama a fakt, že to vše jím bez odporu procházelo, jako kdyby byl pouhým stínem, je, jak se zdálo, vůbec netrápil. Když Fígl namířil kopanec na nohu svého nepřítele, ona jím prošla a dotyčný Fígl se kopl do vlastní hlavy, pak to pro něj byl dobrý pokus.

Zimoděj si jich nevšímal, tak jako si člověk běžně nevšímá motýlů.

„Kde je tvá síla? Proč jsi oblečená takhle?“ zeptal se Zimoděj. „Takhle to přece být nemá!“

Popošel kupředu a sevřel Toničce zápěstí, silně, mnohem silněji, než by to měla nehmotná ruka dokázat.

„Tohle je špatně!“ vykřikl. Nad mýtinou rychle letěla mračna.

Tonička se mu pokusila vytrhnout.

„Ty jsi ona!“ zvolal Zimoděj a přitáhl ji k sobě. Tonička nevěděla, odkud přišel výkřik, ale plesknutí způsobila její ruka, která myslela sama za sebe. Zasáhla postavu do tváře tak silně, že se obličej na okamžik rozmazal, jako kdyby rozmazala barvu.

„Nepřibližuj se ke mně!“ vykřikla. „Nedotýkej se mě!“ Za Zimodějem se něco pohnulo. Tonička to neviděla jasně, kvůli ledové mlze a také proto, že jí vlastní strach a zlost zastíraly zrak, ale přes mýtinu se k nim blížilo něco rozmazaného a temného. Vlnilo se to a rozmazávalo jako postava, kterou pozorujete přes ledovou desku. Najeden hrůzný moment se to vztyčilo za průsvitnou postavou a pak se to změnilo v Bábi Zlopočasnou, která vyplňovala tentýž prostor jako Zimoděj... byla v něm uvnitř.

Na vteřinu se rozkřičel, ale pak vybuchl v oblacích mlhy.

Mrkající Bábi nejistým krokem popošla kupředu.

„Brr. Bude to chvíli trvat, než si z hlavy vyženu tu ošklivou chuť,“ zabručela. „A ty, děvče, zavři pusu, mohlo by ti do ní něco vletět.“

Tonička zavřela pusu. Mohlo by jí do ní něco vletět.

„Co... co jste mu to udělala?“ vypravila ze sebe.

„*Tomu!*“ vyštěkla Bábi a masírovala si čelo. „Je to ,to‘, ne ,kdo‘! A ono si to myslí, že je to on! Teď mi dej svůj přívěsek!“

„Cože? Aleje přece můj!“

„Myslíš si, že se chci hádat?“ utrhla se na ni Bábi Zlopočasná. „Řeklo mi snad *to*, že se chci hádat? Dej mi ho! A neodvažuj se mi odporovat!“

„Já přece jen tak –“

Bábi Zlopočasná ztlumila hlas a pronikavým šepotem, horším než jakýkoliv křik, řekla: „Podle toho tě to našlo. Chceš, aby tě to našlo znovu? Zatím je to jen mlha. Jak husté to bude asi příště, co myslíš?“

Tonička si připomněla tu zvláštní tvář, která se nehýbala jako obyčejný obličej, a na ten zvláštní hlas, který skládal slova, jako by to byly cihly...

Rozepjala si sponku za krkem a podala Bábi přívěsek.

Je to jen bimbo, pomyslela si. Každý klacík je kouzelná hůl, každá louže je křišťálová koule. I tohle je jen... věc. Nemusí to být mou součástí.

Ale ano, chtěla bych, aby bylo.

„Musíš mi to *dát*,“ naléhala Bábi zachmuřeně. „Nemůžu ti to *vzít*.“

Natáhla ruku dlaní nahoru.

Tonička jí do dlaně upustila koníka a pokoušela se nevidět ruku Bábi Zlopočasně jako svírající se spár.

„Dobrá,“ přikývla spokojeně Bábi. „A teď musíme jít.“

„Pozorovala jste mě,“ řekla Tonička vzdorovitě.

„Celé ráno. Byla bys mě viděla, kdyby tě napadlo pořádně se dívat,“ přisvědčila Bábi. „Ale při tom pohřbu Slečny Velezradné jsi neodvedla špatnou práci, to ti musím říct.“

„Odvedla jsem dobrou práci!“

„To jsem taky řekla.“

„Ne,“ odporovala Tonička, která se pořád ještě trochu třásla. „To jste neřekla.“

„Nikdy jsem nebyla na nějaké lebky a podobné věcičky,“ ignorovala Bábi její poznámku. „Rozhodně ty umělé. Ale Slečna Velezradná –“

Zarazila se a Tonička viděla, že se dívá k vrcholům stromů.

„Zase on?“ zeptala se.

„Ne,“ potřásla hlavou Bábi, jako kdyby to bylo něco, co ji zklamalo. „Ne, tohle je mladá slečna Vydřiduchová. A paní Leticie Našeptávalová. Jak vidím, opravdu si pospíšily. A Slečna Velezradná ještě ani nevychladla.“ Odfrkla si. „Někteří lidé by měli mít alespoň trochu slušnosti a nedávat tu svou chtivost tak najevo.“

Obě košťata přistála nedaleko. Anagrama vypadala nervózně. Paní Našeptávalová vypadala jako obvykle. Vysoká, bledá a velmi dobře oblečená. Ověsila se spoustou okultní bižuterie a výrazem hlásajícím: poněkud mě sice obtěžujete, ale jsem tak na výši, že vám to nedám najevo. Vždycky když se na ni Tonička podívala, oplácela jí paní Našeptávalová pohledem, který říkal, že je Tonička nějaký prapodivný tvor, kterému tak docela nerozumí.

Madam Našeptávalová se k Bábi Zlopočasné chovala s formální a velmi odměřenou slušností. To přivádělo Bábi k zuřivosti, ale takové už byly způsoby čarodějek. Když se dvě z nich neměly rády, chovaly se k sobě jako dvě hraběnky. Když se nová dvojice přiblížila, smekla Bábi klobouk a hluboce se uklonila. Madam Našeptávalová udělala totéž, jen její úklona byla o něco méně hluboká.

Tonička viděla, jak po ní Bábi střelila očima a pak se sklonila ještě o nějaký centimetr hlouběji.

Madam Našeptávalová také přidala centimetr.



Tonička a Anagrama si přes ohnutá záda vyměnily beznadějně pohledy. Podobné věci někdy mohly trvat celé hodiny.

Bábi Zlopočasná si tiše vydechla a narovнала se. Madam Našeptávalová se zrudlou tváří udělala totéž.

„Požehnáno budiž naše setkání,“ řekla Bábi odměřeným hlasem. Tonička zamrkala. To bylo vyhlášení nepřátelství. Křik a šermování rukama byly při hádkách čarodějek docela běžné, ale tichý a opatrný hovor, to byla otevřená válka.

„Jak laskavé od vás, že jste nás přivítala,“ řekla Madam Našeptávalová.

„Doufám, že se těšíte dobrému zdraví?“

„Držím se dobře, slečno Zlopočasná.“ Anagrama zavřela oči. Podle měřítek čarodějek byl tohle ekvivalent kopnutí do břicha.

„Paní Zlopočasná, paní Našeptávalová,“ upozornila ji Bábi. „Pokud se nemýlím, tak to víte.“

„Ach ano, vidíte. Samozřejmě. Odpusťte.“

Když si vyměnily těch několik těžkých urážek, Bábi pokračovala. „Věřím, že slečna Vydríduchová shledá všechno v pořádku.“

„Jsem si jistá, že –“ Madam Našeptávalová upřela pohled na Toničku a její obličej se změnil v otazník.

„Tonička,“ napověděla jí Tonička.

„Tonička. Aha, ano. Jaké hezké jméno... jsem si jistá, že Tonička udělala, co bylo v jejích silách,“ pokračovala Madam Našeptávalová. „Stejně domek očistíme a vysvětlíme pro případ, že by tady působily nějaké... nečisté vlivy.“

Vždyť už jsem umyla a vydrhla úplně všechno! pomyslela si Tonička.

„Vlivy?“ pozvedla Bábi Zlopočasná obočí a ani Zimoděj by nedokázal promluvit hlasem tak ledovým.

„Rušivé vibrace,“ vysvětlovala Madam Našeptálová.

„Aha, ale o tom já vím. To dělá to uvolněné prkno v kuchyňské podlaze. Když na něj šlápnete, pohne se skříň.“

„Také jsem slyšela mluvit o démonovi,“ ignorovala ji Madam Našeptálová. „A o... lebkách.“

„Ale –“ začala Tonička, ale Bábiná ruka se jí sevřela na rameni tak silně, že zmlkla.

„Ale božínku, no tohle,“ řekla Bábi Zlopočasná a stále jí svírala rameno. „Tak lebky, hm?“

„V okolí se vypráví různé znepokojující historky,“ zamračila se Madam Našeptálová a pozorovala při tom Toničku. „Velmi ošklivé historky, paní Zlopočasná. Cítím, že lidem v okolí se rozhodně dostávalo velmi špatných služeb. Byly tady vypuštěny temné síly.“

Tonička chtěla vykřiknout: Ne! To všechno jsou jen pohádky! Všechno to bylo jen bimbo! Starala se o ně! Končila jejich hloupé hádky, připomínala jim jejich práva a povinnosti, napravovala jejich hlouposti! Nedokázala by to, kdyby pro ně byla jen chatrná stařenka! Musela se stát mýtem! Jenže Bábin stisk jí nedovolil otevřít ústa.

„No, nějaké podivné síly tady rozhodně působí,“ přikývla krátce Bábi Zlopočasná. „Přeju vám hodně štěstí ve vašich snahách, paní Našeptálová. A teď mě, doufám, omluvíte?“

„Jistě si – *paní* Zlopočasná. Necht' jsou vám šťastné hvězdy nakloněny.“

„Nechť cesty vychází vašim nohám v ústrety,“ kontrovala Bábi. Přestala Toničce tisknout rameno, ale i tak ji s sebou téměř odvedla. Přišly k opačné straně domku, kde bylo o stěnu opřeno koště Slečny Velezradné.

„Rychle si na něj přivaž své věci!“ prikazovala. „Musíme si pospíšet!“

„Myslíte, že se Zimoděj vrátí?“ zeptala se Tonička a snažila se co nejrychleji ke štětinám koštěte přivázat kufřík a cestovní vak.

„Ještě ne. Tak rychle ne, řekla bych. Ale bude tě hledat. A bude silnější. Pro tebe víc nebezpečný. Alespoň to si myslím já a několik ostatních! Musíš se toho tolik naučit! Máš před sebou tolik práce!“

„Poděkovala jsem mu! Zkoušela jsem na něj být hodná! Proč se o mě pořád zajímá?“

„Kvůli tomu tanci,“ odpověděla Bábi.

„Já toho lituju!“

„No, to bohužel nestačí. Co ví bouře o lítosti? Musíš zaplatit. Copak sis vážně myslela, že tam to místo bylo pro tebe? Víš, tohle je tak zapletené! Co tvoje nohy?“

Tonička, rozzlobená a zmatená, se zarazila s jednou nohou napůl přehozenou přes koště.

„S nohama? Co má být s mýma nohama?“

„Nesvědí tě? Co se stane, když si vyzuješ boty?“

„Nic! Vidím jen ponožky! Co s tím vším mají společné moje nohy?“

„No, to už zjistíme,“ odpověděla Bábi k Toniččině zuřivosti. „A teď už pojd’.“

Tonička se pokusila přinutit koště, aby se vzneslo, ale to se sotva zvedlo nad vrcholky suché trávy. Ohlédla se. Štětiny koštěte byly doslova pokryty Nac mac Fígly.

„Nás si nevšímej,“ sdělil jí Rob Kterýten přátelsky. „My sa budem držet jak klišťáci!“

„Ajto, a snaž se, by to moc neškubalo, lebo mám pocit, jak dyby mě měl uletět vršek kebulé!“ dodával Poťapaný Vilda.

„Servíruje se za letu obžerstvem?“ zajímal se Yan Habáně. „Umírám tužbou po malým panáku!“

„Nemůžu vás vzít všechny!“ zvolala Tonička. „Vždyť já vlastně ani nevím, kam letím!“

Bábi Zlopočasná vrhla na Fígly přísný pohled. „Budete tam muset dojít po svých. Cestujeme do města Lancre. Adresa je: Tir Nani Ogg. Náměstí.“

„Tir Nani Ogg,“ opakovala Tonička. „Neznamená to –“

„To znamená místo Stařenky Oggové,“ odpověděla jí Bábi, zatímco Fíglové seskakovali z koštěte. „Tam budeš v bezpečí. No, alespoň více méně. Na cestě ale musíme udělat ještě jednu zastávku. Musíme odložit ten tvůj přívěsek co nejdále. A já vím, jak nato! To si piš!“

Nac mac Fíglové klusali odpoledními lesy. Místní život už se s Fígly setkal, takže všichni pernatí i srstnatí lesní tvorové prchali do svých nor nebo šplhali na nejvyšší stromy, ale po nějaké době Yan Habáně zastavil a zvolal: „Něco nás stopuje!“

„Nejsi nějakej lízům cajzum?“ podíval se na něj Rob Kterýten. „V tutom lese nejni nic tak silnýho, aby to mohlo nahánět Fígly!“

„Vim, co cejtím,“ trval Yan Habáně na svém. „Něco se k nám zakrádá právě teď!“

„No, já nejsem z těch, který by se hádali s něčí vodou,“ prohlásil Rob Kterýten unaveně. „Dobrá, chlapi, udělejte kruh!“

Fíglové s tasenými meči se rozestoupili do kruhu, ale už po několika minutách většina z nich začala reptat. Nic nebylo vidět, nic nebylo slyšet. V bezpečné vzdálenosti prozpěvovalo několik ptáků. Všude vládl mír a klid, v přítomnosti Fíglů tak nezvyklý.

„Promiň, Yane, ale se mně pozdává, že ta tvoje voda tentokrát jen tak blábolila,“ ozval se nakonec i Rob Kterýten.

A v té chvíli mu z větve nad ním skočil na hlavu sýr Horác.

Mnoho vody už uplynulo pod lancreským mostem, ale osud, shora, to skoro nebylo vidět, především kvůli vodní tříšti a mlze. Ty stoupaly z vodopádu hučícího kousíček dál po proudu a vznášely se v podobě mrznoucí mlhy.

Hluboká soutěska byla naplněná zpěněnou bílou vodou. Pak se řeka vrhala do prostoru jako losos a s hromovým duněním dopadala hezký kus níže na pláň. Od základů vodopádu jste pak mohli sledovat řeku celou cestou přes Křidu, ale tam už se pohybovala v mírných klidných zákrutech a bylo lepší letět přímo. Tonička tudy letěla jen jednou, když ji slečna Rovnovodovážná poprvé vezla do hor. Od té doby vždycky volila delší cestu, držela se dlouhé a klikaté dostavníkové cesty. Letět přes ten příšerný vodopád, rozrušený, zpěněný a vzpínající se proud a pak sklopit koště téměř kolmo dolů do prostoru plného vodní tříště, to bylo na Toniččině seznamu věcí, které by už nikdy nechtěla udělat, na jednom z prvních míst.

Teď stála na lancreském mostě Bábi Zlopočasná a v ruce svírala stříbrný přívěsek.

„Je to jediný způsob,“ řekla. „Skončí na hlubokém mořském dně. Ať si ho tam Zimoděj hledá!“

Tonička přikývla. Neronila slzy, což ovšem není totéž, jako kdybychom řekli, že neplakala. Lidé pořád chodili kolem a nikdo o tom nepřemýšlel. Ale ona o tom teď přemýšlet musela. Pomyslela si: Já nepláču...

Dávalo to smysl. Samozřejmě, že to dávalo smysl. Každý klacík je kouzelná hůlka, každá louže je křišťálová koule. Každá věc má jen sílu, kterou jste do ní vložili. Penduly a lebky a kouzelné hůlky byly jako... rýče a nože a brýle. Byly jako... páky. S pákou můžete zvednout i velký kámen, ale páka sama žádnou práci neudělá.

„Musí to být tvoje volba,“ ozvala se Bábi. „Nemůžu to udělat za tebe. Je to sice jen malá věcicka, ale dokud ji budeš mít u sebe, představuje pro tebe nebezpečí.“

„Víte přece, že si myslím, že mi nechce ublížit. Byl jen rozrušený,“ řekla Tonička.

„Vážně? A chceš se s ním znovu setkat, až bude zase rozrušený?“

Tonička si v duchu vybavila tu zvláštní tvář. Měla více méně tvar lidského obličejce, ale bylo to, jako kdyby Zimoděj slyšel o tom, co je to být člověkem, ale ještě nepřišel na to, jak to udělat.

„Myslíte, Bábi, že ublíží i nějakým jiným lidem?“

„On je zima, dítě. A zima, to nejsou jen roztomilé vložky, to víš sama.“

Tonička natáhla ruku. „Vraťte mi ho, prosím.“

Bábi jí ho s pokrčením ramen podala.

Ležel Toničce na dlani, přesně na té podivné bílé jizvě. Byla to první neužitečná věc, kterou kdy dostala, něco, co bylo jen pro ni a ne k nějakému užitku.

Nepotřebuju ho, pomyslela si. Moje síla přichází z Křídý. Ale bude takovýhle celý život? Nic, co by člověk opravdu nepotřeboval? Nic pro radost?

„Měly bychom to přivázat k něčemu, co je lehké, jinak se to zachytí na dně.“

Po chvilce hledání našla v trávě u mostu kus suché větve a obtočila řetízek kolem ní.

Bylo poledne. Tonička s oblibou používala spojení „polední svit slunce“, protože se jí líbilo, jak zní. O půlnoci mohl být čarodějkou kdekdo, pomyslela si, ale ve svitu poledního slunce... no, to už musela být velmi dobrá čarodějka. Velmi dobrá především v tom, *být* čarodějkou, řekla si Tonička, když se vracela k mostu. Ne dobrá v tom, být šťastnou osobou.

Pak hodila přívěsek i s řetízkem z mostu.

Nedělala z toho žádný obřad. Bylo by hezké říci, že se stříbrný koník zatřpytil ve slunci, že jakoby na okamžik zůstal viset ve vzduchu a teprve pak se vydal na dlouhý pád do zpěněné hlubiny. Možná se to tak i stalo, ale Tonička se nedívala.

„Dobře,“ přikývla Bábi Zlopočasná.

„Takže teď je konečně po všem?“

„To ne! Ty jsi vtancovala do příběhu, děvče, do příběhu, který se světu vypravuje rok co rok. Je to příběh o ohni a ledu, o létu a zimě. A ty jsi ho popletla. Musíš v něm teď zůstat až do konce a zařídit, aby skončil tak, jak má. Ten koník ti jen dává více času, to je všechno.“

„Kolik času?“

„To nevím. Nikdy předtím se to nestalo. Aspoň je čas přemýšlet. Co tvoje nohy?“

Lesem procházel i Zimoděj, ovšem podle toho, jak by to mohly posuzovat lidské smysly, nepohyboval se vůbec. Byl všude, kde byla Zima.

Pokoušel se přemýšlet. Nikdy předtím nic takového dělat nemusel a bolelo to. Až dosud byli lidé jen součástí světa a pohybovali se kolem po podivných cestách a s hořícími ohni. Teď sám sobě spřádal mozek a všechno bylo nové.

Lidské věci... je stvořena z lidských věcí... tak to řekla.

Lidské věci. Musí se také udělat z lidských věcí. Pro milovanou. Zimoděj plul vzduchem a v chladu márnice a ve vracích ztroskotaných lodí hledal lidskou materii. A co to bylo? Hlavně prach a voda. Nechtě člověka dost dlouho ležet a i voda se ztratí a nezbude nic jiného než pár hrstí prachu, které rychle roznese vítr.

Takže, protože voda nemyslí, musí všechno myšlení obstarat prach.

Zimoděj uvažoval logicky, protože led byl logický. Existovala nějaká pravidla. Takže všechno, co bylo v člověku člověčího, byl... ten správný prach!

A zatímco ho bude hledat, ukáže jí, jak dokáže být silný.

Toho večera seděla Tonička na kraji své nové postele a v hlavě se jí zvedal spánek jako bouřková mračna. Zívala a prohlížela si bosé nohy.

Byly růžové a na každé měla pět prstů. Když se uvážilo všechno kolem, byly to docela dobré nohy.

Když se lidé potkali, obvykle si říkali něco jako: „Jak se máte?“ Stařenka Oggová jí jen řekla: „Pojď dál. Co tvoje nohy?“

Najednou se všichni zajímali o její nohy. Nohy byly důležité, to jistě, ale co lidé čekali, že se jí s nimi stane?



Zakývala jimi v kotnicích sem a tam. Nedělaly nic neobvyklého, a tak zalezla pod peřinu.

Už dvě noci se pořádně nevyspala. Vlastně si to ani neuvědomila, dokud nedorazily do Tir Nani Ogg, kde se její mozek rozběhl podle vlastního uvážení. Pamatovala si, že rozmlouvala s paní Oggovou, ale bylo hrozně těžké vzpomenout si o čem. Hlasy jí narážely do uší. Konečně neměla nic jiného na práci než spát.

Byla to výborná postel, nejlepší, v jaké kdy spala. I pokoj byl nejlepší, v jakém kdy byla, i když byla příliš unavená na to, aby to nějak podrobněji zkoumala. Čarodějky si na zvláštní pohodlí nijak nepotrpí, zvláště ne v ložnicích pro hosty, ale Tonička vyrostla v malém pokojíku ve starodávné posteli, jejíž pera udělala *dzoingg* pokaždé, když se jen pohnula. Když si dala záležet, mohla na ně zahrát písničku. Tahle matrace byla silná a poddajná. Zapadla do ní, jako kdyby to byl velmi měkký, velmi teplý a velmi líný pohyblivý písek.

Potíž je v tom, že oči zavřít můžete, ale mozek zavřít nejde. Ležela ve tmě a mozek jí v duchu promítal obrázky. Předvedl jí hodinky, které dělaly *tink-tank*, sněhové vločky, které mají její podobu, Slečnu Velezradnou, která se plíží nočním lesem a s připraveným žlutým nehtem na napřáženém palci pátrá po zlých lidech.

Mýtus Velezradná...

Pak se těmi útržky obrázkových vzpomínek propadla do bílé nicoty. Ta však byla čím dál jasnější a po chvíli se v ní začaly objevovat malé šedé a černé plošky, které se začaly pomalu pohybovat ze strany na stranu...

Tonička otevřela oči a všechno se vyjasnilo. Stála na... v... ve člunu, ne, ne ve člunu, ale ve velké námořní lodi. Na palubě byl sníh a z ráhnoví visely rampouchy. Loď plula v mydlinkovém světle časného rána, po tichém šedém moři plném plovoucích ledových ker a chomáčů mlhy. Lana skřípěla a v plachtách šuměl vítr. Kolem nebylo nikoho vidět.

„Aha. Jak se zdá, je to sen. Pusť mě, prosím, ven,“ ozval se známý hlas.

„Kdo jsi?“ zeptala se Tonička.

„Ty. Zakašlej, prosím.“

Tonička si pomyslela: Dobrá... když je to sen... a zakašlala.

Ze sněhu na palubě vyrostla postava. Byla to ona sama a zamyšleně se rozhlížela kolem.

„Ty jsi taky já?“ zajímala se Tonička. Kupodivu jí to tady, na zasněžené palubě, nepřipadalo ani tak moc divné.

„Hmm. No, ano,“ přikývla druhá Tonička, která se stále ještě pozorně rozhlížela kolem. „Já jsem tvoje Třetí myšlenky, pamatuješ? Ta tvoje část, která nikdy nepřestává přemýšlet? Ta část, co si všímá maličností? Je to hezké, být venku, na čerstvém vzduchu. Áách.“

„Je uvnitř něco v nepořádku?“

„Ne, je přece úplně jasné, že je to sen. Kdyby ses totiž obtěžovala a podívala se, viděla bys, že ten kormidelník v plášti ze žlutého naolejovaného plátna u kormidla je Šťastný námořník. Jeho obrázek byl na obalu tabáku, který kouřila naše babička Bolavá. Vždycky se nám vynoří z mysli, když si vzpomeneme na moře, že?“

Tonička se podívala na vousatou postavu, která na ni vesele zamávala.

„Máš pravdu, je to určitě on!“ přikývla.

„Jenže já si myslím, že to není tak docela náš sen,“ řekla Tonička-Třetí myšlenky. „Je to tak... skutečné...“

Tonička se sehnula a nabrala do ruky hrst sněhu.

„Vypadá jako skutečný,“ uvažovala. „Je studený.“ Udělala kouli a hodila ji po sobě. „Vážně si přeju, abych to byla neudělala,“ řekla druhá Tonička a oprašovala si sních z ramene. „Ale víš, co myslím? Sny jsou většinou tak... no, tohle prostě vůbec jako sen nevypadá.“

„Vím, co myslím,“ přikývla Tonička. „Vždycky si myslím, že budou skutečné, a pak se najednou objeví něco příšerného.“

„Přesně. Mně se to vůbec nelíbí. Jestli je to sen, tak už se každou chvíli stane něco strašného...“

Obě se podívaly před loď. Byla tam špinavá, bezútěšná stěna mlhy, která se táhla nad mořskou hladinou na všechny strany.

„V té mlze něco je!“ zvolaly obě Toničky najednou.

Obrátily se a vyšplhaly po příkrém žebříku k muži u kormidla.

„Držte se dál od té mlhy! Prosím, nepřibližujte se k ní!“ křičela Tonička.

Šťastný námořník vytáhl z úst dýmku a zatvářil se nechápavě. „Skvělé pokouření v každém počasí?“

„Cože?“

„To je jediná věta, kterou umí říct!“ sdělila jí Tonička-Třetí myšlenky a chopila se kormidelního kola. „Nevzpomínáš? To je to, co říká na obalu!“

Šťastný námořník ji jemně odstrčil. „Skvělé pokouření v každém počasí,“ uklidňoval ji. „V každém počasí.“

„Podívejte, my jsme chtěly jen –“ začala Tonička, ale druhá Tonička jí položila ruku na hlavu a beze slova ji otočila.

Z mlhy se něco vynořovalo.

Byl to ledovec, velký, alespoň třikrát větší než loď, a majestátní jako labuť. Byl tak obrovský, že si kolem sebe tvořil vlastní počasí. Zdálo se, že pluje pomalu, ale okolo jeho úpatí byla vlna bíle zpěněné vody. Kolem padal sníh. Táhly se za ním dlouhé cáry mlhy.

Šťastnému námořníkovi úžasem vypadla dýmka z úst.

„Skvělé pokouření!“ zaklel.

Ledovec byl Tonička. Byl Tonička, desítky metrů vysoká, vytvořená sice z blýskavého ledu, ale pořád ještě to byla Tonička. Na hlavě jí posedávali mořští ptáci.

„Tohle přece nemůže mít na svědomí Zimoděj!“ vrtěla Tonička hlavou. „Vždyť jsem koně zahodila!“ Přiložila dlaně k ústům a vykřikla: „Já jsem toho koně zahodila!“

Její hlas se odrazil od obrovské postavy. Z hlavy se s výkřiky vzneslo několik ptáků. Za Toniččinými zády se rychle otáčelo kormidelní kolo. Šťastný námořník dupal nohou a ukazoval na bílé plachty.

„Skvělé pokouření v každém počasí!“ přikazoval.

„Promiňte, já nevím, co říkáte?“ volala na něj Tonička zoufale.

Muž ukázal na plachty a dělal naléhavé pohyby rukama.

„Skvělé pokouření!“

„Promiňte, ale já vám nerozumím!“

Námořník zavrčel a rozběhl se k lanu, za které začal rychle tahat.

„Už to začalo být hrozné,“ ozvala se druhá Tonička tiše.

„To ano. Taky si myslím, že obrovský ledovec, který vypadá jako já, je trochu –“

„Ne, to je jen divné. Tohle je hrozné,“ řekla Tonička-Třetí myšlenky. „Máme cestující, podívej,“ ukázala.

Dole pod nimi, na hlavní palubě byla řada poklopů s kovovými mřížemi. Tonička si jich předtím nevšimla.

Mřížemi se dral na světlo les rukou bledých jako kořeny pod kamenem. Mávaly a šmátraly kolem.

„Cestující?“ zašeptala v hrůze Tonička. „Ach ne...“

Pak se ozval křik. Bylo by to o něco lepší, i když ne o mnoho, kdyby to byly výkřiky jako „Pomoc!“ a „Zachraňte nás!“, ale místo toho to byl jen jek a sténání, zvuky, jaké vydávají lidé v bolesti a strachu –

Ne!

„Vrať se do mé hlavy,“ řekla zachmuřeně. „Když si takhle volně pobíháš kolem, hrozně mě to rozptyluje. Nazpět, hned!“

„Vlezu tam zadem,“ řekla jí Tonička-Třetí myšlenky. „Pak to nebude vypadat tak –“

Tonička pocítila krátkou bolest a změnu v myšlenkách a řekla si: No, myslím, že to mohlo nadělat mnohem větší zmatek.

Dobrá. Zkusím přemýšlet. Zkusíme přemýšlet.

Pozorovala zoufalé ruce, které se kývaly sem a tam jako podmořské rostliny, a myslela si: Je to něco jako sen, ale myslím, že to není můj sen. Jsem na lodi a v nejbližší chvíli mě zabije ledovec, který vypadá jako moje obrovská ledová socha.

Myslím si, že bylo lepší, když jsem byla jen sněhovými vločkami...

Ale čím je to sen?

„Co to má znamenat, Zimoději?“ řekla a její Třetí myšlenky, odtamtud, kde byly vždycky, poznamenaly: Je úžasné, že dokonce vidíš ve vzduchu svůj vlastní dech...

„Má to být varování?“ vykřikla Tonička. „Co vlastně chceš?“

*Chci tě za ženu*, odpověděl Zimoděj. Ta slova se jí prostě najednou objevila v hlavě.

Toničce poklesla ramena.

Viš přece, že tohle všechno není skutečné, upozornily ji její Třetí myšlenky. Jenže by to mohl být stín něčeho skutečného...

Neměla jsem nechat Bábi Zlopočasnou poslat takhle Roba Kterýtena pryč –

„Do psí nohy! U všech ramen a laloků!“ vykřikl nějaký hlas za ní. A pak se ozval známý mnohočetný halas.

„Žraloků! Je to ,u všech ráhen a žraloků!‘, ty matláku!“

„Ajto? Ale já tady žádnýho nevidím!“

„Hej! Chlapčisko přes žbrlení! Pot’apanej Vilík akorát slítnul do mora!“

„U veškerejch ráhen a kosatek! Přál sem mu *jeden* klípec *najedno* voko!“

„Johohó... a hojojó!“

Ze dveří kabiny za Toničkou se vyrojili Fíglové, a zatímco pádili kolem, Rob Kterýten se zastavil před Toničkou. Zasalutoval. „Omlouvám se, sme trochu opoždění, komodóre, ale museli sme si najít klípce a pásky na očále!“ hlásil. „Vona je takové toto... co sa tomu hovoří styl, kapíro?“

Tonička ze sebe nedokázala vypravit slova, ale naštěstí to netrvalo dlouho. Nakonec ukázala prstem.

„Musíme zabránit tomu, aby loď narazila do toho ledovce!“

„Nic jinšího? Nae problémo!“ Rob se přes Toniččino rameno zadíval na tyčící se ledovou obryni a vesele se ušklíbl. „Ale že ten tvůj raťaf – é... pršáček trefil, co?“

„Jen ho zastavte, ano? Prosím!“ zažadonila Tonička.

„Ayay, komodóre! Hurá na to, chlapi!“

Pozorovat Fígly při práci bylo skoro stejné jako pozorovat při práci mravence, až na to, že mravenci neměli kilty a nekřičeli v jednom kuse „do psí nohy!“ (je třeba říci, že vykřikovali i jiné věci, jako třeba „eště jednou do mě žduchneš a votluču tě jak fujaru!“, „to si mě volup a nakrájej!“ nebo „který prasacko si to zaseje neumylo nohy!“). Možná to bylo díky tomu, že v tom jediném slově dokázali vycítit většinu významů, ale Fíglové neměli s příkazy Šťastného námořníka nejmenší problémy. Zaplavili palubu jako... jako záplava. Tahali za záhadná lana. Plachty se rozvínovaly a nadouvaly za sborového křiku „u všech tresek a herynků!“ (i když někde v pozadí zaznělo i nesmělé „u balíčku mořský soli!“) a všude přítomného „u psí nohy!“. Tak teď už se se mnou chce Zimoděj oženit, pomyslela si Tonička. No nazdar.

Někdy ji napadlo, jestli se taky jednoho dne vdá, ale byla si jistá, že teď ještě „Jednoho dne“ nenastalo ani náhodou. Je pravda, že její matka se vdávala a nebylo jí ani čtrnáct, ale to byla jedna z těch věcí, které se stávaly za starých časů. Byla tady ještě spousta mnohem důležitějších věcí, které musela Tonička udělat dřív, než se vdá. V tom měla naprosto jasno.

A kromě toho, když jste se nad tím pořádně zamysleli... brr! Vždyť on ani nebyl člověk. Byl by příliš –

Plachty se s hlasitým *tumm!* naduly. V lodi to zaprašťelo, trup se naklonil na jednu stranu a všichni na palubě začali křičet na Toničku. Většinou na ni křičeli „Kolo! Chyť kormidelní kolo! Okamžitě chyť kormidlo!“, i když se mezi výkřiky ozvalo i zoufalé: „Skvělé pokouření v každém počasí!“

Tonička se obrátila, jen aby viděla, že se kormidelní kolo roztočilo tak rychle, až se jí loukotě rozmazávaly před očima. Vrhla se k němu a pokusila se ho uchopit, ale jediným výsledkem bylo, že ji loukotě bolestivě uhodily přes prsty. Naštěstí nedaleko uviděla stočený kus lana, které se jí podařilo přehodit přes kolo v podobě smyčky, a tou ho pak s trhnutím zastavit, aniž by to s ní příliš zmítalo po palubě. Pak se kola chopila rukama a ze všech sil jím otáčela opačným směrem. Bylo to jako odstrkovat dům, ale přece jen se hýbalo, zpočátku velmi pomalu, ale když se pořádně vzepřela, tak stále rychleji.

Loď se začala otáčet. Cítila, jak se poddává a začíná pomalu směřovat od ledovce. Výborně! Konečně se věci začaly pohybovat tím správným směrem! Otočila kolem ještě o něco víc, a to už vysoká mrazivá stěna klouzala kolem a plnila vzduch mlhou. Všechno bude v pořádku, jen co –

Loď narazila na ledovec. Začalo to pouhým *prask*, když jedno z ráhen narazilo do ledového výběžku, ale pak se začala lámat další, jak loď proplouvala těsně podél ledové stěny. Ozvaly se ostré, praskavé zvuky a loď se naklonila směrem od ledovce a v gejzírech zpěněné vody vyletěla nad hladinu rozdrčená prkna.



Vrchol stožáru se odlomil a táhl za sebou lana a plachtoví. Na palubu nedaleko Toničky dopadl velký kus ledu a zasypal ji úlomky ostrými jako jehličky.

„Ale takhle to přece být nemá!“ vydechla a pověsila se na kormidelní kolo.

*Vezmi si mě, ozval se Zimoděj.*

Přes potápějící se loď se s řevem valila vlna zpěněné bílé vody. Tonička se ještě chvíli držela, než ji pohltit ledový proud... až na to, že najednou nebyl ledový, ale teplý. Pořád jí ale bránil se nadechnout. Potmě se pokoušela najít si cestu na hladinu, až najednou temnota sklouzla stranou, oči jí naplnilo světlo a nějaký hlas řekl: „Jsem si jistá, že ta postel je příliš měkká, ale říkat něco paní Oggové, to je jako házet hrách na stěnu.“

Tonička zamrkala. Byla v posteli a vedle ní stála hubená žena se zplihlými vlasy a dosti červeným nosem.

„Házela jsi sebou a převalovala ses jako šílená,“ řekla žena a položila na stolec u postele kouřící hrnek. „Jednoho krásného dne se v ní někdo udusí, pamatuj na moje slova.“

Tonička znovu zamrkala. Takže teď si mám myslet: Aha, on to byl všechno jen sen. Jenže on to nebyl jen sen. Ne můj sen.

„Kolik je hodin?“ vypravila ze sebe.

„Asi sedm,“ odpověděla jí žena.

„Sedm!“ vydechla Tonička a odhodila peřinu.

„Musím vstát! Paní Oggová bude chtít snídani!“

„Nemyslím. Asi před deseti minutami jsem jí zanesla snídani do postele,“ odpověděla žena a obdařila Toničku Pohledem. „A já jdu domů.“ Popotáhla.

„Vypij si ten čaj, než ti vystydne.“ A s tím vykročila ke dveřím.

„Paní Oggová je nemocná?“ zeptala se Tonička a rozhlížela se po svých punčochách. Nikdy neslyšela o tom, že by někdo, kdo není opravdu velmi starý nebo velmi nemocný, jedl v posteli.

„Nemocná? Nemyslím, že by byla během svého života nemocná jediný den,“ odpověděla žena a její výraz dával nepokrytě najevo, že je to podle jejího mínění nefér. Pak za sebou zavřela dveře.

Dokonce i podlaha v ložnici byla hladká – ne že by byla vyhlazená za stovky let bosýma nohama, které uhladily prkna a vytrhaly všechny třísky, ale proto, že ji někdo vydřel do hladká jemným pískem a natřel. Toniččiny bosé nohy se na ni maličko lepily. Nikde nebylo smítko, zrnko prachu, dokonce ani ta nejmenší pavučina. Pokoj byl jasný a svěží, přesně takový, jaký by žádný pokoj v domku čarodějky být neměl.

„Teď se obleču,“ prohlásila nahlas. „Jsou tady nějací Fíglové?“

„Kdeby, žádní,“ ozval se hlas pod její postelí.

Pak odtamtud byl slyšet zuřivý šepot a pak znovu hlas: „Teda, skoro žádnéj tady nejní.“

„Tak zavřete oči,“ nařizovala Tonička.

Oblékala se a přitom občas usrkla čaj. Nejsi nemocná a někdo ti přinesl až k posteli čaj? Takové věci se stávají jen králům a královnám!

Pak si všimla modřiny na ruce. Vůbec ji to nebolelo, ale kůže byla modrá v místech, kde ji uhodily loukotě lodního kormidla. Dobrá...

„Fíglové?“

„Do psí nohy, tož ale po druhé už nás neoblafneš,“ ozval se hlas pod postelí.

„Okamžitě vylez na světlo, kde na tebe uvidím, Poťapaný Vilíku!“ přikazovala Tonička.

„To je teda fakticky děsná skrejvka, slečinko, jak vy dycky poznáte, že sem to akorát já.“

Po dalším naléhavém šepotu Poťapaný Vilda, protože to byl skutečně on, vylezl ven. S ním se zpod postele vyplazili ještě další dva Fíglové a sýr Horác.

Tonička jen mlčky zírala. Dobrá, byl to modrý sýr, takže mě stejnou barvu jako Fíglové a choval se jako Fíglové, o tom nebylo pochyb. Ale přece jen... proč měl po obvodu uvázaný umaštěný pruh figlího tartanu?

„Von si nás tak nějak našel,“ vysvětloval Poťapaný Vilda a objal Horáce paží, kam až to šlo. „Můžu si ho nechat? Von rozumí ale každičké slovo, co mu povím!“

„Tak to je úžasné, protože já ne,“ zavrtěla hlavou Tonička. „Podívej, neztroskali jsme spolu včera večer?“

„Ajto, tak trochu jako.“

„Tak jako? Bylo to skutečné nebo nebylo?“

„Ajto,“ přikývl Poťapaný Vilda.

„Tak co? Bylo nebo nebylo?“

„No, trocha jako ajto a trocha jako nae, takovým tím skutečně neskutečným způsobem,“ odpověděl Poťapaný Vilda, který poněkud znervózněl. „Já nevím nalízt ty richtig slova, kerejma bych vám to vopsal...“

„Jste vy, Fíglové, v pořádku?“

„No ajto, slečno,“ přikývl Poťapaný Vilda, který očividně pookřál. „Nae problemo. Byl to enem snovej šíf na snovým moři, no.“

„A snový ledovec?“

„Né, to zaseje né. Byl to vopravdickej ledovec, paño.“

„Já si to myslela. Jseš si jistý?“

„Jasňačka! My sme dobrý v rozpoznání takovejch věcí,“ odpověděl Pořapaný Vilda, „že jo, kámove?“ Další dva Fíglové, napůl ochromení úžasem z toho, že jsou v přítomnosti velké malé čarodějky, aniž jsou obklopeni ochranným kruhem stovky bratří kolem, několikrát horlivě přikývli a pak se pokusili schovat se jeden za druhého.

„Takže po moři se toulá obrovský ledovec, který má mou podobu?“ ujišťovala se zhrozená Tonička. „A ohrožuje lodě?“

„No ajto, mohlo by byt,“ přikývl Pořapaný Vilda.

„Ale to se můžu dostat do velkých nepřijemností!“ zvolala Tonička a vstala.

Ozval se drncivý zvuk a konec jednoho z podlahových prken se zvedl z podlahy a chvíli se kýval nahoru a dolů. Vydával přitom zvuk podobný tomu, jaký vydává houpací křeslo. Na spodní straně z něj vyčnívaly dva dlouhé hřebíky.

„A teď ještě tohle,“ prohlásila Tonička mdle. Jenže Fíglové i s Horácem zmizeli.

Za Toničkou se někdo zasmál, i když to bylo spíše uchichtnutí, hluboké, lidské a jen se slabým nádechem pobavení, jako kdyby se někdo uchechtl obhroublému žertu.

„Tihle malí démoni ale dokážou zdrhat, co?“ řekla Stařenka Oggová a vkolébala se do místnosti. „Tak a teď bych tě, Tóni, prosila, aby ses pomalu otočila, šla a sedla si na svou postel tak, abys měla nohy ve vzduchu. Dokážeš to?“

„Samozřejmě, paní Oggová,“ přikývla Tonička. „Podívejte, je mi líto, že to prk –“

„Ale běž, pch, co záleží na nějakém tom prkně?“ řekla Stařenka Oggová. „Mnohem větší starosti si

dělám s Esme Zlopočasnou. Ona mi říkala, že by se mohlo stát něco podobného! No ano! Ona měla pravdu a slečna Klíšťová se mýlila! Teď už s ní vůbec nebude k vydržení! Ta se teď bude nosit tak vysoko, že už se nohama vůbec nebude dotýkat země!“

S hlasitým *dzoiiinnng!* vyskočilo z podlahy další prkno.

„A myslím, že by nebylo špatné, kdyby na tom tvoje nohy byly stejně, slečno,“ dodala najednou Stařenka Oggová. „Vrátím se, co by dup!“

Jak se ukázalo, tak co by dup trvá dvacet sedm vteřin, po nichž se Stařenka vrátila a nesla pár divoce růžových pantofli, které byly na nártu ozdobeny bílými, chlupatými králický.

„To jsou mé druhé nejlepší,“ hlásila Toničce, když se za ní ozvalo drnčivé *ptoiinnng!* a z podlahy se zvedlo třetí prkno a čtyři hřebíky z jeho zvednutého konce přeletěly místnost a narazily do protější stěny. Na prknech, která se zvedla už předtím, začalo rašit něco, co vypadalo jako množství listů. Byly drobné a neduživé, ale každopádně to byly listy.

„To dělám já?“ zeptala se Tonička nervózně.

„Víš, myslím, že tohle všechno ti bude chtít Esme vysvětlit sama,“ řekla Stařenka a pomohla jí obout pantofle. „Jenže teď tady máme... tedy vy máte, slečinko, ošklivý případ Ped Fecundis.“ Kdesi v pozadí Toniččiny hlavy se na okamžik poněkud probral ze spánku Dr. Mg. Citlivoj Vyhřezl a postaral se o překlad.

„Plodné nohy?“ řekla nejistě Tonička.

„Výborně! Nečekala jsem, že by se něco mohlo stát podlaze, abys věděla, ale ono to nakonec dává smysl,

když se nad tím zamyslíš. Prkna jsou ze dřeva, takže se pokoušejí růst.“

„Paní Oggová?“ nadhodila Tonička.

„Copak?“

„Nezlobte se, prosím, ale já nemám nejmenší ponětí, o čem to vůbec mluvíte. Vždyť si nohy pečlivě myju! A teď si ještě myslím, že jsem obrovský ledovec!“

Stařenka Oggová na ni vrhla pomalý laskavý pohled. Tonička se jí zadívala do temných jiskřivých očí. Nepokoušej se ji šidit nebo před ní něco skrývat, upozornily ji najednou její Třetí myšlenky. Všichni říkají, že je nejlepší kamarádkou Bábi Zlopočasné už od doby, kdy byly ještě malé holky. A to znamená, že pod všemi těmi vráskami se ukrývají nervy z oceli.

„Dole na ohni mám konvici s vodou,“ odpověděla jí Stařenka téměř vesele. „Co kdybychom sešly do kuchyně, sedly si a ty bys mi to všechno hezky povyprávěla?“

Tonička si už našla v Necenzurované encyklopedii výraz „rozhod'nožka“ a zjistila, že je to „dáma přístupující poměrně volně k ctnosti, která se těší pověsti v jistých, především pánských kruzích“. Po chvíli přemýšlení došla k závěru, že to znamená, že paní Gyta Oggová, známá jako Stařenka, bývala už v mládí velmi úctyhodnou osobou.

Měla sice pocit, že Slečna Velezradná to myslela nějak trochu jinak, ale logika je logika.

Je pravda, že Stařenka Oggová uměla spoustu věcí, i když pokud to jen trochu šlo, nechávala jiné, aby je dělali za ni, a jak naslouchat, to věděla zvláště dobře. I teď se změnila v jedno jediné velké ucho, a než si Tonička uvědomila co a jak, už jí sama od sebe vyprávěla, jak se všechno stalo. Vyprávěla jí všechno.

Stařenka seděla na protější straně velkého kuchyňského stolu a pomalu a tiše pokuřovala z dýmky, dekorované mistrně vyřezávanou plastikou ježka. Občas Tonička položila nějakou jednoduchou otázku jako třeba „A proč to?“ nebo „A co se stalo pak?“ a Tonička odpověděla a pokračovala dál. Stařenčin přátelský úsměv plný pochopení z vás dokázal vymámit i věci, o nichž jste nevěděli, že je víte.

Zatímco vyprávěla, prohlížela si Tonička koutky očí místnost.

Byla úžasně čistá a veselá, všude byly nějaké ozdoby – levné veselé tretky, takové ty maličkosti, které mívají nápisy jako „Drahé mamince“ nebo „Nejlepší mamince na světě“. A tam, kde nebyly ozdoby, tam byly obrázky nemluvnat, batolat, dětí i celých rodin.

Tonička si myslela, že v podobných domech bydlí jen vznešení lidé. Vždyť tady byla dokonce olejová lampa! Byla tady dokonce i plechová vana, která visela na dveřích záchodu, hezky při ruce! A dokonce měli uvnitř i pumpu na vodu! V domě! A přitom se tady Stařenka procházela ve svých obnošených černých šatech a vůbec nebyla nijak nóbl.

Z velkého houpacího křesla v pokoji pozoroval Toničku jediným napůl přivřeným okem obrovský šedý kocour. Z jeho pohledu plálo nezastírané a nekonečné zlo. Stařenka o něm mluvila jako o „Silverovi“ a řekla jen „toho si nevsímej, je to jen takový velký dobrák“, což si Tonička, která toho o zvířatech věděla víc než dost, snadno přeložila jako „stačí se k němu přiblížit a zatne ti drápy do nohy“.

Tonička vyprávěla tak jako ještě nikdy nikomu. Musela v tom být nějaká magie, usoudily její Třetí

myšlenky. Mnoho čarodějek si osvojilo schopnost ovládnout lidi hlasem, ale Stařenka Oggová je ovládala sluchem.

„A když už mluvíš o tom mládenci, Rolandovi, co není tvůj mládenec,“ řekla Stařenka, když Tonička na okamžik umlkla, aby se nadechla, „napadlo tě, že by sis ho chtěla vzít, ne?“

Nelži, naléhaly Toniččiny Třetí myšlenky.

„Já... totiž... víte, v hlavě se vám objeví různé myšlenky, když člověk nedává pozor, že?“ odpověděla Tonička. „To není, jako když si to myslíte. No, a kromě toho většina kluků, které jsem potkala, se dokázala jenom dívat do země! Petulie říká, že to je kvůli tomu klobouku.“

„Viš, trochu pomůže, když si ho sundáš,“ uklidňovala ji Stařenka Oggová. „No a pak taky hluboký výstřih, aspoň tak to bylo, když jsem byla mladé děvče. Klidně ti řeknu, že to jim zabrání dívat se na vlastní nohy!“

Tonička viděla, jak se na ni upřely temné Stařenčiny oči. Rozesmála se. Stařenčina tvář se roztáhla do širokého úsměvu, který by měl být raději držen někde pod zámkem, aby nedošlo k veřejnému pohoršení. Z jakéhosi důvodu se Tonička najednou cítila mnohem lépe. Jak se zdálo, prošla nějakou zkouškou.

„Ale pozor, na Zimoděje by tohle pravděpodobně nezabralo,“ dodala Stařenka a pochmurná nálada se vrátila.

„Ty sněhové vločky mi nevadily,“ řekla Tonička. „Ale ten ledovec, to už bylo trochu moc.“

„Předvádí se před holkama,“ pokývala Stařenka hlavou a zabafala ze své ježčí dýmky. „Ano, to oni často dělají.“



„Ale vždyť může někoho zabít!“

„On je zima. A takové věci dělá. Já si ale myslím, že je tak trochu zmatený, protože ještě nikdy nebyl zamilovaný do člověka.“

„Zamilovaný?“

„No, on si to nejspíš myslí. Je to elementál, patří k základním živlům a ty jsou vlastně velmi jednoduché,“ pokračovala Stařenka Oggová. „Jenže teď se snaží být lidský a to je složité. Jsme plní věcí, kterým on nerozumí a ani rozumět nemůže. Například zlost. Sněhová vichřice nikdy nezuří. V bouři zahynou lidé, ale ne proto, že by je nenáviděla. Vítr není nikdy krutý. Ale čím víc na tebe myslí, tím víc se musí vyrovnávat právě s takovými pocity a neexistuje nikdo, kdo by ho mohl učit. Není moc chytrý. Nikdy to nepotřeboval. A zajímavé na tom je, že se měníš i ty...“

Ozvalo se zaklepaní na dveře. Stařenka vstala a došla otevřít. Ve dveřích stála Bábi Zlopočasná, které přes rameno nahlížela slečna Klíšťová.

„Požehnáno budiž tomu domu,“ prohlásila Bábi Zlopočasná hlasem, který naznačoval, že kdyby bylo třeba tomu domu požehnání odebrat, dokázala by to také.

„No doufejme,“ přikývla Stařenka Oggová.

„Takže je to Ped Fecundis?“ kývla Bábi směrem k Toničce.

„Vypadá to jako těžký případ. Prkna v podlaze se začala zelenat, když po nich přešla bosou nohou.“

„Hm! A už jsi jí na to něco dala?“ zeptala se Bábi.

„Předepsala jsem jí pantofle.“

„Já vážně nechápu, jak mohlo dojít k avatarismu, když tady máme co do činění s elementálem, to přece nedává žádný –“

„Přestaňte tlachat, slečno Klíšťová,“ přerušila ji Bábi Zlopočasná. „Všimla jsem si, že jakmile se něco zvrtně nebo nedaří, začnete tlachat, a to ničemu nepomůže.“

„Nechci to dítě vystrašit, to je všechno,“ prohlásila slečna Klíšťová. Vzala Toničku za ruku, poplácala ji a řekla: „Nic se neboj, Toničko, my ti –“

„Ona je čarodějka,“ přerušila ji odměřeně Bábi. „Musíme jí prostě říct pravdu.“

„Vy si myslíte, že se měním v... bohyni?“ podívala se na ni Tonička.

Stálo za to pozorovat jejich tváře. Jediná ústa, která se nestáhla do „O“, patřila Bábi Zlopočasné, která se spokojeně usmála. Vypadala jako člověk, jehož pes právě provedl zvláště povedený trik.

„Jak jsi na to přišla?“ zeptala se.

Dr. Mg. Vyhřezl tak trochu hádal: Avatar, vtělení bohyně. Ale to vám samozřejmě neřeknu, pomyslela si Tonička. „No, je to tak?“

„Ano,“ přikývla Bábi Zlopočasná. „Zimoděj si myslí, že jsi... hm, víš, ona má spoustu jmen. Květinová paní je moc hezké. Nebo Letní dáma. Dělá léto, stejně jako on dělá zimu. On si myslí, že to jsi ty.“

„No dobře,“ přikývla Tonička. „Ale my víme, že se mýlí, ne?“

„Hm... jenže on se mýlí trochu jinak, než bychom si přály,“ ozvala se slečna Klíšťová.

Většina Fíglů se utábořila ve stodole Stařenky Oggové a právě zahájili válečnou poradou, i když se radili o něčem, co má k válce dosti daleko.

„Tak teďka se tady jedná o zvláštní věc,“ začal Rob Kterýten. „De tady o milostnou romantiku, vo Románek.“

„A co zaseje má byt totok, Robe?“ ozval se jeden z Fíglů.

„Nejni to jako vo tom, jak přindou na svět malý děcka?“ uvažovala nahlas Poťapaný Vilda. „Vykládals nám o tej věci prošlej rok. Bylo to moc interesantní, aj dyž dost zamotaný na mý myšlení.“

„Nae tak zouplna,“ pokračoval Rob Kterýten.

„Todlenc je na moju dušu těžko vylíčit. Ale já bych řek, že Zimoděj chce mít Románek s malou velkou bosorbabou a vona nemá tušáčo, co by s tim měla urobit.“

„Tak vono *to je* vo tom, jak na svět přicházej díťata?“ nedal se odbýt Poťapaný Vilda.

„Ale nae, dyť to zná i každý hovado, a akorát habouni maj tydlencty Románky,“ odpověděl Rob. „Dyž rozvrkanej bejk potká rozvrkanou krávu, tak von jí nemusí říct ‚mý srdce dělá *buch, buch, buch*, dyž vidim tu tvoju rozmilou papulku‘, páč to maj tak nějak normál v makovici. U habounů je to dost zašmodrchaný. Románek je moc duležitej, kapíro. Teda jak bych vám to... no je to v základě způsob, jak se může mladej haboun přiblížit k mladý habounce na blízko a vona mu při tom nevlítne rukama do ksichtu a nevydrápe mu voči.“

„Já teda ale vůbec nekapíruju, jak bysme mohli našu bosorbabu něčemu takovému naučit,“ ozval se Lehce máklej Angus.

„Takto,“ nafoukl se pýchou nad vlastní mazaností Rob Kterýten. „Velká malá bosorbaba čítá knížky. Dyž nějakou uhlídá, nemože si pomoct a musí ju přehákat. A já,“ dodával pyšně, „mám Plán!“

Fíglové se uvolnili. Vždycky se cítili mnohem šťastnější, když měl Rob Plán, už proto, že většina jeho

plánů spočívala v tom, že se všichni s řevem na někoho vrhnou, a šlo jen o to, kdy, kde a na koho.

„Tož... pořečnuj o tom Pláně, Robe!“ požádal Yan Habáně.

„No, tak mám radost, že ses mě optal,“ přikývl Rob. „Plán je takovýto: Myjí najdem knížku o tom... o Románování.“

„A jak, medle, takú knížku najdeme, Robe?“ zeptal se Bohouš Velebrada nejistě. Byl věrným a oddaným bardem, ale byl také dost inteligentní, takže kdykoliv Rob Kterýten vymyslel Plán, Bohouš Velebrada znervózněl.

Rob Kterýten ledabyly mávl rukou. „A! Tendlenc trik máme naučenej, nae? Jediný, co třebujem, je velkej klobouk, dlouhej mantl, ramínko na voblečení a násada vod smetáku. A de se!“

„Jo?“ ušklíbl se Yan Habáně. „Ale to ti pravím hned, že *mě* už do kolen nedostaneš!“

Mezi čarodějkami je všechno zkouška. Proto teď také zkoušely Toniččiny nohy.

Vsadila bych se, že jsem jediná osoba na světě, která dělala něco takového, pomyslela si, když vstupovala oběma nohama do velké mísy plné hlíny, kterou Stařenka rychle nabrala v zahrádce. Bábi Zlopočasná a slečna Klíšťová seděly na tvrdých dřevěných židlích navzdory tomu, že kocour Silver sám okupoval celé velké a pohodlné křeslo. Nikdo si netroufal vzbudit Silvera, když chtěl spát.

„Cítíš něco?“ zeptala se slečna Klíšťová.

„Trochu to studí, ale jinak nic... počkat... no, teď se něco děje...“

Kolem nohou jí vyrazily zelené výhonky a rychle se zvětšovaly. Pak u základůn zbělely a jemně odsouvaly Toniččiny nohy stranou, protože se začaly nalévat.

„Cibule?“ nadhodila Bábi Zlopočasná jízlivě.

„To byly jediný semínka, který jsem dokázala tak nahonem najít,“ odsekla Stařenka Oggová a prstem strkala do lesklých bílých palic. „Pěkně veliké. Skvělá práce, Toni.“

Bábi vypadala zhrozně. „Nechceš snad ty cibule sníst, že ne, Gyto?“ řekla hlasem plným obvinění. „Co se ptám, chceš, vid’? Tyje chceš sníst!“

Stařenka Oggová, která v každé buclaté ruce svírala jeden svazek cibule, se zatvářila provinile, ale jen na okamžik.

„A proč ne?“ opáčila potom pevně. „Nad čerstvou zeleninou by nikdo neměl ohrnovat nos a zvláště ne v zimě. Kromě toho má nohy pěkné a čisté.“

„Není to vhodné,“ podotkla slečna Klíšťová.

„Nebolí to,“ oznámila trojici Tonička. „A stačilo k tomu jen, abych se na okamžik postavila nohama do té mísy.“

„No prosím,“ trvala na svém Stařenka Oggová. „Slyšíte. Říká, že to nebolí. Teď mě napadlo, že mám možná v kuchyňském šuplíku ještě nějaká stará mrkvová semínka –“ Pak si všimla výrazu na tvářích svých dvou společnic. „No dobrá, dobrá, nemusíte se na mě hned tak koukat,“ zabručela. „Pokoušela jsem se jenom dokázat, že na všem špatném je něco dobrého.“

„Mohl by mi laskavě někdo říct, co se to se mnou skutečně děje?“ zasténala Tonička.

„Slečna Klíšťová ti to jistě všechno hezky vysvětlí co možná dlouhými a učenými slovy,“ zabručela Bábi Zlopočasná. „Ale jednoduše řečeno, je to takhle: Začal

se dít Příběh. A ten si tě začíná přizpůsobovat k obrazu svému.“

Tonička se snažila nevypadat jako někdo, kdo slyšel něco, z čeho neporozuměl jedinému slovu.

„Myslím, že bych se docela ráda dozvěděla ještě nějaké podrobnosti.“

„No *a já* myslím, že postavím na čaj,“ prohlásila Stařenka Oggová.

## KAPITOLA 7

### Tanec pokračuje

Zimoděj a Letní dáma... tančili. Tanec byl nekonečný.

Zima nikdy neumírá. Nějako lidé. Zůstává v pozdních mrazících a cítíte ji v dechu podzimu i v některých chladných letních večerech, a když nastanou opravdu horka, prchá do hor.

Ani léto nikdy neumírá. Vsákne do země i do vody, i uprostřed zimy se na chráněných místech začínají tvořit pupence a pod mrtvými listy se plíží bledé oddenky. Část ho prchne do nejhlubších, nejžhavějších pouští, kde vládne léto, které nikdy nekončí.

Pro zvířata jsou to jen roční období, počasí, součást života. Ale pak se objevili lidé a dali jim jména, stejně jako naplnili hvězdnou oblohu jmény hrdinů a příšer, a tím jim přiřkli příběhy. Lidé milují příběhy, protože jakmile se jednou promění něco v příběh, může se příběh změnit. A právě v tom teď byl ten problém.

Letní dáma a Zimoděj tančili celý rok a během jara a podzimu si měnili místa a tak to fungovalo celé tisíce let až do teď, do chvíle, kdy jakási dívka nedokázala uhlídat své nohy a vstoupila do tance v ten nejnevhodnější okamžik.

Jenže Příběh žije. Teď už to bylo jako divadelní hra. Bude se odvíjet celý rok, a jestli jedna z osob není skutečný herec, ale jen nějaké děvče, které náhodou

zabloudilo na jeviště, no... pak je to zlé. Bude muset obléci kostým, odříkávat text role a doufat, že všechno dospěje ke šťastnému konci.

Změňte příběh, třeba nevědomky, a příběh změní vás.

Slečna Klíšťová pro to použila množství slov, takových jako třeba „antropomorfická personifikace“, ale taková byla podstata celé věci, která nakonec Tonička uvázla v hlavě.

„Takže... nejsem bohyně?“ ujišťovala se.

„Hm, přála bych si tady mít tabuli,“ povzdechla si slečna Klíšťová. „Jenže ta ve vodě nevydrží a křída se prostě rozmočí...“

„My si *myslíme*, že při tom tanci se stala jedna věc...“ přerušila ji Bábi dosti hlasitě. „Že jste se s Letní dámou... pomíchaly.“

„Pomíchaly?“

„Možná jsi získala některé z jejích nadání. Pověst o Letní dámě říká mimo jiné, že kam šlápne, rostou květy,“ řekla Bábi Zlopočasná.

„Kamkoliv vkročí,“ opravila ji slečna Klíšťová.

„Cože?“ podívala se na ni Bábi, která teď přecházela sem a tam před krbem.

„Kamkoliv vkročí, se tam říká,“ opakovala slečna Klíšťová. „Je to mnohem... poetičtější.“

„Pch!“ odfrkla si Bábi. „Básničky!“

„A budu kvůli tomu mít potíže?“ uvažovala Tonička nahlas. „A co *t&pravá* Letní dáma? Nebude se zlobit?“

Bábi Zlopočasná přestala chodit sem a tam, zastavila se a podívala se na slečnu Klíšťovou, která řekla: „No...hm... tedy... musíme vzít v potaz každou možnost –“



„To znamená, že nevíme,“ přerušila ji zase Bábi. To je celá pravda. Tady se jedná o bohy, chápeš? Ale když už se ptáš, tak ano, mohla by se cítit trochu dotčená.“

„Ale ji jsem při tanci neviděla,“ řekla Tonička.

„A Zimoděje jsi viděla?“

„No... ne,“ odpověděla po pravdě Tonička. Jak měla popsat ten úžasný, nekonečný, zlatý vířivý okamžik? Ten pocit mířil za těla i myšlenky. Ale *znělo* to tak trochu, jako když řekli dva lidé: „Kdo jsi?“ Obula si boty. „A... kde je teď?“ Sklonila se a zavazovala si tkaničky. Co kdyby musela utíkat.

„Pravděpodobně je nazpět pod zemí, jako pravidelně v zimě. V zimě Letní dáma po povrchu nechodí.“

„Až doted,“ ušklíbala se Stařenka Oggová vesele. Zdálo se, že si celou situaci doslova vychutnává.

„Ano, paní Oggová se dotkla našeho *dalšího* problému,“ přikývla slečna Klíšťová. „Zimoděj a Letní dáma jsou... vlastně nejsou... hm, jak bych to... oni nikdy –“

Vrhla prosebný pohled na Stařenku Oggovou.

„Nikdy se nesetkali jinak než při tanci,“ řekla Stařenka. „Ale teď se tady objevíš ty a jsi pro něj Letní dáma, točíš se kolem, šťastná, jako když máš plivníka, pěkná jak ocún a veselá jak netopejr v noci, takže jsi v něm mohla vyvolat to...“ Teď se zase trochu zarazila Stařenka.

„...vzbudit romantické představy,“ doplnila ji slečna Klíšťová rychle.

„No, já to přesně takhle říct nechtěla,“ broukla Stařenka Oggová.

„No, to si myslím, že ne!“ usekla Bábi Zlopočasná. „Mám podezření, že jsi chtěla promluvit, jak ti zobák narostl!“

Tonička zcela jasně slyšela ten káravě nesouhlasný tón, který naznačoval, že kdyby Stařenka povolila svému zobáku, mohlo by z něj vypadnout něco, co by se ani trochu nehodilo do slušné společnosti.

Stařenka se narovнала a pokoušela se tvářit bohorovně, ale to je těžká věc, když máte obličej jak vrásčité a veselé panenské jablko.

„No, já chtěla vlastně tady Toni upozornit na tohle,“ řekla a sundala nějakou ozdobu z přeplněné římsy krbu. Byl to malý domeček. Tonička už se na něj dívala předtím. Měl vpředu dvoje malá dvířka a teď právě před ním stál dřevěný panáček v cylindru.

„Tohle je domeček, který předpovídá počasí,“ pokračovala Stařenka Oggová a podala domeček Toničce. „Nevím, jak to funguje, je v tom nějaké zvláštní vlákno, nebo co, ale prostě když má pršet, vyjde ven tenhle panáček, a když má být pěkně, objeví se panenka. Stojí na opačných koncích stejného prkýnka a to se otáčí kolem středu, chápeš? Nikdy nemůžou být venku oba najednou, rozumíš? Nikdy! A já si nedokážu pomoci, ale někdy mě tak napadá, když se mění počasí, jestli ten panáček může alespoň koutkem oka zahlédnout tu panenku a jestli přemýšlí o tom –“

„To jako mluvíte o sexu?“ rozhlédla se Tonička po přítomných dámách.

Slečna Klíšťová si začala s náhlým zájmem prohlížet strop. Bábi Zlopočasná si dlouze odkašlávala. Stařenka se halasně rozesmála smíchem, který by

pravděpodobně přivedl do rozpaků i dřevěného panáčka.

„Sex?“ prohlásila. „Mezi Zimou a Létem? To je mi ale nápad.“

„Ani já... si to... nemyslím,“ zabručela Bábi Zlopočasná. Obrátila se k Toničce. „Prostě ho fascinuješ, to je všecko. A my nevíme, kolik sil do tebe z Letní dámy přešlo. Ona by teď mohla být docela slabá. Nejspíš budeš muset být přes zimu léto tak dlouho, dokud zima neskončí,“ dodala nakonec věčně. „Takové je rozhodnutí. Žádné výmluvy. Vybrala sis sama. A máš, co sis vybrala.“

„A nemohla bych za ní prostě dojít a říct jí, že je mi to líto a –“

„Nešlo. Staří bohové si na nějaké ‚promiňte‘ moc nepotrpěli,“ odpověděla jí přísně Bábi Zlopočasná. „Dobře věděli, že je to jen slovo.“

„Viš, co si myslím?“ ozvala se Stařenka Oggová. „Já si myslím, že tě pozoruje, Toni. Říká si: co je to za divnou, kde se vzala tu se vzala, mladou dámu, která se mi obula do bot? No, tak ji v nich nechám chvíli šlapat a uvidím, jak se jí to bude líbit!“

„Hm, na tom, co říká paní Oggová, něco je,“ přikývla slečna Klišťová, která si listovala v Chaffinchově *Mytologii*. „Bohové většinou čekají, že za své chyby zaplatíš.“

Stařenka Oggová konejšivě poplácala Toničku po ruce. „Když chce vědět, co umíš, Toni, tak jí to prostě předved, hm? To bude nejlepší! Překvap ji!“

„To myslíte Letní dámu?“ ujišťovala se Tonička.

Stařenka zamrkala. „Jo, a Letní dámu taky!“

Směrem od slečny Klíšťové se ozvalo něco, co vypadalo jako začátek smíchu, ale to zmlklo, když se na ni Bábi Zlopočasná podívala.

Tonička si povzdechla. Bylo to moc hezké, bavit se o nějakém vybírání, ale tady na výběr neměla.

„Tak dobře. Co jiného ještě můžu kromě těch... nohou čekat?“

„Právě o tom přemýšlím,“ řekla slečna Klíšťová a pořád ještě listovala v knize. „Aha... tady se taky píše, že byla – tedy, že je – krásnější než všechny hvězdy nebeské...“

Všechny tři čarodějky se podívaly na Toničku.

„Možná by sis mohla zkusit něco udělat s vlasy,“ prohlásila Stařenka Oggová po chvíli.

„Jako co?“ zeptala se Tonička.

„Jako cokoliv, no.“

„A kromě těch nohou a kromě toho, že bych si měla udělat něco s vlasy,“ rozhlédla se Tonička po přítomných, „ještě něco dalšího?“

„Pak se tady uvádí citace z velmi starého rukopisu: To ona jest, kdo trávu v dubnu probouzí a plní úly sladkým strdím,“ hlásila slečna Klíšťová.

„A jak to mám udělat?“

„To já nevím, ale myslím, že to se stane tak jako tak,“ uvažovala slečna Klíšťová.

„A zásluhy za to se připíšou Letní dámě?“

„Řekla bych, že stačí, když bude existovat, a stejně se to stane,“ řekla slečna Klíšťová.

„Ještě něco?“

„Ehm, ano. Musíš se taky přesvědčit, že zima končí,“ pokračovala slečna Klíšťová.

„Jo, a jak udělám *tohle*?“

„My si myslíme, že prostě... musíš být u toho,“ ozvala se tentokrát Bábi Zlopočasná. „A nebo zjistíš, co máš dělat, až ve chvíli, kdy nastane čas.“

„Mňau?“

„A kde mám být?“ vyzvíдалa Tonička.

„Všude. Kdekoliv.“

„Bábi, váš klobouk zamňoukal,“ řekla Tonička. „Udělal ‚mňau‘!“

„To tedy ne!“ zaprotestovala Bábi ostře.

„Ale jo, zamňoukal, abys věděla,“ přidala se k Toničce Stařenka Oggová. „Já to taky slyšela.“

Bábi Zlopočasná zabručela něco nesrozumitelného a sundala si klobouk. Bílé kotě, které měla stočené kolem pevného drdůlku na temeni, na světle překvapeně zamžouralo.

„Nemohla jsem si pomoci,“ mumlala Bábi. „Když nechám to zatracené stvoření samo, vlezte pod skříň a mňouká a mňouká.“ Rozhlédla se po ostatních, jako kdyby čekala, že si některá z nich troufne něco říci. „A kromě toho,“ dodala „mám aspoň hlavu v teple.“

Silverovi, který podřimoval v křesle, se pohnulo víčko a v úzké štěrbině žlutě zablesklo.

„Tak pojď dolů, Ty,“ řekla Bábi, stáhla si kotě z hlavy a postavila ho na zem. „Věřím, že paní Oggová má v kuchyni trochu mléka.“

„Moc ne,“ odpověděla Stařenka. „Přisahám, že mi na něj něco chodí!“

Silver otevřel oko dokořán a začal tiše vrčet.

„Jseš si jistá, že víš, co děláš, Esme?“ zeptala se Stařenka Oggová a natáhla se pro polštář, aby měla v ruce municí pro případ potřeby. „On si velmi žárlivě hlídá své teritorium.“

Kotě Ty sedělo na podlaze a umývalo si uši. Když se Silver zvedl na nohy, vrhlo na něj krátký nevinný pohled a z místa po něm skočilo. Se všemi drápy tasanými mu přistálo přímo v obličejí.

„To ona taky,“ broukla Bábi Zlopočasná, když Silver vyletěl z křesla, zaškrabal drápy prokluzujících nohou na podlaze a zmizel v kuchyni. Pak se ozvalo chřestění a třeskot pánví, následovaný delším *kloinnnkloinnkloinklonk* nějaké poklice, která se točila na podlaze, až se zastavila.

Kotě vpochodovalo zpět do pokoje, vyskočilo si do prázdného křesla a spokojeně se stočilo do klubíčka.

„Minulý týden si přinesl domů půlku vlka,“ prohlásila Stařenka Oggová nejistým hlasem. „Nedělala jsi s tím ubohým kotětem nějaké hexperimenty, vid' že ne?“

„Něco takového by mě ani ve snu nenapadlo,“ odsekla jí Bábi. „Ona prostě jenom ví přesně, co chce, to je všechno.“ Pak se obrátila k Toničce. „Řekla bych, že teď tě Zimoděj nějakou chvíli nebude obtěžovat,“ sdělila jí. „Už brzo nastane pravé zimní počasí. Bude mít plno práce. A mezitím tě paní Oggová naučí to... to, co umí.“

Toničku napadlo, jak velký trapas to asi bude.

Hluboko ve sněhu, uprostřed větrem smetaných blat seděla kolem chladnoucích kamínek skupinka podomních knihovníků a všichni uvažovali o tom, co spálí teď.

Toničce se nikdy nepodařilo o knihovnicích moc zjistit. Byli něco jako toulaví kněží nebo učitelé, kteří se občas objevili i v těch nejmenších a nejzapadlejších vesničkách, aby doručili to zboží, třeba modlitby, léky nebo informace, bez nichž lidé vydrží klidně celé

týdny, ale občas jich naopak potřebují větší množství najednou. Knihovníci vám mohli půjčit knihu za penny, i když často byli ochotní vzít si místo peněz i jídlo nebo lepší obnošené šatstvo. Když jste jim naopak nějakou knihu dali, měli jste deset půjček zdarma.

Někdy mohl člověk zahlédnout dva nebo tři jejich vozy stojící někde na plácku za vesnicí nebo na pasece v lese a ucítit pach klihu, který vařili, aby s jeho pomocí opravili nejstarší a nejpoškozenější svazky. Některé z knih, které půjčovali, byly tak staré, že černý tisk v nich byl tlakem očí dychtivých čtenářů opotřebován do Šeda.

Knihovníci byli tajemní. Říkalo se, že jediným pohledem odhadnou, jakou knihu potřebujete, a stačí, aby řekli slovo, a oněmíte.

Ale tady a teď hledali Proslulou knihu T. H. Držmišky *Jak přežít v pustinách sněhových*.

Situace se stávala neudržitelnou. Volci, kteří táhli jejich vůz, přelomili jho a zmizeli ve sněhové vánici, kamínka byla téměř vyhaslá, a co bylo nejhorší, zbývala jim jen jedna jediná svíčka, což znamenalo, že už brzo nebudou moci číst knihy.

„Tady, v knize K. Špičkobruse *Zatolara Rok mezi sněžnými lasičkami* se říká, že členové nešťastné expedice do Velrybí zátoky přežili díky tomu, že si uvařili polévku z vlastních prstů,“ řekl zástupce hlavního knihovníka Mrzutík.

„To je zajímavé,“ ozval se starší knihovník Svinilůj, který se přehraboval v jiné polici. „Je tam recept?“

„Není, ale možná, že něco najdeme v té knize Chřípkoměje Havrana *Rychlé pohoštění v Úžinách smrti*. Tam jsme přece vloni našli ten recept na Překvapení z vyvařených ponožek –“ Ozvalo se silné

zabušení na dveře. Dvojdílné dveře tvořily zadní stranu vozu a otvírala se jen jejich horní polovina, takže malý pultík na dolní polovině se dal použít jako provizorní psací stůl, kde se daly razítkovat knihy, psát registrační lístky a podobně. Bušení pokračovalo a škvírou ve dveřích začal dovnitř pronikat sníh.

„Já jen doufám, že to nejsou zase vlci,“ zabručel pan Mrzutík. „Včera v noci jsem skoro nezamhouřil oka.“

„A vlci klepají? Mohli bychom se podívat do *O povaze a zvycích vlků* od kapitána W. E. Osviřsobě,“ ozval se starší knihovník Svinilůj, „nebo... co kdybys takhle otevřel dveře? Ale rychle! Svíčka dohořívá.“

Mrzutík otevřel horní polovinu dveří. Na schůdcích vozu stála vysoká postava, jejíž podobu nebylo možno v klamavém měsíčním světle dost dobře rozpoznat.

„Hledám nějakou Romantiku,“ zabručela.

Zastupující knihovník se na okamžik zamyslel a pak řekl: „Není na něco takového venku tak trochu zima?“

„Ste ty lidi, s těma... knížkama?“ dotazovala se postava.

„No... samozřejmě... aha, knihu! Román. No jak by ne!“ odpověděl pan Svinilůj a zdálo se, že se mu ulevilo. „Myslím, že v tom případě bude nejlépe, když to proberete se slečnou Vykníkovou. Kupředu, slečno Vykníková!“

„Tak bych myšloval, že tady pěkně zmrzáte, jak tak hledím na ty střechýle, co máte na stropě,“ prohlásila postava.

„To ano. Zatím se nám naštěstí podařilo zajistit, aby se nedostaly ke knihám,“ odpověděl pan Svinilůj. „A tady je slečna Vykníková. Tady ten... é... gentleman hledá nějaký román. To je vaše oddělení, pokud se nepletu.“



„Jistě, pane,“ přikývla slečna Vykníková, která se vynořila ze tmy mezi regály. „A jaký by ten román asi měl být?“

„No takovej, co má vobal a tydlecty desky a taky vevnitř stránky s bukvama, co dělaj slova,“ odpověděla postava, která v té věci měla, jak vidět, zcela jasno.

Slečna Vykníková, která byla na podobné věci zvyklá, zmizela v šeru mezi regály na druhém konci vozu.

„Tydle máci sou totál paka!“ ozval se nový hlas. I ten podle všeho přicházel od postavy záhadného vypůjčovatele knih, ale zdálo se, že je jeho zdroj někde mnohem níž.

„Prosím?“ nakrčil čelo pan Svinilůj.

„Nic to, nae problemo,“ odušila postava rychle. „Já mám chorobu... todlencto... huhňavý koleno, už tím strádám dlouho...“

„Proč si nezatopěj všema těma bichlama?“ brumlalo dál huhňavé koleno.

„Promiňte, ale šak to znáte, víte, co takový koleno dokáže jednomu vyvíst na veřejnosti, dyž začne hnedle machrovat. Tuto mě jedenkrát umoří,“ omlouval se cizinec.

„To chápu, moje lokty mi v deštivém počasí dávají také co proto,“ přikývl s pochopením pan Svinilůj. Jak se zdálo, tak ve vzdálenějších částech cizincova těla muselo docházet k nějakému vnitřnímu zápasu, protože postava se třásla jako špatně ovládaná loutka.

„Stojí to jednu penny a také budu potřebovat vaše jméno a adresu.“

Temná postava se otrásla. „No ale – my nikdyš nedáváme žádnému naše mena a adresu!“ odpověděla po chvíli. „Vono je to totiž proti našemu

náboženskýmu tomuto... přisvědčení, kapíro? Hm... teda ne že bych chtěl bejt nějakej vlezlej nebo vopeslej, ale proč vy tady vlastně zmrzáte k smrti?“

„Utekli nám voli a – bohužel – sníh je tak hluboký, že se jím nedá projít,“ odpověděl pan Svinilůj.

„No ajto. Ale dyť máte támlec kamna a všecky ty suchý knížky?“

„Ano, já vím,“ přikývl knihovník a zatvářil se nechápavě.

Zavládl onen trapný, tísnivý okamžik, který nastává, když se dva lidé baví o něčem, na co mají tak zásadně odlišné názory, že si nedokáží porozumět. Pak se ozvala postava:

„A vědí co, hab... člověče od knížek, já a mý koleno bysme se ti skákli po těch búhovadech mrknout, co ty na to?“ prohlásila. „Stálo by vám to za peňáka? Hm? A Ty, Habáně, už se dočkáš, počkej, hned ti jednu flákn!“

S těmi slovy se postava ztratila ze zorného pole. V měsíčním svitu se zatřpytil oblak sněhu. Pak se někde opodál začaly ozývat nesrozumitelné zvuky, které kupodivu připomínaly intonací nejprve hádku, pak pranic a po chvílce se ozvalo několik výkřiků „do psí nohy!“ a všechno zaniklo v dálce.

Knihovníci se právě chystali zavřít dveře, když ze stejného směru zaslechli zděšené bučení svých volků, které se rychle přibližovalo.

Nad více méně rovnou plání blat se objevily dva gejzíry zvířeného sněhu, připomínající kýlní vlnu před přídí námořní lodi. Na nich se vezla zvířata, která zvedala hlavy k nebi a zoufale bučela. Sníh se několik metrů od vozu najednou usadil. Ve vzduchu se něco

červeně a modře zamíhalo a román, který slečna Vykníklová mezitím položila na psací stůlek, zmizel.

Všichni knihovníci se ale shodli na tom, že nejpodivnější na celé té události bylo, jak je všechny současně oklamaly smysly. Přísahali by totiž, že když se volci přibližovali k vozu, pohybovali se pozpátku.

...Bylo velmi těžké dát se přivést do rozpaků Stařenkou Oggovou, protože její smích všechny rozpaky rozešel. A samu Stařenku neuvedlo do rozpaků vůbec nic.

Dnes s ní Tonička, pro jistotu se dvěma páry ponožek na nohou (to aby se zabránilo náhodným květinovým incidentům), šla „po domech“, jak se tomu mezi čarodějkami říká.

„Chodila jsi takhle i se Slečnou Velezradnou?“ zeptala se Stařenka, když se vydaly na cestu. Kolem hor se sbíhala hustá temná mračna a všechno signalizovalo, že nejpozději v noci přijde hustá chumelenice.

„Chodila. I se slečnou Rovnovodovážnou a paní Zemrylovou.“

„A bavilo tě to?“ vyzvíдалa Stařenka a přitáhla si těsněji silný plášť.

„No, někdy. Víte, já chápu, proč to děláme, ale někdy už mám plné zuby toho, jak jsou někteří lidé hloupí. Docela ráda dělám léčitelství a věci kolem.“

„Takže jsi dobrá s bylinkami, co?“

„To ne. Já jsem *skvělá* s bylinkami.“

„Hm, a nevytahuješ se nám tak trochu?“ popíchlá si Stařenka Oggová.

„Kdybych nevěděla, že jsem s bylinami opravdu dobrá, byla bych hloupá, paní Oggová.“

„To je pravda. Dobrá. Je dobře být v něčem dobrý. Tak a další, co nás teď čekaje taková malá službička. Musíme vykoupat jednu starou dámu, tedy alespoň jak je to možné se dvěma plechovými umyvadly a pár kousky flanelu.“ A to byla skutečná kouzla. Pak se zašly podívat na mladou paní, která právě povila dítě, a to bylo také magické. Do třetice všeho magického zašly k muži, který měl ošklivou ránu na noze a kterého Stařenka Oggová pochválila, že se moc pěkně hojí. Pak si udělaly zacházku do skupinky malých starých domků. V jedné z chaloupek vyšplhaly po úzkých příkrých schodech do malé ložničky v patře a tam po nich vystřelil jakýsi vyzáblý stařík.

Vy ještě nejste mrtvý, vy démone?“ zašklebila se Stařenka. „Vypadáte skvěle! Vsadila bych se, že ten chlápek s kosou zapomněl, kde bydlíte!“

„Ale já už na něj čekám, paní Oggová!“ zvolal stařík vesele. „Až budu muset jít, vezmu ho s sebou!“

„Tohle je moje děvče, Toni, učí se na čarodějku,“ řekla Stařenka silnějším hlasem. „Tohle je pan Nepřepeřený, Toni... Toni?“ Luskla prsty Toničce před obličejem.

„Prosím?“ řekla Tonička. V očích měla vyděšený pohled.

Zadrnčení luku ve chvíli, kdy vešly do místnosti, bylo samo o sobě dost ošklivé, ale na okamžik by byla přísahala, že šíp proletěl Stařenkou Oggovou a teprve pak se zabodl do rámu dveří.

„Styd'te se za to, že jste vystřelil na mladé děvče, Viléme,“ prohlásila Stařenka Oggová přísně, zatímco mu naklepávala polštáře. „A taky si mně stěžovala paní Proutkařova, že jste po ní střílel, když se na vás zašla podívat,“ dodávala a položila svůj košík vedle postele.

„To přece není slušné, chovat se takhle k ženské, která vám přinesla oběd, co myslíte? Styďte se!“

„Promiňte, Stařenko,“ zamumlal Vilém. „To bude tím, že je hubená jak žebřík a chodí v černém. V takovém mizerném světle si to člověk lehko splete.“

„Pan Nepřepeřený leží a čeká na Smrtě, Toni,“ vysvětlovala Stařenka. „To paní Zlopočasná vám pomohla vyrobit ty speciální pasti a šípy, že Viléme?“

„Pasti?“ opakovala Tonička. Stařenka do ní jen nenápadně strčila loktem a ukázala dolů. Dřevěná podlaha byla pokryta ošklivými pastmi, plnými ostrých hřebů.

Všechny byly nakresleny uhlem.

„Tak co, mám pravdu, Viléme?“ opakovala Stařenka a znovu zesílila hlas.

„To taky udělala!“ přikývl nadšeně pan Nepřepeřený. „Ahá! Nechtěl bych stát na té straně, kterou ta dáma považuje za špatnou!“

„Výborně. Takže žádné střílení po nikom jiném než po Smrt'ovi, jasné? Jinak už vám paní Zlopočasná nikdy nepomůže,“ varovala ho Stařenka a položila na starou bednu, která sloužila panu Nepřepeřenému místo nočního stolku, láhev. „Tady je trocha toho vašeho povzbuzovadla. A kde vám řekla, že si máte držet bolest?“

„Sedí mi tady, přímo na rameni, paninko, nemám s ní žádné potíže.“

Stařenka se dotkla jeho ramene a zdálo se, že se na okamžik zamyslela. „Je to takový hnědobílý klikyhák? Takový trochu do kulatá?“

„Přesně tak, madam,“ a zápasil při tom se zátkou láhve. „Prostě se tam odpinožila a já se jí směju.“ Zátka povolila. Najednou se místnosti roznesla vůně jablek.

„Pořád roste,“ konstatovala Stařenka Oggová. „Paní Zlopočasná se tady dnes večer zastaví a odnese ji.“

„To rád slyším, paní,“ odpověděl stařík a nalil si z láhve plný hrnek.

„Pokuste se na ni nestřílet, ano? Vždycky ji to hrozně rozčílí.“

Když vyšly z domečku, začalo znovu sněžit a velké, načechrané vločky to zřejmě myslely vážně.

„No, myslím, že pro dnešek je to všechno,“ zabručela Stařenka. „Mám ještě pár věcí vyřídit v Dílech, ale vezmem si tam zítra klacek.“

„Prosím?”

„Zaletíme tam na koštěti.“

„Ten šíp, co na nás vystřelil –“ začala Tonička.

„To byla jen jeho představa,“ odpověděla jí Stařenka s úsměvem.

„Ale na okamžik vypadal jako pravý!“

Stařenka Oggová se rozesmála. „To je k nevíře, jaké představy dokáže ta Esme lidem vnutit!“

„Jako třeba pasti na Smrtě?“

„No, třeba. Víš, dodává to životu toho starého parda alespoň trochu zajímavosti. Už je na cestě na Onen svět. Ale Esme se alespoň postarala o to, aby ho nic nebolelo.“

„Protože se mu vznášá nad ramenem?“ ujišťovala se Tonička.

„Jo. Vytáhla mu ji z těla a nechávají venku, takže ho nebolí,“ příkyvovala Stařenka, zatímco jim pod nohama křupal sníh.

„Nevěděla jsem, že dokážete něco takového!“

„Víš, já to dokážu u takových malých věcíček, jako je bolest zubů a podobně, ale Esme je na to šampión. Žádná z nás není tak pyšná, aby si ji nezavolala na

pomoc, když je to potřeba. Víš, ona to s lidmi úžasně umí. A je to legrační, protože lidi nijak zvlášť v lásce nemá.“

Tonička se zadívala k nebi, ale Stařenka patřila k těm všetečným osobám, které si všimly opravdu *všeho*.

„Přemýšlíš, jestli na nás nepadne tvůj miláček?“ prohlásila se širokým úsměvem.

„Stařenko! No ale tohle!“ bylo jediné, na co se zaskočená Tonička zmohla.

„Ale myslela jsi na to, že?“ odpověděla Stařenka která nevěděla, co znamená slovo „stydět se“. „Je jasné, že je pořád někde okolo, když se nad tím zamyslíš. Procházíš jím, cítíš ho na kůži, a když vejdeš dovnitř, oklepáváš si ho z bot.“

„Nemluvte takhle, prosím,“ řekla Tonička.

„A kromě toho... co pro elementála znamená čas?“ štěbetala Stařenka dál. „A taky si myslím, že sněhové vločky se nelíhnou jen tak od sebe, zvlášť když je třeba, aby ruce a nohy byly na správných místech.“

Pozoruje mě koutkem oka, aby zjistila, jestli se červenám, pomyslela si Tonička. Vím to.

Pak ji ale Stařenka strčila do žeber a vydala ze sebe jeden z těch svých smíchů, při nichž by se červenalo i kamení.

„To máš prima!“ pokračovala. „Pamatuju si, že za mnou běhalo několik mládenců, které bych s *potěšením* oklepala z bot!“

Tonička se právě chystala do postele, když našla pod polštářem tu knihu.

Název, provedený ohnivě rudými písmeny, zněl HRAČKA VÁŠNĚ od Malvíny J. Živůtkové-Květokrasné a menším písmem tam stálo: Bohové i lidé řekli, že jejich láska se nesmí naplnit, ale oni je

neposlouchali! Úžasný příběh přetékající bouřlivými vášněmi a emocemi od autorky Rozdělených srdcí.

Na přebalu byla zpodobněna, hezky zblízka, mladá tmavovlasá žena v šatech, na nichž chtěla, tedy podle Toničky, určitě hodně ušetřit. Vlasy jí vlály ve větru a to, co na šatech mohlo vlát, vlálo také. Je to taková dáma do větru, usoudila Tonička a myslela to ryze romanticky. Dívka na obrázku byla podle výrazu v obličejí nezlomně odhodlaná a také trochu prostydlá. Zpozzdálí ji pozoroval mladý muž na koni. Zdálo se, že zanedlouho přijde bouře.

Zvláštní. Uvnitř knihy bylo razítko knihovny a Stařenka si knihy v knihovně nepůjčovala. No, neuškodí kousek si přečíst, než zbytek svíčky dohoří.

Tonička nalistovala první stranu. Pak otočila list a podívala se na stranu druhou. Když se dostala na stranu devatenáct, vstala a donesla si *Necenzurovanou encyklopedii*.

Měla starší sestry a něco o těchhle věcech věděla, pomyslela si. Jenže Malvína Živůtková-Květokrasná zřejmě měla některé ty věci k smíchu popletené. Děvčata na Křídě málokdy prchala před mladíkem, který byl tak bohatý, že měl vlastního koně, a když, tak ne dlouho a už vůbec ne, aniž by mu dala šanci je chytit. Ale Meg, hrdinka příběhu, očividně nevěděla o farmaření ani to nejmenší. Žádný mladík by si nevzal děvče, které by neumělo podojit krávu nebo přivést na svět selata. K čemu by pak na farmě byla? Postávání jen tak krávy nepodojí ani ovce neostřihá, i když máte vypjatou hrud' a rty jako třešně!

A to byla další taková věc. Věděla Malvína Živůtková-Květokrasná vůbec *něco* o ovcích? Vždyť se to odehrávalo v létě na ovčí farmě, ne? Tak kdy stříhali



ovce? Byla to druhá nejdůležitější záležitost v životě ovčí farmy a jí to nestálo ani za zmínku?

Možná, že měli podobné plemeno jako Habakuk Kotrba nebo Dolinián Příštípek, které není nutno stříhat, ale taková plemena byla vzácná a každý autor, který má trochu rozumu, by se o tom zmínil.

A ta scéna v kapitole pět, kde Meg nechá ovce, aby se pásly samy, a vypraví se s Rogerem trhat ořechy... copak byla vážně na hlavu? Mohly se jí zatoulat kamkoliv a kromě toho jen hlupák si mohl myslet, že někde v červnu najde ořechy.

Četla ještě kousek dál a pomyslela si: Aha. Už to chápu. Hmm. No jo. Takže žádné ořechy, jak vidím. U nás na Křídě se takovým věcem říká „hledat kukaččí hnízda“.

V těch místech přestala číst a vydala se dolů do kuchyně, aby si tam našla novou svíčku. Pak se vrátila do postele, znovu si zahřála nohy a pokračovala ve čtení. Má si Meg vzít vzpurného tmavookého Villiama, který už teď vlastní celé dvě a půl krávy, nebo má podlehnout rozkolísanému Rogerovi, který ji zásadně oslovuje „má pyšná krásko“, ale přitom je očividně záporný hrdina, protože má knírek a jezdí na černém hřebci?

A proč si vlastně myslí, že by si vůbec měla vzít některého z nich? přemýšlela Tonička. Ale každopádně tráví příliš mnoho času tím, že se o něco významně opírá a špulí rty. Copak tam vůbec nikdo nepracuje? A jestli se takhle obléká pořád, tak rozhodně chytí přinejmenším rýmu.

Bylo až s podivem, co se těm mužům líbí. Ale jednu to přiměje k zamyšlení.

Sfoukla svíčku a přitáhla si příkrývku, která byla bílá jako sníh.

Křídu zasypal sníh. Sníh napadal i kolem ovcí, které na jeho pozadí vypadaly špinavě nažloutlé. Zakryl hvězdy, ale zářil svým vlastním světlem. Zalepil okna chalup a ještě víc utlumil žluté světlo svíček. Hrad ale nikdy nezasypal. Ten stál na pahorku, kousek cesty od vesnice a nad všemi těmi domečky s doškovými střechami se pyšně tyčila jeho mohutná kamenná věž. Chalupy vypadaly, jako kdyby vyrostly přímo z krajiny, ale hrad a jeho věž je přišpendlily na místě. Věž říkala: Mně to tady patří.

Roland seděl ve své komnatě a psal. Bušení zvenčí si nevšímal.

Anagrama, Petulie a Slečna Velezradná – Toniččiny dopisy byly plné vzdálených lidí s podivně znějícími jmény. Někdy si je pokoušel představit a dokonce ho napadlo, jestli šije Tonička nevymýšlí. Celá ta věc s čarodějkami se mu zdála... zdaleka ne taková, jak se o ní obecně mluvilo. Bylo to spíše jako –

„Slyšel jsi to, ty zlý kluku?“ Hlas tetičky Danuty zněl vítězoslavně. „Teď jsme dali závoru i z téhle strany. Tak! To je pro tvé vlastní dobro, abys věděl! A teď tam zůstaneš zavřený, dokud se neomluvíš!“

– jako pěkně namáhavá práce, alespoň takový to na něj dělalo dojem. Záslužná, to určitě, se všemi těmi návštěvami nemocných atak, ale zřejmě zabere hodně času, a vůbec ne kouzelná. I on už slyšel o tanečcích čarodějnic, které tančí při měsíčku „jen tak bez spodárů“, a ze všech sil se snažil si to nepředstavovat, ale jak se zdálo, nic takového nedělaly. Dokonce i to létání na koštěti se zdálo trochu –

„A taky už víme o té tvojí tajné chodbě, jen si nemysli! Daly jsme ji zazdít! Už žádné dlouhé nosy na lidi, kteří se snaží dělat pro tebe to nejlepší!“

– nudné. Na chvílku přestal psát a zadíval se na pečlivě srovnané krajíce chleba a hranicky klobás vedle postele. Dneska v noci bych si měl donést aspoň pár cibulí, pomyslel si. Generál Taktikus říká, že pokud nedokážete najít čerstvé ovoce nebo zeleninu, je cibule pro provedení úspěšných válečných operací naprosto nepostradatelná.

Co má psát... co má ještě psát... aha! Napíše jí o večírku. Šel na něj jen kvůli otci, který ho o to v jedné ze svých jasnějších chvilek požádal. Se sousedy bylo třeba vycházet a udržovat kontakty, ale s příbuznými ne! Bude to docela příjemné, jednou za čas se zase dostat ven, a koně si bude moci nechat ve stáji u pana Bojducha, kde ho jeho tety nenapadne hledat. Vážně... na ten večírek půjde docela rád.

Tety už zase křičely přede dveřmi, teď něco o tom, že zamknou dveře do otcova pokoje. A teď ještě to se zazděním tajné chodby. To znamená, že už mu zbývá jen ten volný kámen ve zdi, který když se vyndá, otevře průchod za tapetu ve vedlejším pokoji, velká uvolněná dlaždice v podlaze, která když se odsune stranou, umožní mu seskočit do místnosti pod ním, a pak samozřejmě ten řetěz za oknem, po kterém se může spustit až na zem. A na psacím stole, na spiscích generála Taktika, má kompletní, úplně novou sadu všech zámeckých klíčů. Přemluvil pana Bojducha, aby mu je udělal. Kovář byl inteligentní muž, který považoval za prozíravé vycházet s budoucím baronem přátelsky.

Mohl odcházet a přicházet, kdy a jak se mu zlíbilo. Tety mohly šikanovat jeho otce, mohly křičet dle libosti, ale *on* jim nikdy patřit nebude.

Z knih se toho naučíte hodně.

Zimoděj se také učil. Je to těžká a složitá práce, když máte mozek z ledu. Ale dozvěděl se o sněhulácích. Stavěli je ti menší lidé. To bylo zajímavé. Zdálo se, že kromě lidí ve špičatých kloboucích ho velcí lidé neslyšeli. Věděli, že je nemožné, aby k nim mluvili neviditelní tvorové ze vzduchu. Ale ti malí zatím ještě nezjistili, co je nemožné.

Ve velkém městě byl velký sněhulák.

Bylo by ale přesnější mu říkat břečkolák. Technicky byl ze sněhu, ale ve chvíli, kdy prošel městským smogem, mlhou a kouřem, byl už šedožlutý. Navíc měl zvenčí na těle nalepeny skoro všechny odpadky, jež na chodníky odhodili lidé. Byl, v nejlepším případě, skorosněhulák. Přesto ho stavěly tři ušmudlané děti, protože stavět něco, čemu se mohlo říkat sněhulák, byla zábavná hra a děti to dělaly od nepaměti. Dokonce i když byl nakonec žlutý.

Snažily se s tím, co našly kolem, udělat, co mohly, takže mu daly místo očí dvě koňské kobližky a místo nosu chcíplou krysu.

A v té chvíli na ně sněhulák promluvil. Jejich hlas jim však zazněl jen v hlavách.

Malí lidé, proč tohle děláte?

Chlapec, který mohl být starší, se podíval na dívku, která ovšem také mohla být starší. „Přiznám, že jsem to slyšel, když přiznáš, že jsi to slyšela taky,“ řekl.

Holčička pořád ještě nebyla dost stará na to, aby si v okamžiku, kdy hlas zaslechla, pomyslela: „sněhuláci

nemohou mluvit“, a tak sněhulákovi rovnou odpověděla: „Musíme vám to dát, aby z vás byl sněhulák, pane.“

A udělá to ze mě člověka?

„Ne, protože...“ zaváhala.

„Páč nemáš žádný střeva v břiše,“ odpovědělo nejmenší dítě, které mohlo být mladším chlapcem nebo mladší holčičkou, ale vzhledem k tomu, že na sobě mělo tolik vrstev oblečení, že bylo kulaté, se to nedalo poznat. Mělo sice na hlavě něco jako růžovou vlněnou čepici s bambulí, ale to vůbec nic neznamenal. Někomu na tom ale zřejmě záleželo, protože si dal dost práce aby dítěti vyšíl na palečnice velká písmena „P“ a „L“, „P“ a „Z“ na přednici a záda svrchního kabátu, „V“ na vršek čepice a nejspíš i „S“ na podrážky jeho gumovek. To znamenalo, že nemusíte vědět, co to je, ale máte jistotu, že je to správnou stranou nahoru a dopředu.

Kolem projel vůz a ohodil skupinku další dávkou špinavé břechky.

Střeva? opakoval tajný hlas sněhuláka. Vytvořená ze speciálního prachu. Aha! Ale z jakého prachu?

„Ze železa,“ odpověděl pohotově možná starší chlapec. „Z tolika železa, aby z něj byl pořádný hřeb s velkou hlavičkou.“

„Jo, to je ono, tak to je,“ souhlasila možná starší holčička. „Vždyť je to i v hádankách. ‚Leze leze po železe...‘ A nebo v tom rozpočítadle: ‚Kov, bys velký hřeb z něj vyrobil, vody tolik, co bys ptáka utopil –““

„Psíka,“ opravil ji možná starší chlapec. „Je to: ‚vápna dost, bys stěnu obílil, vody tolik, abys psa v ní utopil‘. A o ptákovi je to až později, je tam: ‚olova, co pták by do zobáku vzal‘.“

*O čem to mluvíte?* zeptal se Zimoděj.

„To je něco jako... stará písnička,“ odpověděl mu možná starší chlapec.

„Něco jako báseň. Každý to zná,“ doplnila možná starší dívka.

„Jmenuje se to ‚Věci, z nichž se skládá člověk‘,“ odpovědělo dítě, které bylo určitě tím správným koncem nahoru.

*Řekněte mi to celé,* dožadoval se Zimoděj, a děti to na tom promrzlém chodníku udělaly. Řekly mu všechno, na co si dokázaly vzpomenout.

Když skončily, řekl pravděpodobně starší chlapec s nadějí: „Myslíte, že bychom se s vámi mohli proletět?“

Ne, odpověděl Zimoděj. Musím teď hledat věci! Věci, z nichž se skládá člověk.

Jednoho dne, když už nebe vypadalo dosti chladně, se ozvalo zuřivé klepání na Stařenčiny dveře. Jak se ukázalo, byla to Anagrama, která do místnosti téměř upadla. Vyděšeným pohledem se rozhlédla kolem sebe a zuby jí jektaly jako v záchvatu zimnice.

„Le-le-lebky!“ vypravila ze sebe.

No nazdar, pomyslela si Tonička.

„Co má být s lebkami?“ zeptala se, když Stařenka Oggová přispěchala z kuchyně s horkým nápojem.

„L-l-leb-lebky S-Sleč-Slečny Vele-Velez-Velezradradné!“

„No dobrá, ale co je s nimi?“

Anagrama se zhluboka napila. „Co jsi s nimi udělala?“ vypravila ze sebe a po bradě jí stékalo kakao.

„Pohřbila jsem je.“

„To ne! Proč?“

„Byly to lebky. Nemůžeš přece nechat lebky jen tak někde ležet.“

Anagrama se zoufale rozhlížela. „A mohla bys mi půjčit rýč?“

„Anagramo! Nemůžeš přece kopat v hrobu Slečny Velezradné!“

„Ale já potřebuju nějaké lebky!“ trvala na svém Anagrama. „Ti lidé tam... víš, je to jako za starých časů! Vybílila jsem ten domek vlastníma rukama! Dovedeš si představit, jak dlouho trvá přemalovat černou na bílou? Oni si stěžovali! Nechtějí žádné léčení křišťálovou koulí, jen se mračí a říkají, že Slečna Velezradná jim dávala ulepené černé léky, které měly přišernou chuť, ale pomáhaly! A pořád se na mě obracejí s těmi svými hloupými drobnými potížemi a já nemám ani tušení, co jim mám říct! A dneska ráno umřel ten stařík a já ho musela připravit a obléct a dnes v noci u něj mám sedět. Ale to je přece tak... víš, co myslím... hrozné...“

Tonička se podívala na Stařenku, která seděla na židli a pokuřovala z dýmky. Oči jí blýskaly. Když viděla Toniččin výraz, mrkla a řekla: „No, nechám vás děvčata samotné, abyste si mohly pěkně poklábosit hm?“

„Jistě, Stařenko. A prosím, neposlouchejte za dveřmi.“

„Soukromý rozhovor? Jak tě to vůbec napadlo?“ odpověděla Stařenka a odsunula se do kuchyně.

„Nebude poslouchat?“ zašeptala Anagrama. „Jestli se to dozví paní Zlopočasná, tak umřu hanbou.“

Tonička si povzdechla. Copak ta Anagrama neví vůbec nic? „Samozřejmě, že bude poslouchat,“ přikývla. „Vždyť je to čarodějka.“

„Ale řekla přece, že nebude!“

„Bude poslouchat, ale bude předstírat, že neposlouchala, a nikomu to neřekne,“ odpověděla Tonička. „Kromě toho je to přece její dům.“

Anagrama vypadala zoufale. „A v úterý mám jít někam do nějakého údolí k porodu! Přišla nějaká stará ženská a říkala mi to!“

„To asi bude rodit paní Sovokluzká,“ přikývla Tonička. „Nechala jsem ti tam přece nějaké poznámky, vzpomínáš? Copak jsi je nečetla?“

„Asi je Madam Našeptávalová někam uklidila,“ odpověděla Anagrama.

„Měla ses na ně podívat! Trvalo mi přes hodinu, než jsem je napsala!“ řekla Tonička vyčítavě. „Byly to tři stránky! Podívej, uklidni se, ano? Copak ses z babicích povinností nic nenaučila?“

„Madam Našeptávalová říká, že porod dítěte je přirozená záležitost a že by se přírodě měla v jejím počínání ponechat volnost,“ vysvětlovala Anagrama a Tonička si byla jistá, že se za kuchyňskými dveřmi ozvalo pohrdavé odfrknutí. „Ale umím uklidňující píseň,“ dodala Anagrama.

„No, tak to ti bude opravdu hodně platné,“ přikývla mdle Tonička.

„Madam Našeptávalová říkala, že vesnické ženské vědí, co mají dělat,“ snažila se věc omluvit Anagrama. „Říkala, že mají svou přirozenou venkovskou moudrost.“

„Víš, ta stařena, která u tebe byla, se jmenuje Oblá, a co má, je přirozená venkovská omezenost. Když na ni nebudeš dávat pozor, klidně ti dá na ránu zetlelé listí. Podívej, to, že nějaká ženská už nemá zuby, neznamená, že je moudrá. Naopak, může to znamenat právě to, že je už dlouho hloupá. Nepouštěj ji k paní



Sovokluzké, dokud nebude dítě na světě. Co já vím, tak to vůbec nebude jednoduchý porod.“

„Víš, znám hodně zaklínadel, co by mohla –“

„Ne! Žádnou magii! Jenom na odstranění bolesti! To přeci jistě víš?“

„Ano, ale Madam Našeptálová říká –“

„Tak proč tedy nezajdeš k ní a nepožádáš ji o pomoc?“

Anagrama se podívala na Toničku. Ta věta Toničce vyklouzla o něco hlasitěji, než měla v úmyslu. A pak se Anagramě na tváři objevilo něco, co asi považovala za přátelský výraz. To způsobilo, že vypadala poněkud vyšinutě.

„Poslyš, teď mě napadlo něco fantastického,“ řekla a rozzářila se jako křišťál těsně předtím, než praskne. „Co kdyby ses vrátila zpět do domku a pracovala pro mě?“

„Ne. Mám spoustu jiné práce.“

„Ale když ty se v těch komplikovaných věcech tak vyznáš, Toničko,“ přemlouvala ji Anagrama přelázaným hlasem. „Vždycky se zdá, že je to pro tebe docela jednoduché.“

„Je to tím, že jsem začínala jako malá, když přicházela na svět jehňata. Malé ruce se snáz dostanou dovnitř a napraví, co je potřeba.“

Teď měla Anagrama na tváři najednou ten mírně uštvaný výraz, jaký měla vždycky, když se potýkala s něčím, čemu momentálně nerozuměla.

„Uvnitř ovce? To jako myslíš do –“

„Ano. Samozřejmě.“

„Napравit... věci?“

„Jehňata se někdy pokoušejí narodit se pozpátku,“ vysvětlovala Tonička.

„Pozpátku,“ zamumlala omámeně Anagrama.

„A může to být ještě mnohem horší, když jsou to dvojčata.“

„Dvojčata...“ Pak ale Anagrama řekla jako někdo, kdo právě odhalil nějakou chybu: „Ale já viděla spoustu obrázků pasáků a ovcí a na těch nikdy nic takového nebylo. Já myslela, že oni jen tak postávají kolem a dívají se, jak ovce žerou trávu.“

Nastávaly chvíle, kdy jste cítili, že svět by byl mnohem příjemnější místo, kdyby Anagramě občas někdo plesknul jednu pořádnou za ucho. Ty hloupé, bezmyšlenkovité urážky, její naprostý nedostatek zájmu o cokoli, co se netýkalo přímo její osoby, způsob, jak se chovala k ostatním, jako kdyby byli částečně hlší a maličko přihlouplí... to všechno vám snadno dokázalo zpěnit krev. Nakonec jste se s ním ale smířili, protože tu a tam závoj spadl a vy jste nahlédli pod něj. Pod ním byla jen ustaraná, zoufalá tvářička, která pozorovala svět jako králíček pozoruje lišku a ječí na ni v naději, že se lekne a neublíží mu. A rada čarodějek, od nichž se čeká, že budou moudré a prozíravé, jí přiřkla tohle místo a těžkou práci, která by dala zabrat každému.

Nedávalo to smysl.

Ne, vůbec to nedávalo smysl.

„Víš, stává se to, jen když se jedná o nějaký komplikovaný porod,“ obrátila trochu Tonička a myšlenky jí běžely jako o závod. „A to znamená, že se to odehrává většinou venku, potmě a v zimě a dešti.“

Jak se zdá, tam se nikdy žádný umělec neobjeví. Je to zvláštní.“

„Proč se na mě tak díváš?“ vyjekla Anagrama. „Jako když tady nejsem?“

Tonička zamrkala. Tak dobrá, pomyslela si. Co se ode mě čeká? Jak si mám poradit s tímhle?

„Tak podívej, já tam zaskočím a pomůžu ti s přípravou toho mrtvého,“ řekla nakonec tak klidně, jak jen dokázala. „A taky bych ti asi mohla pomoci s paní Sovokluzkou. Nebo popros Petulii. Taje výborná. Ale sedět u mrtvého budeš muset sama.“

„Sedět celou noc sama u mrtvoly?“ řekla Anagrama a otrásla se.

„Můžeš si vzít něco na čtení,“ radila jí Tonička.

„No, myslím, že bych si mohla nakreslit ochranný kruh kolem židle a...“ zamumlala Anagrama.

„Ne,“ zavrtěla Tonička hlavou. „Žádnou magii. Copak ti to paní Našeptálová neřekla?“

„No ano, ale ochranný kruh –“

„Přitahuje pozornost. Něco by se tam mohlo objevit jen proto, aby se to podívalo, proč tam kruh je. Nedělej si s tím takové starosti, je třeba jen udělat radost těm starým lidem.“

„Ehm... když říkáš, že by se tam mohlo něco objevit...“ začala Anagrama.

Tonička si povzdechla. „Dobře. Zůstanu tam s tebou, ale jen dnes, poprvé,“ řekla. Anagrama se rozzářila.

„A co se týče těch lebek,“ pokračovala Tonička, „počkej chvíli.“ Vyšla po schodech nahoru a vytáhla Bimbův katalog, který si schovala ve svém starém kufříku. Pečlivě ho stočila do roličky, sešla zase dolů a podala ho Anagramě. „Teď si to neprohlížej,“ řekla. „Počkej, až budeš sama. Možná, že tam najdeš něco zajímavého, ano? Zajdu pro tebe asi kolem sedmé dnes večer.“

Když Anagrama odešla, zůstala Tonička sedět a v duchu počítala do deseti. Když se dostala k pěti, vešla do místnosti Stařenka Oggová, s vervou a důležitým výrazem oprášila několik ozdůbek a teprve pak řekla: „Ale, ta tvoje přítelkyně už je pryč?“

„Myslíte, že jsem hloupá?“ zeptala se Tonička.

Stařenka přestala předstírat, že se věnuje domácím pracím. „Já nevím, o čem to mluvíš, já u toho nebyla a nevím, o čem jste mluvily,“ řekla. „Ale kdybych poslouchala, tak bych si myslela ‚za dobrotu na žebrotu‘, a v tomhle případě bych si to myslela zvlášť.“

„Bábi do toho neměla zasahovat,“ řekla Tonička.

„Neměla do toho zasahovat?“ opakovala po ní Stařenka s nechápavým výrazem.

„Nejsem hloupá, Stařenko,“ zavrtěla Tonička hlavou. „Domyslela jsem si to.“

„Tak ty sis to domyslela, co? Chytrá holka,“ přikývla Stařenka a sedla si do křesla. „A co všechno sis tedy domyslela?“

Tohle nebude jednoduché. Stařenka byla obvykle veselá a tak trochu rozevlátá. Když zvažněla, jako například teď, dokázalo to člověka opravdu znervóznit. Ale Tonička útočila dál.

„Nemohla jsem zůstat v tom domku,“ řekla. „Samozřejmě bych dokázala zastat většinu každodenních povinností, ale na to, aby čarodějka mohla žít v takovém domku a věnovat se lidem, musí být starší. Je dost věcí, které vám lidé neřeknou, když je vám jen třináct, klobouk neklobouk. Jenže Bábi rozhlásila, že navrhuje mě, a tak to každý viděl jako souboj mezi mnou a Anagramou, to je jasné, že? A nakonec čarodějky vybraly ji, protože je starší a mluví tak... zkušeně a sebejistě. A teď se jim to rozpadá pod

rukama. Není to její vina, že ji někdo učil magii a ne řemeslo čarodějky. Bábi prostě chtěla, aby to Anagrama nezvládla, aby se každý dozvěděl, že je Madam Našeptávalová špatná učitelka. A já si myslím, že to není fér.“

„Viš, na tvém místě bych tak nespěchala s úsudkem o tom, co Esme Zlopočasná chce nebo ne,“ potřásla Stařenka hlavou. „Neřeknu slovo, věř mi. Běž a pomoz své kamarádce, jestli chceš, ale pořád ještě pracuješ tady a svou práci musíš zastat. V pořádku? To je fér. Co tvoje nohy?“

„Snad jsou v pořádku, Stařenko, díky za optání.“

Skoro o dvě stě kilometrů dál žil pan Příboudlín Pindík, který nevěděl nic o Toničce ani Stařence Oggové, a když už se o tom mluví, nevěděl celkem nic o ničem, s výjimkou hodin a hodinek, které vyráběl a opravoval. To bylo jeho živobytí. Pak ještě uměl vybělit kuchyň, což byl snadný, celkem rychlý a hlavně laciný způsob, jak dodat místnosti čistoty, i když si vápno namíchal trochu řidké. A proto také neměl nejmenší představu o tom, proč se z kbelíku, kam si nasypal práškové vápno, zvedlo několik hrstí bílého prášku ještě předtím, než přidal vodu, chvilku viselo jako duch ve vzduchu a pak zmizelo v krbu. Nakonec to v myšlenkách připsal tomu, že v poslední době se do okolí stěhuje čím dál tím více trollů. Nebyla to právě logická úvaha, ale to takové úvahy málokdy bývají.

A Zimoděj si pomyslel: Prachu, kolik na člověka třeba!

Tu noc tedy seděla s Anagramou a s nimi tam byl ještě starý pan Tišout, který ovšem ležel, protože byl mrtev. Tonička tuhle službu u mrtvých neměla nikdy ráda. Bylo to něco, co nemohl mít rád nikdo. Vždycky

pocítila úlevu, když nebe na východě zešedlo a začali zpívat ptáci.

Jednou v průběhu noci ze sebe vydal pan Tišout tiché zvuky. Nebyl to pochopitelně pan Tišout, protože ten se sešel se Smrtěm už před několika hodinami. Bylo to jen tělo, které nechal na tomto světě, a zvuky, které vydávalo, se příliš nelišily od těch, které vydává starý chladnoucí dům.

Ve dvě hodiny v noci bylo dost důležité si tyhle věci připomenout. A když při tom začala poblikávat svíčka, tak téměř životně důležité.

Anagrama chrápala. Bylo skoro neuvěřitelné, jak může někdo s tak malým nosem chrápat tak strašně nahlas. Bylo to horší, než když někdo řeže dříví. Jestli se té noci kolem pohybovali nějací zlí duchové, ten zvuk by je pravděpodobně vyděsil k smrti.

Nebylo to tím pravidelným *pfrrtt-pfrrtt-pfrrtt* a Tonička by se byla vyrovnala s vlezlým *kách-kách-kách* i s úderným *kchrr-kchrr-kchrr*, dokonce i s ohlušujícím *kchroooocht! kchroooocht! kchroooocht!* Byla by dokonce, i když to už opravdu nerada, přetrpěla nepravidelné a nečekané kombinace jednotlivých motivů. Někdy byly čisté, ale jindy zaznělo *kách-kách-kchrr* a vzápětí *pfrrtt-pfrrtt-kchroooocht!* Co jí ale opravdu lezlo na nervy, to byly ty nepravidelné pauzy. Ty odmlky nikdy nebyly úplně stejné. Někdy mezi jednotlivými motivy nebyla vůbec žádná přestávka, jindy bylo čekání na začátek dalšího chropotu téměř nekonečné. Tonička se několikrát přistihla při tom, jak tají dech v očekávání dalšího *,kchroooocht!*, které nepřicházelo. Bylo by mnohem snesitelnější, kdyby se Anagrama rozhodla pro jednotnou odmlku. Někdy přestala docela a pak

zavládlo požehnané ticho, dokud přehlídka chropotu nezačala znovu, obvykle tichým mlaskavým *mň-mň*, většinou potom, co Anagrama změnila v křesle polohu.

Kde jsi, Letní dámo? A co jsi vlastně zač? Měla bys spát!

Hlas byl tak slabý, že by ho byla Tonička pravděpodobně ani nezaslechla, kdyby tak napjatě nečekala na další *kchrr-kchrr-kchrr*. A už je to tady –

Kchrr-kchrr-kchrr!

Dovol, abych ti ukázal svůj svět, Letní dámo. Dovol, abych ti ukázal všechny další barvy ledu!

KCHROOOOCHT!

Asi tři čtvrtiny Toničky si pomyslely: Ach, ne! Najde mě, když mu odpovím? Ne. Kdyby mě dokázal najít, už by tady byl. Ruka mě nesvrbí.

Čtvrtá čtvrtina si myslela: Mluví ke mně bůh, nebo alespoň božská osoba, a klidně bych se obešla bez toho příšerného chrápání. Tak ti tedy, Anagramo, pěkně děkuju.

Pffft-pffft-pffft!

„Už jsem řekla, že se omlouvám,“ zašeptala do blikajícího plaménku svíčky. „Viděla jsem ten ledovec. To od vás bylo opravdu velmi... hm... velmi hezké.“

Udělal jsem ještě další.

KCHROOOOCHT!

Další ledovce, pomyslela si Tonička. Obrovské zmrzlé plovoucí hory, které vypadají jako já a táhnou s sebou závoje mlhy a sněhové bouře. Kolik do nich asi narazí lodí?

„Neměl jste se tolik obtěžovat,“ zašeptala.

Teď nabývám na síle! Poslouchám a učím se! Začínám rozumět lidem!

Za oknem domku začal zpívat drozd. Tonička sfoukla svíčku a do místnosti se vplížilo šedé světlo.

Naslouchá a učí se... jak by mohla sněhová bouře pochopit věci?

Toničko, Letní dámo! Měním se v muže!

Ozvalo se složité zachrápání, to jak se Anagramino *ppffrtt-ppffrt* srazilo s jejím *kchrooooocht!*, a jejich autorka se probudila.

„Aááá,“ řekla, protáhla se a zažívala. Pak se rozhlédla kolem. „Výborně, jak se zdá, tak všechno proběhlo dobře.“

Tonička upírala oči na stěnu. Co myslel tím, že se mění v muže?

„Ty jsi neusnula, že ne, Toničko?“ ozvala se Anagrama hlasem, který zřejmě považovala za laškovný. „Ani na vteřinku?“

„Cože?“ řekla Tonička s pohledem stále ještě upřeným na stěnu. „Ale ne, neusnula!“

Dole se začali pohybovat lidé. Po nějaké chvíli zapraskaly schody a někdo otevřel dveře. Stál v nich muž ve středních letech a s pohledem rozpačitě upřeným k zemi prohlásil: „Mami se dává ptát, jestli by si dámy přály něco ke snídani?“

„Ale ne, vezmeme si kousek něčeho, co tady –“ začala Anagrama.

„Ano, to je od vás hezké, moc rády,“ řekla Tonička hlasitěji a rychleji. Muž přikývl, vycouval a zavřel dveře.

„No prosím tě, jak jsi mohla říct něco takového?“ mračila se Anagrama, když jeho kroky zanikly. „Vždyť jsou tak ubozí. Myslela jsem, že zrovna ty –“

„Bud' už zticha ano?“ osopila se na ni Tonička. „Laskavě už zmlkni a probud' se! Tohle jsou skuteční



lidé! To není nějaký... nějaký druh... představy! Teď půjdeme dolů, sníme snídani, řekneme, jak je dobrá, pak jim poděkujeme a oni poděkují nám a pak teprve půjdeme! To znamená, že každý udělá přesně to, na co jsou tady lidé zvyklí a co je pro ně důležité. Kromě toho, ty jsi chtěla říci, že jsou chudí, ne ubozí, ale oni nejsou chudí, protože tady v okolí jsou na tom všichni stejně! A nejsou na tom tak špatně, aby si nemohli dovolit správné věci! To by bylo ubohé!“

Anagrama na ni zírala s otevřenými ústy.

„Dávej si velký pozor na to, co příště řekneš,“ varovala ji Tonička a prudce dýchala. „Bylo by lepší, kdybys mlčela.“

Ke snídani byla vejce se slaninou. Snídaly v uctivém tichu. Za stejného ticha se pak vrátily na košťatěch do domku, který už budou lidé asi navždy nazývat domkem Slečny Velezradné.

Venku se potuloval malý chlapec. Sotva přistály, vychrlil na ně: „Paní Oblá vzkazuje, že je dítě na cestě a taky že mi dáte penci od cesty.“

„Máš tady tašku, doufám?“ obrátila se Tonička k Anagramě.

„Jasně, spoustu tašek.“

„Já myslím porodní tašku. Víš, tu, co máme vždycky se všemi věcmi připravenou u dveří pro případ potřeby...“

Tonička si všimla zděšeného výrazu na dívčině tváři. „No dobrá, tu tašku nakonec tolik nepotřebuješ. Uděláme prostě, co bude v našich silách. Dej mu penci a pojďme.“

„Nemůžeme sehnat nějakou pomoc, kdyby se něco zvrtno?“ zeptala se Anagrama, když se zase zvedly od země.

„My jsme ta pomoc,“ odpověděla jí jednoduše Tonička. „A protože je to tvůj rajón, přidělím ti tu nejtěžší práci –“

– což bylo zaměstnávat paní Oblou. Paní Oblá nebyla čarodějka, i když si dost lidí myslelo, že je. Rozhodně jako čarodějka vypadala, každopádně vypadala jako někdo, kdo vykoupil bimba v den, kdy byl výprodej chlupatých bradavic. Kromě toho byla mírně pomatená a nesměla se dostat na doslech k jakékoliv ženě, která měla rodit své první dítě, protože jí vždycky s barvitými podrobnostmi (a navíc i se zlomyslným pochechtáváním) vyprávěla, co všechno se může při takovém porodu zvrtnout, a podávala to tak, že si ubohá prvoroďička myslela, že se to všechno zvrtnout musí. Na druhé straně, pokud jste jí zabránili, aby na každé zranění dávala obklad z listovky, nebyla z ní špatná chůva.

Věc se odbyla s jistou dávkou hluku a zmatku, ale nestalo se nic z toho, co paní Oblá pravidelně předpovídala, a výsledkem byl zdravý chlapeček, který se jen díky Toničce okamžitě po porodu nestal skákajícím dítětem. Anagrama nevěděla, jak se drží dítě.

Ve špičatém klobouku ale vypadala dobře, a protože byla evidentně starší než Tonička a skoro nic nedělala, předpokládaly přítomné ženy, že tady velí ona.

Tonička ji opustila stojící s dítětem v náruči (tentokrát správným koncem nahoru) a pyšným výrazem na tváři a sama se vydala na dlouhý let přes lesy k Tir Nani Ogg. Byl chladný večer, ale navíc ještě vál vítr, který hnal Toničce do tváře bodavé sněhové krystalky, zvířené z vrcholků stromů. Byla to vyčerpávající a velmi, velmi studená cesta. Nemohl

vědět, kde jsem, říkala si, když letěla šerem. Není moc chytrý. Zima přece musí jednou skončit, ne?

Hm... a jak? Řekly její Druhé myšlenky. Slečna Klíšťová říká, že stačí, když u toho budeš, ale určitě budeš muset udělat ještě něco jiného.

No, asi budu muset chodit kolem s vyzutými botami, přemýšlela dál Tonička.

A všude? podivily se Druhé myšlenky, zatímco se Tonička prolétala mezi stromy.

Bude to asi něco podobného jako být královnou, vmísily se jim do hovoru Třetí myšlenky. Té stačí sedět v paláci a sem tam se projet v krásném kočáře a mávat lidem a všechno vládnutí v celém království běží samo od sebe dál.

Tak jak se Tonička vyhýbala stromům, snažila se v duchu vyhnout i jakési neurčité myšlence, která se jí pokoušela vplížit do hlavy. Dříve nebo později, tak nebo tak, nakonec tě najde... a jak se chce změnit v muže?

Pomocný poštmistr Grešle na doktory nevěřil. Ti vám tak akorát dokážou, že jste nemocný, myslel si. Proto si každé ráno sypal do ponožek síru a pyšně se chlubil tím, že v životě jediný den nemarodil. Možná to bylo i tím, že se k němu málokdo odvážil kvůli zápachu přiblížit. Něco se k němu ale přece jen přiblížilo. Jednoho rána, když otevřel dveře své malé úřadovny, vletěl dovnitř divoký závan větru, stáhl mu ponožky a odnesl je pryč.

A už nikdo neslyšel Zimoděje říci: „Síry, co by člověk blechy vyhubil...“

Když Tonička vešla dovnitř a oklepávala si sních z bot, seděla Stařenka Oggová u krbu.

„Jsi celá promrzlá,“ řekla. „Potřebuješ sklenici horkého mléka s trochou brandy, řekla bych.“

„Aach, tto bbby bbbylo...“ podařilo se Toničce vypravit mezi cvakajícími zuby.

„Tak mi taky jedno přines, ano?“ pokračovala Stařenka. „Ne, to byl jenom žert. Ty se zahřej a já zatím připravím to mléko.“

Tonička měla nohy jako kusy ledu. Klekla si u ohně a natáhla ruce ke kotlíku, visícímu na velkém zčernalém háku. Pořád v něm něco bublalo.

Správné myšlenky a rovnováhu. Natáhni se, obklop to dlaněmi a soustřed' se, soustřed' se na své mrznoucí boty. Za chvíli cítila, jak se jí zahřívají prsty u nohou a pak –

„Au!“ vykřikla Tonička, stáhla rychle ruce a vstrčila si prsty do pusy.

„Neuspořádala sis správně myšlenky,“ ozvala se Stařenka Oggová ode dveří.

„Víte, je to přece jen trochu těžké, když máte za sebou obtížný den a moc jste toho nenaspala a hledá vás Zimoděj,“ ušklíbla se Tonička popuzeně.

„Ohni je to jedno,“ pokrčila Stařenka rameny. „Nese se horké mléko!“

Když se Tonička zahřála, vypadaly věci trochu lépe. Napadlo ji, kolik asi Stařenka té brandy do mléka přidala. Stařenka si také udělala sklenici pití. Měla v ní nejspíš brandy, do které si přidala pár kapek mléka.

„Není to příjemné a milé,“ ozvala se po chvíli Stařenka.

„Bude tohle povídání o sexu?“ podívala se na ni Tonička.

„A někdo řekl, že má k něčemu takovému dojít?“ opáčila Stařenka s nevinným výrazem.

„Tak nějak jsem měla ten pocit,“ řekla Tonička.

„A já vím, odkud přicházejí miminka a jak přicházejí na svět, paní Oggová.“

„To doufám.“

„A vím taky, jak se dostanou tam. Žiju na farmě a mám několik starších sester.“

„Aha, pravda,“ přikývla Stařenka. „Dobrá, jak vidím jsi do života slušně vybavená. Takže mně už toho k vysvětlování asi moc nezbyvá. A pokud si vzpomínám, nikdy jsem si nedokázala udržet pozornost posluchačů. Cítíš se polichocená?“

„Ne!“ Tonička se podívala na Stařenčin široký úsměv. „No, trochu,“ připustila.

„A máš z něj strach?“

„Mám.“

„Víš, ten... ta věc to pořád ještě tak docela nepochopila. Začal celkem dobře, ledovými růžemi a tak dále, ale pak ti chtěl ukázat, jaké má svaly. To je typické. Ale bát by ses ho neměla. To on by se měl bát tebe.“

„Proč? Protože předstírám, že jsem Letní dáma?“

„Protože jsi děvče! Byly by to ubohé vyhlídky, kdyby si pěkné děvče nedokázalo mládence otočit kolem prstu! Můžeš mu jediným slovem udělat ze života peklo! Poslyš, když jsem byla děvče, málem kvůli mně skočil jeden mladík z lancreského mostu, protože jsem se k jeho lásce obrátila zády!“

„Vážně? A co se stalo pak?“

„Zachránila jsem mu život. Víš, vypadal dobře, jak tam tak stál, a já si pomyslela, vždyť on má moc pěkný zadek a bylo by ho nakonec škoda. Tak jsem se k němu zase obrátila tím... no... čelem.“ Stařenka se pohodlně opřela v křesle. „A vzpomeň si na Silvera. Ten se

popere s čímkoliv. Ale Esmino malé kotě se vrhlo přímo na něj a ten chudáček teď sem do pokoje nevleze, dokud nezjistí, že tady ta malá není. A měla bys vidět ten jeho ksichtík, když to dělá. Je celý ustrašený. Dokázal by ji samozřejmě rozcupovat jedinou tlapkou, ale neudělá to, protože se mu dostala do hlavy.“

„Neříkáte mi tím ale, že bych měla Zimodějovi rozškrábat obličej, že ne?“

„Ne, nemusíš být hned tak tvrdá. Dej mu malou naději. Buď laskavá, ale pevná –“

„On se se mnou chce oženit!“

„Výborně.“

„Výborně?“

„To znamená, že chce být přátelský. Neříkej ani ano, ani ne. Chovej se jako královna. Musí se naučit prokazovat ti nějakou úctu. Co to děláš?“

„Píšu si to,“ odpověděla Tonička a udělala si poznámku do svého deníku.

„To si nemusíš psát, drahoušku,“ potřásla Stařenka hlavou. „Máš už to někde v sobě zapsáno. Na stránce, kterou sis ještě nepřečetla. Což mi připomíná, tohle ti přišlo, když jsi byla venku.“ Stařenka zašmátrala mezi polštáři a vytáhla dvě obálky. „Můj syn Jeník je v Lancre pošťákem, takže věděl, že ses přestěhovala.“

Tonička jí je skoro vytrhla z ruky. Dva dopisy!

„Ten se ti líbí? Ten tvůj mládenec ze zámku?“ naklonila Stařenka hlavu ke straně.

„Je to kamarád, který mi píše,“ odpověděla Tonička odměřeně.

„To je ono, tohle je přesně ten pohled a hlas, který potřebuješ najednání se Zimodějem,“ usmála se

Stařenka potěšené. „Co si o sobě vůbec myslí, že si troufá na tebe mluvit? To je ono!“

„Přečtu šije nahoře v pokoji,“ řekla Tonička.

Stařenka přikývla. „Jedno z děvčat nám každé udělalo zapečenou masovou misku,“ ohlásila (bylo známé, že Stařenka si programově nepamatuje jména svých snach). „Tu svou máš v troubě. Já jdu do hospody. A ráno vstáváme brzo!“

Jakmile se Tonička ocitla sama v pokoji, dychtivě začala číst první dopis.

Nezúčastněnému čtenáři by se mohlo zdát, že se na Křídě nic neděje. Křída se tak trochu vyhybala historii.

Bylo to místo, kde se děly malé věci. Tonička si o nich hrozně ráda četla.

Druhý dopis byl zdánlivě skoro stejný jako ten první, až na ten kousek o plese. Tak byl na ples! Byl v domě lorda Nakapsovala, který byl jejich sousedem! Tančil s jejich dcerou, která se jmenuje Jodida, protože to lord Nakapsoval považoval za půvabné dívčí jméno! Tančili spolu tři tance! A jedli zmrzlinu! A Jodida mu ukázala své vodové barvičky!!

Jak tam mohl sedět a psát jí takové věci?!!

Toniččiny oči pokračovaly ve čtení každodenních novinek, jako je špatné počasí a co si udělala stará Agneša na noze, ale slova jí nepronikala do hlavy, protože tu měla v jednom ohni.

Co si o sobě vůbec myslí, když jde tančit s jiným děvčetem?

Ty jsi taky tančila se Zimodějem, ušklíbly se na ni její Třetí myšlenky.

No jo, ale co ty vodové barvičky?

Zimoděj ti taky ukázal sněhové vločky, nedaly se Třetí myšlenky.

Ale já se jen snažila chovat slušně!

On se třeba taky jenom snažil chovat slušně.

Dobře, ale já ty jeho tety znám, pomyslela si Tonička rozzuřeně. Nikdy mě neměly rády, protože jsem jenom holka z hospodářství! A lord Nakapsoval je velice bohatý a jeho dcera je jeho jediné dítě! Ty určitě kují pikle a intrikují!

Jak tam může sedět a psát, jako kdyby bylo po jídání zmrzliny s jiným děvčetem něčím úplně normálním! To bylo ještě horší než – než něco opravdu hrozného! Přinejmenším!

A co se týče toho prohlížení jejích vodových barev...

Je to jen hoch, se kterým si jen tak píšeš, řekly její Třetí myšlenky.

No, to ano, ale...

Ale... ale co? dotíraly Třetí myšlenky.

Začínaly už Toničce jít na nervy. Tvoje vlastní myšlenky by mohly mít tolik slušnosti, aby stály na tvé straně, uvažovala.

Jen ,no to ano...‘ jasně? pomyslela si rozzuřeně.

No, nedá se říci, že bys v téhle věci uvažovala právě logicky.

Ale? Vážně? Dobrá, logicky jsem uvažovala celý den! Uvažovala jsem logicky celé roky! Myslím, že si už konečně zasloužím aspoň pět minut, kdy se opravdu bezdůvodně a nelogicky rozzuřím, ne?

Dole v troubě máš misku zapečeného masa a nejedla jsi od snídaně, upozornily ji Třetí myšlenky. Kdybys něco snědla, cítila by ses lip.

Jak se mám cpát zapečeným masem, když si někteří lidé prohlížejí vodové barvičky? Jak si vůbec dovolil dívat se na vodové barvičky?



Třetí myšlenky ale měly pravdu – ne že by to věci vylepšilo. Když už se chcete rozčilovat a trpět, můžete to klidně dělat s plným žaludkem. Sešla tedy dolů a vytáhla z trouby zapékací misku. Voněla báječně. Pro starou matičku jen to nejlepší.

Chtěla otevřít zásuvku příborníku, aby si vzala lžici. Zásuvka se vzpříčila. Zalomcovala jí, zatáhla za ni silou a několikrát zaklela, ale zásuvka nepovolila.

„No jo, jen do toho,“ ozval se jí hlas za zády. „Uvidíš, co ti to bude platné. Hlavně žádnou logiku. Nestrkej prsty pod tu desku a nepokoušej se opatrně a pomalu uvolnit tu věc, co se tam vzpříčila. Jen to ne! Lomcuj tím, chřesti a nadávej, to je to nejlepší!“

Tonička se otočila.

U kuchyňského stolu stála hubená, unaveně vyhlížející ženština, která kolem sebe měla obtočeno něco jako prostěradlo a kouřila cigaretu. Tonička ještě nikdy předtím neviděla ženu, která by kouřila cigaretu, natož cigaretu, která hořela velkým rudým plamenem a jiskřila na všechny strany.

„Co jsi zač a co děláš v kuchyni paní Oggové?“ zeptala se jí ostře.

Tentokrát to byla žena, kdo se zatvářil překvapeně.

„Ty mě slyšíš?“ ujist'ovala se. „A vidíš mě taky?“

„Samozřejmě!“ zavrčela Tonička. „A tady se připravuje jídlo, jestli ti to nevadí!“

„Nezdá se, že bys byla nějak překvapená tím, že mě vidíš!“

„No co? Vždyť se na vás dívám!“

„No tak okamžik,“ řekla žena a na Toničku se zamračila. „Ty nejsi jen obyčejná smrtelnice, co?“ Na okamžik se jí podivně rozostřil pohled a pak řekla:

„Ale? Takže ty jsi tamta. Mám pravdu? Nová Letní dáma?“

„Mě si nevšímej, ale kdo jsi ty?“ odsekla jí Tonička.  
„A šlo jen o jeden tanec!“

„Já jsem Dotčena, bohyně věcí, co se vzpříčej v šuplíkách,“ odpověděla jí žena. „Ráda tě poznávám.“  
Znovu si potáhla z planoucí cigarety a rozhodila kolem sebe několik dalších jiskřiček. Některé z nich padly na podlahu, ale nezdálo se, že by natropily nějakou škodu.

„Ona existuje bohyně i na takové věci?“ podivila se Tonička.

„Taky hledám špunty a další věci, co se zakutálej pod nábytek,“ dodávala Dotčena ledabyle. „A někdy i věci, které zapadnou mezi polštáře křesel a pohovek. Chtějí, abych ještě zasekávala zipy, ale o tom zatím přemýšlím. Většinou se zjevují tam, kde lidi lomcují zaseknutejma zásuvkami a dovolávají se při tom bohů.“  
Zabafala z cigarety. „Nemáš kapku čaje?“

„Ale já se nikoho nedovolávala!“

„Ale jo,“ odporovala jí Dotčena a rozhodila další jiskřičky. „Klela jsi. Dříve nebo později se každá kletba mění v modlitbu.“ Pak mávla rukou, v níž držela cigaretu, a něco v zásuvce udělal „prask“. „Teď už to bude v pořádku. Byl to plátkovač ryb. Skoro v každé rodině jeden mají a nikdo neví proč. Vypraví se vůbec někdo jednoho krásného dne do obchodu a s plným vědomím činu si koupí filetovač na ryby? Já tomu nevěřím.“

Tonička zkusila zásuvku.

Ta snadno vyklouzla ven.

„A ten čaj...?“ připomněla Dotčena a sedla si.

Tonička přistrčila konvici na oheň. „Ty o mně víš?“ zeptala se.

„No jistě,“ přikývla Dotčena „Už je to nějakou dobu, co se naposledy nějaký bůh zamiloval do smrtelnice. Všichni jsou zvědaví, jak to dopadne.“

„Zamiloval?“

„No jasně.“

„A to mi chceš říci, že to bohové sledují?“

„No jakpak by ne,“ přikývla Dotčena. „Většina z těch větších v posledních dnech nedělá nic jiného! Ale já mám zasekávat zipy, no bodejť, a přitom mám v tomhle počasí ruce jak rampouchy.“

Tonička se podívala ke stropu, pod kterým se už převalovala mračna kouře.

„A to mě pozorují pořád?“ ujist'ovala se užasle.

„Já zaslechla, že ti věnují mnohem víc pozornosti než válce v Klačistánu a ta byla velmi populární,“ přikyvovala Dotčena a natáhla si začervenalé ruce k ohni. „Vidíš, mám omrzliny. Ale myslíš, že to někoho z nich zajímá? Houby!“

„A to jako... i když se umývám?“ zkoumala dál svou situaci Tonička.

Bohyně se poťouchle usmála. „Jasně. A kromě toho vidí i potmě. Je lepší o tom nepřemýšlet.“

1

Tonička se zase zadívala ke stropu. A to se chtěla dnes večer vykoupat.

„No, zkusím to,“ řekla zachmuřeně a dodala: „Je to těžké... být bohyní?“

„Má to i svý světlý stránky,“ odpověděla Dotčena. Stála se založenýma rukama a v jedné ruce, kterou měla pozvednutu k obličejí, svírala cigaretu. Teď z ní znovu dlouze potáhla, pozvedla hlavu a vyfoukla kouř ke stropu, kde už ho i tak bylo více než dost. Z kouře u

stropu padaly jiskry jako déšť. „Víš, nedělám zásuvky dlouho, předtím jsem byla bohyně vulkánů.“

„Vážně?“ pozvedla Tonička obočí. „Tak to bych byla neuhodla.“

„No jo. Byla to dobrá práce, až na ten křik,“ vyprávěla dál Dotčena a pak dodala s trpkým přízvukem: „Pch! A bůh deště mi vždycky na lávu přšel. Takoví jsou ti muži, má drahá. Prostě se ti na tvou lávu vyprší.“

„A dívají se na vodové barvičky,“ dodala Tonička.

Dotčeniny oči se zúžily. „Na cizí vodové barvičky?“

„Právě!“

„Muži! Všichni jsou stejní,“ řekla Dotčena. „Dej na mou radu, drahoušku, a ukaž panu Zimodějovi dveře. Vždyť je to stejně jenom elementál.“

Tonička se podívala ke dveřím.

„Dej mu kvinde, holka, zabal mu kufry a vyměň si zámky. A budeme si užívat léto celý rok, jako v teplejších krajích. Všude vinná réva, kokosové ořechy na každém stromě! Řeknu ti, když jsem dělala ve vulkánech, nemohla jsem se kvůli mangu pomalu pohnout. Pac a pusu sněhu, břečce a mlhám. Už máš tu věcičku?“

„Jakou věcičku?“ zeptala se Tonička a zdálo se, že jí to dělá starosti.

„No, řekla bych, že se někde objeví,“ řekla Dotčena. „Slyšela jsem, že by to mohlo být trochu komplikované – No prosím, zase slyším, jak někdo lomcuje šuplíkem... promiň, musím letět, neboj, já mu neřeknu, kde jsi –“

Pak zmizela. Kouř pod stropem také.

Protože Tonička nevěděla, co jiného by měla dělat, naložila si plný talíř zapečeného masa se zeleninou a

snědla to. Takže... ona teď vidí bohy? A oni o ní vědí? A každý se jí snaží radit.

Nebylo nejlepší přivolat na sebe pozornost těch, kdo byli na vysokých místech, říkával vždycky její otec.

Ale dojem to na ni udělalo. Byl do ní zamilovaný, hm? A každému to vykládal? Ale byl to opravdu jen elementál, žádný skutečný bůh. Jediné, co uměl, bylo ovládat vítr a pohybovat vodou!

Ale i tak... ale co! Za někým prostě běhají elementálové! Ach ano! Co vy na to? Když jsou někteří lidé tak hloupí, že tančí s dívkami, které malují vodovými barvičkami, aby zavedly poctivé muže do jejich zkázy... no, tak ona zase mohla být odmítavá k lidem, kteří byli polovičními bohy. Měla by se o tom zmínit ve svém dalším dopise, až na to, že ona mu rozhodně teď už psát nebude. Pch!

A o několik kilometrů dál se stará Pramátí Černočepcová chystala vyvařit si několik kusů prádla. Pořád ještě si vařila vlastní mýdlo ze zvířecího loje a potaše, vyrobeného z dřevěného popela. Najednou ucítila, jak jí někdo vytrhl z ruky úplně novou mýdlovou kostku, a viděla, jak jí voda v neckách před očima zmrzla až ke dnu.

Protože byla čarodějka, okamžitě řekla: „Ty jsi mi nějaký divný zloděj!“

A Zimoděj odpověděl: „Potaše, kolik na člověka třeba!“

## KAPITOLA 8

### Roh hojnosti

Když se Stařenka té noci uložila ke spánku, dala si konečně Tonička koupel, na kterou už se tak dlouho těšila. Bylo to něco, co se nedalo brát na lehkou váhu. Tak nejdřív se musela sundat plechová vana z háku na dveřích záchoda, který byl na konci zahrady. Pak jí bylo třeba dovléct přes celou zahradu až na čestné místo před ohněm v krbu. Na ohni a na černém kuchyňském sporáku se musely ohřát konvice a hrnky s vodou a naplnit vanu alespoň patnácti centimetry teplé vody člověka stálo velké úsilí. Po koupeli pak musela být voda vybrána a vylita do odpadní šachty a vana odtažena do rohu, aby se mohla ráno zase vrátit zpátky na své místo. Když už člověk musí tohle všechno podniknout, pak to stojí za to, vydrhnout si každý čtvereční centimetr těla.

Tonička ještě udělala jednu věc. Napsala na kus lepenky „PRIVÁTNÍ!“ a pověsila ji na lampu, která visela uprostřed místnosti, tak aby se dal nápis přečíst jen seshora. Nebyla si jistá, zda to odradí všechny všetečné bohy, ale cítila se díky tomu přece jen lépe.

Tu noc se jí nic nezdálo. Ráno pokryl staré návěje čerstvý sníh a několik Stařenčiných vnučat stavělo babičce pod oknem sněhuláka. Po chvíli přišly děti dovnitř a dožadovaly se mrkve na nos a dvou kusů uhlí na oči.

Stařenka vzala Toničku do osamělé vesničky Díly, kde byli lidé vždycky překvapeni, když se objevil někdo, kdo s nimi nebyl z přízně. Stařenka se přesouvala od domku k domku cestičkami proházenými ve vysokém sněhu, vypila při tom tolik hrnků čaje, že by se v něm utopil slon, a dělala malou magii. Většinou to vypadalo, jako když si s někým povídá, ale jakmile jste si jednou uvědomili co a jak, slyšeli jste, jak se dějí magické věci. Stařenka Oggová měnila způsob, kterým lidé mysleli, i když to občas bylo jen na několik minut. Když je opouštěla, mysleli si, že jsou trochu lepší. Nebyli, ale jak Stařenka říkala, dávalo jim to něco, z čeho mohli žít.

Následovala další bezesná noc, ale pak se Tonička z ničeho nic náhle probudila v půl šesté ráno a cítila se... podivně.

Otřela z okna námrazu a v měsíčním světle uviděla sněhuláka.

Proč to děláme? pomyslela si. Sotva napadne trocha sněhu, už stavíme sněhuláky. Určitým způsobem Zimoděje uctíváme. Tvoříme člověka ze sněhu... Uděláme mu nos z mrkve a oči z uhlí, aby vypadal jako živý. A... jak vidím, děti mu daly šátek. To je přesně to, co sněhulák potřebuje, šátek kolem krku, aby mu bylo teplo...

Sešla do tiché kuchyně a z touhy po nějaké činnosti vydrhla kuchyňský stůl do bělá. Práce rukama jí pomáhala myslet.

Něco se změnilo a byla to ona. Přemýšlela o tom, co udělá a jak bude přemýšlet, jako kdyby byla pouhý list hnaný větrem. Měla obavu z toho, že znovu uslyší jeho hlas ve své hlavě, kde neměl právo být.

Ne teď. Už ne.

Měl by se jí obávat.

Ano, udělala chybu. Ano, byla to její chyba. Ale ona se zastrašovat nedá. Nemůžete mládencům dovolit, aby se potulovali kolem a přšeli na vaši lávu nebo okukovali vodové barvy cizích lidí.

Najdi ten příběh, říkala vždycky Bábi Zlopočasná. Bábi věřila, že svět je plný příběhů v obrysech. Když jim to dovolíte, začnou vás ovládat. Ale když je prostudujete, když si o nich zjistíte všechno potřebné... můžete je využít, můžete je změnit...

Slečna Velezradná věděla o příbězích všechno, že? Spřádala je jako pavouk pavučinu, aby získala moc. A ony zabíraly, protože na ně lidé chtěli věřit. A Stařenka Oggová také vyprávěla příběh. Tlustá, veselá Stařenka Oggová, která se tak ráda napila (tak ještě jednu skleničku, děkuju mnohokrát) a byla mnohonásobnou a právě tolikanásobně milovanou babičkou... jenže ty její živé, jiskřivé oči se dokázaly člověku zavrtat do hlavy a přečíst všechna vaše tajemství.

Dokonce i babička Bolavá měla svůj příběh. Žila ve starém pasteveckém domku vysoko v kopcích a naslouchala hukotu větru nad pastvinami. Byla tajemná, osamělá a příběhy přilétaly a hloučily se kolem ní, příběhy o tom, jak i po smrti hledá ztracená jehňata, či o tom, jak i teď, dávno mrtvá, ochraňuje své lidi...

Lidé si přáli, aby byl svět příběhem, protože příběhy musely mít správný zvuk a musely dávat smysl. Lidé si přáli, aby svět dával smysl.

Dobrá, tohle tedy nebude příběh o malé holce, která s sebou dá vláčet. To by žádný smysl nemělo.

Až na to, že... on zas není tak zlý. Bohové v Mytologii, jak se zdálo, měli jistou představu o tom, jak



být lidskými – někdy až trochu moc lidskými – ale jak by se to mohla naučit sněhová bouře nebo ledová vichřice? Byl nebezpečný a dokázal vystrašit – ale nemohli jste se při pohledu na něj ubránit lítosti.

Na dveře domku Stařenky Oggové někdo zabušil. Ukázalo se, že je to vysoká postava v černém.

„Spletl jste si dům,“ skoro se na něj utrhla Tonička. „Tady není nikomu ani špatně od žaludku.“

Ruka v černém pozvedla černou kápi a z jejích hlubin se ozvalo: „To jsem já, Anagrama. Je doma?“

„Paní Oggová ještě nevstala,“ odpověděla Tonička.

„Skvěle. Můžu dovnitř?“

U kuchyňského stolu, nad šálkem chladnoucího čaje, odhalila Anagrama Toničce vše. Život v lesích se poněkud zadržával.

„Přišli za mnou nějakí dva mužští kvůli krávě, 0 níž si oba myslí, že jim patří!“ stěžovala si.

„To asi byli Pepan Nasaďmetl a Ožulín Dodal.

1 o těch jsem ti tam nechala poznámky,“ řekla Tonička. „Kdykoliv se některý z nich opije, pohádají se o tu krávu.“

„A co s tím mám dělat já?“

„Přikyvuj a usmívej se. ‚Počkej, až ta kráva chcípne‘, říkála vždycky Slečna Velezradná. ‚Nebo jeden z těch chlapů!‘,“ dodala Tonička. „To je jediná možnost.“

„A taky ke mně přišla nějaká ženská s nemocným prasetem!“

„A co jsi s tím udělala?“

„Řekla jsem jí, že prasata nedělám! Ale ona začala plakat, tak jsem na to prase zkusila Nákotníkovu zaklínadlo Universal Nostrum.“

„Ty jsi to použila na prase?“ ujišťovala se šokovaná Tonička.

„No, teda... čaročuňka přece taky používá magii, takže nevidím důvod, proč bych –“ bránila se Anagrama.

„Ale ona ví, jak to funguje!“ zamračila se na ni Tonička.

„Bylo úplně v pořádku, když jsem ho sundala z toho stromu! Nemusela kolem toho dělat takový virvál! A vsadím se, že ty štětiny mu zase dorostou. Časem!“

„Nebylo to prase s tmavými skvrnami? A žena, co šilhala?“ zeptala se Tonička.

„Jo! Myslím, že ano! Záleží na tom?“

„Paní Pahejlová je na to prase velice fixovaná,“ vysvětlovala Tonička vyčítavě. „Vodí ho do domku minimálně jednou týdně. Obvykle je to jenom podrážděný žaludek. Zbytečně moc ho krmí a ono se pak přežere.“

„Jo? Tak příště jí prostě neotevřu,“ prohlásila Anagrama rozhodně.

„To ne, jen ji pusť dovnitř. Podstata celé věci je vlastně v tom, že je opuštěná a nemá, s kým by si popovídala.“

„Poslyš, řekla bych, že mám na práci užitečnější věci než poslouchat nějakou starou ženskou, která si chce poklábosit,“ odpověděla Anagrama dost popuzeně.

Tonička se na ni podívala. Kde byste začali vy, kdybyste ji nesměli chytit za krk a tlouci jí hlavou o stůl tak dlouho, až by ten její hloupý mozek začal pracovat?

„Velmi dobře poslouchej,“ řekla. „Myslím ji, ne jen mě. Nemůžeš využít svůj čas lépe než tak, že budeš

naslouchat vyprávění starých ženských. Čarodějkám řekne každý všechno. Proto naslouchej každému a moc nemluv, přemýšlej o tom, co ti říkají a jak to říkají, a pozoruj jejich oči... je to jako velká skládačka, ale ty jsi ta, kdo dokáže vidět všechny kousky. Zjistíš, co chtějí, aby ses dozvěděla, poznáš, co nechtějí, aby ses dozvěděla, a dozvíš se dokonce i to, o čem si myslí, že neví vůbec nikdo. Proto chodíme na návštěvy do domů. Proto budeš chodit na návštěvy do domů i ty, dokud se nestaneš součástí jejich životů.“

„A to všechno jen proto, abych získala moc nad zástupem farmářů a sedláků?“

Tonička se obrátila a kopla do židle tak prudce, že jí přelomila nohu. Anagrama vyděšeně ucouvla.

„Proč jsi to udělala?“

„Jsi ze všech nejchytřejší, tak hádej!“

„Ach, já zapomněla... tvůj otec je... ovčák.“

„Skvěle! Tak sis vzpomněla!“ Tonička zaváhala. Cítila, jak se jí do myšlenek vlévá jistota, jistě díky pozornosti Třetích myšlenek. Najednou znala Anagramu skrz naskrz.

„A tvůj otec?“ zeptala se.

„Cože?“ zarazila se Anagrama, ale pak se pyšně narovнала. „Ten? Vlastní několik farem –“

„Lhářko!“

„No, možná by bylo přesnější říct, že je farmářem –“

„Zase lžeš!“

Anagrama ustoupila. „Jak se opovažuješ mluvit se mou jako –“

„Jak se opovažuješ mi lhát!“

V nastalém tichu slyšela Tonička všechno – tiché praskání dřeva ve sporáku, hryzáni myši ve sklepe i

hukot vlastního dechu, který duněl jako mořský příboj v podzemní jeskyni.

„Pracuje jako námezdná síla pro farmáře, stačí?“ řekla Anagrama rychle a pak se zatvářila, jako kdyby byla šokována vlastními slovy. „Nemáme žádnou zem, nemáme dokonce ani domek. Tak to je pravda, když na ní trváš. Tak a teď jsi konečně šťastná?“

„Nejsem, ale děkuji ti,“ odpověděla Tonička.

„Řekneš to ostatním?“

„Ne, proč? Na tom přece nezáleží. Jenže Bábi Zlopočasná chce, abys pokazila, co jen bude možné, chápeš? Nemá nic proti tobě...“ Tonička se na chvíli odmlčela a pak pokračovala. „Chtěla jsem říci, že ne víc než proti všem ostatním. Chce jen, aby lidé viděli, že čarodějnický styl Madam Našeptávalové prostě není k ničemu. To je celá ona. Neřekla proti tobě jediné slovo, prostě ti jen dala přesně to, co jsi chtěla. Je to jako v těch příbězích. Každý přece ví, že když si něco přeješ a dostaneš přesně to, co chceš, špatně to dopadne. Ty sis přála mít vlastní domek. A pokazíš všechno široko daleko.“

„Potřebuju jen ještě den nebo dva, než se do toho vpravím –“

„Proč? Jsi přece čarodějka s vlastním domkem. Od tebe se čeká, že si s tím poradíš! Proč jsi to udělala, když to nezvládneš?“

Od tebe se čeká, že si s tím poradíš, malá pastýřko! Proč jsi to udělala, když to nezvládneš?

„Takže ty mně nepomůžeš,“ podívala se Anagrama na Toničku. Pak ale její výraz, což bylo neobvyklé, poněkud změkkl a Anagrama řekla: „Není ti nic?“

Tonička zamrkala. Je hrozné slyšet ozvěnu vlastního hlasu odněkud z opačné strany vlastního mozku.

„Podívej, já nemám čas,“ odpověděla unaveně.  
„Možná, že by ti pomohly pomoci... ostatní?“

„Nechci, aby o tom věděly!“ Anagramě vyskočily na tváři vrásky, které tam vyryla panika.

Ona umí provozovat magii, pomyslela si Tonička. Ale jako čarodějka je špatná. Celé to poplete. A hlavně poplete lidi.

Vzdala se. „Dobrá, možná se mi podaří vyšetřit si nějaký čas, tady v Tir Nani Ogg, nemám moc práce. A celé to vysvětlím ostatním. Musí vědět, co a jak. Nejspíše ti pomůžou. Učíš se rychle, takže základy bys mohla zvládnout za týden nebo tak nějak.“

Tonička pozorovala Anagraminu tvář. Ona o tom opravdu přemýšlela! A přitom kdyby se topila a vy jste jí hodili lano, stěžovala by si, že má špatnou barvu...

„No... kdyby mi jen pomáhaly...“ řekla Anagrama a obličej se jí poněkud vyjasnil.

Jeden by tu dívku skoro obdivoval za to, jak si v hlavě dokázala přetvořit skutečný svět. Další příběh, pomyslela si Tonička. O Anagramě.

„Ano, my ti pomůžeme,“ povzdechla si.

„Možná bychom dokonce mohly říct lidem, že se ke mně chodíte něco učit?“ řekla Anagrama najednou.

Lidé říkají, že byste měli vždycky nejdříve počítat do deseti, než se rozzlobíte.

„Ne,“ odmítla příkře Anagramin návrh. „Tohle neuděláme. To ty jsi ta, která se učí!“

Anagrama otevřela ústa, jako by se chtěla hádat, ale když viděla výraz Toniččiny tváře, zase je rychle zavřela.

„Hm, tak dobrá,“ přikývla. „Jasně. Ehm... děkuju ti.“

To bylo překvapení.

„Ony pravděpodobně pomůžou. Nevypadalo by to dobře, kdyby jedna z nás zklamala.“

K jejímu úžasu se dívka před ní rozplakala. „Víš, to já jen proto, že jsem nikdy nevěřila, že jsou to opravdu mé přítelkyně...“

„Já ji nemám ráda,“ vrtěla hlavou Petulie, která stála mezi prasaty. „Říká mi čaročůňka.“

„Dobrá, ale ty jsi čarodějka specializovaná na prasata,“ upozornila ji Tonička, která stála ve dveřích prasečáku. Velká ohrada byla plná vepřů. Hluk byl skoro tak strašný jako zápach. Venku padal sníh jemný jako prach.

„Já vím, ale když to řekne ona, je v tom příliš mnoho prasat a skoro žádná čarodějka,“ posteskla si Petulie. „Pokaždé, když otevře pusy, mám dojem, že jsem udělala něco špatně.“ Zamávala jednomu z prasat rukou u hlavy a zamumlala několik slov. Zvířeti se zkřížily oči u kořene rypáku a otevřelo tlamu. Dostalo velkou dávku zelené tekutiny z láhve.

„Nemůžeme ji tam nechat, aby s tím zápasila sama,“ pokračovala Tonička. „Někdo z lidí by mohl přijít k úrazu.“

„To by ale nebyla naše vina, nemyslíš?“ odpověděla Petulie a naordinovala lék dalšímu praseti. Pak si přiložila ruce k ústům a hlasitě, aby překřičela okolní hluk, zavolala do šera prasečáku: „Floriáne, tohle stádo je hotové!“ Pak přelezla ohrádku ve vratech prasečáku a Tonička zjistila, že má Petulie šaty vysoko podkasané, podolek zastrčený za pas a na nohou pevné kožené kalhoty.

„Dneska ráno opravdu dělají jako divá,“ řekla. „Zdá se, že jsou nějaká rozdováděná.“

„Rozdováděná?“ zabručela Tonička. „Aha... ano.“

„Poslouchej, slyšíš, jak ti kanci v chlívku řvou?“ pokračovala Petulie. „Už holt cítí jaro.“

„Ale vždyť ještě ani nebyl Den prasečí hlídky!“

„Ale ten už je pozítří. Každopádně, jaro spí pod sněhem, jak vždycky říká můj táta,“ odpověděla Petulie a myla si ruce ve kbelíku s vodou.

Žádné eh a uhm, upozornily Toničku její Třetí myšlenky. Když Petulie pracuje, nikdy nezadrhává a neodkašlává. Když pracuje, je si věcmi jistá. Nosí se vzpřímeně. Velí ona.

„Podívej, bude to naše vina, když vidíme, že něco není v pořádku a nic s tím neuděláme,“ trvala na svém Tonička.

„Ale ne, zase Anagrama,“ zasmušila se Petulie. Pokrčila rameny. „Víš co? Po svátku prasečí hlídky tam můžu jednou týdně zajet a ukázat jí nějaké základní věci. Budeš potom spokojená?“

„Jsem si jistá, že ti bude vděčná.“

„A já jsem si jistá, že nebude. Už ses ptala ostatních?“

„Ještě ne. Myslela jsem si, že když jim budu moci říct, že jsi souhlasila ty, budou pravděpodobně souhlasit i ony,“ usmála se Tonička.

„Aha! Dobrá, nikdo o nás aspoň nebude moci říct, že jsme to nezkusily. Víš, myslela jsem si, že je Anagrama opravdu chytrá, protože znala spoustu slov a uměla ta zaklínadla na efekt. Ale ukaž jí nemocné prase a není k ničemu!“

Tonička jí vyprávěla o praseti paní Pahejlové a Petulie vypadala šokované.

„Takové věci nesmíme připustit,“ řekla. „Na stromě? No, možná se tam stihnu zastavit dneska odpoledne.“ Zaváhala. „Víš ale, že Bábi Zlopočasná z

toho šťastná nebude. Chceme se dostat mezi ni a Madam Našeptávalovou?“

„Je to, co chceme udělat, správné, nebo ne?“ odpověděla jí Tonička otázkou. „A konec konců co nejhoršího by nám mohla udělat?“

Petulie se krátce zasmála, ale její smích vůbec nebyl veselý. „Tedy,“ řekla, „tak především by nám mohla –“

„To by neudělala.“

„Byla bych si tím ráda tak jistá jako ty,“ zabručela Petulie. „Tak dobře. Ale dělám to kvůli praseti paní Pahejlové.“

Tonička letěla tak nízko nad vrcholky stromů, že občas botou zavadila o nejvyšší větve. Slunce svítilo právě tolik, aby se v jeho záři sníh třpytil a leskl jako poleva na dortu.

Bylo to rušné ráno. Koven se do pomoci Anagramě opravdu moc nehrnul. Zdálo se, že už sama poslední schůze kovenu byla kdysi dávno. Ale byla to rušná zima.

„Jediné, co jsme dělaly, byly zbytečnosti a Anagrama při tom všechny sekýrovala,“ řekla Drobnodara Zmatečnicková, zatímco drtila nějaké minerály a velmi pečlivě je, jeden po druhém, odměřovala do plecháčku, zahřívaného plamenem svíčky. „Mám příliš mnoho práce, než abych se zdržovala nějakou magií. Stejně jsem s ní nedokázala nikdy nic užitečného. Víš, v čem je její problém? Myslí si, že může být čarodějkou, když si nakoupí dost věcí.“

„Potřebuje se jen naučit, jak zacházet s lidmi,“ řekla Tonička. V tom okamžiku plecháček vybuchl.

„No, jak vidím, musím říct, že tohle tedy rozhodně nebyl ‚váš přípravek na každodenní ošetření chrupu‘,“



ušklíbla se zklamaně Drobnodara a vytahovala si z vlasů kousky plecháčku. „No ale dobře, když je ochotná Petulie, tak já si taky najdu nějaký den. Ale podle mě to stejně moc nepomůže.“

Když Tonička dorazila k Lucii Výbojníkové, ležela mladá čarodějka kompletně oblečená v plechové vaně plné vody. Hlavu měla pod hladinou, ale když se Tonička naklonila nad vanu, zvedla ruku, v níž držela tabulku s nápisem JÁ NEJSEM UTOPENÁ! Slečna Klíšťová jí řekla, že z ní bude skvělá hledačka nových talentů, a proto teď tvrdě trénovala.

„Nevidím jediný důvod, proč bychom měla Anagramě pomáhat,“ řekla, když jí Tonička pomáhala se osušit. „Ta nejraději lidi uráží, sráží je tím svým sarkastickým hlasem v rozletu a užívá si to. A kromě toho, proč ti na tom vůbec záleží? Sama víš, že tě nemá ráda.“

„A já myslela, že jsme spolu vždycky vycházely... více méně,“ řekla Tonička.

„Vážně? Umíš věci, o které ona by se netroufla ani pokusit! Jako když se uděláš neviditelnou... dokážeš to a ještě při tom vypadáš, jako když to nic není! A pak přijdeš na naše setkání a chováš se právě tak jako ostatní, když se skončí, pomáháš s úklidem a to ji přivádí k šílenství!“

„Poslyš, já pořád nechápu, co se mi to tady pokoušíš —“

Lucie se chopila dalšího ručníku. „Nesnese prostě pomyšlení, že je někdo lepší než ona a přitom se tím nechlubí, kudy chodí.“

„Ale proč bych to dělala?“ zavrtěla Tonička nechápavě hlavou.

„Protože to by dělala ona, kdyby byla na tvém místě,“ odpověděla jí Lucie a opatrně si zasunula nůž a vidličku zpět do vyčesaných vlasů. „Myslela si, že se jí vysmíváš. A teď je najednou, jaká hrůza, závislá právě na tobě! Chtě nechtě ti musí zobat z ruky.“

Ale Petulie souhlasila, a tak nakonec Lucie souhlasila a postupně se přidaly i ostatní. Petulie začala svůj velký příběh úspěchu před dvěma lety, když vyhrála na každoročních Zkouškách čarodějek první cenu v soutěži O nejlepší nové kouzlo svým proslulým Prasečím trikem. Vysmívali se jí – tedy Anagrama se jí vysmívala a většina ostatních se rozpačitě usmívala, ale Petulie si i dál držela toho, v čem byla dobrá, a teď už lidé říkali, že dokáže se zvířaty věci, které by si netroufla lip udělat ani Bábi Zlopočasná. A měla nejen skvělou pověst, ale i zaslouženou úctu všech lidí z okolí, o chovatelích vepřů ani nemluvě. Lidé spoustě věcí, které čarodějky dělaly, nerozuměli, ale každý, kdo dokázal postavit nemocnou krávu zpátky na nohy... no, to byl člověk, kterého bylo třeba si považovat. Takže hned po Dni prasečí hlídky to bude pro celý koven období „zachraňte Anagramu“.

Tonička odletěla zpět do Tir Nani Ogg a hlava se jí točila. Nikdy ji nenapadlo, že by jí mohl někdo závidět. Je pravda, že se jednu dvě věci naučila, ale ty mohl dělat každý. Museli jste se jen odmyslet sami od sebe.

Seděla na písku pouště za Dveřmi na onom světě, stála tváří v tvář obludhoundům, psům s břitvami místo zubů... Nebyly to věci, které by si chtěla pamatovat. A teď tady byl ještě ke všemu Zimoděj.

Bez koně ji nedokázal najít, tím si byli všichni jistí. Mohl jí mluvit v myšlenkách a ona mohla mluvit na

něj, ale to byla jistá magie a neměla nic společného s mapami.

Teď se na nějakou dobu odmlčel. Nejspíš vyráběl ledovce.

Přistála na malém holém pahorku, který se zvedal mezi stromy. Nikde nebylo vidět žádné lidské obydlí.

Sesedla z koštěte, ale pro všechny případy se ho pevně držela.

Vycházely hvězdy. Zimoděj miloval jasné noci. Byly chladnější.

A pak přišla slova. Byla to její slova, pronesená jejím hlasem, a věděla, co znamenají, ale provázela je určitá slabá ozvěna.

„Zimoději! Já ti poručím!“

Sama zamrkala, když slyšela, jak ostře ta slova znějí, a vzápětí přišla odpověď.

Ten hlas zněl všude kolem ní.

Kdo to poručí Zimodějovi?

„Jsem Letní dáma.“ No, pomyslela si, jsem svým způsobem takový její zástupce.

„Tak proč se přede mnou ukrýváš?“

„Bojím se tvého ledu. Bojím se tvého mrazu. Utíkám před tvými lavinami a před sněhovými bouřemi.“ Tak to je ono, takhle mluví bohyně.

„Žij se mnou v mém ledovém světě!“

„Jak se opovažuješ mně něco přikazovat? Neodvažuj se!“

„Ale ty ses rozhodla žít v mé zimě...“ Zimoděj mluvil nejistě.

„Chodím, kam se mi zlíbí. Sama si vybírám svou cestu. Nepotřebuji ničí povolení. Budeš mě ctít i ve své zemi – nebo mezi námi dojde k účtování!“ A tenhle kousek jsem si vymyslela sama, pomyslela si Tonička,

potěšená tím, že se jí podařilo použít takové pěkné slovo.

Zavládlo dlouhé ticho vyplněné zmatkem a nejistotou. Pak Zimoděj řekl: „Jak vám mohu posloužit, má paní?“

„Už žádné ledovce s mou podobou. Nechci být tváří, která potopila tisíc lodí.“

„A mráz? Můžeme spolu sdílet alespoň mráz? A sněžné vločky?“

„Mráz ne. Nesmíš psát mé jméno na okna. To by způsobilo jen potíže.“

„Ale mohu ti vzdát hold alespoň ve sněhových vločkách?“

„Hm...“ Tonička se zarazila. Bohyně by asi neměla říkat „hm“, tím si byla skoro jistá.

„Sněhové vločky jsou přijatelné,“ přikývla. No, to není tak hrozné, ty alespoň na sobě nemají napsané mé jméno. Prostě a jednoduše: většina lidí si toho vůbec nevšimne a většina z těch, kteří si toho všimnou, mě vůbec nezná.

Pak tady budou vločky až do dne, kdy si spolu zase zatančíme, má paní. A my si zatančíme, protože já sám sebe měním v muže.

Hlas Zimoděje se... vytratil.

Tonička stála sama mezi stromy. Až na to, že nebyla sama.

„Vím, že jsi pořád ještě tady,“ řekla a její dech se srážel v ledovém vzduchu jako stříbrný třpyt. „Jsi, že? Cítím tě. To není jen pocit v mých myšlenkách. Není to jen má představa. Zimoděj zmizel. Dokážeš mluvit mými ústy. Kdo jsi?“

Vítr se opřel do stromů na úpatí pahorku a setřásl z jejich větví sníh. Na temném nebi poblikávaly jasné hvězdy. Jinak se nikde nic nehýbalo.

„Jsi tady,“ trvala na svém Tonička. „Ty myšlenky, které mi zněly v hlavě, byly tvoje! To tvůj hlas zněl z mých úst. Znovu už se to nestane. Teď už ten pocit znám. Dokážu tě udržet mimo. Až odsud odejdu, uzavřu ti své myšlení a už nikdy ti nedovolím –“

Jaké to je, být tak bezmocná, malá pasačko?

„Ty jsi Léto, že?“ řekla Tonička.

A ty jsi jako malá holčička, která se obléká do mamčiných šatů, malé nohy ve velkých botách, spodní okraj šatů v prachu na zemi. Svět zmrzne kvůli hloupému dítěti –

Tonička udělala... něco, co by dokázala jen velmi těžko popsat, a hlas se změnil v bzukot vzdáleného hmyzu a utichl.

Vrcholek pahorku byl osamělý a chladný. A jediné, co mohla dělat, bylo jít dál. Mohla ječet, křičet, dupat nohou, ale kromě toho, že by jí možná bylo tepleji, nijak by jí to nepomohlo. Mohli jste říci, že to není fér, a to byla pravda, ale to je vesmíru jedno, protože ten neví, co to „fér“ znamená. To byl ten velký problém. Když jste byli čarodějkou, bylo to na vás. Vždycky to bylo na vás.

Přišel Den prasečí hlídky, se spoustou sněhu a několika dárky. Z domova Toničce nic nepřišlo, i když několik dostavníku projelo závějemi. Pomyslela si, že pro to doma měli nějaký dobrý důvod, a pokoušela se tomu věřit.

Byl to nejkratší den roku, což bylo velmi vhodné, protože dokonale zapadal do nejdelší noci. Bylo to sice

srdce zimy, ale Toničku ani nenapadlo, že by dostala podobný dárek, jaký dorazil příštího dne.

Hustě sněžilo, ale večerní nebe bylo modrorůžové a mrazivé.

Přilétlo to se svištěním z modrorůžového nebe a přistálo to v zahrádce Stařenky Oggové. Vyhodilo to do výšky záplavu země a nechalo to po sobě na zahrádce velkou díru.

„No, tak sbohem, zelí,“ zabručela Stařenka Oggová, která vyhlédla z okna.

Když vyšly ven, stoupala z díry v zemi pára a ve vzduchu se vznášel silný odér mladých klíčků.

Tonička se snažila očima proniknout hustou párou. Tu věc pokrývala zem a potrhané kořeny, ale rozeznávala, že je to něco kulatého.

Sklouzla dolů do jámy, přímo do bláta a páry a těsně k tajemné věci. Nebyla už příliš horká, a když z ní Tonička na jednom místě oškrabala nečistoty, začínala mít nepříjemný pocit, že už ví, co to je.

Byla to, a to si byla Tonička skoro jistá, ta věc, o které mluvila Dotčena. Vypadala tajemně až až. A jak se věc postupně vylupovala z bahna, věděla Tonička, že už ji předtím viděla...

„Jsi tam dole v pořádku? Kvůli té pitomé páře tě vůbec nevidím!“ křičela shora Stařenka Oggová. Podle hluku, který do jámy pronikal, bylo jasné, že zatím přispěchali sousedé. Bylo slyšet vzrušený rozhovor.

Tonička rychle na předmět naházela bláto a rozmačkané zelí a zavolala nahoru: „Bojím se, aby to nevybuchlo. Řekněte všem, ať se zavřou doma, a pak mi podejte ruku, prosím!“

Nahoře se ozvalo několik výkřiků, které následoval zvuk běžících nohou. Přes okraj jámy se natáhla

Stařenčina ruka a zatápala v mlze sem a tam. Tonička se jí chytila a vylezla ven.

„Neměly bychom se ukrýt pod kuchyňským stolem?“ zeptala se Stařenka, když se Tonička pokoušela odstranit si z oblečení bláto a zbytky zelí. Pak ale na Toničku lišácky mrkla. „Kdyby to náhodou opravdu vybuchlo?“

Kolem domu přibíhal její syn, Jeník a v každé ruce nesl jeden velký okov s vodou. Zastavil se a zatvářil se zklamaně, protože zjistil, že pro ně nemá využití.

„Co to bylo, mami?“ zeptal se. Stařenka se podívala na Toničku a ta odpověděla: „No... to z nebe spadl veliký kámen.“

„Žádný velký kámen by se přece na nebi neudržel, slečno,“ řekl Jeník.

„No to je taky důvod, proč spadnul, chlapče,“ odpověděla mu pohotově Stařenka. „Jestli chceš udělat něco užitečného, můžeš se k té díře postavit na stráž a dávat pozor, aby se k tomu nikdo nepřibližoval.“

„A co mám dělat, když to vybuchne, mami?“

„Tak za mnou přiběhneš a řekneš mi to, budeš tak hodný?“ poradila mu Stařenka.

Potom spěšně odvedla Toničku do domu, zavřela pečlivě dveře a řekla: „Sama jsem hříšná stará lhářka, Toni, a proto hned poznám, když lže někdo jiný. Co je to tam dole?“

„Nevěřím, že by to mohlo vybuchnout,“ odpověděla Tonička. „A i kdyby, tak myslím, že v nejhorším případě bychom byli pokrytí zeleninovým salátem. Myslím si, že je to Cornucopia.“

Venku se ozval zvuk hlasů a domovní dveře se rozletěly dokořán.

„Pokoj budiž tomu domu,“ prohlásila Bábi Zlopočasná a oklepávala si sních z bot. „Tvůj kluk mi říkal, že sem nemám lézt, ale myslím, že se mýlil. Přišla jsem tak rychle, jak to jen šlo. Co se stalo?“

„Dostali jsme Cornucopii,“ odpověděla jí Stařenka Oggová, „ať už je to cokoliv.“

Bylo pozdě téhož večera. Počkaly, než se úplně setmělo, a pak vytáhly Cornucopii z jámy. Byla mnohokrát lehčí, než si Tonička myslela. Pravda je, že v jejím bezprostředním okolí panovalo ovzduší jako kolem něčeho velmi, velmi těžkého, co se na nějakou chvíli, z osobních důvodů, udělalo lehkým.

Teď už byla dočista ořena od bláta a zelných zbytků a ležela na kuchyňském stole. Tonička si pomyslela, že ta věc vypadá nějak vzdáleně živá. Byla teplá na dotek a Tonička měla dojem, že se jí pod prsty jemně zachvívá.

„Podle Chaffínche,“ řekla Tonička, která seděla s otevřenou Mytologií na klíně u stolu a prohlížela si obrázek Letní dámy, „stvořil Slepý Io, bůh, Cornucopii z rohu kouzelného kozla Ohluchmeka, aby nakrmil své dva syny, které mu povila bohyně Duosyna. Tu později proměnila bohyně věci tvaru brambor Epidita v déšť ústřic, potom, co Duosyna urazila Rezonátu, bohyni lodí, tím, že na její stín hodila krtka. Teď je Cornucopie symbolem bohyně léta.“

„Vždycky jsem říkala, že těchhle věcí bývalo za starých časů zbytečně mnoho,“ zabručela Bábi Zlopočasná.

Čarodějky upřeně zíraly na předmět na stole. Vypadal skutečně jako kozí roh, ale byl mnohem větší.

„Jak to funguje?“ zajímala se Stařenka Oggová. Pak vstrčila hlavu dovnitř a vykřikla: „Nazdar!“ Nazdar se



jí několikrát vrátilo ozvěnou a dost dlouho doznívalo, jako kdyby putovalo mnohem dále, než byste čekali.

„Mně to připomíná velkou mořskou lasturu,“ vyslovila své mínění Bábi Zlopočasná. Kotě Ty tiše našlapovalo kolem obrovského předmětu a mlsně ho očichávalo. (Silver se ukrýval za pánvemi v nejvyšší polici. To si Tonička zjistila.)

„Myslím, že to asi každý neví,“ řekla Tonička, „ale druhé jméno pro tuhle věc je Roh hojnosti.“

„Roh? Tak to by se na něj dalo i zatroubit?“ pozvedla Stařenka Oggová obočí.

„Myslím, že ne,“ zavrtěla hlavou Tonička. „Je plný... věcí.“

„Jakých věcí?“ zamračila se Bábi Zlopočasná.

„No... technicky vzato všech,“ odpověděla Tonička. „Všeho, co roste.“

Ukázala jim obrázek v knize.

Z širokého ústí Cornucopie se řinuly všechny druhy ovoce a zeleniny.

„Je to hlavně ovoce,“ všimla si Stařenka. „Mrkví je tam pomalu, ale možná, že jsou ještě na tom špičatém konci. Asi tam lip pasují.“

„To je pro umělce typické,“ bručela dál Bábi Zlopočasná. „Tenhle taky. Namaloval dopředu hlavně ty na pohled líbivé věcičky. Moc pyšný na to, aby dopředu namaloval obyčejnou ertepli!“ Bodla do stránky obviňujícím prstem. „A co tihle andělíci? Ty snad k tomu dostaneme taky? Nerada vidím malé děti, které poletují vzduchem.“

„Ti se na obrázcích vyskytují často,“ upozornila Stařenka Oggová. „Malují je tam, aby ukázali, že jde o Umění a ne jen tak obyčejné hambaté obrázky ženských, které toho na sobě moc nemají.“

„No, mě tedy neošídí!“ prohlásila pevně Bábi Zlopočasná.

„Tak do toho, Toni,“ pobízela Stařenka Oggová, která obcházela stůl. „Spust' to.“

„Já nevím jak!“ zavrtěla Tonička hlavou. „Není k tomu žádný návod.“

V tom okamžiku vykřikla Bábi: „Ty! Okamžitě se vrať!“

Bylo už ale pozdě, bílé kotě mrsklo ocasem a vklusalo dovnitř.

Bušily do rohu. Obrátily ho dnem vzhůru a trásly s ním. Křičely do něj. Položily před něj talířek s mlékem a čekaly. Kotě se nevrátilo. Pak Stařenka Oggová opatrně zapátrala v nitru Cornucopie mopem. Žádnou z přítomných samozřejmě už nepřekvapilo, že ho v Cornucopii zmizel mnohem delší kus, než kolik měřil zvenčí.

„Však ona vyleze, až bude mít hlad,“ prohlásila Stařenka nakonec.

„Nevyleze, jestli vevnitř najde něco k žrádlu,“ odpověděla Bábi Zlopočasná a nahlížela do temného jícnu.

„Neřekla bych, že tam najde kočičí žrádlo,“ ozvala se Tonička a pečlivě si prohlížela obrázek. „Ale mohlo by tam být mléko.“

„Ty! Okamžitě, ale okamžitě vylez!“ nařizovala Bábi hlasem, který by dokázal otrást horou.

Ozvalo se vzdálené „mňau!“.

„Třeba se tam někde vzpříčila?“ nadhodila Stařenka. „Víš, co myslím? Jak se to točí do spirály a pořád se to zužuje, chápeš? Kočky moc couvat neumí.“

Tonička se podívala na výraz na Bábině tváři a povzdechla si.

„Fíglové?“ řekla jen tak do místnosti. „Vím, že tady někteří jste. Prosím, vylezte!“ Skoro za každou ozdubkou se vynořil jeden Fígl. Tonička poklepala na Cornucopii.

„Dokážete odtamtud vytáhnout malé kotě?“ řekla.

„Enem to? Ajto, nae problemo,“ odpověděl Rob Kterýten. „Já doufal, že to bude cosi komplikovanýho.“

Nac mac Fíglové zmizeli poklusem v rohu. Jejich hlasy zanedlouho utichly. Čarodějky čekaly.

Čekaly dál.

A čekaly.

„Fíglové!“ křikla Tonička do otvoru. Měla dojem, že zaslechla odněkud z velké dálky slaboučké „U psí nohy!“.

„Jestli ta věc umí zrní, mohli by tam najít pivo,“ uvažovala nahlas. „To by ovšem znamenalo, že vyjdou, až jim dojde, že pivo došlo!“

„Kočky se piva nenažerou!“ vyštěkla Bábi Zlopočasná.

„Poslyšte, já už mám toho čekání až po krk,“ sdělila jim Stařenka. „Heleďte, na tom tenkém konci je taky dírka. Já do ní fouknu!“

Rozhodně to zkusila. Tváře se jí naduly a zčervenaly, oči jí napůl vylezly z důlků a bylo naprosto jasné, že jestli roh rychle nevydá žádný zvuk, vydá ho ona. Pak to roh našťestí vzdal. Ozvalo se vzdálené kolísavé dunění, které rychle sílilo.

„Zatím nic nevidím,“ sdělila ostatním Stařenka, která už mezitím znovu nahlížela do širšího konce rohu.

Tonička ji odtáhla stranou v okamžiku, kdy z Cornucopie vyhopkovala Ty s ocasem vztyčeným jako svíčka a ušima přitisknutýma k hlavě. Na hladké desce stolu dostala smyk, zaškrabala drápky, a když se

dostala do záběru, vrhla se k Bábi Zlopočasné, zachytila se drápky jejích šatů, rychle jí vyšplhala na rameno, tam se obrátila a v obranném reflexu několikrát popuzeně zaprskala.

Pak se z rohu s výkřiky „Jééééémináku!“ a „Jéééééjdamáku!“ vyhrnuli Fíglové.

„Všichni za kanape!“ zavelela najednou Stařenka Oggová. „A rychle!“

Teď už se dunění v rohu podobalo hromobití. Sítilo a sítilo a pak –

– ustalo.

V nastalém tichu se za gaučem pozvedly tři špičaté klobouky. Za všemi ostatními předměty se objevily malé modré obličejce.

Ozval se zvuk, který se ze všeho nejvíce podobal zvuku „flus!“. Z ústí Rohu hojnosti se vykutálelo něco malého a svrasklého a padlo to na podlahu. Byl to svrasklý, vyschlý ananas.

Bábi Zlopočasná si z šatů oprášila prach a drobky.

„Asi by ses s tím měla raději naučit zacházet,“ řekla.

„Jak?“

„Copak tě nic nenapadá?“

„Ne!“

„No, ale ohrnuje to na vás nos, madam, a je to nebezpečné.“

Tonička poněkud neohrabaně zvedla Cornucopii a znovu se jí zmocnil ten vtíravý pocit, že drží v ruce nějakou nesmírně těžkou věc, která úspěšně předstírá, že je lehká.

„Třeba to potřebuje nějaké magické slovo,“ napadlo Stařenku Oggovou. „Nebo je na tom nějaký čudlík, který se musí zmáčknout...“

Jak Tonička otáčela rohem ve světle, něco se na okamžik zatřpytilo.

„Počkejte, tohle vypadá jako nějaký nápis,“ řekla. Pak četla: Π'ΑΝΤΑ Π'Ο'Ψ ΕΠΙΟ'ΕΙΣ, ΧΑΠ'ΙΖΩ Ε'ΙΟ'ΕΝΑ 'ΟΝΟΜΑ.

Vše, po čem toužíš, dám za jméno, zamumlala paměť dr. Vyhřezla.

Na druhém řádku stálo: ΜΕΓΑΛΩΝΩ ΣΥΣΤΕΛΛΟΜΙ.

Zvětšuji se a zmenšuji se, překládal dr. Vyhřezl.

„Možná, že bych měla nápad,“ řekla a se vzpomínkou na Slečnu Velezradnou zvolala: „Šunkový chlebíček s křenem!“

Nic.

Pak se dr. Vyhřezl neochotně pustil do překladu a Tonička řekla: „Ενα οαυτουιτζ, του ζαμπου με μουταρδι“

Z ústí Cornucopie s tichým *plesk* vyletěl šunkový chlebíček. Stařenka Oggová ho zkušeným pohybem zachytila a zakousla se do něj.

„No ale to vůbec není špatné,“ rozzářila se po prvním soustu. „Zkus ještě jeden!“

„δωοε μομ πολλα οαυιουιτζ χαμπων“ řekla Tonička a z rohu se ozval zvuk, jako když vyplašíte jeskyni plnou spících netopýrů.

„Přestaň!“ vykřikla, ale nic nepřestalo. Pak dr. Vyhřezl zašeptal a Tonička vykřikla: „Μηυ περιοοτερο οαυτουιτζ, τωυ ζαμπου!“

Kolem byla záplava šunkových chlebíčků s křenem. Přesněji řečeno, vrcholek hromady dosahoval skoro ke stropu. Nad ním bylo vidět jen špičku Stařenčina

klobouku, ale z míst o něco níže se z násypu ozývaly mlaskavé zvuky.

Pak se z hromady vynořila ruka, stěnou veky a jemně krájené šunky se prodrala Stařenka Oggová a zamyšleně žvýkala.

„Žádná hořčice, to jsem si všimla, hmm, no alespoň dohlídáme, aby měl dnes každý v okolí pořádnou večeři,“ zahuhlala napůl plnými ústy. „A taky uvařím kotel polívky. Myslím si ale, že by bylo lepší už to tady nezkoušet, co říkáte?“

„Že se mně to ale ani trochu nelíbí,“ vyštěkla Bábi Zlopočasná. „Kde se v tom berou všechny ty věci, aha? Magické jídlo nikdy nikoho správně nenakrmilo!“

„To není žádná magie, je to boží věc,“ zastávala se rohu a především šunkových chlebiček Stařenka Oggová. „Jako to... ta... ambrož a mányra z nebes a tyhlety věci. Já bych skoro věřila, že je to udělaný z přírodní nebeské matérie!“

Ve skutečnosti je to obyčejná oživlá metafora zpodobňující nekonečnou plodnost přírodního světa, zašeptal dr. Vyhřezl v Toniččině hlavě.

„A jaké věci? Ani dobré manýry nepadají z nebe,“ přerušila ji Bábi.

„Tohle se muselo dlouho pohybovat v cizozemských krajích,“ řekla Stařenka a obrátila se k Toničce. „Na tvém místě, drahoušku, bych si to zítra vzala někam do lesa a vyzkoušela bych si, co všechno to dokáže. I když, pokud ti to nevádí, právě teď by mi opravdu přišly k chuti nějaké čerstvé hrozny.“

„Gyto Oggová, nemůžeš přece používat Roh hojnosti Bohyně léta jako... jako špajzku!“ řekla Bábi Zlopočasná. „To s těma jejíma nohama už stačilo!“

„Ale ono to přece je něco takového! Je to špajzka! Ceká v tom, tak nějak, všechno, co má příští jaro vyrůst.“

Tonička roh velmi opatrně položila. Na Cornucopii bylo něco živého. Nebyla si tak docela jistá, že je to jen obyčejný kouzelný předmět. Měla pocit, že ji roh poslouchá.

Když se dotkl stolu, začal se zmenšovat, až měl nakonec velikost malé vázy.

„Promiňte?“ ozval se Rob Kterýten ze svého místa za hodinami. „Dělá to aj bírko?“

„Pivo?“ řekla Tonička bez přemýšlení.

Ozval se měkce šplouchavý zvuk. Všechny pohledy se obrátily k váze. Přes její okraj se přeléval zpeněný hnědý nápoj.

Pak se všechny oči obrátily k Bábi Zlopočasné, ale ta pokrčila rameny.

„Na mě se nedívejte,“ prohlásila nakvašeně. „Stejně to vypijete.“

Je to živé, pomyslela si Tonička, když Stařenka Oggová odpěchala, aby donesla nějaké džbánky. Učí se to. Naučilo se to mou řeč...

Asi kolem půlnoci se Tonička probudila, protože jí na prsou stálo bílé kuře. Shodila ho, sehnula se pro své pantofle a našla tam místo nich kuřata. Když rozsvítila svíčku, zjistila, že jí na zadní pelesti postele sedí půltucet kuřat. Podlahu pokrývala kuřata. Schody jakbysmet. I podlahy v každé dolní místnosti. V kuchyni dokonce přetekla kuřata až do dřezu.

Nedělala mnoho hluku, jen občas nějaké to „píp“, jak to kuřata dělávají, když se ocitnou v nejisté situaci. Dělala to proto, že Cornucopia, která teď povyroستla

tak, že byla větší než slušně vzrostlé kuře, vyvrhovala každých osm vteřin jedno bílé kuře.

„Píp!“

Jak Tonička přihlížela, přistálo další z nich na hromadě šunkových chlebíčků. „Píp.“

Jako trosečník vyvržený na opuštěný ostrov seděla na vrcholku Cornucopie Ty a tvářila se velmi nechápavě. „Píp.“ Uprostřed místnosti, ve velké klubovce, obklopené užaslými kuřaty, tiše pochruovala Bábi Zlopočasná. „Píp.“ Kromě pochruování, sborového pípání a tichého šoupání mnoha kuřecích párátku vypadala celá scéna ve světle svíčky velmi mírumilovně. „Píp.“

Tonička se na kotě zamračila. Když měla Ty hlad, byla zvyklá otírat se o věci. „Píp.“ A přitom mňoukala. „Píp.“ A Cornucopie dokázala porozumět všem jazykům, je to tak? „Píp.“

Tonička zašeptala: „Už žádná kuřata,“ a po několika vteřinách tok kuřat vyschnul. „Píp.“

Jenže takhle to přece nemohla nechat. Zatřásla Bábi ramenem, a když se stará dáma probudila, řekla jí: „Mám pro vás dobrou zprávu. Většina šunkových chlebíčků je...“

„Píp.“



## KAPITOLA 9

### Zelené výhonky

Příštího rána bylo mnohem chladněji, vládl bezdechý, otupující chlad, který by snad dokázal zmrazit i plameny nad ohněm.

Tonička zavedla koště k zemi mezi stromy, kousek od domku Stařenky Oggové. Tady nebyl sníh tak vysoký, ale i tak jí sahal po kolena a mráz na něm vytvořil tvrdou kůrku, která Toničke pod nohama praskala jako okoralý chleba.

Teoreticky byla v lese proto, aby se naučila zacházet s Rohem hojnosti, ale prakticky tam byla proto, aby nepřekážela. Záplava kuřat Stařenku Oggovou nijak zvlášť nevyvedla z míry. Vždyť teď konec konců vlastnila pět set kuřat, která postávala kolem její kůlny a dělala „píp“. Jen podlaha byla samozřejmě ošklivě zřízená. Všude byly slepičince, dokonce i na zábradlí a, jak Stařenka (šeptem) zdůraznila, co by se stalo, kdyby někdo řekl třeba „žralok“?

Tonička si sedla na pařez mezi sněhem pokrytými stromy a Cornucopii si položila na klín. Kdysi býval les překrásný. Teď byl nenávidný. Temné kmeny na pozadí sněhových závějí – černobíle pruhovaný svět, mříže na okně. Zatoužila po obzoru.

Zvláštní... Roh byl vždy mírně vlahý, dokonce i tady, a zdálo se, že už předem ví, jakou na sebe má vzít

velikost. Zvětšuji se, zmenšuji se, pomyslela si Tonička. A já se cítím takhle maličká.

Co potom? A co teď? Pořád ještě doufala, že moc jí spadne odněkud shůry, stejně jako Cornucopia. Ale nespadla.

Pod sněhem byl život. Cítila to ve špičkách prstů. Někde tam dole, mimo dosah, bylo skutečné Léto. Použila Cornucopii jako lopatku a odhrabávala a odhazovala sníh, dokud nenarazila na vrstvu vlhkého suchého listí. Tam dole byl život, v bílé, nitkovité pavučině podhoubí, v běložlutých mladých kořincích. Napůl zmrzlý červ se pomalu odplazil stranou a zmizel pod zbytkem listu, který se podobal krajce. Vedle něj ležel žalud.

Les nebyl tichý. Tajil dech. Všechno na ni tady čekalo a ona nevěděla, co má dělat.

Já přece nejsem Letní dáma, říkala si. Nikdy jí nemohu být. Jsem sice v jejích botách, ale nikdy se jí nemohu stát. Mohu nechat vyrůst pár květů, ale nemohu se stát Letní dámou. Ona půjde světem a do spících stromů vproudí oceán mízy a během vteřin vyrostou miliony tun trávy. Copak tohle dokážu? Ne. Jsem jen hloupé děcko, které se naučilo přehršel triků, nic víc. Jsem jenom Tonička Bolavá a jsem bolavá touhou po domově.

Tonička, která se cítila vůči červovi provinile, chvíli dýchala na místo, kam se zavrтал, a pak na ně ještě přihrábla vrstvu listí. Sotva to udělala, ozval se tichý vlhký zvuk, jako když žába luskne prsty, a žalud pukl. Vyrazil z něj bílý klíček a jen za tu chvíli, kdy se na něj dívala, povyroستl alespoň o patnáct milimetrů.

Spěšně udělala prsty jamku v zemi pod listím, vtiskla do ní žalud a zem znovu přihrnula.

Něco ji pozorovalo. Vstala a rychle se otočila. Nikoho sice neviděla, ale to nic neznamenalo.

„Vím, že tady jsi!“ řekla a otáčela se kolem dokola. „Ať jsi kdokoliv!“

Její hlas se odrážel mezi temnými stromy. I jí samé zněl slabý a vystrašený.

Pak se přistihla, že zvedá Cornucopii.

„Ukaž se,“ vypravila ze sebe, „nebo –“

Nebo co? napadlo ji. Zasypu tě ovocem?

Z nedalekého stromu spadl s měkkým žuchnutím kus sněhu a ona se lekla tak, že téměř poskočila. Kvůli tomu si připadala ještě hloupěji. Teď už dokonce poskakuje, když spadne hrst vloček! Čarodějka by se neměla bát ani v tom nejtemnějším lese, řekla jí kdysi Bábi Zlopočasná, protože by měla být až do hloubi duše přesvědčena, že nejstrašnější věci v celém lese je ona.

Pozvedla Cornucopii a nepříliš nadšeně řekla: „Jahody...“

Z ústí Rohu něco s hlasitým *pfitt* vyletělo a udělalo rudou šmouhu na stromě, který stál asi o sedm metrů dál. Tonička se neunavovala tím, že by se šla přesvědčit, co to je. Roh vždycky doručil, co jste si u něj objednali.

Což bylo mnohem víc, než mohla říci o sobě.

A k tomu všemu byl dnes den, kdy měla navštívit Anagramu. Tonička si zhluboka povzdechla. Tam to asi taky nedopadne nejlépe.

Pomalů nasedla na koště a zmizela mezi stromy.

Po minutě či dvou vyrazil z místa, kam dýchla, zelený výhonek, vyhnal do výše asi dvaceti centimetrů a vypučely na něm dva listy.

Přiblížily se kroky. Zmrzlý sníh při nich zdaleka nepraskal tak nahlas, jak to při krocích obyčejného člověka bývá obvyklé.

Pak se ale ozvalo jiné zapraskání, jako když si někdo na zmrzlý sníh klekne.

Dvě hubené, ale silné ruce opatrně vytvořily ze sněhu a suchého listí kolem výhonku vysokou, tenkou ohrádku, která ho chránila před ostrým větrem jako hradba vojáka.

Malé bílé kotě se ho pokusilo očichat, ale bylo opatrně přeneseno o kousek dál.

Pak Bábi Zlopočasná znovu zmizela v lese, aniž po sobě zanechala nějaké otisky. Nikoho nikdy nenaučíte všechno, co umíte.

Dny ubíhaly. Anagrama se učila, ale byl to skutečně boj. Bylo těžké vysvětlovat věci někomu, kdo odmítal připustit, že je něco, co by neznal nebo neuměl, takže často docházelo k rozhovorům následujícího typu:

„Umíš připravit Zástupný kořen, že?“ „Samozřejmě. To umí každý,“ odpovídá Anagrama. Pak jste nesměli říci: „Tak mi to ukaž!“, protože Anagrama by chvilku zmatkovala a dělala nepořádek a pak by se vymluvila, že ji bolí hlava. Ne. Teď nastal čas říci: „No to jsem ráda! Tak se dobře dívej, jestli to dělám dobře,“ a pak jí to přesně a jasně předvést. Pak je ovšem potřeba ještě doplnit ukázkou výkladem jako: „Jak víš, Bábi Zlopočasná říká, že místo Zástupného kořene může posloužit prakticky cokoliv, ale nejlepší je použít pravý kořen, když ho seženeš. Když se z něj připraví sirup, je to skvělý lék na lehčí nemoci... ale proč ti to povídám, to všechno určitě víš.“

A Anagrama odpoví „Pochopitelně.“

O týden později byl v lese takový mráz, že některé větší stromy v noci vybuchly. Starší lidé říkali, že něco takového už dlouhá léta nepamatují. Stává se to, jen když zmrzne míza a tak se vlastně roztáhne.

Anagrama byla zmatená jako kanárek v místnosti plné zrcadel, a jakmile narazila na něco, co neznala, zpanikařila. Byla však bystrá, rychle se učila a dokázala naprosto dokonale předstírat, že toho zná a umí víc, než tomu opravdu bylo, což je ovšem pro čarodějku také velmi cenný talent. Jednou si Tonička všimla, že Anagramě leží na stole otevřený Bimbův katalog, v němž jsou zakroužkovány některé předměty. Nekladla žádné otázky. Na to byla příliš zaměstnaná.

Týden nato zamrzly studny.

Tonička s Anagramou několikrát obešla vesnice a došla k názoru, že to Anagrama nakonec zvládne. Měla vlastní vestavěné bimbo. Byla vysoká a nafoukaná a jednala, jako kdyby věděla všechno, i když o tom neměla ani páru. S tím dojde daleko. Lidé jí naslouchali.

Museli. Teď už nebyla průjezdná jediná cesta, mezi domky si lidé proházeli tunely plné studeného modrého svitu. Všechno, co bylo třeba nezbytně doručit, se muselo doručit na koštěti. To zahrnovalo i staré lidi. Byli naloženi i s ložním prádlem, berlami a vším potřebným a přeneseni do jiných domků. Lidem sdruženým do skupinek bylo tepleji a mohli si krátit čas tím, že si navzájem připomínali, že bez ohledu na to, jak je teď venku zima, zdaleka už není tak zima, jak zima bývalo, když byla v zimě zima za jejich mládí.

Netrvalo dlouho a přestali to říkat.

Někdy trošičku povolilo, ale pak mráz přituhl o to víc. Ze všech střeš visely dlouhé rampouchy. Při

dalším oteplení se lámaly a zabodávaly se do země jako meče.

Tonička nespala, nebo spíše nelehla si do postele. Do postele nešla *žádná* čarodějka. Sníh byl místy udusán na led, tvrdý jako kámen, takže se přece jen dalo alespoň popojet s některými menšími vozy, ale pořád ještě nebylo dost čarodějek na všechny občůzky, ani dostatečně dlouhý den, aby to všechno stihly. Ani když se ke dni přičetla noc, hodiny nestačily. Petulie usnula na koštěti a skončila v koruně stromu tři a půl kilometru daleko. Tonička z něj také jednou sklouzla, ale naštěstí neletěla vysoko a dopadla do hluboké návěje.

Do tunelů mezi domky se začali odvažovat vlci. Byli zesláblí hladem a odhodlaní ke všemu. Bábi Zlopočasná je jednou zahнала a oni už se pak nikdy neukázali. Jak to udělala, nikdy nikomu neřekla.

Chlad byl strašný, bylo to, jako by člověk dostával neustále rány, znovu a znovu, ve dne i v noci. Všude na sněhu bylo vidět malé černé tečky. Byli to ptáci, kteří zmrzli doslova ve vzduchu. Jiní ptáci našli vyhrabané tunely a naplnili je švitořením a lidé je krmili zbytky, protože ptačí zpěv přinášel světu falešné naděje na jar o...

...protože měli naštěstí dostatek jídla. Ach ano, jídla bylo dost. Cornucopia běžela ve dne v noci.

A Tonička si pomyslela: Měla jsem říct ne i na ty sněhové vločky...

Stála tam bouda, stará a opuštěná. A ve zpuchřelém prkně byl zatlučený hřebík. Kdyby měl Zimoděj prsty, teď by se mu třásly.

Tohle byla poslední noc! A musel se toho tolik naučit! Bylo to tak těžké, opravdu velmi těžké. Kdo by

si pomyslel, že člověk je z látek, jako je křída a saze a plyny a jedy a kovy? Ale teď se pod rezavým hřebíkem utvořil led, dřevo zasténalo a zaskřípělo a led rostl a vytlačoval hřebík ven.

Pomalou se otáčel ve vzduchu a Zimodějův hlas bylo slyšet ve větru, který ochromoval vrcholky stromů: „KOV, BYS VELKÝ HŘEB Z NĚJ VYROBIL!“

Sníh vysoko v horách vybuchl. Tryskal vzhůru, jako by si někde pod ním hráli delfíni, na jeho povrchu se objevovaly a zase mizely neurčité tvary a obrysy...

Po chvíli se sníh usadil stejně rychle, jako se zvířil. Ale teď tam stál kůň, bílý jako sníh, a na jeho hřbetě seděl jezdec, který se leskl ledem. Kdyby nejgeniálnějšího sochaře světa někdo požádal, aby vytvořil dokonalou sněžnou sochu, vypadala by asi takhle.

Něco se s ní ale pořád ještě dělo. Tvary muže i zvířete se ještě poněkud pohybovaly, jako kdyby se stále více a více blížily k životu. Upřesňovaly se podrobnosti. Nenápadně se vtíraly barvy, stále bledé, nikdy výrazné a ostré.

A byl tam kůň a byl tam jezdec, zářící v nedostatečném a mdlém světle zimního slunce.

Zimoděj natáhl ruku a zahýbal prsty. Barva je konec konců jen otázkou lomu světla. Prsty se zabarvily do příjemného tělového odstínu.

Zimoděj promluvil. Tedy ozvala se celá škála zvuků od řevu sněhové vánice až ke chřestění oblázků na pláži omývané mrznoucím oceánem po děsivé smršti na moři. Někde mezi nimi se ozval tón, který zněl vhodně. Opakoval ho, protáhl, obrátil sem a tam a změnil v řeč. Pak si s ní hrál, dokud nezněla správně. Řekl: Cáblerizvip, gojkymunádle? Séričum. Nanana... ňum

ňum...acho...achá...aha! Tak se mluví!“ Pak Zimoděj zaklonil hlavu a zazpíval ódu na „uberwaldskou zimu“ skladatele Sikulina Dělanovějského. Slyšel ji jednou, když hnal řvoucí sněhovou vichřici nad střechou Opery, a byl překvapen tím, že lidský tvor, který ve skutečnosti není nic jiného než pytel špinavé vody stojící na nohou, může tak úžasně pochopit sních.

„CHOBA POXOLODALO!“ zpíval a hlas se nesl k mrazivé obloze.

Jediná drobná chybička, kterou Zimoděj udělal, když jeho kůň klusal mezi borovicemi, byla v tom, že zpíval kromě hlasu i všechny hudební nástroje. Zpíval prakticky všechno a jel jako putující opera, provázen hlasy zpěváků, bubnů i pikoly, jedním slovem celého orchestru najednou.

Cítit stromy! Vnímat pevnost země! Mít svou hmotnost a být pevný! Uvědomovat si temnotu za svýma očima a vědět, že jsem to já! Být – a vědět o sobě, že jsem – muž!

Ještě nikdy předtím se tak necítil. Bylo tady tolik... všeho a hrnulo se to na něj ze všech stran. Tak například ta věc se zemí. Neustále vás táhla k sobě. Musel přiznat, že stát vzpřímeně vyžadovalo spoustu přemýšlení. A co teprve ptáci! Zimoděj je vždycky vnímal jen jako nečistoty v ovzduší, které narušují bezchybné počasí, ale teď to byli živí tvorové jako on. Hráli si se zemskou tíží a s větrem a patřila jim obloha.

Zimoděj nikdy předtím neviděl, necítil, neslyšel. Nic z toho jste nemohli vnímat, pokud jste nebyli... sami sebou, v té temnotě za očima. Nejdřív tam nebyl, nebyl sám sebou, byl jen součástí vesmíru, tíže a tlaku, zvuků světla, vznášel se a tančil. Hnal od nepaměti



bouře k horám, ale nikdy nevěděl, co to hory jsou, až dodnes.

Ta temnota za očima... jaká úžasná věc. Dává vám vaši... jsoucnost. Ruka, s těmi legračními kývajícími se věcičkami na konci, vám dává hmat, otvory po stranách hlavy vpouštějí dovnitř zvuk. Další dva podobné otvory vepředu zase úžasně pachy a vůně. Jak chytré je od těch otvorů, že vědí, co mají dělat! Když jste byli jen elementálem, všechno se dělo současně a najednou, venku i uvnitř v jediném velkém chumlu, jako jedna... věc.

Věc. To bylo moc užitečné slovo... věc. Věc bylo všechno, co Zimoděj neuměl pojmenovat. Všechny věci byly... věci a byly tak vzrušující!

Bylo to skvělé, být člověkem! Ano, byl z větší části stvořen ze špinavého ledu, ale to přece byla jen lépe uspořádaná voda, že?

Ano, byl člověkem. Bylo to tak snadné. Spočívalo to jen v uspořádání věcí. Měl smysly, mohl se pohybovat mezi lidmi, mohl hledat. Tak je třeba hledat lidi. Stát se jedním z nich! Pro elementála to bylo tak těžké, tak složité vůbec člověka v bublajícím chaosu fyzické mnohověcnosti světa rozeznat. Jenže člověk mohl hovořit s jinými lidmi otvorem, který vydával zvuk. Může na ně mluvit a oni nebudou mít podezření!

A teď byl člověkem a nebude návratu. Král Zima!

Jediné, co mu chybělo, byla královna.

Tonička se probudila, protože jí někdo třásl ramenem.

„Toničko!“

Usnula v pokojíku domku Stařenky Oggové s Cornucopií pod hlavou. Odněkud z nedaleká se ozval podivný zvuk, *pic*, jako když spadne hrudka něčeho

suchého. Pokoj naplnilo bledě modré světlo, které se odráželo od sněhu.

Tonička otevřela oči, ale to už ji Bábi Zlopočasná tiskla zpět do křesla.

„Spíš už od devíti hodin, holčičko,“ řekla. „Myslím, že je čas vrátit se domů.“

Tonička se rozhlédla. „Vždyť jsem tady, nejsem?“ odpověděla trochu zmateně.

„Ne, tohle je dům Stařenky Oggové. A tohle je miska polévky –“

Tonička se probudila. Před ní se vznášela mírně rozostřená kouřící miska. Připadala jí... povědomá.

„Kdypak jsi naposled spala v posteli?“ zeptala se jí stejně neostrá postava podobná stínu.

Tonička zažívala. „Co je za den?“

„Úterý,“ odpověděla Bábi Zlopočasná.

„Hmm... a které úterý?“

Tonička se probudila potřetí a tentokrát ji Bábi chytila za rameno a postavila. „No tak,“ ozval se hlas Bábi Zlopočasně, „už neusínej. Vypij polévku. Zahřej se. Musíš se vrátit domů!“

Teď už začal Toniččin žaludek ovládat její ruku a lžici a Tonička se postupně zahřála.

Bábi Zlopočasná s kotětem Ty na kolenou seděla proti ní a dívala se mlčky, jak Tonička dojídá polévku.

„Očekávala jsem od tebe příliš mnoho,“ řekla pak. „Doufala jsem, že jak se budou dny prodlužovat, najdeš v sobě víc síly. Ale to není tvoje vina.“

Zvuk *pic* se začal ozývat čím dál tím častěji. Tonička se podívala dolů a zjistila, že z ústí Rohu padají zrnka obilí. Během té chvílky, kdy se dívala, se počet padajících zrn zdvojnásobil.

„Řekla jsi tomu o zrní, než jsi usnula,“ oznamovala jí Bábi. „Když jsi unavená, hodně se to zpomalí. Ale ještě, že jsi to udělala, jinak by nás ta kuřata sezobala zaživa.“

„Tak to bude asi jediná věc, kterou jsem udělala dobře,“ povzdechla si Tonička.

„No, to bych neřekla. Anagrama Vydřiduchová nám vykazuje podstatný pokrok. Má štěstí, že má tak dobré přítelkyně, alespoň podle toho, co jsem slyšela.“ Kdyby se Slečna Velezrádná pokusila hrát poker proti někomu s tváří Bábi Zlopočasné, byla by prohrála.

Chřestění padajícího zrní v nastalém tichu jako by zesílilo.

„Podívejte, já –“ začala Tonička.

Bábi si povzdechla. „Viš, řeknu ti jednu věc. Mně nikdo nemusí vysvětlovat, proč to či ono udělal,“ řekla upřímně. „Slíbíš mi, že se vrátíš domů? Dnes ráno projelo několik kočárů a slyšela jsem, že dole na pláních to ještě není tak zlé. Vrať se do svého křídového kraje. Jsi jediná čarodějka, kterou mají.“

Tonička si povzdechla. Chtěla se vrátit domů, přála si to víc než cokoliv jiného. Ale vypadalo by to jako útěk.

„Mohlo by to vypadat jako útěk,“ řekla Bábi Zlopočasná, která se vrátila ke svému starému zvyku odpovídat na otázku, která vlastně nebyla vyřčena.

„Takže zítra vyrazím,“ souhlasila Tonička.

„Dobrá,“ přikývla Bábi Zlopočasná a vstala. „Pojď se mnou. Chtěla bych ti něco ukázat.“

Tonička ji následovala sněhovým tunelem, který ústil skoro u okraje lesa. Tady byl sníh udupán lidmi, kteří z lesa vláčeli dřevo na topení, a jakmile jste se jednou dostali do lesa, nebyl sníh tak zlý, protože

většina ho zůstala viset na stromech, ale na druhé straně všude kolem plnil vzduch studenými modrými stíny.

„Co hledáme?“ zeptala se Tonička.

Bábi Zlopočasná mlčky ukázala prstem. V bílé a šedé svítila zelená skvrna. Byly to zelené lístky dubového výhonu vysokého asi osmdesát centimetrů. Když k němu Tonička po křupající bílé krustě přistoupila a natáhla ruku, aby se ho dotkla, zdálo se, že se oteplilo.

„Víš, jak se ti podařilo tohle?“ zeptala se Bábi.

„Nevím!“

„Já taky ne. Já to neumím. Ale tys to dokázala, děvče. Toničko Bolavá.“

„Je to jen jeden strom,“ potřásla Tonička hlavou.

„Pravda. Ale s duby musíš začínat v malém.“

Chvíli u stromku mlčky stály. Vypadalo to, jako když se zelená jeho listů zrcadlí na okolním sněhu. Zima krade barvy, ale stromek doslova zářil zelení.

„A teď máme všichni svou práci,“ přerušila nakonec Bábi mlčení. „Pokud vím, tak bys byla touhle dobou na cestě do starého domku Slečny Velezradné. Nic jiného od tebe ani nečekám...“

Byl tam zájezdní hostinec. I v téhle časně ranní době tam bylo rušno. Spěšný poštovní dostavník v tom místě udělal krátkou zastávku, aby po dlouhé neustále stoupající cestě do hor vyměnil koně, a další, který čekal na cestující dolů, na pláň, stál vedle něj. Dech koní se srážel ve vzduchu v obláčcích páry. Vozkové podupávali nohama. Nakládaly se pytle, kufry, cestovní vaky. Kolem běhali muži s pytli obroku pro koně. Pár křivonohých mužů se jen tak ochomývalo kolem, pokuřovalo a vedlo řeči. Během patnácti minut bude dvůr hostince zase prázdný, ale v tomto okamžiku byl

už každý příliš zaměstnaný, než aby si všímal jednoho cizince navíc. Později pak každý říkal něco jiného, protiřekli si a překřikovali se v hádce. Pravděpodobně nejpřesnější popis poskytla slečna Dafnie Stulíková, dcera hospodského, která pomáhala otci roznášet snídaně.

„No, heleďte, on prostě přišel dovnitř a mně to hned bylo jasné. Tak srandovně chodil, zvedal nohy, jako když klušou koně. A taky byl takovej, jak bych to řekla... jako lesklej. Jenže nám sem choděj různý lidi a většinou se nevyplácí mít na ně osobní poznámky. Minulej tejden sem přišla parta vlkodlaků a ti vypadali přesně jako vy nebo já, až na to, že jsme jim museli talíře servírovat na podlahu... aha, jo, ten chlívěk... no, tak tedy sedl si ke stolu a řekl: ‚Jsem člověk jako vy!‘ Řekl to jen tak, z ničeho nic.

Samozřejmě si ho nikdo jinej nevšímal, ale já mu řekla, že to ráda slyším a co si dá k jídlu, a řeknu vám, že to ráno jsme měli obzvlášť dobré párečky a on řekl, že může jíst jen studený jídlo, a to bylo taky divný, protože každej si stěžoval, jak je v jídelně zima, a nikde nehořel žádněj velkej oheň. No, prostě... měli jsme ve špajzu nějaký studený párky, ale ty už byly tak trochu... uleželý, no, znáte to, takže jsem mu je dala a on jeden chvilku žvýkal a pak řekl, s plnou pusou: ‚Tohle není to, co jsem očekával. Co mám dělat teď?‘ a já řekla ‚Teď polkněte‘, on zase ‚Polknout?‘ a já řekla ‚No ano, polknete a ono vám to sjede do žaludku‘ a on zase řekl a přitom poprskal celý stůl drobečky párku ‚Aha, ten dutý kousek‘ a tak jako se zakejval a pak zase řekl ‚Jsem člověk. Úspěšně jsem snědl lidské párky!‘ a já mu řekla, že hned nemusí být takový, že byly z větší části z vepřového, jako vždycky.

Pak se zeptal, co se čeká, že s nima udělá teďka a já mu řekla, že to mu já vykládat nebudu a že je to za dvě penny, prosím, a on mi dal zlaták a já mu vysekla pukrle, protože... no, jeden nikdy neví. Pak zas řekl „Jsem člověk jako vy. Kde bych našel ty špičaté lidi, co lítaj vzduchem?“ A to bylo zase divný, jak se vyjadřoval, ale já pochopila, o co mu jde, a tak jsem řekla, jestli myslí čarodějky, že je jich za lančreským mostem celá přehršel, a on řekl „A jmenuje se některá Velezradná?“ a já odpověděla, že se povídá, že umřela, ale že u čarodějek jeden nikdy neví. A on odešel. A celou tu dobu se tak jako usmíval, jako kdyby zářil, ale moc se mi nelíbil. Jeho šaty taky nebyly úplně v pořádku, zdálo se, že je na sobě má přilepený, nebo co. Jenže v našem zaměstnání si člověk nemůže moc vybírat. Včera jsme tady měli nějaký trolly. Oni nejedí lidský jídlo, vždyť víte, protože jsou to něco jako krácející kameny, ale my jim naservírovali takovou provizorní rychlovku z rozbitejch talířů, hrnků a vazelíny. Ale tenhle byl fakticky divnej. Jo, a taky když odešel, v jídelně se najednou oteplilo.“

Nic jiného od tebe ani nečekám...

Ta slova Toničku hrála. Letěla nad vrcholky stromů, ale uvnitř ji hrála oheň živený pýchou, i když by se v něm našlo jedno nebo dvě naprasklá polínka vzteku.

Bábi to věděla! Naplánovala to? Protože to vypadalo dobře? A protože by se to dozvěděly všechny čarodějky? Žákyně Madam Našeptávalové na to nestačila, ale Tonička Bolavá zorganizovala všechny ostatní spolužačky, aby jí pomohly, a nikomu o tom neřekla. Samozřejmě, že mezi čarodějkami platilo víc než v jakékoliv jiné společnosti, že nikomu o něčem neříct znamená, že se to dříve nebo později dozvědí

všichni. U čarodějek to znamenalo to „dříve“. Čarodějky dokázaly skvěle naslouchat tomu, co jste neřikali. A proto se Anagrama drží doma, Madam Našeptávalová se chová rozpačitě a Bábi Zlopočasná je zase mazaná. Tak všechno fungovalo, a povídalo se to po okolí, aby se Bábi Zlopočasná mohla cítit mazaná. No ano, a taky to bylo pro dobro paní Pahejlové, jejího prasete a všech ostatních. A tím se to všechno komplikovalo. Když to bylo možné, udělala čarodějka, co bylo třeba. Strkat nos do věcí, zvláště cizích, byl základ čarodějnické profese. To samozřejmě Tonička věděla. Bábi věděla, že ona to ví. A Tonička běhala sem a tam jako mechanická myš...

A budou Zkoušky!

Mýtina byla plná sněhu, který tam tvořil vysoké závěje, ale potěšilo ji, že až k domku byla ušlapaná cesta.

Bylo tady něco nového. U hrobu Slečny Velezradné stáli lidé, a část sněhu z něj byla odhrabaná. Ale ne! Pomyslela si Tonička, když velkým kruhem klesala na mýtinu, prosím, řekněte mi někdo, že to neudělala Anagrama, když se pokoušela najít ty lebky! Ale ukázalo se, že je to svým způsobem mnohem horší.

Poznala lidi kolem hrobu. Byli to vesničané a vrhali na Toničku zčásti trucovité a z části ustarané pohledy lidí napůl vystrašených k smrti, kteří najednou stojí tváří v tvář malému, ale potenciálně rozzlobenému špičatému klobouku. A taky bylo něco v tom úmyslně lhostejném způsobu, jakým se nedívali na hrob, což okamžitě připoutalo Toniččinu pozornost. Hrob byl pokryt malými útržky papíru, které tam byly připevněny kousky ulámaných větviček.

Pár jich vzala do ruky.

***Slečno Velezradná, chraňte na moři mého kluka  
Jozefa!***

***Slečno Velezradná, dělá se mi pleš, pomozte!***

***Slečno Velezradná, prosím Vás, najděte naše děvče  
Bětku, co nám utekla do města! Děkuju!***

A bylo jich tam mnohem víc. A právě když se chystala vesničany ostře pokárat za to, že pořád ještě obtěžují Slečnu Velezradnou, vzpomněla si na balíčky tabáku Šťastný námořník, které pastýři ještě dnes nechávali na pastvině v místech, kde byl starý pastevecký domek na kolech. Nepsali k nim lístky se svými požadavky, ale ty tam stejně byly, vznášely se ve vzduchu.

„Babičko Bolavá, ty která paseš bílá oblaka na modrém nebi, prosím, ochraň mé ovce. Babičko Bolavá, uzdrav mého syna. Babičko Bolavá, najdi má zaběhlá jehňata.“

Byly to modlitby malých lidí, kteří měli strach obtěžovat bohy tam vysoko nahoře. Věřili v to, co znali. Nebyli proto ani dobří, ani špatní... jen se nevzdávali naděje.

Tak prosím, Slečno Velezradná, pomyslela si Tonička, takže teď je z vás opravdu mýtus, o tom není pochyb. Možná, že to časem dotáhnete dokonce na bohyni. Ale velká legrace to zrovna není, to vám řeknu rovnou. „A Bětko se našla?“ Tonička se obrátila k lidem.

Jakýsi muž se sice vyhýbal jejímu pohledu, ale odpověděl: „Řek bych, že Slečna Velezradná by pochopila, proč se to děvče v nejbližších dnech nebude chtít vrátit domů.“



Aha, pomyslela si Tonička, takže jeden z těch důvodů.

„A co ten chlapec, jak se mu daří?“

„Ano, to funguje,“ ozvala se nějaká žena. „Jeho máma dostala včera dopis, že zažil strašlivé ztroskotání lodi, ale nakonec ho vylovila nějaká jiná loď, takže vyvázl jako jeden z mála živý. Ostatně to se teprve všechno ukáže.“

Tonička se neptala, co všechno by se ještě mělo ukázat, jí stačilo, co už se ukázalo.

„Tak to je dobře,“ přikývla.

„Spousta dobrých námořníků se ale utopila,“ pokračovala žena. „Loď prý narazila v mlze na ledovec. Byla to obrovská ledová hora, která se podobala ženské, říkali. Co si o tom myslíte?“

„No, já si myslím, že jestli byli na moři dost dlouho, tak by jim jako ženská připadalo všechno, ne?“ řekl jiný muž a ušklíbl se. Žena ho obdařila Pohledem.

„A nepsal, kdo to – jak vypadala, víte, jestli nebyla někomu podobná?“ nadhodila Tonička a snažila se tvářit nezúčastněně.

„No to ono asi taky záleží na tom, kam se dívali, protože –“ začal muž vesele a s chutí.

„Měl by sis propláchnout mozek mýdlem a vodou,“ sykla na něj žena a strčila ho loktem do žeber.

„Hm, ne, slečno, to neřekl,“ odpověděl muž a sklopil oči. „Řekl jen to, že měla hlavu celou pos – posypanou guánem, to teda jako pokálenou od racků, slečno.“

Tentokrát se Tonička pokoušela zakrýt úlevu, která se jí neodbytně vkrádala do hlasu. Podívala se na kousky papíru připíchnuté na hrob, které se třepetaly ve

větru, pak zase na ženu, která se pokoušela ukrýt za záda papírek s nějakou další žádostí.

„A vy na to taky věříte, paní Povožníková?“

Žena se najednou zatvářila nesmírně stísněně. „Ne, to ne, slečno. To jen že... já totiž... určitě to chápete...“

Cítíš se potom lip, pomyslela si Tonička. Je to něco, co můžeš udělat ve chvíli, kdy už se nic jiného dělat nedá. A kdo ví, co kdyby to přece jen zabralo? Ano, já to chápu. Je to –

Svědila ji ruka a teď si najednou uvědomila, že ji svědí už hezkou chvíli.

„Ale ne?“ vydechla téměř neslyšně. „Ty se opovažuješ?“

„Jste v pořádku, slečno?“ zeptal se muž. Tonička si ho nevšímalá. Blížil se jezdec a s ním se blížil sníh, táhl se za ním jako závoj, jako plášť, jako bílá stěna, nehlučný jako touha a hustý jako mlha.

Aniž z něj spustila oči, sáhla Tonička do kapsy a sevřela droboučkou Cornucopii. Tak!

Vykročila kupředu.

Když Zimoděj dojel skoro až ke starému domku, sesedl ze svého sněhově bílého koně.

Tonička se zastavila na šest metrů od něj a srdce jí divoce bušilo.

„Má paní,“ řekl Zimoděj a uklonil se.

Vypadal... lip a starší.

„Varuju tě! Mám Cornucopii a nebudu váhat ji použít!“ řekla Tonička. Přesto zaváhala. Vypadal skoro jako člověk, až na ten podivný, křečovitý úsměv. „Jak jsi mě našel?“

„Kvůli tobě jsem se učil,“ řekla postava. „Učil jsem se, jak hledat. Jsem člověk!“

Opravdu? Ale jeho ústa nevypadají v pořádku, řekly její Třetí myšlenky. Jsou i uvnitř bledá jako sníh. A není to mládenec. On si jen myslí, že je.

Jedna velká dýně by na něj stačila, přidaly se k nim Druhé myšlenky. V téhle roční době dokázaly být opravdu tvrdé. Sestřel ho hned teď!

A sama Tonička, ta vnější, ta, která cítila vítr ve tváři, si pomyslela: To přece nemůžu udělat. Nedělá nic jiného než, že tady stojí a mluví. A to všechno je moje vina!

Chce nekonečnou zimu, sdělovaly Toničce Třetí myšlenky. Každý, koho znáš, zemře!

Byla si jistá, že Zimodějovy oči jí vidí až do mozku.

Léto zabíjí zimu, naléhaly Třetí myšlenky. Tak to chodí!

Ale takhle ne, pomyslela si Tonička. Víím, že to nemá být takhle! Cítím, že by to bylo špatně. To by nebyl...správný příběh. Král zimy nemůže být zabit hala bála vrženou dýní!

Zimoděj ji pozorně sledoval. Všude kolem něj padaly tisíce sněhových vloček ve tvaru Toničky Bolavé.

„Dokončíme teď náš tanec?“ řekl. „Jsem člověk, stejně jako ty!“ Natáhl k ní ruku.

„Víš, co to je člověk?“ zeptala se Tonička.

„Ano! Je to snadné! Kov, bys velký hřeb z něj vyrobil!“ odpověděl Zimoděj okamžitě. Rozzářil se, jako kdyby právě předvedl nějaké báječné zábavní číslo. „A teď, prosím, budeme tančit...“

Udělal krok kupředu a Tonička o krok ustoupila.

Jestli s ním teď budeš tančit, varovaly ji Třetí myšlenky, bude se vším konec. Budeš věřit v sebe a důvěřovat své hvězdě a těm velkým mrkajícím věcem,

tam nahoře na obloze, tisíce kilometrů odsud, je naprosto jedno, že budou pomrkvávat na věčný sních.

„Já... nejsem připravená,“ odpověděla Tonička hlasem sotva silnějším než šepot.

„Ale čas utíká,“ zamračil se Zimoděj. „Jsem člověk, už tyhle věci znám. Nejsi bohyně v lidské podobě?“

Jeho pohled se do ní zabodl.

Ne, to tedy nejsem, pomyslela si. Vždycky budu jenom... Tonička Bolavá.

Zimoděj přistoupil blíž, s rukou stále ještě nataženou směrem k ní.

„Je čas tančit, Dámo. Je čas dokončit tanec.“

Myšlenky najednou začaly Toničce utíkat pod rukama. Zimodějovy oči plnily její mozek bílou prázdnotou, podobnou pláni čerstvě napadaného sněhu...

„Húúíííí!“

Dveře starého domku Slečny Velezradné se rozletěly dokořán a z nich se na sních vy kulhalo... něco.

Byla to čarodějná bytost. V tom se nemohl nikdo mýlit. Byla to – pravděpodobně – bytost ženského rodu, ale některé věci jsou tak děsivé, že přemýšlet o tom, v jakém rodě je oslovit, je zcela zbytečné – měla klobouk, jehož špička se kroutila jako had. Ten klobouk byl nasazen na chomáči špinavých mastných a zanedbaných vlasů, které korunovaly tvář, jaká se mohla vyloupnout jen z hrozného snu. Byla zelená, stejně jako ruce, které byly ukončeny černými nehty, které se ovšem podobaly spíše dravčím pařátům.

Tonička nevěřila vlastním očím. Zimoděj nevěřil očím, které si udělal. Lidé nevěřili nejen svým, ale ani sousedovým očím.

Když se to děsivé, ječící stvoření přiblížilo, začali všichni rozeznávat podrobnosti, jako hnědé, vykotlané zuby a bradavice. Spoustu bradavic. Dokonce i bradavice na bradavicích měly bradavice. Anagrama si objednala snad všechno. Jedna Toniččina část se chtěla smát, dokonce i teď, ale Zimoděj ji uchopil za ruku.

– a čarodějka ho chytila za rameno.

„Nesahej na ni tímhle způsobem! Jak se odvažuješ! Já jsem čarodějka, rozumíš?“

Anagramin hlas nebyl pro ucho příjemný, ani když byla v té nejmedovější náladě, ale když byla vystrašená nebo rozzlobená, měnil se v rezavý jakot, který vám pronikal přímo do hlavy.

„Pust' ji, řekla jsem!“ zaječela Anagrama a zdálo se, že je Zimoděj napůl omráčený. Naslouchat rozzuřené Anagramě bylo velmi těžké pro někoho, kdo už neměl uši opravdu velmi dlouho.

„Pust' ji!“ zaječela podruhé. Pak vrhla ohnivou kouli.

Minula. Nejspíš chtěla minout. Ohnivá koule, která proletí v těsné blízkosti, obvykle způsobí, že lidé přestanou dělat to, co dělají. Většina lidí se ale rozhodně nezačne rozpouštět.

Zimodějovi upadla noha.

Později, při cestě sněhovou vánicí, přemýšlela Tonička o tom, jak vlastně Zimoděj funguje. Stvořil se ze sněhu, ale dokázal snít přinutit chodit a mluvit. To ovšem znamená, že na to musí neustále myslet. Prostě musel. Lidé nemusí neustále myslet na svá těla, protože jejich těla vědí sama, co mají dělat. Jenže snít se neumí ani rovně postavit.

Anagrama se na něj dívala, jako kdyby udělal něco opravdu velmi pohoršujícího.

Zimoděj se zatím nejistě rozhlížel kolem a na prsou se mu začaly objevovat trhliny a pak se změnil v rozpadávající se sníh, který se sesul do hromádky lesklých krystalů.

Sníh se začal sypat tak hustě, jako kdyby tam nahoře mraky někdo ždímal.

Anagrama odtáhla masku ke straně, podívala se na hromádku sněhu a pak na Toničku.

„Hele,“ začala, „co se to tady vlastně stalo? Měl tohle udělat?“

„Právě jsem tě přiletěla navštívit a... to je Zimoděj,“ bylo všechno, co ze sebe Tonička v té chvíli dokázala vypravit.

„Ty myslíš... to jako... ten Zimoděj?“ vytřeštila na ni oči Anagrama. „To není jenom pohádka? A proč jde zrovna po tobě?“ dodala Anagrama mírně obviňujícím tónem.

„To je... on... totiž já...“ začala Tonička, ale nenapadalo ji, kde by měla začít. „Je skutečný! Musím před ním utéct!“ pokračovala. „Musím utéct co nejrychleji! Ale trvalo by to hrozně dlouho, než bych ti to všechno vysvětlila!“

Na jeden kratičký hrozný okamžik měla dojem, že se Anagrama bude dožadovat celého příběhu, ale ta natáhla ruku a sevřela Toničce předloktí zelenočerným pařátem.

„Tak odsud okamžitě zmiz! Ale ne, ty máš pořád ještě to staré koště Slečny Velezradné? To není absolutně k ničemu!“ Padajícím sněhem, který neustále houstl, vlekla Toničku za sebou k domku.

„Kovu, kolik na člověka třeba!“ opakovala Tonička a pokoušela se sebrat. Nenapadalo ji nic jiného, co by

řekla, a bylo to najednou velmi důležité. „On si myslel, že je člověk –“

„Rozbila jsem mu akorát sněhuláka, ty hloupá. On se vrátí!“

„Ano, já vím, ale ,kovu, kolik...‘ chápeš, to je...“

Zelená ruka ji pleskla po tváři, ale díky gumě to bolelo méně, než by mohlo.

„Neblábol mi tady! Myslela jsem si, že jsi chytrá! Vážně nevím, co se tady děje, ale kdyby po mně šlo něco takového, neztrácela bych nějakým žvaněním čas!“

Anagrama si znovu natáhla masku Zlá čarodějnice DeLuxe s přirozeně prýstícím odporným slizem, urovnala si sliz do přirozených svislic a obrátila se k venkovanům, kteří celou tu dobu stáli jako do země vrostlí. „Na co tak koukáte, he? To jste ještě nikdy předtím neviděli čarodějků?“ osopila se na ně. „Vraťte se domů! Jo, abych nezapomněla... zítra se u vás zastavím s nějakou medicínou pro vašeho malýho, paní Povožníková!“

Podívali se na její zelenou tvář, hnijící hnědé zuby, páchnoucí umaštěné vlasy a šedozelený sliz (který byl ve skutečnosti vyroben ze skla) a dali se na útěk.

Tonička, pořád ještě napůl omámená strachem a napůl úlevou, se pomalu kývala sem a tam a tiše mumlala: „Kovu, kolik na člověka třeba!“ dokud s ní Anagrama nezatřásla. Sníh padal tak hustě, že jí skoro nebylo vidět do tváře.

„Koště Toničko! Koště a leť,“ řekla Anagrama. „Leť někam hodně daleko! Slyšíš, co ti říkám? Někam do bezpečí!“

„Ale o... on si chudák myslí, že je...“

„Ano, ano, je mi jasné, že je to hrozně důležité,“  
přikyvovala konejšivě Anagrama a vlekla ji ke stěně  
domku, kde měla opřené vlastní koště. Položila ho  
vodorovně do vzduchu a Toničku na něj napůl vystrčila  
a napůl zvedla. Pak se podívala k obloze. Teď už se  
sníh shora řinul jako bílý vodopád.

„On se vrací!“ vyštěkla a tiše přidala několik slov,  
kterým nebylo rozumět. Koště vystřelilo přímo vzhůru  
a zmizelo směrem ke sněhem tlumenému světlu  
hasnoucím na západě.



## KAPITOLA 10

### Návrat domů

Bábi Zlopočasná zvedla hlavu od talíře s inkoustem, na jehož hladině právě mizela maličká Tonička v bílé zuřivosti blizardu. Usmívala se, ale to u Bábi Zlopočasná ještě nemuselo znamenat, že se děje něco hezkého.

„Teho pazgřivca sme mohli smáznout jedenkrát napořád,“ ozval se Rob Kterýten lítostivě. „Měla ste nás nechat.“

„Možná. Ale taky vás mohl jediným fouknutím zmrazit na kost, hm?“ odpověděla mu Bábi. „Kromě toho, myslím, že Nac mac Fígly teď čeká mnohem větší a důležitější úkol. Vaše malá velká bosorbaba potřebuje, abyste udělali dvě věci. Jedna z nich je těžká a ta druhá *velmi* těžká.“

Když tohle zaslechli Fíglové, nadšeně se rozjásali. Kuchyně Stařenky Oggové jich byla doslova plná. Někteří se dokonce usadili na samotné Stařence a slečna Klíšťová, která jimi byla beznadějně obklíčená, vypadala dosti stísněně. Oproti slečně Klíšťové se Fíglům jen zřídkakdy naskytla příležitost se vykoupat a je pravda, že i ty nepříliš časté příležitosti, které se jim naskytly, Fíglové využívali jen v případech nejvyšší nouze.

„Tak za prvé,“ pokračovala Bábi Zlopočasná, „bude nutné, abyste se vydali do...Podsvětí a našli skutečnou Letní dámu.“

Významná odmlka, kterou udělala, jak se zdálo, Fígly ani v nejmenším neznervóznila.

„No ajto, to možem urobiť,“ přikývl Rob Kterýten. „My se dostáném všadyk. A to je na tom ten nejhorší kúšťek, nae?“

„Ale pak musíte zase ven,“ upozorňovala Bábi Zlopočasná.

„No co, nae problema,“ odpověděl klidně Rob Kterýten. „Voni nás většinou vykopnou sami!“

„Ta velice těžká část,“ pokračovala Bábi, „bude najít Hrdinu.“

„Jaký těžký?“ ušklíbl se Rob Kterýten. „My sme tady samej heroj!“ Opět zazněl všeobecný mnohohlasý jásot desítek vysmolených hrdělek.

„Skutečně?“ pozvedla obočí Bábi. „Máš strach jít do Podsvětí, Robe Kterýtene?“

„Já? Nae!“ odpověděl rozhlédl se po svých bratrech a obdařil všechny přítomné zářivým úsměvem.

„Tak mi napiš slovo marmeláda.“ Bábi Zlopočasná postrčila k Robovi přes kuchyňský stůl Stařenky Oggové tužku a opřela se v židli. „Tak do toho. Hned teď. A nikdo ti nebude pomáhat!“

Rob v hrůze ustoupil. Bábi Zlopočasná nebyla obyčejná bosorbaba, nebyla dokonce ani obávaná órbosorbaba, ne, Bábi Zlopočasná byla... jaký děs!... bosorbaba všech bosorbab! To Rob Kterýten věděl. Nedalo se odhadnout, co všechno by mohla s takovým hříšným Fíglem udělat.

Nervózně se chopil tužky a položil její špičku na dřevěnou desku stolu. Ostatní Fíglové se nahloučili

kolem, ale pod Bábiným přísným pohledem se žádný z nich neodvážil ho povzbuzovat.

Rob zvedl oči vzhůru, rty se mu pohybovaly a na čele se mu zaperlil pot.

„Mmmmm...“ řekl.

„Jedna.“

Rob zamrkal. „Moment? Kdo to počítá?“ protestoval.

„Já,“ řekla Bábi. Kotě Ty jí vyskočilo na klín a stočilo se do klubíčka.

„Jémináku, ale předtým ste nepřála, že se bude čítat!“

„Ne? No... pravidla se mohou kdykoliv změnit. Dva!“

Rob naškrabal ucházející „M“, zaváhal a pak, těsně před tím, než Bábi řekla „tři“, přidal kostrbaté „R“.

„Tam má bejt eště ‚A‘, u nich!“ upozornil ho Bohouš Velebrada. Podíval se vzdorovitě na Bábi a dodal: „Slyšel sem, že se pravidla můžou měnit každou chvíli, nae?“

„Jistě. Pět!“

Rob připsal „A“ a v záchvatu náhlé tvořivosti přidal další „M“.

„Šest a půl,“ nedala se vyvést z míry Bábi a klidně hladila kotě.

„Cože? Ach, jejdamáku,“ huhlal Rob a otíral si zpocenou ruku do kiltu. Pak znovu sevřel tužku a načrtl „L“. To mělo poněkud rozvlněnou nožičku, protože mu tužka v rukou sklouzla a špička se ulomila.

Zavrčel a tasil meč.

„Osm,“ počítala Bábi. Na všechny strany létaly dřevěné odštěpky, jak Rob osekával tužku do mírně křivé, nové špičky.

„Devět.“ K ostatním písmenům poměrně svižně přibýlo „A“ a „D“. Teď už měl Rob oči vypoulené a tváře horečnatě zrudlé.

„Deset.“ Rob, který vypadal sice dost nervózně, ale zároveň pyšně, se postavil do pozoru vedle slova MRAMLADA. Fíglové propukli v jásot a ti, kteří mu byli nejbližší, ho začali ovívat svými kilty.

„Jedenáct.“

„Co? Co? U psí nohy! Rob se rychle naklonil nad napsaným slovem a na konec přičinil tečku.

„Dvanáct!“

„No ale tak byste mohla čítat do halelujá, paňo,“ prohlásil Rob a odhodil tužku, „ale tamto máte všechno, co v marmeládě je!“ To vyvolalo mezi Fígly další jásot.

„Bylo to skutečně hrdinské úsilí, pane Kterýtene,“ přikývla Bábi. „První věc, kterou musí hrdina porazit, je jeho vlastní strach, a když přijde na boj, nevědí Fíglové, co to slovo znamená.“

„Ajto, toť recht,“ zabručel Rob. „My nekapírujem mínění tisícky slov.“

„Pustili byste se do boje s drakem?“

„No jasná páka, dovalte ho!“ Rob byl pořád ještě rozčilený kvůli marmeládě.

„Vyběhli byste na vysokou horu?“

„Nae problemo!“

„A přečetli byste knihu od začátku až do konce jen proto, abyste zachránili svou malou velkou čarodějkou?“

„No samo.“ Rob se zarazil. Zdálo se, že je zahrán do kouta. Pak si olízl rty. „A kolikžeto těch věcí... jako listůch se stranama, by tam mělo asi bejt?“

„Stovky,“ odpověděla Bábi.

„A všude by byly z vobouch stran slova?“

„Ano, samozřejmě. A opravdu malými písmeny!“

Rob se přikrčil. Dělal to vždycky, když byl zahrán do úzkých, protože se mu z téhle polohy lépe vyráželo do boje. Zástup Fíglů zatajil dech.

„Udělal bych to!“

„Výborně,“ řekla Bábi. „Samozřejmě, že bys to udělal. To by bylo hrdinství – na tebe. Ale někdo se musí vydat do Podsvětí a najít skutečnou Letní dámu. To je Příběh. Už se to odehrálo předtím. A ten někdo to musí udělat ve strachu a hrůze, jako skutečný hrdina, protože většina těch příšer, které musí porazit, se ukrývá v jeho hlavě, a on šije tam přinese s sebou. Je čas, aby nastalo jaro a zima, a její sníh je pořád ještě tady, a proto ho musíte najít *hned*. Musíte ho najít a přivést ho na cestu. Na Cestu, která vede dolů, Robe Kterýtene.“

„Ajto, tu cestu my víme,“ přikývl Rob.

„Jmenuje se Roland,“ pokračovala Bábi. „Myslím, že byste měli vyrazit hned, jak se rozední.“

Košťe se potácelo černým blizardem. Košťata obvykle létala tam, kam si čarodějky přály, a tak se Tonička tiskla k násadě, pokoušela se neumrznout k smrti a doufala, že letí domů. Neviděla nic, jen temnotu a svištěcí sníh na všech stranách. Krystalky sněhu ji bodaly do očí, takže na násadě téměř ležela a bradu si tiskla na hrud', aby díky špičce klobouku dosáhla co nejlepšího aerodynamického tvaru. I tak do ní jednotlivé vločky narážely jako kamínky a lepily se na násadu. Každých několik minut musela oklepat námrazu ze všeho, na co dosáhla.

Pak hluboko pod sebou zaslechla řev vodopádu a cítila, jak se prostor pod ní najednou prohloubil, protože košťe vyletělo nad Pláně a začalo klesat. Byla na kost prokřehlá.

Nedokázala bojovat se Zimodějem, ne tak, jak to dokázala Anagrama. Dokázala to sice naplánovat, to ano, pevně se k tomu odhodlat, ale když mu pak stanula tvář v tvář...

*...kovu, bys velký hřeb z něj vyrobil...* ta slova jí zněla hlavou neustále dokola, zatímco koště letělo kupředu. Připomněla si starou veršovánku, kterou se naučila už dávno, když do vesnice přišli potulní učitelé. Jak se zdálo, znal tu říkanku každý:

Kovu, bys velký hřeb z něj vyrobil Vápna tolik, abys stěnu obílil Vody, co bys psa v ní utopil Síry, co by jimi blechy vyhubil Potaše, v němž košili bys pral Olova, co pták by do zobáku vzal Zlata na fazole v rendlíku Stříbra tak na postříbření špendlíku Fosforu, že město by jím vzplálo...

A tak dál a tak dál...

Byl to takový nesmysl, nepamatujete si, že by vás to někdo učil, ale umíte to od nepaměti. Holčičky při tom skákaly přes švihadlo a děti to používaly jako rozpočítadlo, aby zjistily, kdo půjde z KOLA VEN!

A pak jednoho dne jeden z potulných učitelů, který, stejně jako všichni ostatní, učil za vajíčka, pár kousků ovoce a zeleniny nebo za nějaké to obnošené, ale čisté oblečení, zjistil, že dostane víc, když bude učit věci zajímavé, než když učí věci užitečné. Vyprávěl o tom, jak několik mágů použilo mocnou magii a zjistili přesně, z čeho se skládá člověk. Tak především to byla voda, ale i trocha železa a síry, nějaký uhlík a špetka toho a špetka onoho, dokonce i troška zlata, jenže to bylo všechno podivným způsobem pomícháno.

To sice Tonička chápala, dávalo to smysl jako spousta jiných věcí. Byla si však jistá jedním. Kdybyste vzali všechny ty věci, vsypali je do velké mísy s vodou

a promíchali, nevylezl by z té mísy člověk, ani kdybyste se snažili sebevíc.

Nedokážete namalovat obraz tak, že nalijete různé barvy do kbelíku. To věděl každý člověk.

Zimoděj nebyl člověk. A nevěděl to...

Taky nevěděl, jak ta veršovánka končí.

Ta slova se jí točila v hlavě neustále dokola, zatímco koště letělo neustále kupředu. V jedné chvíli se objevil dr. Vyhřezl a svým suchým, samolibým hlasem jí udělil lekci o menších Živlech a o tom, jak byli lidé vytvořeni z většiny z nich, s velkým přídavkem vyprávěnci, což je základní materiál všech příběhů, které tam ovšem objevíte, jen když pozorujete způsob, jakým se ostatní chovají...

„Utíkáš, prcháš. Jak se ti to líbí, malá pasačko? Ukradla jsi mi ho. A to je všechno, v co jsi doufala?“ Hlas se ozval ze vzduchu hned vedle ní.

„Je mi jedno, kdo jsi,“ zamumlala Tonička, příliš prokřehlá, než aby normálně uvažovala. „Běž pryč...“

Hodiny utíkaly. Vzduch tady v nížině byl o něco teplejší a sníh ne tak ostře pálivý, ale chlad pořád pronikal všude, bez ohledu na to, kolik šatů jste na sobě měli. Tonička se snažila ze všech sil neusnout. Některé čarodějky dokázaly na koštěti i spát, ale to se ona neodvážila. Měla strach, aby se jí nezdálo, že padá, a ona se nevzbudila jen proto, aby zjistila, že je to pravda, i když už dlouho nebude.

Naštěstí se teď pod ní objevila světla, žlutá a poblíkávající. To byl pravděpodobně hostinec ve Dvoukošilích, důležitý navigační bod.

Čarodějky se téměř nikdy neubytovávaly v hostincích, pokud se tomu mohly jen trochu vyhnout, protože v některých místech to bylo dost nebezpečné a

navíc ve většině z nich se provozovatelé za poskytnuté služby nekompromisně dožadovali peněz. Paní Namostná, která vlastnila malý obchod se suvenýry naproti hostince, měla za domem starou stodůlku spojenou s chlévem pro krávy a patřila k osobám, kterým slečna Klíšťová říkala PéKáCé, neboli přátelské k čarodějkám. Na stěně stodoly, v místě, kde by ji nenašel nikdo, kdo by ji nehledal, byla dokonce čarodějná značka: lžice, špičatý klobouk a klasické učitelské znamínko, kterému ve školních sešitech říkáme fajfka.

Hromada sena jí nikdy nepřipadala tak úžasná a Tonička v ní byla zahrabaná během dvou minut. Na druhé straně stodoly se obě krávy paní Namostné staraly o to, aby byl vzduch teplý a páchl natrávenou travou.

Byl to hluboký a neklidný spánek. Zdálo se jí, jak si Anagrama stáhla svou masku deLuxe a odhalila vlastní tvář a pak si stáhla vlastní tvář a pod ní se ukázala tvář Bábi Zlopočasné...

Stálo to za ten tanec, malá pastýřko? Připravila jsi mě o mou sílu a já jsem teď slabá. Svět zmrzne. Stálo to za ten tanec?

Posadila se v temné stodůlce a vyhlédla ze sena. Měla dojem, že se temnotou krátce zaklikatil světelný záblesk podobný lesklému hadu. Pak znovu ulehla, propadla se do temnoty a snila o Zimodějových očích...



## KAPITOLA 11

Dokonce i tyrkysová!

Ting-tang!

Tonička se prudce vztyčila a seno z ní odletovalo na všechny strany. Byl to ale jen zvuk držadla, které naráželo na stranu plechové dojačky na mléko.

Paní Namostná dojila krávy. Prasklinami ve stěně dovnitř pronikalo mdlé denní světlo. Když paní Namostná uslyšela Toničku, pozvedla hlavu.

„No ano, myslila jsem si, že v noci musela dorazit některá z dam,“ řekla. „Dala byste si něco ke snídani, drahoušku?“

„Prosím, to bych moc ráda!“

Tonička odnesla staré paní kbelíky, pak jí pomohla stlouct nějaké máslo, pohladila jejího starého psa, dala si topinku a fazole a pak –

„Myslím, že tady pro vás něco mám,“ řekla paní Namostná a zamířila k malé přepážce s otevřenými zásuvkami, která představovala poštovní úřad Dvěkošil. „No tak, kam jsem to jen –? Aha, tady...“

Podala Toničce malý štůsek dopisů a plochý balíček, to vše přetažené gumovou páskou a pokryté psími chlupy. Povídala dál, ale Tonička ji skoro nevnímala. Říkala něco o tom, jak si povozník zlomil nohu, chudák, nebo to byl možná jeho kuň, kdo si zlomil nohu, chudák, a jedna ze sněhových vichřic polámala hodně stromů, které napadaly na cestu tak

hustě, že tam neprošel ani obyčejný chodec, a tohle a ono, takže se pošta z Křídy a na Křídu dost opozdila a stejně odtamtud skoro nikdo nic neposílal –

To všechno Tonička vnímala jako bzukot v pozadí, protože ty dopisy byly adresovány jí, tři byly od Rolanda a jeden od matky, a na ni byl adresován i balíček. Balíček vypadal jako balený v obchodě, a když ho Tonička otevřela, byla v něm plochá a podlouhlá černá krabička. Když potom Tonička otevřela krabičku, objevilo se v ní –

Tonička nikdy předtím neviděla vodové barvy. Nikdy by nevěřila, že se může v tak malé krabičce ukrývat tolik barev současně.

„No ne, krabice s barvami,“ ozvala se paní Namostná, která jí nahlížela přes rameno. „Ty jsou ale hezké. Taky jsem jedny měla, když jsem ještě byla děvče. Ale ne, je v nich i tyrkysová! Tyrkysová, taje velice drahá. To je od vašeho mládence, že?“ vypyávala se, protože staré dámy rády vědí všechno, nebo raději ještě o něco víc.

Tonička si odkašlala. Ve svých dopisech se důsledně vyhýbala bolestnému tématu barev a malování. Muselo ho napadnout, že by to ráda zkusila.

Barvy v krabičce, kterou svírala v dlani, zářily jako lapená duha.

„Je překrásné ráno,“ řekla. „Myslím, že bych se měla vydat domů...“

Na mrazivé řece, těsně nad dunícemi Lancreeskými vodopády, byl na břeh vyplaven kus stromového pně. Na obrovském, vodou ohlazeném balvanu uprostřed proudu stály Bábi Zlopočasná a Stařenka Oggová a pozorovaly ho.

Kus kmene byl pokryt Fígly. „Všichni vypadali rozjařené. Bylo sice skoro jisté, že je očekává smrt, ale nezahrnovalo to – což bylo nejdůležitější – nutnost cokoliv číst.

„Co si pamatuju,“ řekla Stařenka, „tak neexistuje žádný člověk, který by proplul těmi vodopády a zůstal naživu, aby ten příběh mohl vyprávět.“

„Panu Parkulkovi se to podařilo,“ upozornila ji Bábi. „Vzpomínáš? Asi před třemi roky?“

„Jo, vidíš, ten to přežil, pravda, ale postihlo ho to příšerné koktání, takže skoro nemluví,“ přikývla Stařenka Oggová.

„No a ten o tom přece napsal,“ pokračovala Bábi Zlopočasná. „Jmenuje se to *Horempádem vodopádem*. Musím říct, že je to opravdu zajímavé.“

„Ale nikdo o tom *nevyprávěl*!“ trvala na svém Stařenka. „V tom jsem měla pravdu!“

„Ajto, dobroš, ale my sme lehký jako malý peříčka,“ řekl Yan Habáně, „a ten větr, co duje, nám fučí aj pod kiltiska a ty dokážou jednoho hodně nadnýst, kapíro?“

„Jsem si jistá, že to musí být opravdu úžasný pohled,“ zabručela Bábi Zlopočasná.

„Všeci přihotovení?“ rozhlédl se Rob Kterýten po svých družích. „Tak fajn! Byla byste vod tej dobroty, paño Oggová, a odplantala to špagátisko?“

Stařenka Oggová rozvázala uzel a nohou odstrčila kmen stromu na vodu. Chvilku se pohyboval pomalu, ale pak se ho zmocnil proud.

„Plavali plavci tichou vodičkou?“ nadhodil najednou Pořapaný Vilda.

„A co s tím?“ zeptal se ho Rob Kterýten, když kmen začal nabírat na rychlosti.

„Proč bysme si tu písničku nebrěskli, he?“ pokračoval Pořapaný Vilda. Stěny kaňonu se začaly jedna k druhé přibližovat s děsivou rychlostí. „Tak jo,“ přikývl Rob, „dyť nakonec je to šumná plavecká notovánka. A Vilíku, drž si ten svůj sejrec ode mě dál. Nepáčí se mně způsob, jakým na mě hledí!“

„Ale dyť von nemá žádný voči, Robe,“ odporoval Vilda chabě a přitiskl se k Horácovi.

„No tot, právě o tom hovořím!“ odpověděl Rob s kyselým výrazem.

„Horác tě nechtěl sežrat, Robe,“ vysvětloval mu překotně Vilda. „A tys samotnej přál, jaks byl pěkný a čist'učký, dyž tě vyflusl!“

„A jak to přinde, že ty víš, jak se takovej sejrec menuje?“ nadhodil popuzeně Rob, zatímco se přes plující kmen začala přelévat zpěněná voda.

„Rek mi to, Robe.“

„Ajto?“ podíval se na něj Rob a pokrčil rameny. „No, tak jo. Se sejrem se hádat nebudu.“

Na hladině řeky kolem pluly kusy ledu. Stařenka Oggová na ně ukázala prstem.

„To množství sněhu, co napadlo, zas uvedlo do pohybu ledy, co se utvořily u břehů,“ řekla.

„Já vím.“

„Já jenom doufám, že se dá na ty příběhy spolehnout, Esmé,“ dodala Stařenka.

„Jsou to prastaré, příběhy, Gyto. Žijí svým vlastním životem. Touží po tom, aby byly opakovány. Slunce zachráněno z jeskyně? Víš, jak je to prastarý příběh?“

„Ale Zimoděj bude to naše děvče stejně pronásledovat.“

Bábi pozorovala, jak kmen s Fígly mizí v záhybu řeky.

„Ano, máš pravdu," přikývla. „Víš, abych se ti přiznala, je mi ho skoro líto."

A tak se Fíglové vydali na cestu domů. Kromě Mrňavého Bohouše Velehrady by neudrželi melodii, ani kdyby na tom závisel jejich život, ale tahle drobná potíž byla ještě umenšena tou velkou, která spočívala v tom, že každý z nich zpíval v jiné tónině, jiným tempem a každý jiná slova, často vlastní proveniencie. Navíc mezi nimi propukly i drobnější šarvátky, což se dělo, i když byli Fíglové v tom nejlepším rozmaru a užívali si života. Zvuk, který se ozvěnou odrážel mezi stěnami soutěsky, když se stromový kmen nezadržitelně hnal k okraji vodopádu, zněl asi takhle:

*„Plouliíí, plavaliíí, poplilíí plavciíí, vóóóraři, v oráááři,  
šiiírou, čiiírou, kááálnýýýho vodoóúúú, vodičkouúúú  
piiívááá, plavááá, plááavaliíí...  
A do psííí nohýýýýý!”*

Kmen se svým nákladem Fíglů se převážil přes okraj vodopádu a spolu s průvodní písní zmizel v mlhách pod ním.

Tonička letěla nad dlouhou, velrybímu hřbetu podobnou oblinou Křídý. Teď to byla bílá velryba, ale nezdálo se, že by tady byl sníh nějak zvlášť hluboký. Ostrý prudký vítr, který navál sníh na Důliny, ho zase skoro všechen odvál. Nebyly tam téměř žádné stromy a málokde nějaká stěna, za níž by se mohl sníh udržet.

Jak se blížila k domovu, prohlížela si chráněná pole v nížinách. Už byly vybudovány přístřešky k odchovu nově narozených jehňat. Na tuhle roční dobu bylo

opravdu hodně sněhu, a čím to byla vina? – ale ovce byly březí ve stejný čas jako každý rok, sníh nesníh. Ovčáci věděli, jak nestálé a drsné počasí dokáže být i při porodech ovcí. Zima se nikdy nevzdávala bez boje.

Přistála na hospodářském dvoře a promluvila několik slov na koště. Nebylo přece její. Zvedlo se znovu od země a vyrazilo k horám. Klacky (jak říkala Stařenka) vždycky našly cestu domů, když jste věděli, jak jim to říci.

Nastalo šťastné shledání, spousta smíchu, ukápla nějaká ta slzička, zaznělo všeobecné vítání, jak to bývá, sedni si, vezmi si buchtu, napij se mléka, a jako vždycky konstatování, že vyrostla jako z vody a už je skoro tak velká jako maminka, a spousta dalších věcí, které se při podobných událostech říkají.

Kromě malé Cornucopie v kapse nechala Tonička u Stařenky Oggové všechno – deník, své šaty, prostě všechno. Na tom nezáleželo. Ona neutekla od něčeho, ona naopak utíkala k *tomu* a teď byla na místě a čekala sebe samu. Cítila pod podrážkami bot svou vlastní zem.

Špičatý klobouk pověsila za dveře a šla pomoci matce vykydat ovčí přístavky. Byl to dobrý den. Řídkými mraky se dokonce prodrala trocha slunce. Na pozadí čisté běloby sněhu vypadaly všechny barvy veselé a čisté, jako by jim už skutečnost, že jsou tady, dodávala nějakou zvláštní jiskru. Starý postroj na stěně stáje zářil jako postříbřený, dokonce i hnědé a šedé, které se obvykle zdály tak zašlé a nevýrazné, teď žily vlastním životem.

Vytáhla krabičku barev a kousek vzácného papíru a pokusila se namalovat, co viděla, a zjistila, že i v tom se ukrývá zvláštní magie. Všechno to bylo o světle a stínech. Pokud jste dostali na papír přesný tvar světla a

stínů, které tvorové nebo předměty zanechávaly na tváři tohoto světa, pak jste dokázali zachytit svou předlohu.

Předtím jen několikrát kreslila barevnými křídami. Tyhle barvy byly mnohem lepší.

Byl to skvělý den. Byl den právě tak pro ni. Cítila, jak se kousky jejího já pomalu otvírají a vylézají z úkrytu. Zítra už nastanou obvyklé povinnosti a objeví se lidé, kteří budou s nervózním výrazem přicházet na farmu a žádat si pomoc čarodějky. Když je bolest dost silná, nikdo si neláme hlavu s tím, že čarodějka, která ji zažene, je někdo, koho si pamatujete z doby, kdy mu byly dva roky a běhal po dvoře jen v košilce pod pupík.

Zítra... se může stát cokoliv. Ale dnes byl zimní svět plný barev.

## KAPITOLA 12

### Štika

Po Pláních se mluvilo o podivných úkazech. Mluvilo se například o veslici, jež patřila jakémusi staříkovi, který žil ve staré chatrči hned pod vodopádem. Lidé říkali, že prý odveslovala po proudu tak rychle, že klouzala po hladině jako vážka, ale přitom v ní prý nikdo nebyl. Našli ji později uvázanou při břehu řeky u Dvěkošil, v místě, kde protéká pod mostem na dostavníkové cestě. Hned téže noci prý, říkají lidé, odjel ze dvora zájezdního hostince sám od sebe dostavník, který měl vyrazit až ráno, takže v hostinci zůstaly všechny poštovní vaky. Vozka si vypůjčil koně a vydal se za dostavníkem a našel ho na úpatí Křidy. Všechna dvířka byla otevřená a jeden kuň chyběl.

Pošta ale nakonec o koně nepřišla. Po několika dnech ho do hostince přivedl dobře oblečený mladík, který řekl, že ho našel toulat se po pastvinách. Bylo tedy dosti překvapivé, že zvíře bylo dobře krmené, a zdálo se, že ještě lépe ošetřené.

Velmi, opravdu velmi silná by musela být slova, která by vystihla tloušťku zámeckých hradeb. V noci tam nehlídaly žádné stráže, protože ty zámek v osm hodin zamknuly a šly domů. Místo nich tam byl starý Ráhynko, který kdysi patřil k hradním strážím.



A teď byl úředním nočním hlídačem, ale každý věděl, že pravidelně kolem deváté, večer co večer, usíná v křesle před krbem. Nosil starou trubku, na kterou měl teoreticky zatroubit v případě útoku, i když nikdo nevěděl, k čemu by to bylo dobré.

Roland spal ve Volavčí věži, protože to bylo hodně vysoko, vedla tam spousta schodů a po nich jeho tety chodily jen velmi nerady. Věž také měla neobvykle silné stěny a možná, že to bylo dobře, protože v jedenáct hodin té noci mu někdo přiložil k uchu trubku a prudce do ní zafoukal.

Vyskočil z postele, zapletl se do prošívané pokrývky, uklouzl po matraci, kterou měl položenou na studené kamenné podlaze, narazil hlavou do prádelníku a na třetí pokus se mu podařilo zapálit rozřesenými prsty svíčku.

Na malém stolku vedle své postele objevil dva příruční kovářské měchy, na jejichž přední část byla nasazena trubka starého Ráhýnka. S výjimkou stínů byla místnost jinak prázdná.

„Jestli chcete něco vědět, tak mám meč,“ řekl. „A umím s ním zacházet!“

„Ale co, dyť ty už seš dávno mrtvěj,“ ozval se podivný hlas, nebo spíš hlásek odněkud od stropu. „Sme tě rozsekali na mrňavý kúščky, dyžs chrápal jak ožralé čunče. Nae, vyčkej, to bylo enom takové žertování, tož sa v ten moment nekať! Žádný z nás ti nechce ublížit!“ V temnotě mezi stropními trámy se ozval rychlý šepot a pak hlas pokračoval: „Enem taková drobná oprávka: Většina z nás ti nechce udělat nic zlého. Ale u Yana Habáněho bych si na tvým fleku nebyl tak jistotnej, von totiž nemá rád vůbec nikeho.“

„Kdo jste?“

„No ajto, už zase je začínáš, pochopuješ to všecko zouplna pochybně,“ odpověděl mu hlas konverzačním tónem. „*Já* sem tady nahoře a těžce vzbrojenej, kapíro, zatímco ty seš tam dole, v tom svým směšným nočním rouchu a seš sice kostnatej cíl, ale vocáď k nemnutí a eště si myslíš, že tady pokládáš dotazy ty? Takže ty umíš bojovat, jo?“

„Umím!“

„Takže se budeš bit aj s obludiskama, abys spasil malou velikou bosorbabu? Jo?“

„Velkou malou bosorbabu?“

„No, ajto, ty ju menuješ Tonička!“

„To myslíš Toničku Bolavou? Co se jí stalo?“

„Ty seš hotovej jí helfnout, dyby tě třebaovala?“

„Ano! Samozřejmě! Kdo jste?“

„A víš, jak bojovat?“

„Přečetl jsem celou knížku *Příručka pro šermíře* skrz naskrz!“

Hlas ze stínů nahoře se znovu ozval teprve po několika vteřinách. „Ahato! Strachuju se, že sem akurát našmátnul slabý místo v našem plánování...“

Na druhé straně hradního nádvoří byla zbrojnice. Nebyla nijak zvláštní. Byla tam jedna kompletní plátová zbroj, ale složená z různých kousků, několik mečů, válečná sekera, kterou nedokázal nikdo zvednout. Pak tam ještě zbývala kroužková košile, ovšem ve stavu, který nasvědčoval tomu, že na ni zaútočili výjimečně schopní moli. Pak tam bylo několik dřevěných figur na silných pérech, určených pro cvičení s mečem, a právě teď tam Figlové pozorovali Rolanda, který s velkým nadšením na jednu z nich útočil.

„No, fajn,“ přikývl Yan Habáně sklíčeně, zatímco Roland poskakoval kolem. „Estli nenadlábí na nic jinýho než na dřevěnýho paňácu, kerej se mu nebude bránit, může bejt gut.“

„Ale má dobrou vůlu,“ upozornil ho Rob Kterýten, když se Roland opřel nohou o panáka a pokoušel se uvolnit čepel uvízlou ve dřevě.

„No, když myslíš,“ Yan Habáně vypadal sklíčeně.

„Má takový svižný akce, uznej,“ řekl Rob.

Rolandovi se podařilo vytáhnout meč z panáka, který se zakýval na mohutné pružině a udeřil ho do hlavy.

Mladík, který mírně pomrkával, se podíval na Fígly. Pamatoval si je z doby, kdy byl zachráněn z moci královny vil. Žádný člověk, který se jednou setkal s Nac mac Fígly, na ně nikdy nezapomněl, byť by se o to sebeusilovněji pokoušel. Ale jeho vzpomínky byly velmi mlhavé. V té době byl napůl šílený, pak také v bezvědomí a mezitím viděl tolik podivných věcí, že bylo téměř nemožné určit, co bylo skutečné a co nebylo.

Teď věděl jedno. Ti malí modří pidimužáci v kiltech byli skuteční. Kdo by si dokázal vymyslet něco takového? Dobrá, jeden z nich byl sýr, který se sám od sebe koulel kolem, no prosím, ale nikdo není dokonalý.

„A co budu muset udělat, pane Kterýtene?“ zeptal se.

Právě téhle části se Rob Kterýten trochu obával. Slova jako „podsvětí“ často dokáží lidem vnuknout nesprávné myšlenky.

„Ty musíš zachránit... dámu,“ začal opatrně. „Ne tu velikou malou bosorbabu. Jinou... dámu. My tě vezmem na plac, kde ona žije. Je to jak dyž... pod

zemou, kapíro? Vona tam jako... spí. A ty ji musíš dovést... tak jako navrch, sem na vršek země.“

„Aha, vy myslíte to... jako dyž Orpheio zachránil Euniphinii z podsvětí?“ řekl Roland.

Rob Kterýten na něj upřel užaslý pohled.

„To je mýtus, který pochází z Efebe,“ pokračoval Roland. „Je to zamilovaný příběh, ale v podstatě je to metafora o každoročním návratu slunce. Ale tahle historie má celou řadu verzí.“

Teď už na něj mlčky zírali všichni. Pohledy Fíglů jsou velmi soustředěné a jen velmi otrlé povahy z nich nemají trvalé následky.

„No... metafor je takový lhaní, co pomáhá lidům pochopit, co je pravda,“ ozval se Mrňavý Bohouš Velebrada, ale nezdálo se, že by to nějak vylepšilo situaci.

„A vydobyl si svobodu tím, že hrál překrásnou hudbu,“ dodal Roland. „Myslím, že hrál na loutnu. Nebo to možná byla lyra.“

„No faň, tak to se nám akurát šikne,“ pokýval moudře hlavou Pořápaný Vilda. „Na loupění, to my sme experti a pak všecko zalžeme.“

„Tohle jsou hudební nástroje,“ přerušil ho Mrňavý Bohouš Velebrada. Pak se znovu podíval na Rolanda. „Vy taky umíte na něco hrát, šéfe?“

„Moje tety mají piáno,“ odpověděl Roland nejistě. „Ale kdyby se s ním něco stalo, byl by z toho opravdu moc ošklivý malér. Ty by snad zbouraly barák.“

„Takže nám zas zvoštávaj enem meče,“ prohlásil Rob Kterýten neochotně. „Už ste někdy bojoval s živým protivníkem, pane?“

„Ne. Chtěl jsem cvičit se strážnými, ale moje tety jim to nedovolily.“

„Ale meč užs někdy používal, nae?“

Roland se zatvářil rozpačitě. „No, v poslední době ne. Tak nějak ne. No... vlastně vůbec ne. Moje tety říkají –“

„Tak kde sis to pruhoval?“ zeptal se zhrozeně Rob.

„No, v mém pokoji je velké zrcadlo, chápete, a já můžu trénovat... a... vlastně...“ začal Roland, ale když viděl jejich – výrazy, umkl. „Omlouvám se,“ dodal, „ale myslím, že nejsem ten typ, který hledáte...“

„No, tuto bych nepravil,“ prohlásil Rob Kterýten unaveně. „Podle tej bosorbaby všech bosorbab si akurát ten pravý ogar. Ty enom třebaješ někoho, s kým by ses pocvičil...“

Yan Habáně, podezřívavý jako vždycky, se podíval na svého bratra a sledoval jeho pohled, který mířil k otlučené zbroji.

„No že by?“ zabručel. „Tož možno, ale do kolen mě stejně nedostanete!“

I další den byl dobrý den, až do okamžiku, kdy se změnil v misku plnou hrůzy.

Tonička vstala brzo a zapálila ohně. Když její matka sešla dolů, drhla už Tonička ze všech sil kuchyňskou podlahu.

„Hm... a nepředpokládá se, že všechny tyhle práce budeš dělat... tak nějak s pomocí magie?“ řekla matka, která vlastně nikdy nepochopila, v čem podstata čarodějnictví opravdu spočívá.

„Ne, mami, naopak se předpokládá, že nebudu,“ odpověděla Tonička a drhla dál.

„Takže ty bys nemohla prostě jen tak mávnout rukou a poručit, aby všecek ten prach odletěl?“

„Potíž je v tom, vysvětlit magii, co je to prach,“ odpověděla a pustila se do tmavé skvrny. „Slyšela jsem o jedné čarodějce v Povranovci, která to nějak popletla, a skončilo to tak, že přišla o podlahu, sandály a měla velké štěstí, že jí zůstaly prsty u nohou.“

Paní Bolavá ustoupila. „A já myslela, že ti stačí jen zamávat rukama,“ zamumlala nervózně.

„No to opravdu stačí,“ přikývla Tonička, „ale jen když s nimi máváš těsně nad podlahou a držíš v nich rýžový kartáč.“

Domyla podlahu. Vyčistila výklenek pod dřezem. Otevřela všechny skříňky i zásuvky v kredenci, vyndala z nich věci, vyčistila je a všechno zase vrátila na místa. Pak vydrhla desku stolu, stůl obrátila vzhůru nohama a vyčistila ho i zespod. Umyla dokonce i spodní plošky nohou, a v té chvíli už se paní Bolavá sebrala a řekla, že má nějakou práci, protože i jí začalo být jasné, že tady nejde jen o obyčejný pečlivý úklid.

A skutečně měla pravdu. Nešlo o obyčejný úklid. Jak jednou řekla Bábi Zlopočasná, jestli chcete chodit s hlavou v oblacích, pak musíte stát oběma nohama pevně na zemi. Mytí podlahy, sekání dřeva, praní prádla, výroba sýra – to byly věci, které vás zakotvily, držely vás na zemi, učily vás, co je skutečné. Mohli jste jim věnovat malou částku svých myšlenek a vaše ostatní myšlenky přitom měly dost času se usadit a srovnat.

Byla už před Zimodějem v bezpečí? Byla před ním v bezpečí *tady*?

Dřív nebo později se s ním znovu setká tváří v tvář – se sněhulákem, který si myslí, že je člověk, a přitom má sílu laviny. Magie ho dokáže jen na chvíli zpomalit a ještě ho při tom rozzlobí. Nepůsobí proti němu žádná

obyčejná zbraň a žádné neobyčejné zbraně Tonička nemá.

Anagrama na něj zaútočila ve vzteku! Tonička si přála, aby se dokázala taky tak rozzuřit. Jednou tam bude muset zaletět a Anagramě poděkovat. Alespoň že Anagrama bude v pohodě. Lidé viděli, jak se změnila v ječící obludu se zelenou kůží. K takové čarodějce mohli cítit respekt. A jakmile jednou získáte respekt, můžete získat cokoliv.

Taky se pokusí navštívit Rolanda, ještě než se setmí. Nevěděla ještě, co mu řekne. Ale to bylo tak nějak v pořádku, protože on také nebude vědět, co má říci. Mohli spolu strávit celé odpoledne, aniž by věděli, co by si měli říci. On je teď nejspíše na hradě. Když myla spodní stranu židlí, přemýšlela o tom, co asi právě teď Roland dělá.

Na dveře zbrojnice někdo zabušil. To byly celé tety. Dveře byly složené ze čtyř vrstev železa a dubu, ale ony do nich přesto bušily.

„Nemysli si, že ti budeme tyhle potulky trpět!“ křičela teta Danuta. Pak se z druhé strany dveří ozvalo slabé zadunění. „To se tam pereš, nebo co?“

„Ne, píšu tady sonátu pro flétnu,“ odpověděl jí Roland. Pak z vnitřní strany narazilo do dveří něco těžkého.

Teta Danuta se přísně narovнала. Vypadala tak trochu jako slečna Klíšťová, ale měla pohled neustále ublížené osoby a ústa věčného stěžovatele.

„Jestli nebudeš dělat, co ti řekneme, budu si stěžovat tvému otci –“ začala, ale umlkla, když se dveře otevřely dokořán.

Roland měl škrábanec na paži, tvář rudou, po bradě mu stékal pot a těžce oddechoval. V roztřesené ruce svíral meč. Za ním, na druhé straně šedivé místnosti, stála kompletní, i když dosti omšelá plátová zbroj. Zbroj otočila hlavu, aby si prohlédla tety. Ošklivě to zaskřípalo.

„Jestliže se odvážíte vyrušovat mého otce,“ řekl, zatímco tety v mírném zděšení zíraly na postavu ve zbroji, „řeknu mu o všech penězích, které si někdo vzal z té velké truhly v pokladnici. Tak nelžete!“

Na okamžik, stačilo by jedině mrknutí, aby si ho člověk nevšiml, se na tváři tety Danuty objevil výraz viny, ale ten zmizel jako blesk. „Jak se opovažuješ! Tvoje drahá matka –“

„Je mrtvá!“ vykřikl Roland a zabouchl dveře.

Hledí helmy se pozvedlo a zpod něj vyhlédlo půl tuctu Fíglů.

„Do psí nohy, to sou ale dvě harpyje!“ ušklíbl se Yan Habáně.

„To jsou mé tety,“ podotkl Roland zachmuřeně. „Co jsou to harpyje?“

„No to jsou takový otravný stvoření, co furt skřehotaj, kdeco podělaj a čekaj, až někdo zeslábne, aby do něj mohly zatnout pařáty a roztrhat ho na kusy,“ odpověděl Bohouš Velebrada.

„Aha, takže vy už jste se s nimi setkali,“ řekl Roland se zábleskem v oku. „Tak a teď to zkusíme znovu, ano? Myslím, že mi to začíná jít!“

Ze všech částí zbroje se ozývaly protesty, ale Rob Kterýten je rázně umlčel.

„Tak faň! Dáme temu ogarovi eště jednu šanců!“ řekl. „Takže všeci na svoje fleky!“



Zevnitř zbroje se ozvalo zvonění, chřestění, škrábání a hlavně celá řada velmi vynalézavých nadávek, protože Fíglové se uvnitř zbroje různě přesouvali, ale po několika vteřinách se zbroj, jak se zdálo, dala poněkud dohromady. Zvedla meč a vykročila k Rolandovi, k němuž zevnitř doléhaly tlumené povely.

Meč proletěl vzduchem, ale Roland ho rychlým pohybem odrazil, ukročil stranou, neméně rychle máchl vlastním mečem a se zařinčením, které se muselo rozlehnout celým hradem, přeřal zbroj v půli.

Horní polovina narazila na zeď. Dolní půlka sice zůstala stát, ale dosti zmateně se kolébala hned sem, hned tam.

Po několika vteřinách se nad okrajem železných kalhot zvedla řada malých hlav.

„A tohle se mělo stát?“ řekl Roland. „Jsou všichni... hm... celí?“

Rychlé sčítání prokázalo, že nevznikli žádní Polofíglové, i když mnoho z nich bylo odřených a otlučených a Pořapaný Vilda ztratil svůj sotůrek. Množství Fíglů ale chodilo v kruzích a tlouklo se přes uši. Bylo to opravdu velmi hlasité zařinčení.

„Tož tuto včil nebyl zlý pokus,“ prohlásil Rob Kterýten poněkud neurčitě. „Jak to vyhlídá, tak začínáš prálce přicházet na kloub.“

„No, mně to každopádně připadalo mnohem lepší, že?“ nadhodil Roland a zatvářil se pyšně. „Nezkusíme to ještě jednou?“

„Ani za... nae! Chtěl jsem pravit nae! Já bych myšloval, že teho pro dnešek bylo až až.“

Roland zvedl pohled nahoru k malému zamřížovanému okénku vysoko ve stěně. „Asi ano. Nejspíš bych se měl zaskočít podívat na otce,“ řekl a

zář, která mu oživovala tvář, pohasla. „Už je chvíli po obědě. Když za ním nezajdu každý den, zapomene, kdo jsem!“

Když mládenec odešel, podívali se Fíglové jeden po druhém.

„To vám prám, ten ogar nemá v těchto čase nejpříjemnější žití,“ řekl Rob Kterýten.

„Nále musíte přiznat, že se to klučisko vylepšuje každou chvíli,“ ozval se Mrňavý Bohouš Velebrada.

„Tož to ajto. Přiznám, že není až takový gramla, jak sem znajprv myšloval, ale to mečisko je pro něho moc těžký a trvalo by celý týdně, než by nabral sílu a zkušenost,“ uvažoval nahlas Yan Habáně. „A máme snád' týdně?“

Rob Kterýten pokrčil rameny. „Kdo to ví?“ odpověděl. „Von se má stát herojem, aj dyby čerti na koze rajtovali. Veliká malá bosorbaba už zaseje brzičko potká Zimoděja. S tím nemože bojovat. Je to, taják bosorbaba všech bosorbab prala: Tak starýmu příběhu vzdorovat nemožeš. Von už si nějakou cestičku dycky najde.“ Spojil ruce a přiložil je k ústům. „Tož na cestu, chlapi, déme na pahorek. Nocú se vrátíme. Možno, že se takovej heroj nedá urobiť jedním vrzem.“

Toniččinu malému bratříčkovi už bylo tolik, že se dožadoval, aby ho považovali za ještě staršího, a snažil se tak i jednat, což je dost nebezpečné na farmě, kde žijí koně s těžkými okovanými kopyty, všude jsou velká ovčí koryta plná vody a přinejmenším stovka dalších míst, kde si malého člověka dlouho nikdo nevšimne, a když, tak už většinou bývá pozdě. Ze všeho nejvíc však miloval vodu. Když nebyl k nalezení, vydal se někdo k řece a obvykle ho tam našel s rybářským prutem. Miloval řeku, což bylo zvláštní,

protože z ní kdysi vyskočila obrovská zelená příšera, která ho chtěla sežrat. Jenže Tonička obludu přes tlamu udeřila kovovou pánví. Protože se v té chvíli právě živil sladkostmi, komentoval později celou událost jen slovy: „Tóna udála rybě bác!“ Zdálo se ale, že z něj vyrůstá velmi schopný rybář. Rybařil i tohoto odpoledne. Nějakým způsobem měl dar odhadnout, kde se ukrývají skutečné obludy. V hlubokých, tmavých jamách se ukrývaly velké štiky a hlavou jim běžely pomalé, hladové myšlenky, dokud jim Čestmírova falešná návnada nepadla skoro do tlamy.

Když ho šla Tonička zavolat domů, potkala ho, jak se potácí po pěšině od řeky, celý upachtěný, a vleče rybu, která musela vážit alespoň polovinu toho, co on.

„To je kus!“ vykřikl, když ji uviděl. „Starej Alby říkal, že bude schovaná pod tou padlou vrbou, chápeš? Říkal, že v téhle roční době chňapaj po všem. Málem mě stáhla do vody, ale já se nedal! Musí vážit aspoň patnáct kilo!“

Spíš kolem deseti, pomyslela si Tonička. Ryby vždycky připadají těžší tomu, kdo je ulovil.

„Výborně. Ale pospěš si domů, bude mrznout,“ dodala.

„Můžu ji mít k večeři? Trvalo mi celou věčnost, než jsem ji dostal do podběráku! Ta má aspoň dvacet kilo!“ řekl Čestmír, který šel vedle Toničky a prohýbal se pod svým nákladem. Tonička byla dost chytrá, než aby mu nabídla pomoc. Byl by to vzal jako urážku.

„To nejde, musí se vykuchat, oškrabat a přinejmenším na den naložit a maminka dnes k večeři uvařila guláš. Ale zítra ti ji udělám se zázvorovou omáčkou.“

„A bude jí dost pro všechny,“ rozesmál se šťastně Čestmír, „protože má aspoň pětadvacet kilo!“

„No to rozhodně,“ přikývla Tonička.

Večer, potom co všichni dostatečnou dobu obdivovali štiku, která vážila (Tonička jí na váze trochu pomohla rukou) deset kilo, zašla Tonička do přípravny, rybu očistila, což jinými slovy znamenalo, že se z ní vyťahaly nebo odřezaly všechny kousky, které se nedaly nebo by se neměly jíst. Kdyby ovšem bylo po Toniččině, byla by to celá ryba. Štiku neměla moc ráda, ale čarodějka nikdy neohrnuje nos nad jídlem, zvláště, když je zadarmo, a pravda je, že když se udělá dobrá omáčka, přestane štika chutnat po štice.

Když vybírala vnitřnosti a postupně je odhazovala do kbelíku, kam se dávalo žrádlo pro prasata, všimla si, že se v nich něco stříbrně zablesklo. No, nikdo nemůže mít Čestmírovi za zlé, že ve svém rozčilení zapomněl vytáhnout třpytku.

Sáhla do kbelíku a vytáhla slizem a šupinami obaleného, ale jasně rozeznatelného stříbrného koníka.

Teď měl správně zadunět hrom. Ale zatím bylo slyšet jen Čestmíra, který snad už po desáté ve vedlejším pokoji vyprávěl o tom, jak ulovil svou obrovskou štiku. Měl se ozvat svist větru. Ale plameny svíček se sotva kolébaly ve slabém průvanu.

Zimoděj ale věděl, že se koně dotkla. Cítila jeho úžas.

Přešla ke dveřím. Když otevřela, uviděla, že ve vzduchu se vznáší jen tu a tam nějaká vložka, ale jako kdyby byly náhle šťastné, že mají publikum, začaly padat hustěji a pak se s tichým sykotem proměnily v bílý závoj. Natáhla ruku, aby zachytila nějaké vložky a

zblízka si je prohlédla. Malé sněhové Toničky se jí na dlani rychle rozpouštěly.

No ano. Teď ji zase našel.

Mozek se jí změnil v kus ledu, ale malá křišťálová kolečka myšlenek se roztočila mnohem rychleji.

Mohla by si vzít koně... Ne, v takovéhle noci by se daleko nedostala. Měla si nechat to koště!

Neměla s ním tančit.

Nebylo kam utéct. Bude se mu muset znovu postavit, utkat se s ním tady, a zastavit ho napořád. Tam v horách, porostlých černými lesy, bylo těžké představit si věčnou zimu. Tady to bylo snazší a vzhledem k tomu i horší, protože Zimoděj tak přinášel zimu do jejího srdce. Cítila, jak jí chladne.

Za tu krátkou chvíli už napadlo několik centimetrů sněhu. Ještě než se stala čarodějkou, byla ovčákovou dcerou a věděla, že teď a na tomto místě je třeba udělat především několik jiných věcí.

Vrátila se do zlatavého tepla a světla kuchyně a řekla: „Tati, musíme se jít podívat na stádo.“

## KAPITOLA 13

### Ledová koruna

To bylo tehdy. Tohle je teď.

„Ale do psí nohy,“ zasténal Malý nebezpečný Flok na střeše kůlny, kde stály vozy.

Oheň uhasí. Sníh, který zastíral oblohu, začal pomalu řídnout. Malý nebezpečný Flok zaslechl nad hlavou zaskřehotání a věděl přesně, co má dělat. Zvedl ruce a zavřel oči. Z bílé oblohy se snesl krkavec, uchvátil ho a zmizel směrem vzhůru.

Tahle část se Flokovi líbila. Když otevřel oči, svět už se mu houpal hluboko pod nohama a kousek od něj se ozval hlas: „Svihýc sem navrch, kemo!“

Zachytil se slabého koženého řemení a začal se vzpírat nahoru. Krkavčí pařáty opatrně uvolnily své sevření. Pak se s pomocí řemene vytahoval po ptačím peří ruku po ruce nahoru a vzdoroval při tom odporu vzduchu. Nakonec byl na místě a zachytil se opasku Hamiše – letce.

„Rob přál, že už si dost starý, abys mohl s nama dolu do Podsvětí,“ sdělil mu Hamiš přes rameno. „Rob žatým zaskočil pro heroja. Ty ale máš kliku, malej chlape!“

Pták se naklonil do zatáčky.

Dole sníh... prchal. Už netál, stahoval se od přístřešků pro jehňata jako voda při odlivu nebo vzduch

při hlubokém nádechu a přitom nevydával zvuk silnější než povzdech.

Krkavec kroužil nad ovčí pastvinou kolem jehněčích přístřešků, kde stáli muži a v úžasu se rozhlíželi. „Jedno mrtvý velký béhovado a tucet malejch,“ informoval Hamiš přes rameno Malého nebezpečného Floka. „Ale žádná malá veliká bosorbaba! Von ji čórnul. Vodnes ji.“

„A kamto?“

Hamiš vedl Moraga (jak pojmenoval svého krkavce) ve velkém stoupavém kruhu. Kolem farmy přestal padat sníh. Ale nahoře na Dulinách padal jako kladívka. A pak na sebe vzal tvar.

„Tam navrch,“ odpověděl.

Dobrá. Jsem naživu. Tím jsem si skoro jistá.

Ano.

A cítím ten chlad všude kolem, a mě samotné chladno není, ale to bych asi někomu jinému těžko vysvětlovala.

A nemůžu se pohnout. Ani trochu.

Všude kolem mě je bílo. A uvnitř hlavy mám taky bílo.

Kdo jsem?

Pamatuju si jméno Tonička. Doufám, že to jsem byla já.

Všude kolem mě je bílo. To už se stalo předtím. Byl to nějaký sen nebo vzpomínka nebo něco jiného, co nedokážu pojmenovat. A všude kolem mě padala další běl. A narůstá kolem mě a zvedá mě nahoru. Tak to vypadalo... když vznikala Křída, tiše, pod hladinou prastarého oceánu.

To znamená mé jméno.

Znamená Země pod vlnami.

A pak se jí jako vlna vrátily do mysli barvy. Byla to hlavně rudá barva zuřivosti.

Jak se opovažuje!

Zabíjet jehňata!

To by babička Bolavá nikdy nedovolila. Ta nikdy nepřišla ani o jediné jehně. Dokázala je znovu přivést k životu.

Tak především jsem odsud neměla nikdy odcházet, pomyslela si Tonička. Možná jsem tady měla zůstat a zkusit se věci naučit sama. Ale kdybych byla neodešla, byla bych to pořád ještě já? Věděla bych to, co vím? Byla bych tak silná jako moje babička, nebo už bych se touhle dobou ošklivě pochechtávala? No, alespoň teď budu silná.

Když bylo vražedné počasí rozmarem slepé přírody, mohli jste jen nadávat, ale když začalo chodit kolem po dvou... to byla válka. A nakonec dojde k boji!

Pokusila se pohnout a teď bělost povolila. Vnímala ji jako těžký sníh, ale nebyla na dotek studená. Bělost odpadla a zůstal po ní velký otvor.

Před Toničkou se objevila hladká, poloprůsvitná podlaha. Strop, který se ztrácel v podivné mlze, podpíraly mohutné pilíře.

Byly tam stěny z téhož materiálu jako podlaha.

Vypadaly jako z ledu, Tonička dokonce viděla ty malé drobné bublinky uvnitř, ale na dotek byly jen chladné.

Byla to skutečně obrovská místnost. Nebyl v ní žádný nábytek, jaký by si snad postavil král, který by chtěl říci: „Podívejte, *já* si mohu dovolit takhle plýtvat i prostorem.“

Prohlížela si místnost a její kroky se odrážely ozvěnou od stěn. Nebylo tam nic, dokonce ani jediná



židle. A i kdyby nějakou našla, jak pohodlně by se na ní asi sedělo? Nakonec ale přece jen něco našla. Bylo to schodiště, které vedlo vzhůru (pokud jste, samozřejmě, nezačali nahoře). To ústilo do podobné rozlehlé haly, kde byl alespoň nějaký nábytek. Stálo tam několik gaučů, na nichž by měly být elegantně rozloženy mladé dámy, které by byly (ideálně) o to krásnější, o co unuděněji by se tvářily. Stály tam vázy a tyčily se sochy, všechny z téhož vlahého ledu. Sochy znázorňovaly atlety a bohy, kteří se velmi podobali obrázkům z Chaffinchovy Mytologie. Dělal takové staré věci, jako že vrhaly oštěpy nebo holýma rukama škrtily velké hady. Neměly na sobě ani nitku, ale všichni muži měli fíkové listy, které se, jak Tonička zjistila v zájmu pátrání, nedaly sundat.

A taky tam byl oheň. První podivná věc byla, že polena byla z téhož ledu. Další divná věc byla, že oheň hořel modrými a studenými plameny.

V tomhle poschodí byla špičatá okna, ale ta začínala vysoko nad podlahou a nebylo jimi vidět nic víc než oblohu, na níž se mezi mračny bledé slunce vyjímalo skoro jako duch.

Další schodiště, tentokrát opravdu velmi rozlehlé, vedlo do dalšího vyššího patra, kde byly další sochy a další gauče a další vázy. Kdo může žít na takovém místě? Někdo, kdo nepotřebuje jíst nebo spát, jinak nikdo. Někdo, kdo nepotřebuje pohodlí.

„Zimoději!“

Její hlas se odrazil od stěny ke stěně a vrátil jí ozvěnou „DĚJI, DĚJI, ději...“, dokud neodumřel.

Další schodiště, a tentokrát tam bylo něco nového. Na podstavci, kde by mohla stát socha, byla koruna. Vznášela se ve vzduchu, asi metr nad horní plochou,

pomalou se otáčela a leskla se námrazou. O kousek dál byla další socha, menší než většina ostatních, zato se kolem ní vznášela a blikala zelená, modrá a zlatá světélka.

Vypadala stejně jak středová záře, která někdy byla vidět za hluboké zimy, jak se vznáší nad horami ve středu světa. Někteří lidé si mysleli, že je živá.

Socha byla tak velká jako Tonička.

„Zimoději!“ Pořád žádná odpověď. Krásný palác bez kuchyně, bez postele... nemusel ani jíst, ani spát, tak proč by je potřeboval?

Odpověď ale znala: Kvůli mně.

Natáhla ruku, aby se dotkla poletujících světýlek, a ta se jí zachytila, přeběhla jí na tělo a vytvořila kolem ní šaty, které zářily jako měsíční svit na sněhu. Byla zaskočena a cítila zlost. Pak si na okamžik přála zrcadlo, pocítila vinu a vrátila se znovu ke své zlosti. Nakonec se rozhodla, že jestli náhodou najde zrcadlo, podívá se do něj jen proto, aby zjistila, jak velkou zlost cítí.

Když chvíli hledala, skutečně náhodou narazila na zrcadlo, které vypadalo jako stěna z ledu tak temně zeleného, že vypadal skoro jako černý.

Vypadala rozzlobeně. A nesmírně nádherně a jiskřivě. Kolem ní se blýskaly zlaté, modré a tmavozelené jiskřičky, podobné těm, jaké bývají vidět v zimě na temném a mrazivém nočním nebi.

„Zimoději!“

Jistě ji odněkud pozoruje. Mohl by být kdekoliv.

„Tak dobrá. Jsem tady! Víš to!“

„Ano, vím,“ ozval se jí Zimoděj za zády.

Tonička se otočila a udeřila jej přes tvář a pak ještě jednou, tentokrát druhou rukou.

Bylo to jako udeřit do kamene. Teď už se učil velmi rychle.

„To je za ta jehňata,“ řekla a zatřásla rukou, aby se jí do ní vrátil alespoň nějaký cit. „Jak se opovažuješ! A nemusel jsi!“

Vypadal mnohem lidštěji. Buď teď měl na sobě skutečné šaty, nebo si dal nesmírnou práci s tím, aby vypadaly skutečně. Tonička musela v duchu přiznat, že vypadá skoro... hezky. Už nebyl tak ledový, jen... trochu chladný.

Není to nic jiného než sněhulák, protestovaly její Druhé myšlenky. Na to nezapomínej. Je jen příliš chytrý, než aby měl místo očí uhlíky a mrkev místo nosu. „Au,“ řekl Zimoděj, jako kdyby si právě vzpomněl, co se v takovém případě říká.

„Žádám, abys mě okamžitě propustil!“ vyštěkla na něj Tonička. „Hned!“ Tak je to správně, přikývly spokojeně její Druhé myšlenky. Chceš přece, aby se nakonec krčil za rendlíky v horní polici kredence a měl pláč na krajíčku! Jenže...

„Právě teď,“ odpověděl jí velmi chladně Zimoděj, „jsem ledovou vichřicí, která ničí lodě asi o tisíc kilometrů dál. Právě teď měním v led vodu ve vodním rozvodu sněhem zasypaného města. Právě měním v led pot na čele muže umírajícího v blizardu. Tiše se kradu pode dveřmi do domů, visím z okrajů střech a okapů. Pokouším se proniknout srstí medvědice spící ve své jeskyni a zmrazit krev rybám zimujícím pod ledem.“

„To mě nezajímá!“ odsekla mu Tonička. „A nestojím o to, být tady! A ty bys tady taky být neměl!“

„Dítě, projdeš se se mnou?“ řekl Zimoděj. „Neublízím ti. Tady jsi v bezpečí.“

„Před čím?“ zeptala se Tonička a pak, protože delší pobyt v přítomnosti slečny Klíšťové způsobí, že poněkud změníte působ hovoru, dokonce i v čase stresu, dodala: „Před kým?“

„Před Smrtěm,“ odpověděl jí Zimoděj. „Tady nikdy neumřeš.“

Na konci figlí křídové sluje bylo ze zdi vykopáno další nezanedbatelné množství křídý, takže tam vznikl tunel asi sto šedesát centimetrů vysoký a zhruba stejně dlouhý. Před ním stál Roland de Chumfurttam (na tom jméně on sám neměl žádnou zásluhu). Jeho předkové byli králové a vlastnili Křídu proto, že zabili ty krále, o nichž si mysleli, že jim nepatří. Meče, ty na tom byly to nejdůležitější. Meče a stínání hlav. To byl způsob, jakým člověk v pradávných dobách získal půdu, a pak se změnila pravidla, takže k tomu, abyste mohli zem vlastnit, už jste nepotřebovali kus ostré oceli, ale ten správný kus popsaného papíru. Jenže jeho předkové se pořád ještě drželi svého meče pro případ, kdyby někoho napadlo, že celá ta věc s kusy papíruje nefér, protože dělejte co dělejte, všem se nikdy nezavděčíte.

Chtěl vždycky být bohem a mít meč a byl to pro něj skoro šok, když zjistil, jak je takový meč těžký. S mečem Jako“ byl tak dobrý. Před zrcadlem dokázal šermovat se svým obrazem dost dlouho a skoro pokaždé vyhrál. To ovšem se skutečným mečem nešlo. Když s ním zkusil švihnout kupředu, skončilo to tak, že meč se nakonec vrátil a hrozil tím, že zasáhne jeho. Uvědomil si, že on je spíš ten typ na kusy papíru. Kromě toho taky potřeboval brýle, což by mohlo být pod helmicí trochu riskantní, zvláště když vás někdo pořádně udeří mečem.

On sám měl teď na hlavě helmici a držel meč, který na něj byl příliš těžký (i když by to Roland nikdy nepřipustil). Také na sobě měl kroužkovou zbroj, v níž se velmi špatně chodilo. Fíglové udělali, co mohli, aby mu ji přizpůsobili, ale rozkrok mu i tak visel až u kolen, a když Roland chodil, dosti komicky mu plandal se a tam.

Já nejsem žádný hrdina, pomyslel si. Mám meč, který sotva uzvednu oběma rukama, a mám štít, který je taky hrozně těžký, a koně se záclonami kolem dokola, kterého jsem musel nechat doma (a moje tety se zblázní, až přijdou do obývacího pokoje), ale uvnitř jsem kluk, který by se hrozně rád dozvěděl, kudy na nejbližší záchod...

Jenže ona mě zachránila před Královnou. Kdyby to byla neudělala, byl bych pořád ještě hloupé dítě, místo... hm, mladého muže, který doufá, že už není tak strašně hloupý.

Nac mac Fíglové se vhrnuli do jeho komnaty, když si předtím probíjeli cestu sněhovou bouří, která se rozpoutala v noci, a všichni najednou mu tvrdili, že právě teď nadešel ten čas, aby se stal Toniččíným rytířem, neboli žampijónem, jak znělo to druhé slovo, které neznal. Umínil si, že si ho vyhledá v encyklopedii. Takže právě teď se má stát Toniččíným rytířem... No dobrá, on se jím stane. Tím si byl naprosto jistý. Hodně jistý. Ale právě teď věci nevypadaly, jak si je představoval.

„Poslyšte, tohle nevypadá jako vstup do podsvětí.“

„Ale to nic, každá jeskyňa může být vlez tam důle,“ odpověděl Rob Kterýten, který mu seděl na helmici. „Ale musíš se naučit vlezokrok. Tož oukej, Yane Habáně, ty deš prvý...“

Yan Habáně se pyšně vnesl do křídové štolý. Ruce, ohnuté v loktech, co nejvíce zapažil. Pak se naklonil dozadu a zvedl jednu nohu kupředu, aby udržel rovnováhu. Nakonec ve vzduchu několikrát zakroutil chodidlem zvednuté nohy, naklonil se kupředu, a jakmile se pozvednutá noha dotkla země, zmizel.

Rob Kterýten udeřil pěstí do Rolandovy helmy.

„Tož faň, žampijóne,“ vykřikl. „Kupředu!“

Nevedla odsud cesta ven. Tonička dokonce ani nevěděla, jestli vůbec vede nějaká cesta dovnitř.

„Kdybys byla Letní dáma, pak bychom tančili,“ řekl Zimoděj. „Ale já už vím, že nejsi Letní dáma, i když to tak vypadalo. Ale kvůli tobě jsem se stal člověkem a musím mít společnost.“

Toniččiny pádící myšlenky jí promítaly obrázky: žalud vyhánějící klíček, úrodné nohy, Cornucopie. Já jsem bohyně jen natolik, abych ošidila pár prken v podlaze, nějaký ten žalud nebo bukvice a hrst semínek, pomyslela si. Jsem stejná jako on. Kovu dost na velký hřeb nezmění sněhuláka v člověka a pár dubových lístků ze mě neudělá bohyni.

„Pojď,“ pokračoval Zimoděj, „dovol, abych ti ukázal svůj svět. Náš svět.“

Když Roland otevřel oči, jediné, co viděl, byly stíny. Ne stíny věcí – jen stíny, které pluly jako pavučiny babího léta.

„Čekal jsem, že budu někde... kde bude mnohem tepleji,“ řekl a snažil se, aby v jeho hlase nezněla ta úleva, kterou cítil. Všude kolem něj z nicoty vyskakovali Fíglové.

„Aha, totok, ty myšluješ na peklo,“ ušklíbl se Rob Kterýten. „No, ajto ty bejvaj tak trochu na tý přičmoudlý straně, to máš recht. Podsvětí sou spíš

takový pošmourný a zapšklý. Tam většinou končej takový ty ztracenci a zatracenci, kapíro?“

„Cože? To myslíš, jako že je temná noc, ty někde špatně zahneš a –“

„Ale nae! Jako třeba umrlí, když eště nemaj bejt umrlí a nejni místo, kam by mohli jít, nebo se propadnou mezerou mezi světama a nevěděj cestu zpátky. Někerý z nich ani nekapírujou, kde to vlastně sou, ubohý duše. Takovejch věcí je tady habaděj. Vono v podsvětí se nikdo moc neščuří, páč tady fakt nejni zvlášť veselo. Tomudle se taky někdy říká Limbo, kapíro, páč dvérca do něho sou hodně nízko. Vy padá to, že se zas pošouplo o kus dolej, co sme tady byli naposled.“ Pak zesílil hlas. „A pevnou ruku pro mladýho Malýho Floka, kerej je s náma na takový výpravě ponejprv!“ Ozval se nejednotný jásot a Malý nebezpečný Flok zamával mečem.

Roland se začal prodírat stíny, které skutečně kladly jistý odpor. Vzduch tady dole byl šedivý. Občas v dálce zaslechl sténání nebo něčí sípavý kašel... a pak se ozvaly šoupavé kroky, které se k němu začaly přibližovat.

Vytáhl meč a napjal oči do šera.

Stíny se rozestoupily a objevila se stařena, oblečená v potrhaných, silně obnošených šatech. Prošmajdala kolem a za sebou táhla velkou lepenkovou krabici. Každou chvilku za krabici prudčeji popotáhla a ta směšně poskočila. Na Rolanda se stařena ani nepodívala.

Spustil meč.

„Myslel jsem, že tady budou různé příšery,“ řekl, když stařena zmizela v šeru.

„Ajto,“ přikývl Rob Kterýten zachmuřeně. „To aj sou. Mysli na něco hodně pevnýho, ajto?“

„Na něco pevného?“

„To nejni žádný žertování! Mysli na nějakou pěknou velikou horu, nebo těžký kladivo! Dělej, co chceš, ale nesmíš si nic přát, nesmíš ničeho litovat a nesmíš v nic doufat!“

Roland zavřel oči a pak zvedl ruce a dotkl se víček.

„Já pořád vidím! Ale oči mám zavřené!“

„Ajto! A uvidíš víc, dyž je budeš mět zavřené. A včil se rozhlídni, jestli se odvážíš!“

Roland, s očima stále zavřenýma, udělal několik kroků kupředu a rozhlédl se. Podle něj se nic nezměnilo. Možná, že šero bylo ještě hlubší. A pak to uviděl – jasně oranžový záblesk, dlouhou linii v temnotách, která se objevila a vzápětí zhasla.

„Co to bylo?“ zeptal se.

„My nevíme, jak si sami říkaj. My je menujeme strašerové,“ odpověděl mu Rob.

„A to jsou takové světelné záblesky?“

„Ale nae, tamten byl hrozně daleko,“ odpověděl mu Rob. „Estli chceš vidět nějakýho zblízka, tož sísní za sebe. Tuten stojí akurát za tebou.“

Roland se rychle otočil.

„Aha, tys udělal tu samou chybu jak každej tady. Tys vtevřel poule!“

Roland rychle zavřel oči. Strašera od něj stál sotva dvacet centimetrů.

Roland neuskočil. Nevykřikl. Ani se nepohnul. Dobře věděl, že ho pozoruje stovka Fíglů.

První, co si pomyslel, bylo: Je to kostra. Když postava znovu zaplála, vypadala jako vysoký velký pták, třeba volavka. Pak se změnila v podivnou



postavičku, jakoby složenou z klacíků nebo drátků, v podobu člověka, jak by ho nakreslilo dítě. Tvor se měnil znovu a znovu, mizel a objevoval se tvořený planoucími oranžovými konturami.

Nakonec si to vytvořilo širokou tlamu, na okamžik se to naklonilo kupředu a vycenilo stovku dlouhých zubů ostrých jako jehly. Pak to zmizelo.

Mezi Fígly se ozvalo mumlání.

„Tož ajto, držel ses faň,“ řekl Rob Kterýten. „Zízals ternu do huby a necúvls ani o krok.“

„Pane Kterýtene, byl jsem tak vyděšený, že jsem se nedokázal ani pohnout!“

Rob Kterýten se naklonil z jeho helmy dolů, až měl ústa v úrovni s Rolandovým uchem.

„Tož ajto,“ zašeptal. „Já to vím, a taky to dobře kapíruju! Je kdovíco mužskejch, co se stalo herojema enem proto, že byli tak vyjukaný, že nedokázali utýct! Ale ty nevrískals ani sis nepotento... to..., a to je dobrý. Takovejch eště uvidíme cestou víc. Nedovol, aby ti vlezli do hlavy! Enem je drž venku!“

„Proč to? Co by mi –? Ne, raději mi to neříkej!“ řekl Roland.

Procházel stíny a mrkal, takže nemohl nic minout. Stařena zmizela, ale šero se začalo zaplňovat lidmi. Většinou osaměle postávali nebo posedávali na židlích. Někteří tiše bloudili sem a tam. Kráčejší skupinka minula muže v prastarém oblečení, který si prohlížel svou ruku, jako kdyby ji viděl poprvé.

Pak viděli ženu, která se pomalu kývala sem a tam a zpívala si tichým hlasem malé holčičky nějakou nesmyslnou píseň. Když Roland procházel kolem, vrhla na něj podivný, nepříčetný úsměv. Hned za ní stál strašera.

„Tak dobře,“ zabručel Roland s pochmurným výrazem, „tak mi řekněte, co dělají.“

„Oni požívají lidské vzpomínky,“ sdělil mu Rob Kterýten. „Pro nich jsou tvý vzpomínky skutečný. Tužby a naděje jsou pro nich akurátní hostina! Je to vopravdicky škodná chamrad'. Takový to je, když na tyhle místa žádné nedohlíží!“

„A jak je můžu zabít?“

„Ale toto, tos užil moc škaredý slovo. Zírejte na velkýho odvážnýho hrdinu! Nelam si s nima kebuli, ogare. Zatím na nás nebudou útočit, a my tu máme prácu.“

„Já to místo nenávidím!“

„No ja, to je pravda, že v pekle je vo hodně živějc,“ přikyvoval Rob Kterýten. „A teďka pomalejc, sme u řeky.“

Podsvětím protékala řeka. Měla barvu tmavé země a olizovala břehy pomalu, jako kdyby v ní tekla olej.

„Počkejte, myslím, že o tom už jsem slyšel,“ řekl Roland. „Tady je i převozník, že?“

ANO.

Najednou tam byl, stál v dlouhém nízkém člunu. Byl celý v černém, samozřejmě, že byl v černém, a hlavu mu zakrývala široká kápě, která mu padala až do obličejů a vzbuzovala dojem, že je to moc dobře.

„Tě voko, parde,“ pozdravil ho Rob Kterýten přátelsky. „Jak ti hoří krematorium?“

ALE NE, LIDIČKY, VY UŽ ZNOVU NE! prohlásila temná postava hlasem, který nebyl ani tak slyšet, spíše byl cítit. JÁ MYSLEL, ŽE VY SEM MÁTE VSTUP ZAKÁZÁN.

„Ale to je jenom takový malý nedorozumění, kapíro?“ odpověděl mu Rob Kterýten a sklouzl po

Rolandově zbroji na zem. „Musíš nás pustit dovnitř, páč už sme stejně všichni umřeli.“

Postava natáhla paži. Černý rukáv se shrnul, a to, čím ukázala na Rolanda, i Rolandovi samotnému připadalo jako kostnatý prst.

ALE TENHLE MUSÍ PŘEVOZNIKOVÍ ZAPLATIT, řekla kápě vyčítavým hlasem, který zaváněl kryptami a hřbitovy.

*„Kdo vo sobě chce říct, že je námořník,  
johohóó, jemináku,  
ten u vesla na Styxu pár dní měl by dřít,  
johohó, jejdamáku!“*

NEMOHLI BYSTE LASKAVĚ MLČET?

*„Ta naše píseň vesele se třepotá, johohóó, jejdamáku,  
bez rozdílu do všech koutů světa zalétá, johohó, jemináku!“*

*„Ať dřív či později šťastné časy nastanou,  
johóó, jemináku,  
při naší písni i ti mrtví povstanou,  
johohó, jejdamáku!“*

„Jakej ty seš ale mazanej chlap,“ bručel Rob Kterýten, když Roland vložil do převozníkovy nastavené dlaně dvě měděné mince. „Hele, a nepřišlo ti na um donýst si čtyři peňoury?“

„Ta kniha říká, že cesta přes Řeku mrtvých stojí dva měďáky,“ odpověděl Roland.

„No možno, že to se v knihách praví,“ souhlasil Rob, „ale to proto, že se nepočítá, že by se mrtví vraceli nazpátek!“

Roland se zadíval nazpět přes temnou řeku. Na břehu, který před nedávném opustili, bylo vidět husté oranžové záblesky.

„Pane Kterýtene, kdysi jsem byl zajatcem královny vil,“ svěřil se Robovi.

„Ajto, já vo tom vim.“

„Na našem světě to bylo celý rok, i když v Království to bylo jen několik týdnů, až na to, že ty týdny ubíhaly jako staletí. Bylo to tak... šedivé a jednotvárné, že jsem si už zakrátko skoro na nic nevzpomínal. Nepamatoval jsem si vlastní jméno, nepamatoval jsem si, jak hřeje slunce, dokonce ani chuť skutečného jídla.“

„Ajto, to já vzpomínám, dyť jsem tě pomáhal zachraňovat. Nikdýš si nám nepřál ani ‚děkuju‘, ale celej ten čas byls mimo sebe, takže sme si to nebrali osobně.“

„Tak mi dovolte, abych vám poděkoval teď, pane Kterýtene.“

„Vo tom nemluv, mladíku. Rádi sme to urobili. Pro tebe kdykoliv.“

„Měla miláčky, kteří krmili její oběti sny tak dlouho, až zemřely hladem. Nenávidím věci, které se vás snaží připravit o to, co jste. Takové věci chci zabít, pane Kterýtene. Chci je zabít do poslední. Když někomu vezmete vzpomínky, vezmete mu osobnost, jeho samého. Všecko, co má, co je.“

„No, tak to máš fajný cíle, musím říct,“ přikývl Rob Kterýten. „Ale, do psí nohy, tož tuto sa stane, když se věci zvrtnou a strašerové maj navrch.“

Na cestě se tyčila velká hromada kostí. Každopádně to byly kosti zvířecí, což potvrdzovaly i zpuchřelé

obojky a kousky zrezivělých řetězů, které bylo vidět mezi kostmi.

„Tři velcí psi?“ řekl Roland.

„Jeden vobrovskej pes se třema lebezněma,“ odpověděl mu Rob Kterýten. „Tadle ráče je v podsvětí moc známá a voblíbená. Dokáže člověku jedním chňapnutím prokousnout krčisko. Třema lidům naráz!“ dodal s jistým obdivem. „Ale polož mu do cesty tři psí suchary položený na sebe a von ten chůďa psisko bude sedět celej den, kňučet a přemejšlovat, jak by se vo ně ty tři lebezně podělily. Je to pěkněj nepořádek, to ti povídám!“ dodával Rob Kterýten a kopl vztekle do kostí. „Jo, kdysi bejval čas, kdy takovýdle místa mívaly vlastní vosobnosť. No enem sísej, co dalšího tady ty potvory vyvedly.“

O kousek dál uviděli u cesty něco, co nejspíš bylo démonem.

Mělo to děsivou tvář s tolika zuby, že některé z nich prostě musely být jen na efekt. Tvor měl i křídla, ale ta by ho asi jen stěží zvedla ze země, natož aby s jejich pomocí dokázal létat. Obluda si někde našla kus zrcadla, každou chvíli se do něj podívala, otřásla se hrůzou a odvrátila se.

„Pane Kterýtene,“ nadhodil Roland, „Je tady dole něco, co bych dokázal tím svým mečem zabít?“

„Tož to nae,“ potřásl hlavou Rob Kterýten. „A vůbec už nae strašery. Von to nejni magickej meč, kapíro?“

„A proč ho tedy vleču s sebou?“

„Páč seš heroj. A kdo kdy slyšel vo herojovi, kerej by neměl meč, aha?“

Roland vytáhl meč z pochvy. Byl opravdu těžký a zdaleka se nepodobal té poletující, zářící stříbrné věci,

kterou si představoval před zrcadlem. Tohle bylo spíš jako ocelový obušek s hranou.

Sevřel ho oběma rukama a podařilo se mu hodit ho skoro do poloviny pomalé, temné řeky.

Těsně předtím, než meč dopadl do vody, vynořila se z vody bílá paže a zachytila ho. Ruka mečem několikrát zamávala a pak se znovu ponořila pod vodu.

„To se mělo stát?“ podivil se Roland.

„To, že by mužskej odhodil svůj meč?“ zaječel Rob. „Nae! Vod tebe se nevočekává, že zahodíš dobrej meč do tý hluboký mokroty!“

„Ale ne, já myslel tu ruku,“ odpověděl Roland. „Že se tak –“

„Jo tuto? A to ajto, ty se vobčas ukazujou,“ Rob Kterýten mávl rukou, jako kdyby bílé podvodní ruce, které žonglují s meči uprostřed řeky, byly každodenní atrakcí. „Ale ty teď nemáš žádnou zbraň!“

„Ale vy sám jste řekl, že ten meč na strašery nepůsobí!“

„No šak ba, ale tady de vo vzezření věcí, kapíro?“ odpověděl Rob a spěchal dál.

„Ale když nebudu mít meč, tak ze mě bude ještě větší hrdina, ne?“ řekl Roland, zatímco zbytek Fíglů se jim držel v patách.

„No, technicky vzaté ajto,“ přisvědčil Rob Kterýten neochotně. „Ale taky možná víc mrtvěj.“

„A kromě toho mám Plán,“ sdělil mu Roland.

„Ty máš Plán?“

„Ano... tedy, ajto, chtěl jsem říct.“

„Napsanej?“

„No, on mě totiž právě napadl –“ Roland se zarazil. Pohyblivé stíny se najednou rozdělily a před skupinou se objevila velká jeskyně.

V jejím středu bylo něco jako velká kamenná deska obklopená matnou žlutou září. A na kameni ležela malá postava.

„A jsme tady,“ upozornil Rolanda Rob Kterýten. „Zatím to nebylo tak zlé, že?“

Roland zamrkal. Kolem kamenné desky byla shromážděna snad stovka strašerů, ale dodržovali jistý odstup, jako kdyby se neodvažovali přistoupit blíž.

„Vidím tam... někdo tam asi leží,“ řekl.

„Tak to je samotná Letní dáma,“ řekl Rob. „Tak totok musíme řešit jako něco, co je hajs.“

„Hajs?“

„To jako hořlavý zboží, hrozně vopatrně,“ vysvětloval Rob. „Bohyně dokážou bejt trochu nevyzpytatelný. Bejvaj strašně představitostředný.“

„A to bysme jako nemohli... prostě ji popadnout a utéct?“ řekl Roland.

„Tož ajto, nakonec asi skončíme u něčeho takovýho,“ přikývl Rob Kterýten. „Ale ty musíš bejt ten, co ju nejprv políbí. Dobrý? Nevadí?“

Zdálo se, že je Roland poněkud stísněný, ale přesto řekl: „Dobrá... é... v pořádku.“

„Vony to dámy čekaj, kapíro,“ pokračoval Rob.

„A pak ji sebereme a dáme se na útěk?“ vyzvídál Roland s výrazem naděje.

„Ajto, protože v tej chvíli se nás asi pokusej zastavit strašerové, aby se nám to nepodařilo. Voni nemaj rádi ty lidi, co chtěj odejít. Tak déme, kámo.“

Já mám plán, pomyslel si Roland, když vykročil ke kamenné desce. A soustředím se na něj tak, abych přestal myslet na to, že procházím zástupem blikajících oblud, které vidím, jen když mrknu a slzí mi oči. Takže to, co máme v hlavě, je pro ně skutečné, ano?

Já budu muset mrknout, už budu muset mrknout, musím...

...mrk. Trvalo to sotva na mrknutí oka, ale třásl se ještě chvíli potom. Byli všude, a každá zubatá tlama se obracela jeho směrem. Nemělo by být povoleno dívat se na někoho zuby!

Rozeběhl se kupředu a oči mu slzely úsilím nemrkat. Pak se podíval na postavu, která ležela na kamenné desce ozářené žlutooranžovou září. Byla to žena, dýchala, spala a vypadala jako Tonička Bolavá.

Z vrcholku ledového paláce viděla Tonička na kilometry daleko a byly to kilometry sněhu. Jen na Křídě byla vidět nějaká zeleň. Vypadala jako ostrov.

„Vidíš, jak se učím?“ řekl Zimoděj. „Křída je tvá. Takže tam přijde léto a ty budeš šťastná. A staneš se mou nevěstou a já budu šťastný. A všechno bude šťastné. Šťěstí je, když jsou věci, jak mají být. Teď jsem člověkem a těmhle věcem rozumím.“

Nekřič, neječ, nabádaly Toničku Třetí myšlenky. A taky nezmrzni.

„Aha... já to vidím,“ řekla. „A na zbytku světa zůstane zima?“

„Ne, jsou některé šířky, které můj mráz nikdy nepocítí,“ odpověděl Zimoděj. „Ale hory a pláně až ke Kruhovému moři... tam ano.“

„Zemřou miliony lidí!“

„Ale jen jednou, pochop. Proto to bude tak úžasné. A pak už žádné umírání!“

A Tonička si to představila jako pohlednici s obrázkem, jaké se posílají na Den prasečí hlídky. Ptáčekové přimrzlí na větvích, koně a krávy, nehnutě stojící na polích, tráva zmrzlá tak, že její čepele jsou jako dýky, nekouří se z jediného komína, svět beze



smrti, protože už není nic, co by mohlo zemřít nebo zahynout, a všechno se leskne jako nový cín...

„To je opravdu velmi... citlivé,“ přikývla nakonec pomalu. „Ale bude to škoda, že se tam nebude vůbec nic hýbat.“

„To bude jednoduché. Lidé ze sněhu,“ odpověděl Zimoděj. „Udělám z nich lidi!“

„Kovu, bys z něj velký hřeb vyrobil?“ řekla Tonička.

„Ano! Je to snadné. Snědl jsem párek! A umím myslet! Nikdy předtím jsem nemyslel. Byl jsem součástí všeho. Teď jsem složený ze všech součástí. Jedině když v sobě máš všechno, víš, kdo jsi.“

„Udělal jsi mi ledové růže,“ řekla Tonička.

„Ano! To jsem začal vznikat!“

Jenže růže zase ráno roztály, dodala v duchu Tonička a podívala se k bledému slunci. Mělo sotva dost síly na to, aby se v jeho paprscích Zimoděj třpytil. Myslí jako člověk, pomyslela si, když se dívala na jeho podivný úsměv. Myslí jako člověk, který se nikdy nesetkal s jiným člověkem. Ošklivě se pochechtává. Je tak šílený, že by ani zdaleka nedokázal pochopit, *jak* je šílený.

On prostě nenašel klíč k tomu, co to „být lidský“ znamená, nechápe, jaké hrůzy má v plánu, on tomu prostě... nerozumí. A je tak šťastný, že je skoro roztomilý...

Rob Kterýten zabušil Rolandovi na přílbu.

„Tož do toho, jinochu,“ pobízel.

Roland se díval na zářící postavu. „Tohle nemůže být Tonička!“

„Ale co, je to bohyňa, tak může vyhlížet, jak chce,“ odpověděl Rob Kterýten. „Tož ju tak muckni na líco,

jasný? Ne aby ses nějak rozhicoval, nemáme na to celý den, kapíro? Dobni ju na líco a švihýc pryč!“

Něco narazilo Rolandovi do kotníku. Byl to modrý sýr.

„Z Horáce si nic nečiň, to von akorát chce, abys to udělal správně,“ sděloval mu ten bláznivý Fígl, kterého Roland znal pod jménem Pořapaný Vilda.

Zatímco všude kolem něj tiše praskala záře, přistoupil blíž, protože žádný muž nechce před sýrem vypadat jako zbabělec.

„Je to trochu... trapné,“ řekl.

„U psí nohy, pohni sebou, jo?“

Roland se naklonil kupředu a lehce se dotkl rty tváře spící postavy.

Spící otevřela oči a Roland rychle o krok ustoupil.

„Tohle není Tonička Bolavá!“ řekl a zamrkal. Strašerové kolem něj stáli tak hustě jako stébla trávy.

„A teďkom ji vem za ruku a běž,“ řekl Rob Kterýten. „Jak strašerové zvočeť, že bérem kramle, začnou byt zlí!“ Zabušil bojovně na bok Rolandovy přilbice a dodal: „Ale to je v rychtyku, jasný? Páč ty máš přece Plán.“

„Já jenom doufám, že je to dobrý plán, protože moje tety mi říkají, že většinou akorát chytračím.“

„Tož to rád slyším,“ přikývl spokojeně Rob Kterýten, „rozhodně je to lepší, než dybys většinou akorát hloupnul! A včil popadni tu dámu a tradá!“

Roland chytil dívku za ruku, stáhl ji opatrně z kamenné desky a přitom se pokoušel vyhybat se jejímu pohledu. Řekla něco v jazyce, jemuž nerozuměl, až na to, že to rozhodně končilo otazníkem.

„Jsem tady, abych tě zachránil,“ řekl. Podívala se na něj zlatýma hadíma očima.

„Ta ovčí dívka je v nesnázích,“ řekla hlasem plným nepříjemných ozvěn a sykavek. „To je smutné, opravdu smutné.“

„No, víte... raději bysme se měli dát do běhu,“ vypravil ze sebe, „ať už jste kdokoliv...“

Netonička ho obdařila úsměvem. Nebyl to příjemný úsměv, byla v něm hezká dávka samolibého úsměšku. Dali se na útěk.

„A jak s nimi bojujete vy?“ zeptal se udýchaně Roland, když figlí armáda pádila jeskyněmi.

„Víš, my jim valně nechutnáme,“ odpověděl mu Rob Kterýten, zatímco se před nimi dělily stíny. „Bude to, páč my se rádi naslopem a sme tak nasáklí šňábou, že voni sou z toho potom nalitý jak pupence. Mrskni nohama!“

A v tom okamžiku strašerové udeřili, i když to nebylo to správné slovo. Bylo to spíše, jako kdyby prchající výprava narazila na stěnu šepotu. Nic je nechytalo, necítili žádné drápy. Kdyby se Rolanda a Fígly pokusilo zastavit tisíce drobných slabých věcí, například krevetek, měli by nejspíše podobný pocit.

Převozník ale čekal. Když se Roland připotácel ke člunu, nastavil kostnatou ruku.

DOSTANU PĚT PENCÍ.

„Pět?“ ujišťoval se Roland.

„A cože to? Dyť sme tam byli sotva dvě hodiny, a pic lišku, je to místo dvou peňákůch pět?“ prohlásil Poťapaný Vilda.

JEDEN OBYČEJNÝ A DVA ZPÁTEČNÍ,  
odpověděl převozník.

„Ale já tolik nemám!“ vykřikl Roland. Teď začal v hlavě cítit slabé popotahování. Myšlenky se musely hodně tlačit, aby se mu dostaly až k ústům.

„Tudle nech na mně,“ zašeptal mu do ucha Rob Kterýten. Pak se obrátil dolů, ke svým druhům Fíglům, a zabušil do Rolandovy helmy, aby si vyžádal ticho.

„Tak dobroš, holoubkové,“ oznámil jim, „my teda nevodcházíme. Zvostanem tuto.“

COŽE? zarazil se převozník. TAK TO NE! Vy ODCHÁZÍTE! JÁ UŽ VÁS TADY ZNOVU NECHCI! POŘÁD JEŠTĚ JSME PO VÁS OD MINULE NESTAČILI VYSBÍRAT VŠECHNY LÁHVE! NO TAK, DO ČLUNU, A OKAMŽITĚ!

„U psí nohy, kámo, tož to my nemožem udělat, kapíro?“ potřásl smutně hlavou Rob Kterýten. „My máme kulicha, že budem tutomu klučištěti helfovat. Dyž nesmí odejít von, my taky ne.“

ALE NIKDY SE NEPOČÍTALO, ŽE BY TADY NĚKDO CHTĚL ZŮSTAT DOBROVOLNĚ! vyštěkl na něj převozník.

„Nám to neva, dyť my to tady zaseje rychlo rozhejbeme,“ odpověděl mu Rob Kterýten s mnohoslibným úsměvem.

Převozník zabubnoval nervózně prsty na dlouhou rukojeť vesla. Zaznělo to, jako když někdo chřestí kostmi.

NO, TAK TEDY DOBRÁ. ALE A BYL BYCH RÁD, KDYBY TO BYLO NAPROSTO JASNÉ – TENTOKRÁT SE NEBUDE ZPÍVAT!

Roland odnesl dívku do člunu. Alespoň od toho se strašerové drželi dál, ale když převozník odrazil od břehu, kopl Yan Habáně Rolanda do boty a ukázal nahoru. Pod klenbou jeskyně se pohybovaly snad stovky klikatých oranžových čar. Na protějším břehu jich bylo ještě víc.

„Tak jak funguje Plán, pane žampijóne?“ nadhodil Rob Kterýten tiše a sešplhal z Rolandovy helmy.

„Čekám jen na vhodný okamžik,“ odpověděl mu Roland poněkud upjatě. Pak obrátil svou pozornost k Netoničce. „Jsem tady, abych vás odsud dostal,“ sdělil jí a pokoušel se jí nedívat přímo do očí.

„Ty?“ usmála se Netonička, jako kdyby ji jeho prohlášení pobavilo.

„No, my,“ opravil se Roland. „Všechno je –“

Došlo k nárazu, jak člun narazil na protější břeh, který se hemžil strašery jako vzrostlou kukuřicí.

„Tak a teďkom šickni ven,“ zavelel Yan Habáně.

Roland vytáhl Netoničku z člunu, udělal s ní několik kroků po stezce a zastavil se. Když zamrkal, byla stezka před ním jedinou oranžovou a kroučící se změť. Cítil i ten slabý tlak, který mu vzdoroval. Bylo to, jako kdyby proti němu vál slabý vánek. Ale snažili se mu dostat i do hlavy. Byli studení a okusovali mu myšlenky. To bylo hloupé. Nemohlo to fungovat. Nedokáže to. V podobných věcech rozhodně nebyl dobrý. Byl bezvýznamný, vzpurný a neposlušný, přesně jak to říkaly... jeho... tety.

Za ním vykřikl Pořápaný Vilda nepochybně veselým tónem: „Tak ať sou na tebe tvý tetky pyšný!“

Roland se napůl otočil a najednou pocítil vztek.

„Moje tety? Tak já ti o svých tetách něco řeknu...“

„Na to nejni čas, mladej!“ vykřikl Rob Kterýten.

„Mazej dál!“

Roland se ohlédl a hlavu měl jako v ohni.

Naše vzpomínky jsou skutečné, pomyslel si. A tohle já už dál snášet nebudu!

Obrátil se k Netoničce a řekl: „Neboj se.“ Pak natáhl levou ruku kupředu a téměř neslyšně zašeptal „Pamatuji si... meč...“

Když zavřel oči, byl tam – tak lehký, že ho skoro ani necítil, tak tenký, že téměř nebyl vidět, slaboučká linka ve vzduchu, která byla vyrobena především z ostrosti. Zabil tou zbraní snad tisíce nepřátel. V zrcadle. Ten meč nebyl nikdy příliš těžký, pohyboval se jako součást jeho samého a teď byl tady. Nedokázalo mu vzdorovat nic, co obtěžovalo, lhalo nebo okrádalo. Usmál se a pevněji sevřel rukojeť.

„Možno, že z tebe přece enem nakonec bude heroj,“ prohlásil Rob Kterýten zamyšleně, když strašerové vzplanuli jako skuteční a začali umírat po tuctech. Pak se obrátil k Poťapanému Vildovi. „Ty, Poťapaný Vildo, vzpomeneš si, jak sem ti pravil, že z času na čas dokážeš říct aj *nachlup tu správnou věc?*“

To Poťapaného Vildu očividně zaskočilo. „No, dyž to tak vzpomínáš, Robe, tak si nějak nevybavuju, že bys kdy něco takovýho přál.“

„Ajto?“ pozvedl Rob obočí. „No dobroš, ale dybys někdy něco takovýho pravil, tož totok by byla jedna z tých chvíl.“

Poťapaný Vilda vypadal ustaraně. „A to je dobrý? Přál sem něco dobrýho?“

„Ajto. Tos pravil, Poťapanej Vilíku. Ponejprv. Sem na tebe pyšnej,“ přikývl Rob.

Tvář Poťapaného Vildy se roztáhla do širokého úsměvu. „A do psí nohy! Hej, mládenci, já sem přál –“

„Ale nedej se tým nějak moc unést,“ dodal Rob.

Jak Roland mával vzdušnou čepelí, strašerové se rozdělovali jako pavučiny. Bylo jich mnoho, pořád víc, ale stříbrná linka je vždycky našla a Rolanda uvolnila.

Ustupovali, měnili podoby, couvali před horkou zuřivostí, která mu vyzařovala z hlavy. Meč si pobrukoval. Strašerové se namotávali na čepel a ječeli děsem a se syčením se měnili v nicotu na zemi –

– a pak si uvědomil, že mu někdo buší do helmice. Asi už mu do ní bušil pěknou chvíli.

„Co je?“ řekl a otevřel oči.

„Už ti došli,“ sdělil mu Rob Kterýten.

Roland, kterému se namáhavě zvedala hrud', se rozhlédl kolem. Ať měl oči otevřené nebo zavřené, v jeskyni nebyla jediná oranžová čára. Netonička ho pozorovala se zvláštním úsměvem na tváři.

„Bud' vodsád' vypadnem v ten ráz,“ ozval se Rob, „nebo tadyk můžeš zvostat a vyčkat na další, co ty na to?“

„A támdle už se rojej,“ upozornil je Bohouš Velebrada. Ukázal přes řeku. Na druhé straně se do jeskyně vlévala hustá oranžová clona, kterou tvořili strašerové tak namačkaní jeden na druhého, že málem splývali.

Roland, který stále ještě lapal po dechu, zaváhal.

„Podiv, tož já ti něco říknu,“ obrátil se k němu Rob Kterýten konejšivým tónem. „Dyž budeš hodnej hoch a spasíš tady dámu, vemem tě sem někdy jindy, třeba v nedělu, napakujem si s sebou nějaký obložený chlebíky a kapku čehosi šmakovního do flaše a uděláme si tady s nima hezkej den.“

Roland zamrkal. „No... tak dobře,“ přikývl. „Hm... omlouvám se. Já nevím, co se to se mnou stalo...“

„Tak a kari, bérem kličku!“ zaječel Yan Habáně. Roland chytil Netoničku za ruku.

„A nevohlížeš se, dokád' odsád' nebudem venku, mohlo by se ti kdovíco přihodit,“ dodal ještě Rob Kterýten. „To je už taková tradice.“

Zatím se na vrcholku ledové věže objevila Zimodějovi v bledých rukou ledová koruna. Dokonce i v onom bledém slunci zářila víc, než by to dokázaly diamanty. Byla z toho nejčistšího ledu, bez bublinek a jediného kazu.

„To jsem udělal pro tebe,“ řekl. „Letní dáma ji nikdy nosit nebude,“ dodal smutně.

Seděla jí dokonale. Nestudila.

Ustoupil.

„A teď je to hotovo,“ řekl Zimoděj.

„Je tady něco, co musím udělat i já,“ podívala se na něj Tonička. „Ale nejdříve je tady něco, co musím vědět. Ty jsi našel věci, ze kterých se skládá člověk?“

„Ano!“

„A jak jsi přišel na to, které věci to jsou?“

Zimoděj jí pyšně vyprávěl o dětech, zatímco Tonička opatrně dýchala a nutila se uvolnit. Jeho logika byla velmi... logická. Vždyť jestliže je pravda, že jedna mrkev a dva kousky uhle udělají z hromady sněhu sněhuláka, pak kbelík soli, plynů a kovu by z něj opravdu mohly udělat člověka. To dávalo... smysl. Tedy jemu, Zimodějovi.

„Víš, jenže bys měl znát tu říkanku celou,“ nadhodila Tonička. „Ona je vlastně celá o tom, z čeho člověk je. Není ale o tom, co člověk je.“

„Byly tam nějaké věci, které jsem nedokázal najít,“ řekl Zimoděj. „Ale nedávaly smysl. Nebyly hmotné.“

„Ano,“ přikývla smutně Tonička. „To mluvíš o posledních třech řádcích, které jsou vlastně pointou. Je mi to vážně líto.“



„Ale já je najdu,“ trval na svém Zimoděj. „Najdu!“

„Doufám, že je jednoho dne opravdu najdeš,“ přikývla Tonička. „Podívej, slyšel jsi někdy o bimbu?“

„Co je to bimbo? To v té říkance nebylo!“ odpověděl Zimoděj a vypadal nejistě.

„Viš, bimbo je způsob, jakým lidé mění svět tím, že klamou sami sebe,“ vysvětlovala Tonička. „Je to úžasné. A bimbo říká, že věci nemají žádnou sílu, kterou do nich lidé nevložili. Člověk dokáže vytvořit předměty s pomocí magie, ale nedokáže vytvořit z věcí s pomocí magie člověka. Je to jen hřeb ve tvém srdci. Jen hřeb.“

Teď nastal čas a já vím, co mám dělat, pomyslela si skoro zasněně. Víím, jak ten příběh musí skončit. Já ho musím dovést ke konci a musím ho ukončit správně.

Přitáhla Zimoděje k sobě a viděla na jeho tváři úžas. Hlavu měla lehkou, jako kdyby se jí nohy nedotýkaly země. Svět byl najednou... jednodušší. Byl to tunel vedoucí do budoucnosti. Neviděla nic jiného než Zimodějovu chladnou tvář, neslyšela nic jen vlastní dech, a necítila nic než teplo slunečních paprsků ve vlasech.

Nebyla to ta rozpálená koule léta, ale byla pořád ještě mnohem větší, než by byl jakýkoliv oheň.

Kamkoliv mě to povede, tam půjdu, řekla si a nechávala do sebe proudit teplo. To je má volba. To jsem se rozhodla udělat. A budu při tom muset vystoupit na špičky, dodala sama pro sebe.

Hrom po mé pravici. Blesk po mé levici.

Oheň nade mnou...

„Prosím,“ řekla, „zavolej zimu zpět. Vrať se do svých hor. Prosím.“

Mráz přede mnou...

„Ne. Já jsem zima. Nemohu být ničím jiným.“

„Pak ale nemůžeš být člověkem,“ zavrtěla Tonička hlavou. „Poslední tři řádky říkají: ‚Síly dost na zbudování domu, času dost na obejmutí děcka a lásky tolik, že by to srdce zlomilo.‘“

Rovnováha... a přišlo to rychle, odnikud, a její nitro se zvedlo.

Střed houpačky zůstává pořád ve stejné výšce. Neví, co je to nahoře a co dole. Je v rovnováze.

Rovnováha... a jeho rty byly jako modrý led. Později bude plakat, bude jí líto Zimoděje, který chtěl být člověkem.

Rovnováha... a stará kelda jí kdysi řekla: „V tobě je malý kousek něčeho, co se nikdy nerozpustí a nezmizí.“

Nastal čas tání.

Zavřela oči, políbila Zimoděje...

...a přitáhla slunce.

Mráz ohni.

Celý vrcholek ledového paláce se rozpustil v záblesku bílého světla, které vrhlo stíny i na zdi stovky kilometrů vzdálené. K obloze vyrazil řvoucí sloup páry protkaný blesky, rozestřel se nad světem jako obrovský deštník a zakryl slunce. Pak se začal snášet dolů jako jemný, teplý déšť, který okamžitě prohlodával ve sněhu drobné cestičky.

Tonička, jejíž hlava byla obvykle plná myšlenek, teď neměla v hlavě jedinou. Ležela na ledové desce v jemném dešti a poslouchala, jak se kolem ní bortí ledový palác.

Jsou občas chvíle, kdy všechno, co jste měli udělat, je hotovo, a pak nezbývá nic jiného, než se stočit do klubíčka a čekat, až hromy odezní.

Ve vzduchu bylo ještě něco jiného, zlatý třpyt, který viděla jen koutkem oka, ale mizel, když se na něj zkusila podívat přímo. Ve chvíli, kdy odvrátila zrak, se však zase objevil.

Palác tál jako vodopád. Plát, na němž Tonička ležela, napůl klouzal a napůl plul dolů po schodišti, které se měnilo v řeku. Nad ní padaly obrovské pilíře, ale už v pádu se měnily z mohutných kusů ledu v záplavu teplé vody, takže k zemi se z nich snášela vlahá sprška.

Sbohem, třpytná koruno, pomyslela si Tonička. Sbohem, šaty z třpytných světélek, a sbohem, ledové růže a sněhové vločky s portrétem. Škoda. Taková škoda.

A pak ucítila pod nohama trávu a kolem teklo tolik vody, že musela vstát, nebo by se utopila. Nakonec se jí podařilo zvednout na kolena a pak čekala do chvíle, kdy se mohla postavit beze strachu, že ji něco srazí k zemi.

„Máš něco, co patří mně, dítě,“ ozval se za ní hlas. Otočila se a zlaté světlo na sebe vzalo tvar. Vypadalo jako ona sama, ale její oči byly... zvláštní, podobaly se hadím. Právě tady a teď, kdy jí stále ještě uši ohlušoval řev slunečního žáru, jí to ani nepřipadalo zvláště úžasné.

Tonička pomalu vytáhla z kapsy Roh hojnosti a podala ho postavě stojící proti ní.

„Ty jsi Letní dáma, že?“ zeptala se zbytečně.

„A ty jsi to děvče od ovcí, které se chtělo stát mnou?“ Hlas byl plný nepřilíš přátelského sykotu.

„Já nechtěla!“ ohradila se Tonička. „A proč ty vypadáš jako já?“

Letní dáma si sedla na trávník, z kterého stoupala pára. Je to hodně divné, dívat se sama na sebe, a Tonička si všimla, že má vzadu na krku malou pihu.

„Říká se tomu rezonance,“ řekla. „Víš, co to je?“

„To znamená ‚souznění‘,“ řekla Tonička.

„Jak může děvče od ovčí vědět něco takového?“

„Mám naučný slovník,“ odpověděla Tonička. „A jsem čarodějka, díky za optání.“

„No dobrá. Takže zatímco ty jsi brala věci mně, já jsem brala věci tobě, chytrá ovčí čarodějko,“ odpověděla Letní dáma. Začala Toničce dosti neodbytně připomínat Anagramu. To byla skutečná úleva. Nemluvila moc chytře, ani hezky... byla to jen další osoba, která sice byla shodou okolností velmi mocná, ale svou inteligencí by nikoho nevydělala, a upřímně řečeno, navíc ještě poněkud protivná.

„Jak vypadáš ve skutečnosti?“

„Jako horko na prašné cestě, jako vůně jablek.“ Hezká odpověď, pomyslela si Tonička, ale moc vyčerpávající není.

Tonička si sedla na trávu vedle bohyně. „Budu mít nějaké potíže?“ zeptala se.

„Kvůli tomu, co jsi udělala Zimodějovi? Ne. Musí zemřít, rok co rok, stejně jako já. Zemřeme, spíme a zase se probouzíme. A kromě toho... byla jsi zábavná.“

„Ale? *Tak zábavná*, ano?“ opáčila Tonička a oči se jí zúžily.

„Tak co chceš?“ pokračovala Letní dáma. Ano, pomyslela si Tonička, celá Anagrama. Nepochopila by narážku, ani kdyby si o ni rozbila hlavu.

„Co chci?“ opakovala Tonička. „Nic. Jen léto, to mi stačí.“

Zdalo se, že to Letní dámu zaskočilo. „Ale lidé od bohů vždycky něco chtějí.“

„Ale čarodějky žádné mzdy nepřijímají. Zelená tráva a modré nebe mi budou stačit.“

„Cože? Ale ty budeš mít stejně!“ Letní dáma vypadala jako zmatená a popuzená současně a Tonička z toho měla docela radost, takovým maličko zlomyslným způsobem.

„Pak je všechno v pořádku,“ přikývla.

„Zachránila jsi svět před Zimodějem!“

„Myslím, že jsem ho spíš zachránila před jednou hloupou dívkou, slečno Letní. Jen jsem napravila, co jsem zkazila.“

„Tu jedinou malou chybičku? Byla bys hloupé děvče, kdybys nepřijala nějakou odměnu!“

„Ale zachovám se jako rozumná mladá žena, když ji odmítnu,“ potřásla hlavou Tonička a cítila se při tom neobyčejně skvěle. „Zima skončila, já vím. Sama jsem ji vyprovodila. Sama jsem si zvolila cestu, po které mě vedla. K tanci se Zimodějem jsem se rozhodla sama a dobrovolně.“

Letní dáma vstala. „Úžasné,“ řekla. „A zvláštní. Takže teď se rozloučíme. Ale nejdříve je třeba udělat ještě něco. Vstaň, děvče.“

Tonička vstala, a když se podívala do tváře Léta, zlaté oči se změnily ve studny, které ji vtáhly do sebe.

A pak ji léto naplnilo. Muselo to být jen na několik vteřin, uvnitř to trvalo mnohem déle. Cítila, jaké to je, být vánkem, který se na jaře proplétá zeleným osením, slunečním paprskem, který pomáhá dozrát jablku, jaké to je, když pomáháte pstruhovi přeskočit přejeje na cestě domů – ty pocity přišly všechny najednou a smísily se

do jednoho mocného, zářícího, zlatožlutého pocitu léta...

...které bylo stále žhavější. Pak slunce na žhnoucí obloze zrudlo. Tonička se vznášela na vzdušných proudech jako olej na vodě a pronikala až do všespalujících pustin pouští, kde chcípají dokonce i velbloudi. Nebylo tam živého tvora. S výjimkou popela se tem nic ani nepohnulo.

Klouzala nad vyschlým vádí, jehož písčité břehy zdobily vybělené zvířecí kosti. Nebylo tam bláto, ani kapička vody, v téhle rozžhavené přírodní peci by člověk nenašel ani obláček vodní páry. Byla to řeka kamenů, ve skupinkách tam ležely acháty podobné kočičím očím, rudě doutnaly hromádky granátů, leskly se turmalíny se svými barevnými středy, kameny hnědé, oranžové, krémově nažloutlé, některé černě žilkované, všechny vyleštěné horkem.

„Tady je srdce léta,“ syčel hlas Letní dámy. „Měla by ses mě obávat stejně jako Zimoděje. Nepatříme vám, i když nám dáváte tvar a jména. Jsme oheň a led a jsme v rovnováze. Už mezi nás nikdy nevstupuj...“

A teď se ukázal první pohyb. Začali vylézat ze škvír a puklin a vypadali jako oživlé kameny: bronzoví a červení, ambrově hnědí a žlutí, černobílí, s klikatými vzory a nebezpečně lesklými šupinami.

Hadi. Zkoumali rozpálený vzduch rozeklanými jazyky a vítězoslavně syčeli.

Pak vidění zmizelo. Svět se vrátil.

Voda odtekla. Dlouhotrvající vítr změnil hustou mlhu a páru v dlouhá bělavá mračna, ale nepřemožitelné slunce už si jimi nacházelo cestu. Ale jak se vždycky stává a většinou, bohužel, příliš brzo,

všechno to podivné a úžasné se pak změnilo ve vzpomínky a vzpomínky zase v sen. A zítra je to pryč.

Tonička přešla trávu v místě, kde předtím stál palác. Zbylo tam ještě několik kusů ledu, ale bylo jasné, že i ty nejpozději do hodiny zmizí. Na obloze byly mraky, které však pomalu odplouvaly pryč. Právě na ni začal doléhat obyčejný svět se svými každodenními všedními písničkami. Procházela jeviště potom, co představení skončilo, a kdo teď potvrdí, co se skutečně odehrálo?

Zaslechla, že v trávě něco tiše syčí. Tonička se sklonila a zvedla kousek kovu. Byl pořád ještě teplý zbytkem žáru, který ho roztavil a zbavil tvaru, ale nebylo těžké odhadnout, že to kdysi býval velký hřeb...

Ne, nevezmu si dar jen proto, aby se dárci mohl cítit lépe, pomyslela si. Proč bych měla? Najdu si své vlastní dary. Byla jsem pro ni... „zábavná“ a to bylo všechno.

Ale on – udělal mi rúže, vytvořil pro mě ledovce a sních a nikdy nepochopil...

Při náhlém zvuku hlasů se prudce otočila. Po svahu od Důlin pádili Fíglové, i když bylo vidět, že se snaží běžet jen tak rychle, aby s nimi stačil držet krok člověk. A krok s nimi držel Roland. Byl trochu zadýchaný a měl na sobě nadměrnou kroužkovou zbroj, která ho nutila běžet jako kachnu.

Rozesmála se.

O dva týdny později se Tonička vrátila do Lancre. Roland ji odvezl až do Dvoukošil a zbytek cesty jí zajistil špičatý klobouk. V tom měla docela štěstí. Kočí si totiž pamatoval slečnu Klíšťovou, a protože měl na střeše dostavníku volné místo, nebyl ochoten projít celou tou hroznou zkušeností znovu. Cesty byly

zaplaveny, v příkopech bublala voda a vzduté řeky hladově ohlodávaly pilíře mostů.

Ze všeho nejdříve navštívila Stařenku Oggovou, které musela všechno dopodrobna vyprávět. Tak ušetřila dost času, protože vyprávět něco Stařence Oggové znamenalo vyprávět to více méně kdekomu. Když se Stařenka doslechla, co přesně Tonička Zimodějovi udělala, smála se a smála, až se za břicho popadala.

Tonička si půjčila Stařenčino koště a vydala se pomalu přes les k domku Slečny Velezradné.

Věci tam pokračovaly. Na mýtině několik mužů okopávalo zeleninovou zahradu a kolem dveří se tínila celá řada lidí. Tonička proto přistála v lese za domkem, zasunula koště do králičí nory, klobouk do houští a zbytek cesty urazila pěšky.

Na místě, kde pěšina ústila na mýtinu, byla ve větvích nízké, rozvětvené břízy připevněna... figura, vytvořená z množství větví a proutí, svázaných dohromady. Byla nová a vzbuzovala když ne strach, pak rozhodně alespoň nejistotu. A to byl pravděpodobně její účel. Tonička obešla domek houštím k zadnímu vchodu.

Nikdo ji neviděl, když zvedala západku u dveří přípravní, ani když opatrně vklouzla do domku. Opřela se o kuchyňské dveře a znehybněla.

Z vedlejší místnosti přicházel nezaměnitelný Anagramin hlas, a to v té nejtypičtější anagramatičnosti.

„– jenom strom, rozumíte? Rozřežte ho a podělte se o dřevo. Souhlasíte? A teď si potřeste rukama. No tak. Myslím to vážně! Pořádně, nebo se rozčílím?



Výborně. A že už je to lepší, že? Tak a propříště dost těch hloupostí –“

Když Tonička deset minut poslouchala, jak Anagrama lidem hubuje, laje, vyhrožuje a vůbec je všeobecně deptá, vyplížila se zase neslyšně ven a vyšla na mýtinu po pěšině. Nějaká žena k ní vykročila spěšným krokem, ale když se jí Tonička zeptala „Promiňte ale tady někde poblíž prý žije čarodějka?“, zarazila se.

„Oóó ano,“ přikývla žena a vrhla na Toničku přísný pohled. „Vy asi nejste zdejší, že?“

„Ne,“ odpověděla Tonička a pomyslela si: Žila jsem tady celé měsíce, paní Povožníková, a vídávaly jsme se skoro každý den. Jenže jsem vždycky měla na hlavě ten klobouk. Lidé většinou mluví k tomu klobouku. Bez toho klobouku jsem vlastně v přestrojení.

„No, my tady máme slečnu Vydřiduchovou,“ odpověděla jí žena, jako kdyby vyzrazovala nějakou velmi tajnou informaci. „Ale buďte opatrná,“ naklonila se kupředu a ztlumila hlas. „Když se rozzuří, mění se v děsivou příšeru. Já ji viděla! No, na nás je ale slušná,“ dodala. „Chodí sem celá řada mladých čarodějek, které se od ní učí!“

„Ale božínku, tak to musí být opravdu moc dobrá!“ řekla Tonička.

„Je úžasná,“ pokračovala paní Povožníková. „Byla tady sotva pár minut, a jak se zdálo, věděla o nás ale úplně všechno!“

„Neuvěřitelné,“ příkyvovala Tonička. Člověk by si řekl, že si to všechno někdo vymyslel a napsal o tom. Dvakrát. Ale to už by přece nebylo zajímavé, že ne? A kdo by uvěřil tomu, že si skutečná čarodějka koupila obličej u Bimba?

„A má kotel a ten pořád zeleně bublá,“ dodávala paní Povožníková s neskryvanou pýchou. „A ty bubliny tečou ven a po stranách toho kotle. To je skutečné čarování, to vám tedy řeknu.“

„No, rozhodně to tak vypadá,“ souhlasila Tonička. Ani jedna z čarodějek, s nimiž se v životě setkala, nepoužívala kotlíky na nic jiného než na vaření polévek, omáček a dušení masa, ale někteří lidé prostě byli přesvědčeni, že kotel správné čarodějky musí bublat zeleně. A to byl zřejmě důvod, proč pan Bimbo prodával položku č. 61, komplet Zeleně bublající kotel, 14 tol. (náhradní zelená náplň, sáček á 1 tol. za kus).

Jak bylo vidět, fungovalo to. Asi by nemělo, ale lidé jsou lidé. Pomyslela si, že by Anagrama asi nebyla příliš nadšená, kdyby jí právě teď přišla návštěva, zvláště taková, která si pročetla Bimbův katalog od začátku do konce, a proto se opatrně vrátila ke svému koštěti, nasedla a pustila se k domku Bábi Zlopočasné.

V zadní zahradě nově přibyl plůtek z pružných lískových prutů, pečlivě spletených a zahuštěných slabšími větvíčkami a zpoza něj se každou chvilku ozvalo spokojené „píp!“.

Ze zadních dveří v té chvíli vycházela Bábi Zlopočasná. Podívala se na Toničku, jako kdyby se dívka právě vrátila z procházky kolem domu.

„Mám zrovna nějakou práci dole ve městě,“ sdělila Bábi Toničce. „Pokud by se ti chtělo zajít tam se mnou, nevadilo by mi to.“ To bylo od Bábi něco jako dechovka a ručně kolorovaný diplom na uvítanou.

Když stará čarodějka svižně vkročila na pěšinu, Tonička se k ní přidala.

„Doufám, že vám slouží zdraví, paní Zlopočasná,“ řekla a snažila se s ní udržet krok.

„No, přežila jsem zimu a pořád ještě jsem tady, to je všechno, co ti k tomu můžu říct,“ odpověděla Bábi. „Ale ty vypadáš dobře, děvče.“

„No, snad ano.“

„Viděli jsme odtamtud stoupat páru,“ pokračovala Bábi.

Tonička neříkala nic. A to bylo všechno? Pravděpodobně ano. Od Bábi to pravděpodobně opravdu bude všechno.

Po nějaké chvílce Bábi nadhodila: „Přijela jsi se podívat na své mladé přítelkyně, hm?“

Tonička se zhluboka nadechla. Prošla si tímhle v duchu už mnohokrát: co řekne ona, co řekne Bábi Zlopočasná, co ona vykřikne a co vykřikne Bábi...

„Vy jste to celé naplánovala, že?“ řekla nakonec. „Kdybyste navrhla některé jiné děvče, tak by ta vaše kandidátka domek nejspíše dostala, takže jste navrhla mě. A věděla jste, *věděla*, že jí pomůžu. A ono to všechno vyšlo, že? Vsadím se, že každá čarodějka v okolních horách už ví, co se tady stalo. Vsadím se, že Madam Našeptálová je teď vztekem bez sebe. A nejlepší na tom je, že nikdo nedošel úhony. Anagrama začala tam, kde Slečna Velezradná skončila, všichni vesničané jsou šťastní a vy jste vyhrála! Ano, předpokládám, že teď mi řeknete něco, jako že mě to mělo zaměstnat a že jsem se při tom naučila hodně důležitých věcí a neměla jsem čas myslet na Zimoděje, ale stejně jste vyhrála!“

Bábi Zlopočasná klidně kráčela dál. A znovu se ozvala až po malé odmlce. „Jak vidím, máš tu svou tretku zase nazpět.“

Bylo to, jako když sjede blesk, ale pak za ním nenásleduje hrom, nebo jako když hodíte kámen do rybníka a voda nezašplouchá.

„Cože? Aha, toho koně. Ano! Podívejte, já –“

„Jaká to byla ryba?“

„Ehm... štika,“ odpověděla Tonička.

„Ale? Pravda, někdo je má rád, ale na můj vkus jsou přece jen trochu cítit bahnem. Ve většině bájí jsou to lososi.“

A bylo po všem. Proti Bábinu klidu neměla Tonička naději. Mohla být jízlivá, mohla být lítostivá nebo zuřit, na Bábi to očividně nemělo žádný vliv. Nakonec se Tonička spokojila vědomím, že Bábi ví, že ona ví. Nebylo to moc, ale bylo to všechno, co mohla dostat.

„A ten kůň není jediná tretka, co nosíš, jak vidím,“ pokračovala Bábi. „Je to magické, co?“ Vždycky pohrdavě zdůraznila čárku nad „a“ každé magie, s níž nesouhlasila.

Tonička se podívala na prstýnek, který měla na ruce. Matně se leskl. Dokud ho bude nosit, řekl jí kovář, nikdy nezrezaví, protože mastnota z její kůže ho bude chránit. Dal si dokonce tu práci, že do něj malým dlátkem vyryl drobné sněhové vločky.

„Je to jen prstýnek, který jsem si nechala udělat z hřebíku,“ řekla.

„Kovu dost na malý prsten,“ přikývla Bábi a Tonička se zastavila, jako když do ní udeří. Copak opravdu čte lidem myšlenky? Jinak to snad ani není možné.

„A proč ses rozhodla právě pro prstýnek?“ zajímala se Bábi. Tonička věděla jen to, že k tomu měla celou řadu nejasných důvodů, které se jí v té chvíli točily hlavou, ale docela přesně to vlastně nikdy nevěděla.

Jediná odpověď, která ji napadla, bylo: „V té chvíli mi to připadalo jako dobrý nápad.“ Cekala výbuch.

„Pak to asi byl opravdu dobrý nápad,“ odpověděla Bábi přátelsky. Zastavila se, ukázala z pěšiny směrem k domku Stařenky Oggové a řekla: „Udělala jsem kolem něj plot. Ony ho sice chrání ještě jiné věci, to si buď jistá, ale některá zvířata jsou tak hloupá, že se nedají vystrašit.“

Stál tam mladý doubek, který už byl skoro dva metry vysoký. Chránil ho plot z kůlů a propletených větví.

„Na dub roste opravdu rychle,“ pokračovala Bábi. „Trochu na něj dohlížím, takže na něj občas mrknu. No nic, pojď, nerada bych to minula.“ Vykročila na další cestu a udržovala obdivuhodné tempo. Tonička, celá užaslá, se rozeběhla za ní.

„Nerada byste minula co?“ lapala po dechu.

„No, tanec přece!“

„Není na to příliš brzy?“

„Tady ne. Tady vždycky začínají.“

Bábi pospíchala po úzkých pěšinách za zahradami a nakonec vyšla další úzkou uličkou přímo na náměstí, které bylo plné lidí. Byla tam celá řada malých stánků. U nich se tlačily fronty lidí s oním mírně ztraceným výrazem „proč jsme vlastně tady?“, jaký obvykle mívají ti, kdož dělají, po čem touží jejich srdce, ale za co se mozek tak trochu stydí, ovšem pravda je, že různé horké dobroty na špejli nebo kousku papíru nikomu neuškodí. Prodávalo se tam také hodně mladých bílých slepiček. Skvělá, prvotřídní vejce, tvrdila Stařenka Oggová, bylo by je škoda zabít.

Bábi si to zamířila přímo do čela davu. Nemusela odstrkovat lidi z cesty. Ustupovali automaticky, aniž si jí všimli.

Dorazily právě včas. Po cestě od mostu se právě na náměstí hnal houf dětí a jim v patách přicházeli tanečníci. Jak tak šlapali prašnou cestou, s Hlupákem v cylindru v čele, vypadali jako obyčejní přátelští lidé, muži, jaké Tonička vídala často pracovat v kovárnách nebo řídit povozy. Všichni byli oblečeni v bílém, nebo alespoň v šatech, které kdysi byly bílé, a stejně jako publikum měli mírně přihlouplý výraz. Jejich výrazy naznačovaly, že tohle všechno je přece spíš taková legrace, rozumíme si, a nikdo to nebere vážně. Někteří z nich dokonce mávali přihlížejícím. Tonička se rozhlédla a zahlédla slečnu Klíšťovou, Stařenku Oggovou, dokonce i Madam Našeptálovou... vlastně skoro každou čarodějku, kterou znala. A, a támhle byla i Anagrama, ovšem bez těch hraček, kterými se vybavila u Bimba, jenže o to pyšnější.

Dnes to nebylo stejné jako minulého listopadu, pomyslela si. Tehdy to bylo temné, tiché, pochmurné a skryté, přesně opak toho, jaké to bylo dnes. Kdo to tehdy pozoroval ze stínů?

A kdo to dnes pozoruje ze světla? Kdo je dnes tajně tady? V tom okamžiku si Bábi Zlopočasná sundala klobouk a postavila kotě Ty na zem. Davem se protlačili bubeník a muž s tahací harmonikou spolu s místním hospodským, který nesl na podnosu osm tupláků piva (protože žádný chlap nebude tančit před svými přáteli s kloboukem ozdobeným pentlemi a v kalhotách s rolničkami, aniž by věděl, že za to pak dostane pořádně napít).

Když se dav poněkud uklidnil, bubeník několikrát udeřil do rytmu a harmonikář zahrál táhlý akord, oficiální signál, že Morrisův tanec začíná a že ten, kdo přijde později, si za to může sám.

Dvoučlenný orchestr začal hrát. Muži stáli ve dvou řadách po třech, tvářemi proti sobě. Když začala hrát hudba, odklepali si špičkami rytmus a pak vyskočili... Tonička se obrátila k Bábi přesně ve chvíli, kdy na dláždění hlasitě zatřesklo šest párů okovaných bot a na všechny strany vylétly jiskřičky.

„Řekněte mi, jak odstranit bolest,“ řekla do hluku tance.

Třesk!

„To je těžké,“ odpověděla Bábi, aniž odtrhla pohled od tanečníků. Boty znovu udělaly třesk.

„Dá se odstranit z těla?“

Třesk!

„Někdy ano. Nebo ji musíš skrýt. Nebo pro ni udělat klec a odnést ji pryč. Ale všechno je to nebezpečné, a pokud to neuděláš s úctou, zabije tě to, mladá dámo. Všechno to moc stojí, ale zisk z toho není žádný. Ty se mě ptáš, jak vstrčit ruku do lví tlamy.“

Třesk!

„Musím to vědět, abych mohla pomoci baronovi. Je to s ním špatné. Mám takovou spoustu práce!“

„A tohle ses rozhodla udělat sama od sebe?“ zeptala se Bábi s očima pořád ještě upřenýma na tanečníky.

„Ano!“

Třesk!

„To je ten tvůj baron, který nemá rád čarodějky?“ nadhodila jakoby lhotejně Bábi, která teď pohledem bloudila po tvářích v okolním zástupu.

„Jenže, kdo má rád čarodějky, dokud je nepotřebuje, paní Zlopočasná?“ zeptala se mile.

Třesk!

„Tohle je něco jako Zkoušky čarodějek, paní Zlopočasná,“ dodala Tonička. Konec konců, políbila Zimoděje, má špatnou náladu, tak co by si netroufla. A Bábi Zlopočasná se usmála, jako kdyby udělala něco, co se od ní očekávalo.

„Aha! Ze by to bylo něco takového?“ opáčila. „No dobrá. Zastav se u mě, než se budeš vracet, a uvidíme, co by sis mohla vzít domů s sebou. A já doufám, že dokážeš zavřít ty dveře, které otvíráš! A teď dobře pozoruj lidi. Někdy se stane, že ji uvidíš!“

Tonička se soustředila na tanec. Aniž si toho všimla, objevil se na místě Blázen, který se mezi lidmi proplétal se svým umaštěným cylindrem v ruce a vybíral peníze. Vždycky když narazil na dívku, která vypadala, že vypískne, když ji políbí, vtiskl jí hubičku. Někdy bez nejmenšího varování nebo náznaku vskočil mezi tanečnický, vířil mezi tančícími muži a nikdy nešlápl na chybné místo.

Pak to Tonička zahlédla. Oči ženy na druhé straně volného prostoru zableskly zlatě, jen na okamžik. Jakmile si toho jednou všimla, dokázala to zachytit znovu – v očích chlapce, děvčete, muže roznášejícího pivo, pohybovalo se to kolem a pozorovalo to Blázna –

„Je tady Letní dáma!“ řekla Tonička a uvědomila si, že poklepává nohou do rytmu. Uvědomila si to jen proto, že jí mnohem těžší a větší bota přišlápla nohu na dláždění a opatrně, i když pevně, ji tam přitiskla. Když pozvedla hlavu, podívala se přímo do modrých a nevinných očí Bábi Zlopočasně, které jen na kratičký okamžik zableskly jako zlaté oči hadí.



„To se od ní taky čeká,“ sdělila Toničece Bábí Zlopočasná a odtáhla botu.

„Co takhle nějakej měďák pro štěstí, slečinko?“ ozval se čísi hlas vedle Toničky a s ním zaznělo zachřestění měďáků v prastarém cylindru.

Tonička se otočila a dívala se rovnou do šedorudých očí. Tvář kolem nich byla vrásčitá, do tmava opálená a usměvavá. V uchu měl zlatou náušnici. „Měďák nebo dva od půvabné dámy?“ zanotoval. „Stříbrňák, nebo snad dokonce zlaťák?“

Někdy, pomyslela si Tonička, najednou víte, jak by to všechno mělo pokračovat...

„Co železo?“ nadhodila, stáhla z prstu prsten a upustila ho do klobouku.

Šašek ho opatrně vylovil z klobouku a vyhodil ho do vzduchu. Tonička ho sledovala očima, ale nějakým způsobem prstýnek už nebyl ve vzduchu, ale leskl se na Šaškově prstě.

„Železo stačí,“ řekl a najednou ji políbil na tvář.

Jeho rty byly jen *maličko* chladné.

Ochozy ve fíglím pahorku byly přeplněné, ale tiché. Tohle bylo důležité. Tady byla v sázce čest celého klanu.

Uprostřed volného prostranství byla šikmo opřená velká kniha plná barevných obrázků, vyšší než Rob Kterýten. Po dlouhé cestě do nitra pahorku byla mírně potrhaná a zablácená.

Robova odvaha byla vzata v pochybu. Celé roky se považoval za hrdinu bez bázně a hany a pak mu najednou ta bosorbaba všech bosorbab řekne, že vlastně jistým způsobem žádný hrdina není. Nuž, nemože sa přít s bosorbabou všech bosorbab, ale on to vyzvání

přijme, ó ajto, to urobí, jinač se nemenuje Rob Kterýten.

„A kde že je moje búhovado?“ četl. „Je totok moje búhovado? Robí to ,píp!‘. To je fták-kuřacko! To nejní mý búhovado! A potom je tu taková malá malůvka dvouch kuřatisek. Tož to máme další stránku, dobrý?“

„No každopádně,“ příkyvoval Bohouš Velebrada. „Moc dobrý.“

Rob pozvedl ruce ve známém chlubně pozdravném gestu nad hlavu a za halasného jáсотu galerií oběhl svižným poklusem knihu kolem dokola.

„A to je tuta vo moc vobtížnějši než slabinker, že jo?“ řekl, když ukončil triumfální okruh. „Slabinker, to byla brnkačka. A zápletky byly většinou dost předvídatelný, nae? Ten, kdo to psal, si teda, podle mý minky, s fantazijou moc lebezňu nezatěžoval.“

„Ty myšluješ slabikář?“ ujišťoval se bard Bohouš.

„Ajto,“ příkyvoval spokojeně Rob. Pak se mírně přihrbil, několikrát pružně poskočil a pažemi naznačil řadu rychlých boxerských úderů. „Nemáme něco kapánek náročnějšiho?“

Bard se podíval na štos silně omšelých knih, které Fíglové různými způsoby nasbírali.

„Něco, do čeho bych mohl pořádně zařat zubiska!“ dodával Rob Kterýten. „Nějaké tlusté knižisko!“

„Tak teda, tu je jedna taková. Menujou ju *Základy moderního účetnictví*,“ odpověděl mu bard Bohouš Velebrada, i když se mu v hlase ozýval náznak pochyb.

„A vopravdu je čtení v tý knize velký hrdinství?“ ujišťoval se Rob Kterýten a prudce zaklusal na místě.

„Ajto. Nejspíšejc ajto, ale –“

Velkej chlap klanu Fíglů z Křidového pahorku Rob Kterýten pozvedl ruku a podíval se na druhou stranu

podzemního prostoru na Zaninu, kolem které stál houf malých Fíglat. Usmívala se na něj a jeho synové zírali na otce v obdivném úžasu. Jednoho dne, pomyslel si Rob Kterýten, budou ti ogaři schopní vyrukovat aj na ty nejdlejší slova, dojít až k jejich zadku a nakopat jim ho. A nezastaví je ani tydlecty čárky, ani ty falešný obojaký střednici!

Musí být hrdinou.

„Tak ňák cejtim, že mi to čtení začíná dělat dobře,“ prohlásil Rob Kterýten. „Navalte to sem!“

A celé dopoledne pak četl *Základy moderního účetnictví*, ale aby to bylo přece jen zajímavější, doplnil si do textu množství draků.

## Autorova poznámka

Morrisův tanec...

...se tradičně tančí prvního května na přivítání léta. Jeho historie je poněkud zmatená, možná proto, že se často tančí poblíž hospod, ale teď se z něj stal anglický lidový tanec. Tanečníci jsou obvykle oblečeni v bílém a šaty mají pošity rolničkami.

Vymyslel jsem si Temného Morrise pro jinou knihu (tedy alespoň si myslím, že jsem si ho vymyslel), což jsem zdůvodnil tím, že jestliže je rok kulatý, mohla by roční období potřebovat postrčit vícekrát než jednou. Jednou, když jsem byl na podpisovém turné, nastoupili Morrisovi tanečníci skutečně v černém, jen kvůli mně. Tančili Temného Morrise v dokonalém rytmu a naprostém tichu, bez hudby a rolniček „letního“ tance.

Bylo to překrásně provedeno. A současně i tak trochu strašidelné. Zřejmě by nebyl ten nejlepší nápad zkoušet si to doma...

Terry Pratchett